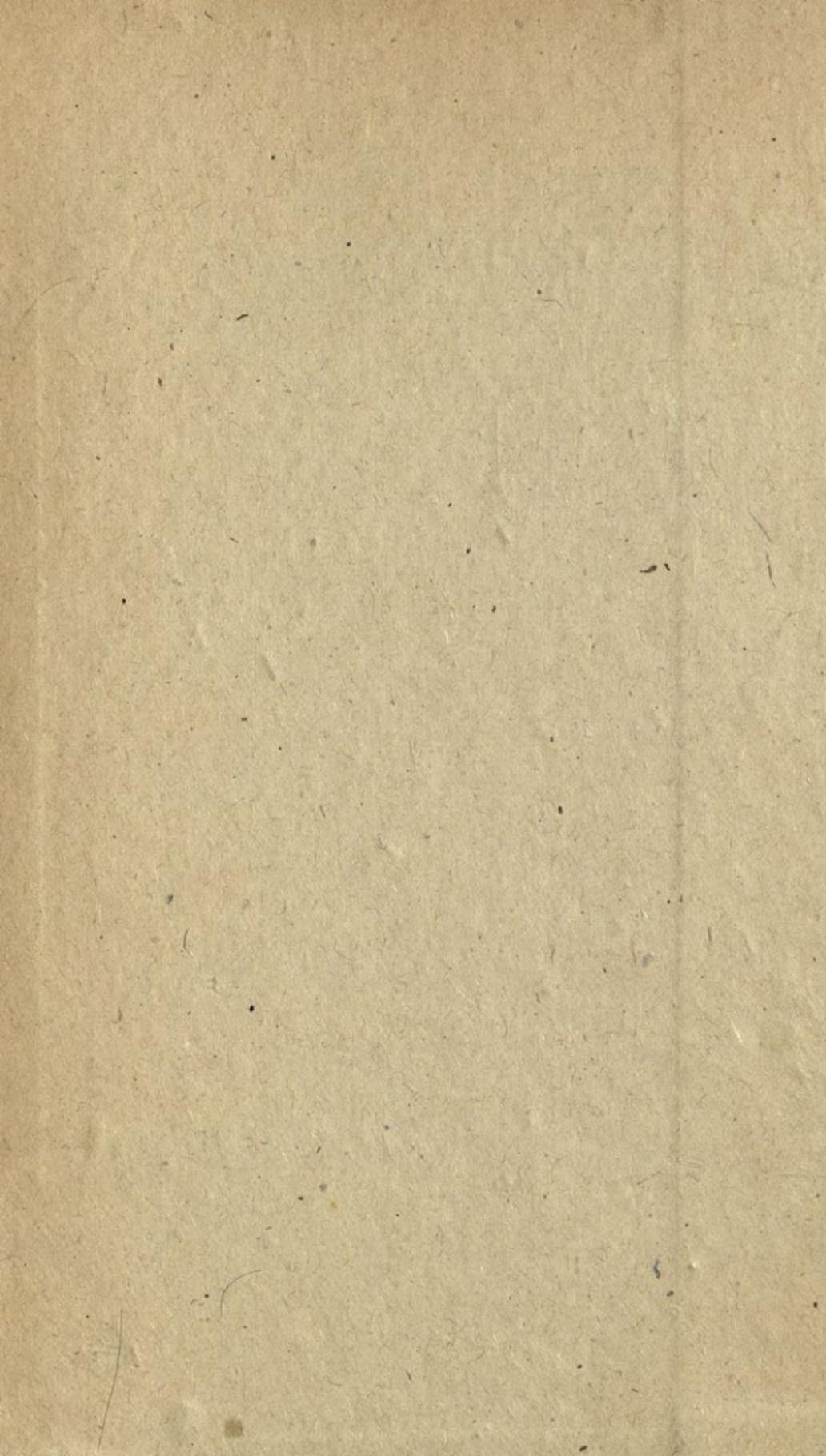
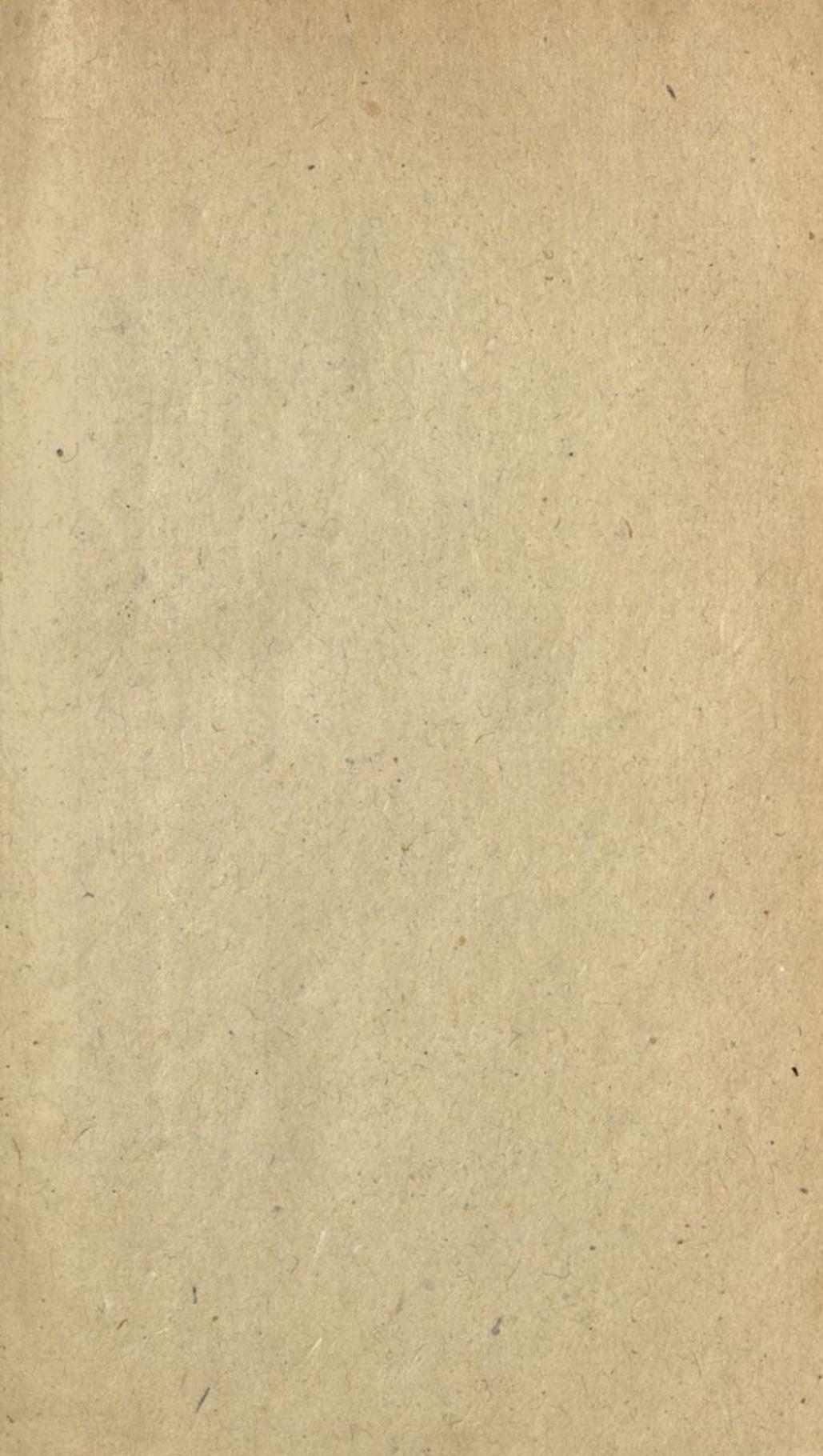

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

109343

ŠPK
EJA
APOT

4

Srečno hodita! Bog bodi z vama po poti, in njegov angel vaji spremlja, Tobia. 5, 21.

Manjke. št. 403-404.

ŽIVLJENJA SREČEN POT.

POTREBNI NAUKI, IZGLEDI
IN MOLITVICE

ZA

MLADENČE.

SPISALI MLADI DUHOVNI IN NA
SVETLO DAL

ANTON SLOMŠEK,
SPIRITUAL V CELOVŠKI DUHOVŠNICI.

ČETERTI NATIS.

1859.

V CELOVCU.

NATISNIL IN NA PRODAJ IMA JANEZ LEON.

Jan. 7

85

109343

Moj sin! vse svoje žive dni imej Boga pred očmi in vari se v greh privoliti. Tob. 4, 6.

Mladenč je pred Jezusa stopil in mu rekel : „Dobri učenik! kaj naj storim, da večno življenje dosežem?“ Jezus mu je rekel : „Ako hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi“. Mat. 19.

Pišem vam, mladenči, ker ste močni in beseda božja v vas prebiva, in ste hudega premagali. Nikar ne ljubite svetá, tudi ne tega, kar je na svétu. — Svét prejde in vse njegovo poželenje ; kdor pa voljo božjo stori, ostane vekomaj. Sv. Janez v I. listu; 2, 14--17.

IN=030007725

N a g o v o r.

Živel je svoje dni v dalni deželi na jutrovem skerben oče: stari Tobija mu je bilo ime. Imel je blagega sina, ki so ga po očetu mladega Tobijata imenovali. Mati njegova je bila Ana. Pobožni, ubogi, in pošteni ljudje so bili. Oče je oslepel, sin še ves mlad; pridna mati njih je na svojih rokah živela.

Imel je oče v stranski deželi nekega znanca po imeni Gabael. Precej dnarjev mu je posodil bil v poprejnih letih, ko je še bolje shajal. Rad bi po te dolg svojega sina poslal; ali pot je dalna, hoja nevarna, mladenč neznan. Mati joka, očeta skerbi, in sin kam ne vé. „Pojdi, pravi oče, pojišči si zvestega človeka, ki bo za plačilo s teboj šel.“

Mladenč gre in sreča zalega mladenča, ki se je ravno na pot odpravil. Veselo se Tobijatu v tovaršijo ponudi, in mu obljudi, da ga bo spremil in srečno pripeljal spet na očetov

dom. Lepo nju stari Tobija odpravi, rekoč : „Srečno hodita ! Bog hodi z vama po poti, in njegov angel spremi vaju“.

Popotnika sta srečno hodila; moder in zvest je bil Tobijev tovarš. Vsake nevarce gaje rešil in mu k veliki sreči pomagal. Premoženje mu je vzdignil, clo dobro ženko oskerbel, pripeljal zdravega in premožnega v naročje ljubih starišev; tudi očeta je ozdravil in celo hišo srečno storil. — Mladega Tobijata zvest tovarš je bil Rafael, angel božji. — Oh, da bi takega tovarša vsi mladenči imeli, kedar se od hiše svojih starišev v ptuje dežele podajo !

Popotnik si tudi ti mladenč, bodi si ubogih ali bogatih starišev. Cela zemlja je le ptuja dežela za tebe, hiša starišev samo kratka ostaja za nekoliko dni tvoje mladosti; tvoj pravi dom so svete nebesa. Tudi ti moraš po svétu svoje sreče iskati, da bi se kedaj srečno povernil k svojemu Očetu v sveto nebo.

Kedar se boš na pot podal, koga si boš tovarša izbral, da te bo srečno vodil ? Oh, iši si ga, in lepo Boga prosi, naj ti v tvojih mladih letih dobrega tovarša da, da ne zajideš; na stare dni bilo bi tovarša iskati prepozno.

Ponuja se tovaršev veliko, obeta prijatlov še več, ki ti srečen pot kažejo, naj bi

za njimi potegnil. Ne verjemi vsim; radi lažejo. Iz med sto se je težko na enega zanesti.

Skerbelo je starega Tobija, koga bi svojemu sinu na pot za tovarša dal; tudi tvoje ljube stariše in oskerbnike močno skerbi, kako se ti bo še po sveti godilo. Ljubezniva Ana Tobijatova je milo jokala, ter se za svojega sina bala. Oh, kdo bi se tudi ne posolzil, gledati nedolžnega mladenča, lepega ko žlahno drevce v božjem vertu, po sveti pa viditi sovražnikov toliko, ki te čakajo in zapeljati želijo! Tvoji starejši s tebo ne morejo, bratje in sestre tvoje te zapustijo, samo tvoj Angel varh te spremlja od zibeli do pokopališa kakor mladega Tobijata, naj si ga ravno ne vidiš. Oh poslušaj njegov glas, ubogaj njega vsaki čas, kar te uči.

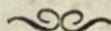
Prijazen glas zvestega angela varha lahko v tih bukvicah bereš; in po njem srečen pot spoznaš, katerega te on uči. Naukov ne zaničuj, ki ti jih bukvice dajo; posnemaj izglede, ktere ti kažejo. Hodil boš čez hribe in doline, se vozil po suhem in po morji, pa vselej srečno, ako naukov ne zanemariš, ki jih v tih bukvicah bereš. Lehko se boš vsake nevaršine branil, lahko zognil vsake nesreče, ako boš zvesto obranil, kar boš bral. Angel božji te bo pripeljal na Očetov dom v sveto

nebo, kjer boš veselo vžival, kar si po poti življenja dobrega storil.

Kdor pa te nauke zaničuje, svojo srečo zamečuje in srečnega pota vse svoje žive dni imel ne bo. V grozovitne globočine bo padel, vse svoje premoženje zgubil, in peklenški sovražnik ga bo na strašno sodbo privlekel, kjer ga bojo tudi te bukvice tožile, da je zaničnik, večnega pogubljenja vreden. Ne daj Bog tega!

Mladi popotnik, srečno hodi! Božji angel naj te vodi! Živi pošteno in bogaboječe.

Bog nam daj vse povsod,
Srečno hojo, lahek pot!

1.0
7
30
2

Mladenčev trojno premoženje.

Mladenč, Bog daj srečo! Popotnik sim jes, popotnik si ti; prijazno podajva si roke, ter povzdigniva k svetim nebesom svoje oči. Tam nad romenim soncam v prelepi jasni svitlobi, visoko nad zvezdami tam sva domá. Černa zemlja, na kateri stojiva, je za naji le ptuja dežela. Včeraj je na nji najna zibela tekla, jutri bo černa jama najna postelja, duša pa pojde zopet domú k Stvarniku svojemu v sveto nebó, kjer Oče nebeški lepi sedež tudi nama pripravljen ima, ako ga vredna bova.

Oče nebeški, kateri v večni luči prebiva, tebe, mladenč, po svetu pošle, naj bi si kaj poskusil in pa prislužil veselja svetega raja, neizrečenega veselja, ki ga ni vidilo nobeno oko, ne slišalo uho, tudi človeško serce ne občutilo, katerega je Bog samo tistim pripravil, ki njega ljubijo. Zatorej hoče tudi tebe poskusiti, ali njega ljubiš.

Da bi lahko svoj pot obhodil, je tebi trojno premoženje sporočil, lepo drago premoženje, ki ga nima cel svét:

I. Zdravo telo.

Pervo premoženje, ki ga je tebi vsega-mogočni Stvarnik dal, je zdravo telo, med vsim posvetnim nar boljše blago. — Dokler je človek zdrav, si lahko veselo žvižga in poje, po noči sladko spi in se ne boji dela po dnevi; jesti mu diši, in vsako delo mu gre gladko od rok. Zato sv. pismo govori: „Zdravje in veselo serce sta več vredna, ko vse zlato; in terdna moč po životu je boljša, kakor polne skrinje dнарjev¹⁾.“

Mladenči pa radi, radi pozabijo, kaj imajo, dokler so zdravi; za to z svojim zdravjem jako slabo ravnajo. Nekteri se gerdo tepó, suvajo ali mečejo, in se tako nevarno poškodjejo. Veliko drugih črez globočine skaka, po visokem drevji pleza, pade, si vlomi nogo ali roko, pa tudi vrat. Še več se jih na vročino merzle vode napije, in neduho dobi. Najde se jih, ki po volčje jedó in pijejo, ter ne premislijo, kako nezdravo je to. Tudi jih je, ki sladkarije radi imajo, in ne verjamejo, da od sladkih jedi rad želodec

¹⁾ Sirah 30, 15.

boli. Veliko mladenčev je umazanih in nesnažnih, ki se zjutraj ne vmijejo, zvečer zob ne iztrebijo in ust ne izplaknejo, se ne počesajo, tudi o nedelah ne preoblečejo se. Vse to je gerdo in škodljivo. Tudi škorne ali čizme tebi zgnijejo, ako jih v blatu (klatji) pustiš, kako bo pa zdravo tvoje teló, če ga skerbno ne čediš. Vsi, ki tako živijo, ljubo zdravje zapravljajo, sami sebe morijo in grešijo čez peto zapoved božjo, ki pravi: „Ne vbijaj!“

Mladenč! Bog ti daj zdravje, pa tudi pamet, da ga boš vedel varvati. Hočeš dolgo let zdrav in vesel živeti, poslušaj zlatih naukov pet, ki bojo tebi zdravje varovali:

1. *Vživaj vsega po méri, jej in pij le za potrebo*; nehaj, kedar bi se še tebi nekoliko poljubilo. To je zlata méra, zdravja prva podpéra! „Veliko jesti napravlja bolečine, požrešnost jih je veliko že pomorila¹⁾.“ Mlin zastoji, kedar se preveč zasiple; želodec oslabi, ako se preveč nadeva. „Kdor pa po méri živi, mirno in zdravo spi, in njegov duh je dobre volje²⁾.“ Kdor preveliko pije, sam sebe zalije in svoje zdravje potopi. — Vzemi za dobro z domačim živežem in pre-dobre kuhnje ne poželjuj. Kdor nezmerno

¹⁾ Sir. 37, 33. ²⁾ Sir. 31, 24.

živi, sam v sebi červe redi, hitro ga bojo pojedli.

2. *Ne bodi vinu, ne žganjici, ne drugi sladčici prijatelj!* V mladih letih vino ali pa žganje piti, je ravno ko z oljem ogenj gasiti. „Ako me mladost greje, in mi kerv vročino daja, ter sim žmétnega in terdnega života, rad bom bokala pogrešal, v katerem je strupna nevarnost.“ Tako sv. Jeronim mladega Nepocjana uči. Vino po méri pito je zdravo za stare ljudi, kakor mleko za otroke; žganje stare in mlade mori in je prava smertna vódka, naj bo že brinjovec, slivovec ali razolj; le za vračtvo (arcnije) je včasih dobro, pa še to malo malo kedaj. „Taka pijača prav gladko teče po gerli (če se nje človek privadi), zadnič pa pikne kakor gad, in rani ko strupna kača¹⁾.“ Nar bolj zdrava je čista voda, ki bistro teče in tudi mladenča bistrega stori. Le studenčnice se za žejo napij, in glava te bolela ne bo.

3. *Ne hodi prepozno spat, in skerbi zgodaj vstat, dokler si zdrav.* Vsaka poštena stvar gre zvečer počivat. Rože na polji se stisnejo, ptiči v logi vtihnejo in pospijo; tako tudi vsi pridni in pošteni ljudje. Kakor hitro pa mlado jutro zasvita, se vse izbudi: ptičice

¹⁾ Prip. 23, 31.

žvergolijo, cvetejo rožice, ter pijejo v juterni rosi zdravja in življenja novo moč. Dobro boš tudi ti shajal, ako boš zgodaj vstajal. Tvoja glava bo jasna, kakor juterno čisto nebo; lahko in čvrsto tvoje telo, kakor mlado zelenje. Rajši boš molil, ložej boš delal, če juterne ure ne zamudiš. Juterni čas, zlat čas! — Kdor pa dolgo leži, jutern blagoslov (žegen) zamudi, ki ga Oče nebeški svojim otrokam daja, ki radi zgodaj vstajajo. Truplo zaspanca je vedlo ko puhla repa, ki je za nič. Bolezen posteli jiše, in se narajši tistega prime, ki po noči brez potrebe bedi, po dnevi pa dremlje ali clo leži. Le kdor zarano (zgodaj) vstaja, se bolezn brani in zdravje ohrani. Tudi sveta cerkev lepo opominja: „Ne bodi vam zastonj vstati pred svitom, zakaj Gospod je obljubil krono tem, ki (zgodaj) čujejo.“

4. Hočeš biti srečen in zdrav, *delaj pridno, kar je prav*. Nevarno je pri delu se pregnati, pa ravno tak škodljivo je tudi praznovati. Železo rija sné, lenoba pa mlado telo, ako praznuje ¹⁾). Stojéča voda zognije,

¹⁾ V nekem velikem mestu je berač za cesto sedé vbogajime prosil. Ljudje ga vprašajo, kaj mu je? „Mene je sram in strah svojo bolezen povedati.“ S temi besedami jih je opravljal. Poslednič pride imeniten gospod, bolnika ogleda, in ker

če nje veter ne premaja, truplo pa sperhni, ki se od tela ne spodi. Mladenč, če boš pridno delal, boš tudi sladko spal, hude senje te ne bojo budile; jesti in piti bo tebi dišalo, ne bo te tišalo, kar boš zavžil. Lice tvoje bo rudeče ko roža, močno kakor dob (hrast) bo tvoje telo. Hudo vreme ti ne bo škodvalo, tudi bolezen se te lahko prijela ne bo. Delo je velik božji dar, le malovreden človek se ga boji; ali ravno njemu se prej ali poznej huda godi, zakaj vsaki meglenjak (meglen človek) je gotov sromak; lenoba je huda bolezen. Bodi priden in delaj rad, dokler si zdrav in mlad; bo tebi dobro vse žive dni.

5. *Vari se hudih strast, to je pregrešnih navád, ki stratijo tebi dušo in telo. Veliko mladenčev vojska pomori, pa še več hude navade. — Huda jeza je strupna kača, ki te za vsako žal besedo pikne in tvojo kerv skali; vražji zavid (nid ali nevošljivost) je zelen kušar, ki ti serce rani in zdravje mori. Gerda nečistost je ljuta (grozovitna) zvér, ki pije zdravo kri mladih ljudi, da jim truplo*

bolečine ne najde, ukaže svojemu hlapcu berača pretepsti, ako ne pové, kaj ga boli. Berač prisiljen izdehne: „Oh moja bolezen se mi je po vsih kosteh mojega života razlezla, eni jej pravijo lenoba, drugi gniloba.“

oslabi in duh onemaga. Kdor že v mladih letih nesramno živi, ga bojo hitro červi snedli. Tudi prevelika skerb in ne utolážena žalost je našemu zdravju škodliva. „Žalost jih je že veliko pomorila in nič ne pomaga; veselo serce daje človeku življenje, in veselje mu prihrani stare dni¹⁾.“ Razberzdano veselje pa, in vse nevgnane želje ljudjém zdravje vjedo, in jim pamet zméšajo. Vsega tega se moraš z mladih nog (lét) skerbno varvati. Le čisto, zadovoljno serce daje vesele dni, in sveta čednost zdravo telo ohrani. Srečen, komur v zdravem truplu tudi lepa duša prebiva!

Potreba je pa tudi za dušo skerbeti; zato je dal Oče nebeški mladenčém drugo blago, in to je:

II. Dobra glava.

Mladenčev drugo žlahtno blago je dobra prebrisana glava, boljša, ko golo zlato, ako se v mladih letih dobro zuči. Potrebni nauki so žlahtni kamenci, ki si jih v vigredi (spomladi) svojega življenja naberaš, z njimi si kupiš vsako srečo na svetu, in po smerti sveto nebó. Zatoraj svet duh opominja: „Moj sin! primi se nauka od mladosti, in

¹⁾ Sir. 30, 23—25.

boš najšel modrost do sivih las. Pristopi k njej, kakor on, ki orje in seje, in čakaj nje dobrega sadú. Ti se boš scer nekajko trudil, ali v kratkem boš vžival njen sad¹⁾.“

1. Pervi nar potrebníši so *keršanski nauki*, ki učijo Boga prav spoznati in Jezusa Kristusa, božjega Sina; spoznati pa tudi, kar nam Bog zapové ali storiti prepové. To spoznanje imenuje Jezus *večno življenje*; kdor to pridno v glavi imá, pravega pota zgrešil ne bo, ki ga k časni sreči in v zveličanje večno pelja. — Jezus, božji mladenč, je v svojem dvanajstem letu v sredi učenih sedel, jih poslušal in popraševal, da bi tebi lep izgled dal, kako si naj tudi ti dobrega nauka išeš. Oh, le rad poslušaj božje nauke, pa še rajši jih premišluj in na tenko spolnuj; tako boš po besedah Jezusovih modremu možu podoben, ki svojo hišo na skalo zida, ktera se mu nikoli poderla ne bo. Kdor se samo posvetne modrosti uči, za božje reči pa malo kaj poskerbi, dela abotno kakor človek, ki svojo hišo na pesek stavi; hitro se mu poderla bo, in še njega podsula²⁾).

¹⁾ Sir. 6, 18—20. ²⁾ Mat. 7, 24.

2, Drugi potrebni nauki so *domače dela in opravljanje svojega stanú.* Kmet se naj uči sjati in orati, rokodel ali antverhar vertati in tesati; vsaki naj delo svojega posla dobro zastopi. Kazji mojster ali šušmar, ki svoje delo kazi, se slabo redi. — Boljše je pa tudi znati eno delo prav, kakor jih veliko na pol. Devét rokodélcov je desét stradovcov. Umetna glava in pa pridue, dela vajene roke so nar boljše bogastvo. Kdor svoje pošteno delo v nemar pusti, naj si ravno na dnarjih sedi, bo še bos hodil.

3. Tretji koristni nauki so *učenosti, ki se v poštenih šolah dajejo.* Kdor zna pisati in brati, vsakemu pošten odgovor dati, za toliko več velja, za kolikor več dobrega zna, naj si bo hlapec ali gospodar, kmet ali žlahen gospod, če le pošteno ravna. Oh, ne zamudi šole, fantič mlad, uči se vsega dobrega rad, če le priložnost imaš; saj ne véš, kam še dones ali jutri prideš. Ako se mlado drevce ne požlahtni, in se divjaku žlahtna mladika ne vcepi, tudi staro drevo žlahtnega sadja rodilo ne bo. Tako mladenč, ki se noče učiti, vse svoje žive dni malovredna lesnika ostane.

4. Šterti potrebni nauki so *pravila ali regelce, ki ti pravijo, kako se naj modro*

zaderžiš in pametno vedeš (nosiš), da boš prijeten Bogu in poštenim ljudem. Fantič, ki zna besedo prav postaviti in se čedno zadržati, naj že pride v gosposko hišo ali v kmetiški hram, bo povsodi prijatlov najdel, in vse ga bo rado imelo; nezaroblenca se vsak rad zogne. Torej sv. Pavl opominja: Bratje! karkoli je resnično in spodobno, kar je pravično, sveto in ljubeznivo, kar koli je dobrega imena, kar je čednosti in hvale vredno, to vam bodi na misli ¹⁾.

So mladenči, ki bogate stariše imajo in se s svojim blagom bahajo, rekoč: „Meni se ni potreba učiti; saj sem bogatih starišev sin.“ Ali kako aboten je tak guč (marn)! Kaj pomaga mladenču polna hiša blaga, glava pa prazna? Modrost se z dnarjem kupiti ne da, da bi védel z blagom modro ravnati. Posvétno blago brez dobrega nauka in pa prah na cesti, ktereга veter pomete ali nagel dež v blato premeni. Mlad bahač, ki se noče učiti, bo star berač moral kruha prositi. „Kdor se na bogastvo zanaša, bo padel; pravičen pa bo kakor zeleno drevo ²⁾“ Blago moli snejo, dnarje tatje

¹⁾ Fil. 4, 8. ²⁾ Prip. 11, 28.

vkradejo, le dobrih navkov nam nihče vzeti ne more.

Mlada glava je tisto nebeško premoženje, ki ga je Bog človeku izročil, naj bi ž njim skerbno kupčeval, in si premoženja pripravljaj za večno življenje. Ako se skerbno učiš, boš pridni hlapec, od kterega Kristus pové, da svojemu gospodu, ki mu pet talentov da, še pet talentov pridobi; za to ga gospod čez veliko postavi, in v svoje veselje vzeme. Če se pa nič prida ne naučiš, boš zanikar-nemu hlapcu podoben, ki svoj talent zakople in svojemu gospodu kaj odrajtati nima. Še to, kar glešta (ima), mu bo vzeto, in drugim dano; on pa veržen v unajne teme večnega pogublenja ¹⁾. Taka se vsim lenuhom godi. Le kdor se dobro uči potrebnih in božjih reči, bo vžival časno in večno veselje. — Alj Bog nas varji učene glave, ako serce žlahtno ni! — Za to je dober Bog mladenčem tretje premoženje dal:

III. Pošteno serce.

Serce je mala mala stvar, ki človeku v persih kluje, vendar v njem vsa človeška sreča ali nesreča stanuje. V serci je žila

¹⁾ Mat. 25, 14.

telesnega in dušnega življenja domá, za tega del se hitro na žili pozna, če je človek zdrav ali bolen. Dokler je serce zdravo in veselo, bo tudi truplo srečno živelo; če pa človeka serce boli, tudi život onemaga. — Iz serca izvira zdrava kerv, in se po celem životu razliva; iz serca vstajajo tudi želje, slabe ali dobre, pravične ali krivične, ki storijo srečno ali nesrečno celo naše življenje. Ako je serce žlahtno, srečen boš vse svoje žive dni; če pa serce skaziš, studenc žive vode skališ (zmotiš); kako bi tebi iz njega čista sreča izvirala? Hočeš, brate moj, srečno živeti, uči se za žlahtno serce skerbeti.

1. *Moli rad!* Mlade rože na polji se po romenem soncu obračajo, ter iz njega pijejo čisto nebeško luč, ravno po tem toliko lepo cvetijo; še gorše (lepše) mladenči živijo, ki povzdigujejo v molitvi svoje serce k Bogu. Tudi ti vsako jutro Boga iz serca lepo pozdravi, in mu vse svoje serčne želje izroči; vsak večer Boga serčno zahvali za vse, kar si prejel. Cel dan naj bojo na delu tvoje roke, pri Bogu pa tvoje serce, in srečno bo tvoje življenje. Bog ti je dal roke in noge, ušesa in oči, naj tebi služijo, serce je pa sebi izvolil; v njem le on prebivati želi. Torej tvojega serca vse stvari na svetu nasititi ne zamorejo: nepokojno je, dokler v Bogu ne

počiva ¹⁾. Za samo serce te Bog prosi, rekoč: „Moj sin, daj meni svoje serce in pote ²⁾.“ Oh, daruj mu ga prav pogosto v pobožni molitvi; saj ga je vreden!

2. *Ubogaj rad!* Mladenči, ki stariše radi ubogajo in učenike pridno slušajo, bojo odrastli modri in žlahtni možje; ki so pa terde glave in se svoje terme deržijo, takim bo serce okamenelo, da se jih dobrega nič prijelo ne bo. Tudi drevce, ki se ravnati ne da, ostane gerdo sloko drevo. „Neumen se posmehuje posvarjenju svojega očeta — hudoben je, kdor očetu žalost in svojej materi težavo napravlja. — Njemu, ki očeta zasramuje, in zaničuje svojo mater, naj krokarji (vrane) za potokam oči izkljujejo in mlade postojne (orli) pojedó. — Kdor svoje stariše preklinja, njemu bo luč v sredi teme vgasnila³⁾.“ „Pokorni bodite svojim višim in jim podložni,“ pravi sv. Pavl, „zakaj oni čujejo nad vami, kakor taki, kateri bojo za vaše duše odgovor dajali, da to z veseljem storijo, ne pa zdihvaje, zakaj to bi ne bilo dobro za vas ⁴⁾.“ Kdor ne uboga, je brez Boga; njegovo serce hudi duh v oblasti ima. Fantič mlad, varji se tega in vbogaj rad!

¹⁾ Sv. Avguštin. ²⁾ Prip. 23, 26. ³⁾ Prip. 15, 5. — 30, 17. ⁴⁾ Hebr. 13, 17.

3. *Vari se hudega poželenja, ne hoti,* kar Bog prepové! Mlademu kralju Salomonu se je Bog nekdanj prikazal in mu je rekel: „Prosi, kar hočeš, dal ti bom.“ Salomon odgovori: „Gospod, mlad sim še; daj mi modrosti in umetnosti, da bom prav vedel, kaj je dobro, kaj hudo.“ Bogu je bila njegova prošnja všeča; zato mu reče: „Ker to prosiš, in ne dolgega življenja, ne bogastva, ne smerti svojih sovražnikov, glej, dal sim ti tako modro in umetno serce, da tebi enakega kralja ni bilo in ne bo. Pa tudi dal ti bom, kar nisi prosil — bogastva in slave (hvale in časti); in če boš moje pote hodil, dal ti bom tudi še dolgo življenje ¹⁾.“ Tako storijo pravične želje mladenča srečnega. „Hudo poželenje rodi greh, greh pa smert ²⁾.“

Če si preveč *častilakomen*, ter med vsemi nar imenitnejši biti hrepeniš, boš prevzetnega serca, neprijeten Bogu in neprijazen ljudem. „Bog in ljudje napuh sovražijo ³⁾: le ponižnim Bog gnado daje ⁴⁾.“ Želiš preveč *obogateti*, boš padel v skušnjavo in zadergo hudičevo ⁵⁾; tvoje serce bo terdo in neusmiljeno. Le kdor vsmilenje skaže, vsmilenje najde. — So tvoje želje nesramne, in *nečista*

¹⁾ III. Bukv. kraljev. 3, 5. ²⁾ Sv. Jakob 1, 15.

³⁾ Sir. 10, 7. ⁴⁾ Sv. Jakob 4, 6. ⁵⁾ I. Tim. 6, 9.

slada tvoje veselje, se ti bo serce tako popačilo, da ga bo sama gerdoba. Noč in dan te bo gonilo, kakor slepega konja na ujzdi, dokler se ves zdelal ne boš. „Vročá želja, gorečemu ognju enaka, vgasnila ne bo, dokler ne bo vse požgano ¹⁾. Serce, ki brez vse mere dobro jesti in piti želi, nima nikoli zádosti, in se rado ptujega blaga pooblasti. Kdor v pozemeljskih dobrotah svoje serce jiše, z sitom vodo zajemlje. „Varujte se, opominja Jezus, da vaše serca ne bojo preobložene v požrešnosti in pijanosti ²⁾.“ — Serce, ki rado *jezo kuha in sovraštvo v sebi redi*, je peklenški kotel, iz kterega vsa nesreča vre; kako bi gnado božja v njem prebivala? — Meso, v kterem se červi zaredijo, več dobro ni; slabo je tudi serce, v kterem hude želje živijo. Vsaka pregrešna želja je živ červ, ki serce gloda in mori, da je mladenč bledemu drevesu podoben, ki ga červ jé. V drevesu se mora červ umoriti, v sercu pa huda želja ugasiti, da ga konec ne bo. Zatorej, mladenč!

4. *Očisti pogosto in prav zvesto svoje serce*. Vsaki večer svoje serce pregledaj, ali se v pregrešne reči zaljubilo ni? Bog hoče imeti celo serce, ali pe nobenega. Ako Bogu

¹⁾ Sir. 23, 23. ²⁾ Luk. 21, 34.

le nekoliko svojega serca ponujaš, drugo pa v pregrešno poželenje zakopaš. Bog za-nj ne mara, in peklenški sovražnik si ga vlasti; namesti Boga le hudi duh v njem svoj sedež ima. Sam Bog nas tega varji!

Poglej, kako priden kmet svojo zemljo skerbno obdeluje, orje in pleje, da plevel (plevka) dobrega semena ne zaduši. Tudi serce tvoje je žlahtna zemlja, katero je tebi Bog oskerbeti dal. Če boš spal — le porredko svojo vest sprašal, bo prišel sovražnik duše, in bo luljko vse hudobije v tvoje serce zasjal. „Iz takega serca, pravi Jezus, izhajajo hude misli, vboji, prešestva, nečistnije, tatvine, krive priče, preklinjevanja ¹⁾.“ Vse to pa ni sad življenja večnega, ampak sad pogubljenja. Sv. Pavl uči: „Vsi, ki take reči delajo, ne bojo kraljestva božjega dosegli ²⁾.“ Hudobno serce glavo zmoti, pogubi dušo in telo. „Blagor pa vsim, ki so čistega serca; Boga bojo gledali ³⁾.“

1) Mat. 15, 19. 2) Gal. 5, 21. 3) Mat. 5, 8.

Mladenčev nar lepše oblačilo.

Bog je stvaril lepo nebo in prijetno zemljo. Dobre so bile vse njegove stvari, med njimi nar lepši človek na svetu, stvarjen po božji podobi; z nebeškim oblačilom čiste nedolžnosti ga je vsegamogočen Stvarnik ogernil. Tako lepo oblečen je bil božji prijatelj, angeljev božjih tovarš, bil je njihove žlahte.

Nesrečen človek je pa po prvem grehu svete nedolžnosti oblačilo zapravljal, otemnela je krona stvarjenja, ni dopadel več Bogu svetemu, angeli so nad njim žalovali, oblačiti se je začelo njemu nebo in zemlja ternje roditi. Oblačilo svete nedolžnosti je sebi in vsim svojim otrokam zgubil. Oh, to je bila žalost!

Vsmileni Jezus nam je zgubleno oblačilo nedolžnosti zopet zaslužil; vsakemu kristjanu se pri svetem kerstu vnovič podá. Tudi tebi, ljubi bratec, so ga duhovnik podali ter so djali: „Obleci belo oblačilo nedolžnosti, katero brez madeža pred soden

stol našega Gospoda Jezusa Kristusa prinesi, da boš imel večno življenje.“

Dokler mladenč to oblačilo svete nedolžnosti nosi, in z nesramnim grehom ne pomaže, je ljubej božji, izvoljen bratej Jezusov, sin divice Marije, žlahen cvet svete katolske cerkve, veselje angelov in vsih poštenih ljudi. Ni na svetu gorše (lepše) stvari, kakor mladenč, ki nedolžno živi!

Lepo se sveti sonce romeno na jasnem nebu, še lepše se sveti obličje mladenča nedolžnega v čisti svetlobi milosti božje. Ljubeznivo je čisto jutro mladega leta, kedar zlata zarja hribe in doline ogrinja, še ljubeznivši je fantič mlad v nedolžnem jutru svojega življenja, lepa nebeška roža. „Oh, kako lep je čist rod, ki se čednosti sveti; njegov spomin je večen, ker pri Bogu in pri ljudeh hvalo ima.“ Tako sv. Duh govori¹⁾. Sv. Kazimir, žlahen sin Poljskega kralja, je hotel rajši umreti, kakor sveto nedolžnost zgubiti. „Rajši smert, kakor greh!“ je bila njegova beseda.

Tri reči storijo na zemlji izvoljene ljubke božje: stanovitnost mučenike (marternike), nedolžnost mladenče, in spokornike ojstra pokora. — Trojno dušno oblačilo se

¹⁾ Modrost. 4, 1.

v nebesih nar lepše sveti: lepo rudeče mučnikov, belo ko lilja čistih mladenčev, in pasivo (plavo) s solzami omito oblačilo prave pokore. Ktero zmed vsih treh si ti želiš? — Oh, izvolji si čisto oblačilo nedolžnosti: ono več velja, ko blago vsiga sveta. In ali meni ne verjameš, poslušaj, kako se v svetem pismu čistost mladenčev hvali. „Blagor jim, ki se nedolžno zadržijo, in po Gospodovi postavi živijo;“ tako poje David, mož po volji božji ¹⁾. „Vse, kar je imenitnega in čestitlivega, ne velja toljko, kakor čista duša;“ govori modri mož ²⁾.

Še lepše vsmileni Jezus mladenčev čisto življenje počesti in poviša. Marijo, prečisto devico, si je svojo mater izvolil; le v njenem čistem telesu je prebivati hotel. Izbral si je svetega Jožefa, moža nedolžnega in čistega, za svojega varha in rednika. Med apostelimi je svetega Janeza nar bolj ljubil, ki ga je bila gola nedolžnost. Le sv. Janez je njemu na persih slonel, le njemu je svojo deviško mater Jezus na križi izročil, in nar večji skrivnosti božjega kraljestva je nedolžnemu Janezu on razodel. Kje je mladenč, kateri bi ne želel biti po Janezovo Jezusov ljubej? — Tudi male otroke je usmileni Jezus k sebi

¹⁾ Psalm. 118, 1. ²⁾ Sir. 26, 20.

klical, jih objemal in blagoslovil (žegnal), dokler so bili nedolžni. „Devištvo in nedolžnost je žlahta angelska. Od kodi ona pride, nas Jezus sam uči, ki pravi: „Tam v nebesih se ne bojo ženili, ne mogli, ampak bojo, kakor angelci.“ Sv. Irinej.

Svet je zakonski stan, Jezus nam ga je posvetil: ali lepše kakor sonce od lune je pred Bogam in vsimi pravičnimi ljudmi čisti (ledig) stan mladenčev, ako se iz prave ljubezni božje brez vsega madeža varje. „So namreč, govori Jezus, ki so sklenili za kraljestva nebeškega del čisti fantje po deviško ostati¹⁾.“ Rayno po tem tudi sv. Pavl mladenčem pravi: „Želim, da bi bili brez skerbi. Kdor je brez žene, skerbi za to, kar je Gospodovega, kako bi Bogu dopadel, kdor je pa oženjen, skerbi za to, kar je svetovega, kako bi ženi dopadel, in je razdeljen. Meni tedaj, da je dobro človeku tako biti²⁾.“

Hočeš slišati, kako vsi keršanski učniki sveto čistost slovijo? „Kaj je dražje od čistosti? upraša sv. Bernard, ona stori človeka angelja. Čist človek in pa angel se scer razločita, to da le po zveličanji, ne po čednosti. Srečnejši so čisti angeli, terdnejši

1) Mat. 19, 12. 2) I. Kor. 7, 25.

v čednosti čisti mladenči. Sama čistost posveti v merlivem življenji nevmerjočo veličast.“
 „O čistost, govori sv. Jerem, ti serce razveseluješ, ktero tebe ima, ti dušo k nebeškim rečem povzdiguješ in kakor roža med dušo in truplom cvetiš, ter vse domovanje z žlahtnim duhom napolniš. Le v čistosti se sveti lepota svetnikov brez vsega madeža.“ —
 „Kar še le mi v prihodnost bomo, uči sv. Ciprijan, to ste že vi čiste duše začele biti; vi veličastvo vstajenja že na tem svetu imate, ki brez posvetnih (nečistih) misel greste skoz svet. Ker čisti ostanete, vi fantje nedolžni, ste angeljem božjim podobni, vi ste keršanske cerkve cvet.“ „Toliko čisti stan mladenčev od zakonskega več velja, kolikor večo vrednost nebo od zemlje ima, sklene sv. Krizostom; toliko imenitnejši je, kolikor bolj popolnoma so angeli od ljudi.“

Kdo bi ne hvalil sreče čistega mladenča, ki vse svoje žive dni v sveti čistosti ostane? Njegov duh se povzdiguje na perutih svete pobožnosti viši čez sonce, mesenc in zvezde k svojemu Bogu. Njegovo serce, veselo, brez vsih telesnih težav, je veličasten sedež nebeškega kralja. Truplo nedolžnega mladenča, čisto in ljubeznivo ko jasno jutro, je živ tempel svetega Duha, v katerem sam

Bog prebiva ¹⁾. Njegove noge scer po zemlji hodijo, ali življenje njegovo je v nebesih. „Čisto nedolžno življenje je živa podoba nebeškega življenja.“ (Sv. Bernard) Ljubi Jezus, ženin njegove čiste duše v njem živi; Marija devica je mati njegova, ki za-nj prosi in skerbi; angeli so čistega mladenčca zvesti tovarši, ki njega spremljajo po vsih njegovih potah; vsi božji svetniki so njegovi prijatli, ki se nad njim veselijo. Ni se bati čistemu mladenčcu hudobe, ki lazi po noči okoli; ne sovražne roke po dnevi, ki nja zalezuje. Gospod je njegov pastir, in če bi ravno moral iti skoz mračno dolino smerti, se lahko veseli, zakaj prelepa krona večnega življenja v svetem raju že čaka, njemu pripravljena. „Kdor se ne ženi (in čist ostane), bo kakor angel božji v nebesih ²⁾; in kdor čistost ljubi, bo prijatelj nebeškega kralja ³⁾.“ „Nobeno oko ni vidilo, nobeno uho slišalo, tudi serce človeško občutilo, kar je Bog tistim pripravil, ki njega ljubijo ⁴⁾. Kdo pa njega bolj zvesto ljubiti more, kakor čisto nedolžno serce, ki se Bogu z vsim izroči?

Neizrečno nebeško veselje čistih duš sv. Janez popisuje, rekoč: „Vidil sim Jagnje

¹⁾ I. Kor. 6, 19. ²⁾ Sv. Ambrož. ³⁾ Prip. 22, 11.

⁴⁾ Skriv. 14, 1—4.

(Jezusa) na gori Sion (v nebesih), in ž njim štiri in štirideset tavežent, kateri so imeli njegovo ime. — In glas iz nebes, katerega sim slišal, je bil kakor teh, ki na arfe pojó. In so peli kako novo pesem pred sedežem. — In nobeden ni mogel te pesmi peti, zunaj onih, ki so iz zemlje odkupljeni. Ti so, ki niso bili z ženstvi ognušeni; zakaj device so ¹⁾." Čistih mladenčev deviško telo, pričá sv. Avguštin, po tem, ko se bo v prah in pepel premenilo, in v temnem pokopu počilo, bo od mertvih izbujeno k večnemu življenju vstalo; njih posvečeno telo bo lepše od teles vsih drugih izvoljenih, ki niso te časti imeli. Njih čaka posebno veselje, katerega druge duše doseči ne morejo." Nar bližej božjega trona bojo v nebesih.

Ni tedaj lepše stvari na sveti, ne žlahneje reči pred Bogam, ne pred pravičnimi ljudmi, kakor mladenča nedolžno čisto serce. Lepše ko sonce se sveti belo oblačilo čiste nedolžnosti; ono bo otemnelo, čista nedolžnost se bode svetila vekomaj. Ni več sreče pod soncam, kakor živeti v vedni čistosti, pa tudi prijetnišega daru mladenč Bogu nima prinesiti, kakor čisto deviško življenje.

¹⁾ Skriv. 14, 1—4.

Vsako drago blago se mora dobro varvati, da se ne zgubi. Za kolikor več sveta čistost velja, za tolikor več hudih sovražnikov ima, kateri jo išejo mladenču zatreti. Tudi ose in sovražni seršeni se nar žlahtnejšega sadú nar rajši lotijo. Od takih dušnih tolovajev govori sv. Peter, da okoli hodijo, kakor rujoveč lev, ter išejo, kogar bi požerli. Potreba nam je treznim biti, čuti in jim terdno zoperstati¹⁾. Velik zaklad (šac), pravi sv. Pavl, nosim, pa v slabih persteh posodah²⁾. Pot našega časnega življenja je poln nevarnih spotik in globokih prepadov. Mladenč, ki se dobro ne varje, se lahko spotekne; v jamo pregrehe pade, in rahlo posodvo čistega serca potruple; glaž pa, ki se enkrat ubije, nikdar več cel ne bo. Raztergana suknya se scer okerpa (ošije), pa cela in nova ni več; ravno tako dušno oblačilo svete čistosti, ako se enkrat oskruni.

Oh, kolika žalost — kolika nesreča je za mladenča, ki v greh zapeljan, nedolžnost zgubi in svete čistosti lepo oblačilo razterga! Kako majhno je število odraščenih mladenčev, ki bi še tako srečni bili, po poti nedolžnosti hodili in prišli z nebeškim

¹⁾ I. Petr. 5, 8—9. ²⁾ II. Kor. 4, 7.

vencem (krencam) fantištva v večno življenje! — „Široka je cesta, ktera v pogubljenje pelja, in veliko jih je, kateri po nji hodijo. Oh, preljubi moj mladi brate! široke ceste razujzdanega življenja, pa gotovega pogubljenja, varji se!

Sedem strupnih kač, ki so mladenčem posebno nevarne.

Za potam posvetnega življenja veliko pisanih (prižanih, rajdastih) kač preži (leži), in pod rožnim germom zapelivega veselja mladenčev čaka. Kdor se eni ali drugej kači približa, njega neusmileno pikne, ter mu z svojim pregrešnim strupom pamet omami, in serce toliko rani, da celo težko kdaj več ozdravi.

1. Perva strupna kača v tebi spi, in se *pregrešno poželenje* zove (imenuje). Izvirni ali poerban greh njo je vsakemu človeku v serce zasadil; pa ona nam škodvati ne more, če nje sami ne zbudimo, tudi nje drugim skoz pohujšanje izbuditi ne damo. Kakor hitro se pa hudo poželenje v nas zbudi, skoz sovražno pohujšanje oživi, je ravno te pre-

grešen nagon nar strašnejši sovražnik mladenču. „Vsaki je skušan, od svojega poželenja vlečen in vablen. Poželenje, po tem ko spočne, porodi greh, greh pa, kedar se stori, porodi smert¹⁾.“ — Ne poželjui pregrešnih reči, in jih ne premišluj, vsake nespodobne misli se hitro iznebi. Iskra se lahko pogasi, dokler še v perhalci počiva; ali gorje je ogenj strahvati, ako se razgori in na veter pride. Le serce čisto ohrani, tako bo čisto tudi tvoje telo.

2. Druga strupna kača, ki mladenčam nedolžnost umori, je *nesramna igrača* otrok na paši ali doma, na poti ali pod streho, v kakem koti ali na posteli, toliko nevarna, da veliko število mladenčev skoz njo svojo čistost zgubi, zdravje oslabi in življenje prikrajša. Na duši in truplu ona vse tajiste nesrečne stori, ki ne poslušajo svoje vesti, ktera jih svari pred tim grozovitnim grehom. Ako me baraš, kako se imenuje, ti po slovensko povedati ne vem, zakaj to je mutasti greh, kteri se po besedah svetega Pavla med nami ne imenuj. In če me prašaš, kaj je? tebi pokazati ne smem, zakaj le pogledati kaj tako ostudnega, lahko nedolžnost umori, kakor blisk, ki iz jasnega vdari.

¹⁾ Sv. Jak. 1, 14—15.

Le samo to, ljubi moj fantič, prosim te za božjo voljo, varji se, da tebe kdo kaj tako nesramnega ne nauči, da se skrivši ne pregrešiš! —

Ne nori z gerdimi otrocimi, ki na paši goli letajo ali se nagi koplejo: ali ne čačaj (igraj) s takimi, ki se v kote skrivajo in nesramne reči kažejo, ali pa v posteli pod odejo tebe pri miru ne pustijo. Ne slači se vpričo drugih do golega; nekaj storiti, česar bi te bilo pred Bogom strah, ali pa sram, ako bi stariši ali drugi pošteni ljudje prišli in vidili. Bog vse vidi, Bog vse ve in oestro šibo v roki ima, ki bo tiste otroke kervavo tepel, kateri delajo gerde reči in pravijo: „Saj me nihče ne vidi? Krog mene je vse temno, stene me zakrivajo in nobeden me ne gleda, koga bi se bal? Tak ne pomisli, da so božje oči neizrečenkrate svetlejše ko sonce, ter gledajo na vsako človeško djanje in v nar skrivnejši kote človeških serc. Tak bo popaden, kedar se njemu bo nar manj zdelo ¹⁾.“ Angel varh tudi vidi in se milo joka, kedar otroci kaj nesramnega delajo.

Če si že pa kaj takega storil, da te serce boli, kedar na Boga misliš, in te

¹⁾ Sir. 23, 25.

skerbi, ali bi bilo greh, le hitro povej spovedniku ali učniku, ali pa očetu in materi, katerih nar raji imaš. Lehko, da je strašen mutasti greh, ki v nebo vpije, in ravno za to tebi strah dela. — Oj ne stori nikdar kaj takega, česar bi te strah bilo in bi ne vedel, ali je greh ali pa ne. Ako ne poveš, kar si storil, boš nesrečen.

3. Tretja strupna kača je za mladenča *vsaka nesramna, klafarska beseda*, ki nedolžno serce umori. — Kedar človeka strupna živad pikne, ga po celem životi neka vročina obleti, in hitro mu začne slabo prihajati; ravno tako tebe, mladenč, tudi rudečica oblije, kedar kaj nesramnega slišiš, dokler še nedolžno živiš. Gerda beseda tvoje serce rani, in tvoja vest tebe svari, da si v nevarnosti. Za to se pravi, da tudi beseda človeka ubije; in sv. Duh govori: Več je skoz jezik pogubljenih, kakor skoz meč pomorjenih ¹⁾).

Ne poslušaj nesramnih gerduhov, naj še maruvajo, tiho ali na glas. „Njih gerlo je kakor odperta mertvaška jama ²⁾); njih jeziki so strupni žalici ravno tiste lažnive kače, ki je perve stariše v greh zapeljala. Kdor se jih skerbno ne varje,

) Sir. 28, 22. ²⁾ Psalm. 5, 11.

bo zapeljan; hitro bo umerla njegova nedolžnost.

Ne daj pa tudi Bog, da bi ti kedaj kaj takega marnval, kar bi pošteno ne bilo. „Povem vam, pravi Jezus, da za vsako prazno besedo, ktero bojo ljudje govorili, bojo sodni dan odgovor dajali¹⁾); kaj še le bo za gerdih pogovorov del! — Gorje vsakemu, ki s svojim nesramnim jezikom kako nedolžno dušo pohujša! Bolje bi mu bilo, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat, in se potopil v globočino morja²⁾).

Pošten mladenč, sv. Bernardin, je nečimerno govorjenje toliko sovražil, da se v pričo nja kaj nespodobnega ziniti nikdo podstopil ni. Ako so njegovi malopridni tovarši kaj nespodobnega vganjali in zagledali, da on pride, hitro so henjali, ter so djali: „Tiho, fantje! Bernardin pride.“ — To je lepo!

4. Šterta zapeliva kača je mladenčam vsaka klafarska pesem, ki se po dobrih voljah prepeva. Zlo lahko se mladenč takih pesem nauči, pa tudi dni in noči njemu po tem na misel hodijo, da jih sam poje in ž njimi nečisti greh sam sebi in drugim budi. Nesramno peti slišimo mladenča na delu in

¹⁾ Mat. 12, 36. ²⁾ Mat. 18, 6.

doma; v taberni kakor na paši; po petji pa tudi spoznamo, ali so čistega ali nečistega serca. Saj se tudi ptica le po petji pozna. Mladenč, ki rad pleparce poje, in njih še rajši posluša, čistega serca ne bo. „Česar je polno serce, tudi iz ust vre¹⁾).

Ti rečeš, pesem je lepa, viža vesela, kaj bi take pesmi ne pel? — Tudi ptičar sladko poje, kedar ptice lovi in jim zanke nastavlja. Ptičica, ki za njegovim petjem leti, se hitro vlovi, in ptičar (tičjak) ji vrat zavije. Ravno tako mladenče peklenški sovražnik z nespodobnim petjem na svoje limance vabi. Prepevaj le, fantič mlad, dokler nedolžno živiš; saj tudi angeli božji z tebo pojo, in sv. Pavl kristjane opominja, naj pojo hvalne in duhovne pesmi z veselimi sercam Bogu²⁾); ali tvoje pesme naj bojo poštene, v nebesih narejene, ne v peklenškem brezdnju; naj bo hvalen Bog, in veseli angeli božji, ne pa bližen pohujšan in ti zapeljan. Čista voda le iz čistega studenca izvira; le iz čistega serca poštene pesme tekó.

5. Peta strupna kača so *vsake zapelive* bukve (knige), v katerih se nesramne, škodlive in prepovedane reči beró. Ne

¹⁾ Mat. 12, 34. ²⁾ I. Kor. 3, 16.

verjemi, da bi vse gotova resnica bila, kar v zapelivih bukvah natisnjenega bereš. Kakor hudobec po svetu svoje pomagavce ima, ki mu ljudi zapeljujejo, kar sam storiti ne more, tako ima tudi svoje pisarje, ktiri za njega pišejo, in dušen živež po sveti prodajajo, ki je z duhovnim strupom namsan. Posebno je nemških bukv zapelivih silo veliko.

Dobre, svete bukve so res velika dobrota božja. Kakor srečen je, kdor ima zvestega prijatla, tako srečen je, kdor lepo brati zna. Svoje lepe bukve lahko vsaki čas v roke vzameš, se razveseliš lepih reči, in ohladiš svoje žalostno serce. Pa kakor nas zapeliv prijatelj lahko golfja, v časno in večno nesrečo potisne, ako se njemu v roké damo, ravno tako nas škodlive bukve oslepijo, v zmote, v hudobije, v časno in večno nesrečo spravijo. Torej je skerbna mati, sveta katolška cerkev, zapelive bukve brati pod velikim grehom prepovedala.

Ljubi mladenč! če hočeš pošten in srečen biti, ne jemlji vsakih bukev v roke, ki se tebi ponujajo. Ni vse zdravo ne, kar ljudje hvalijo. Prej da take nove ali pa tebi neznane knige bereš, pokaži jih pametnim učnikom, poštenim starišem ali spoved-

nikom, da iz njih strupa poprej ne zavžiješ, kakor bukve spoznaš. Le po malem in varno beri, da ti branje škodvalo ne bo. Preveč jesti želodec oslabi, preveč mnogoterih bukev brati, oslabi pamet ali njo celo zmeša. Izmed prijatlov sto si le enega pravega izvoli, ki je po volji božji in derži se tega zvesto; ravno to tebi tudi od bukev povem.

6. Šesta nevarna kača je mladenču *vsaka zapeljiva ženska*, ki se spodobno ne nosi, možkim nastavlja in dopasti želi. Nesramni ženski spol je možkemu spolu narhuji sovražnik, če se ga zvesto ne varje; in kar peklenšek storiti ne more, to zapelivo ženstvo stori. Bogaboječ David, mož po volji božji, je za ženstva del prešestnik in človekomor postal. Salomona, nar modrejšega kralja, so zapelive ženske toliko omotile, da je pozabil svojega Boga in malike čestil. Junaškega Samsona, ki je leva zadavil, z oslovo čelustjo tavžente sovražnikov pobil, cele mestne vrata zadel in verh hriba zanesel, je Dalila, golufna ženska zvezala, da so ga sovražniki oslepili, med katerimi je žalostno končal. Ravno tako delajo še dan današni zapelivke z zapeljanimi fantmi in možmi. Koliko jih za ženskih del ob pamet pride,

koliko jih poštenje in tudi življenje zgubi! Oj poslušaj zatorej, kaj te sveti Duh uči: „Vino in ženske storijo, do modri odpadejo, in zastopni zaničlivi postanejo. Ne dajaj ženstvu oblasti črez se, da v sramoto ne prideš. Ne ogledaj se po nesramni ženski, da v nje zaderge (mreže) ne padeš. Ne imej družbe s plesavko, tudi nje ne poslušaj, da se skoz njeno sladko petje ne pogubiš. Ne gledaj mladenčice, da te nje lepota kje ne pohujša. — Odverni svoj obraz od nališpane ženske in ne zijaj po ptuji lepoti. Zavolj ženske lepote se je njih veliko pogubilo, in iz nje se poželenje kakor ogenj unema ¹⁾. — Ako mladenč pošten in srečen biti želiš, slušaj, kar te za Boga svetega prosim:

Varvaj svojih oči, in ne gledaj po ženskem spolu! Kakor blisk človeka večdel umori, ktereга zadene, ravno tako vmori nesramen pogled nedolžnost mladega serca. Človek začerni, v ktereга vdari: in velik smrad strela napravi; tudi sveto čistost nesramno oko zatemni, in gerdobo nečistosti med možkim in ženskami vnema. — Ne rekaj, da si sramožlivega serca, ako imaš nesramožlive oči; nesramno oko oznanuje nesramno

¹⁾ 9, 3 — 9.

serce. (Sv. Avguštin.) „S svojimi očmi sim zavezo naredil, pravi bogaboječi Job, da bi celo ne mislil na kako žensko; zakaj kakošen del bi Bog v meni imel, in kakovi delež Vsigamogočni ¹⁾?“ Ravno tako stori tudi ti, če hočeš pošten ostati.

Varji svojega jezika, da se v besedi z ženskim spolom ne pregrešiš. Kdor se z ženstvom rad pogovarja, in brez potrebe v samoti z njimi kvanta, on z nečistostjo baranta in bo hitro svoje serce predal. Z ženstvom nesramno govoriti in pa dušo vbiti, je vse eno; za ta pravi sv. Pavl, da se kaj takega še imenovati med kristjani ne sme ²⁾. — Kdor deklicam zapeljive obljuje dela, si težek kamen na svojo vest navali, in ne ve, kdaj si ga bode odvalil ³⁾.

¹⁾ Job. 31, 1 — 2.

²⁾ Efes. 5, 3.

³⁾ Na Nemškem je bogatega župana sin, Konrad, za Rozaljko hodil, ki je bila poštena hčer vbogega težaka (taverharja), in ji je obetal njo vzeti. Ona se mu brani, ker bogati starši dovolili ne bojo, da bi tako srotico vzel. Mladenč pa roko k nebesom povzdigne, in ji priseže rekoč: „Rozaljka! alj kdaj tebe zapustim, in kako drugo vzemem, naj moje kosti nikdar ne sperhnijo; kost se naj kosti derži, in jes pri mertvih pokoja ne najdem.“ Zapeljal je ubogo dekelco, pa jo tudi hitro pozajal.

Varuj svojih ušes, in zapelivega govorenja ali goljufnega petja nikar ne poslušaj.

bil. Bogato hčer imenitnega kmeta je vzel, ubogo Rozaljko pa v sramoti in revšini zapustil. — Konradu se je nekaj časa dobro godilo, al v serci ga je le červ grizel, da je Rozaljko zapeljal. V kratkih letih ga je smert pobrala. — Osemnajst let po tem je bila Rozaljka na neki gostiji (ohceti). Dobrovoljci so si za kratek čas marsikaj izmišlali. Nekemu noroglavcu na misel pride, da prvi, kterege versta zadene, mora v kostenjak (karner) jiti, in kostenega moža v hišo prinesiti. Bile so namreč cele kosti, ki so njih pogrebniški izkopali, in v kostenjak postavili, ker so se terdno skupej držale. — Igra zadene nekega terdnega korenjaka, ki hoče pokazati, da ga ni strah. Hitro v kostenjak teče, in kostenega moža v hišo prinese, ter ga v sredo med dobrovoljce postavi. Strah in groza vse obleti. — Gospodar med svate stopi, in jih ojestro posvari, rekoč: „Ni prav, da tega sromaka v pokoji ne pustite. Če so ravno le suhe kosti, Bog ve, kako se njegovi duši godi. Vsak naj zatorej kostniku roko poda, ga za nezamero prosi, in en oče naš za njega pomoli.“ Svati ubogajo, in kostenemu možu desno podajo. Kedar pa versta na Rozaljko pride, se začne braniti in bledeti. Barajo njo, če ga pozna? Ona pravi, da se ji znan dozdeva, zgrabi posiloma kosteneno roko in reče: „Konrad, jez ti odpustim.“ Ko bi trenil, na to besedo kosti razpadejo. — Kedar se svati od strahu odehnejo, jim Rozalj-

Veliko je ženskega spola, ki nalaš prav sladko govorijo, ali pa prav mično pojejo, mladenče v svoje mreže spraviti. Kdor jim rad ušesa nastavlja, sam sebi zanke napravlja, katerih poznej raztergati premogel ne bo. „Ne imej družbe s pevko, tudi nje ne poslušaj, da skoz njeno sladko petje se ne zgubiš ¹⁾. Nečistne usta so kakor satovje, iz kterega se med cedi, in nje gerlo je glajši ko olje; ali poslednič je kakor pelin in kakor na oba kraja brušen meč ²⁾.“ Sv. Stanislav je omedlel, ako je kako nesramno besedo zaslišal; za to so njegov oče morli ljudi prositi, naj vpricho njega ne zinejo nespodobnega kaj. Če ravno ti zavolj ostudnih maruov ne omedliš, bo omedlela nedolžnost tvojega serca, ako pred klafanjem ne bežiš.

Varji svojih nog, da za njimi hodil ne boš. „Moj sin! poslušaj me, in ne odstopi besedi mojih ust“, opominja sv. Duh. Odverni svojo pot daleč od nesramnice, in ne bližaj

ka pove, kaj ji je bil Konrad prisegel, dopolnil pa ne. Gosposka, ki je to vedela, je zapovedala, zopet kosti pokopati. — Gorje zapelivcam, ki sladke obljuje delajo, pa njih dopolniti nočejo ali ne morejo! Solze zapeljane nedolžnosti v nebo upijejo. (Aus dem Aufmerksamamen Nr. 130. Graz 1834.)

¹⁾ Sir. 9, 4. ²⁾ Prip. 5, 3.

se duram njene hiše. — Nje noge grejo v smert in nje stopinje peljajo v pekel ¹⁾.“ Kdor po dne za ženskim spolam lazi, že črez koleno v nečistosti gazi in bo skorej v blato zagreznil. Kdor po noči za njim hodi, njega že vodi peklenški zmotnjavec, in ga v svoji službi ima. Vsi voglarji in vesovavci, vlačugarji in ponočniki so černi vrani ali krokerji peklenškega brezdna, pravi ubijavci nedolžnih duš. Vsaka noč ima svojo moč. „Moj sin! ako te bojo grešniki prilizneno vabili, ne vdaj se njim. Ako porečejo: Pojdi z nami! ne hodi ž njimi, derži nazaj svoje noge od njihovih stez. Njihove noge v hudo tekó ²⁾.“

Varji svojih rok, in ne dotekni se prepovedanih krajev. Nesramno seganje dušo umori. Kdo bo ogenj v streho nosil, in pogorel ne bo? Kdor se z ženskim spolam peča, perstane daja, perstane jemlje, dokler v poštenih zarokih ni, se bo hitro zgubil; vsi taki dari in vse take skrivne reči so nevarna zmota za mlade ljudi. „Tak nespameten mladenc je kakor vol, ki bo v mesnico peljan, in kakor jaguje, katero skače, ter ne ve, da se k vezanju vleče, dokler pušica njegove jetra presune; ravna kakor ptica, ki v zaderge

¹⁾ Prip. 5, 7 — 8, 5. ²⁾ Prip. 1, 10.

hiti, in ne ve, da ji za življenje gre. Dosti jih je, ktere je zapelivka ranila in poderla, tudi nar močnejše je ona umorila. Njena hiša je pot k peklu, ki pelja v smertno globočino.“ Tako sv. Duh govori ¹⁾). Mladenč, Bog ne daj kaj toljko huđega! Varvati se je lahko, odvadiť gorje. Jame se lahko zogneš, ali če v jamo padeš, ne veš, kako boš iz ne prišel. „Jez vam povem, pravi Jezus, da vsak, kteri ženo pogleda, da jo poželi, je že prešestval z njo v svojem serci ²⁾).“ Le kdor se malega varje, se v velikem pregrešil ne bo. Vse keršanske deklice in device naj ti bojo enako neznane, ali pa enakó spoštovane. Ti nisi svetejši ko David, nisi modrejši ko Salomon, tudi ne močnejši ko Samson. Ne pozabi, da je ženska bila, ki je pervega prebivavca iz raja izpodila ³⁾).

7. Sedma nevarna kača je *vsaka močna pijača*, naj bo že vino, žganje ali ol. Lahko se pijanec biti navadiš, težko odvadiš. Za to pravijo: Pijanec se preoberne, kedar se v jamo zverne. — Žganjica, pa tudi druga sladčica je mladenčem prav živi strup. Kar prerado po gerlu teče, rado tega smertno opeče, ki se preveč piti navadi. „Mladenče opominjaj, naj

¹⁾ Prip. 7, 22 — 27. ²⁾ Mat. 5, 28. ³⁾ Sv. Jeronim mladenču Nepocjanu.

bojo trezni;“ sv. Paul veli ¹⁾: „Ne vpijanite se z vinom, iz katerega pride nečistost. ²⁾.“ Vino brez potrebe piti, se pravi na nečist ogenj derva nositi. „V pijansini se čistost potopi ³⁾.“

Človek v pijanosti stori, kar je treznega misliti strah. „Kdo se prepira in kervavo tepe? kdo ječi in zdihuje? kdo ima zatekle oči? Kaj ne tisti: ki so vedno pri vinu, in si prizadevajo bokale prazniti. — Tvoje oči bojo po ptujih ženah gledale, in tvoje serce bo govorilo hudobne reči. Podoben boš enemu, ki v sredi morja spi in je veslo zgubil ⁴⁾.“ Zato zapelivci nar rajši piti kupujejo, kedar nedolžne v greh zapeljujejo. Tudi muham se strupna sladka pijača nastavlja, da jih omoti in vgonobi. Kakor muhe, pijanci in pijanke padajo v greh.

Pijanost in nečistost ste si dve sestri iz pekla doma; mladenča zdivjate, ki se njima poda. — Kakor stekli psi po svojih potah letajo, grizejo in z svojim strupom morijo, cele okolice v nesrečo in vso deželo v strah pripravijo, ravno tako delajo razujzdani mladenči, ki od pijančevanja ali pa prešestovanja zdivjajo. Joj mu, kdor se takim pridruži; zgubil bo dušo in telo. Stekel pes nima

¹⁾ Tit. 2, 6. ²⁾ Efez. 3, 18. ³⁾ Sv. Avguštin.

⁴⁾ Prip. 23, 29.

nikdar pokoja in se vode ko smerti boji; tudi pijanci niso pri miru, dokler kaj morejo. Da so zdivjali, se jim očitno po obličji pozna. Steklega psa se mora človek od daleč zogniti, in skerbno zapreti vrata pred njim; ravno tako se je potreba razujzdanega človeka varvati, da cele soseske pohujšal ne bo. „Bolje bi se mu obesil mlinski kamen na vrat (gerlo) in bi se v globočino morja potopil ¹⁾).

Oh mladenč, če kedaj srečen biti želiš, varuj se pijanosti, varuj nečistosti; živi trezno in pošteno, nosi se pametno in spodobno, da boš ljubej božji in vsih poštenih ljudi, krona starišev, hvala žlahte, svoje fare čast, sreča domače dežele in veselje svetih nebes. — Ako pregrehi le perst pokažeš, te bo za celo roko prijela.

Štiri spotike, mladenč^čem posebno škodlive.

Kdor hoče srečno svoj pot hoditi, se ne sme spotikati in muditi; zogniti se mora vsakega kamena, ki njemu na poti leži.

¹⁾ Mat. 18, 6.

Varji se tudi ti vsake navade, ki te lahko okrade na premoženji ali poštenji, in za tebe lepa ni. Veliko takih praznih, škodljivih privad in slabih šeg sedajni mladenči imajo, ter se clo z njimi bahajo. Ne spotikaj se nad njimi, in se varji posebno štirih spotik, na katerih se toljko mladenčev spotekne.

1. *Varji se slabe tovaršije*, ki mladenčam poštenje jemle, in krade dobro ime. „Kdor se smole dotekne, se osmoli, in kdor se z prevzetnem peča, bo prevzetan ¹⁾.“ Z svetimi boš svet, nedolžen z nedolžnimi; s čistimi čist, s hudobnimi hudoben. Kdor se po sebi poznati ne da, se lahko po svojih tovarših spozna; kar si je podobnega, se ima rado.

Mladenč, ti boš srečal po svetu takih veliko, ki bojo vse drugač govorili, kakor so tebe tvoja ljuba mati učili, alj tvoj skerben oče tebi povedali. Oh ljubi brate! zamaši pred njimi ušesa, in ne poslušaj jih. Kar peklenški sovražnik sam storiti ne more, po zapelivih tovarših stori. Za to nas usmiljeni Jezus svari: „Varujte se lažnivih prerokov, kateri pridejo k vam

¹⁾ Sir. 13, 1.

v ovčjih oblačilih, znotraj so pa zgrabljivi volkovi! Po njih sadu jih bote spoznali ¹⁾.“

Da se boš mogel slabih tovaršev varvati, jih moraš *po govorjenji* spoznati. Česar je polno serce, to jim tudi iz ust vre. Kdor rad nesramno govori, tudi v sercu ni čist. — Lehko jih poznaš *po njihovi noši*. Kdor glavo visoko nosi, po navadi malo velja. — Poznaš jih lahko *po dobri volji*, kako se vedejo in zadržijo. Kdor se Boga ne boji, ne spoštuje božjih reči, svojo gosposko zaničuje, je gotov hudobec. Kdor s takim potegne, svojo dušo preda ²⁾. — Oh koljko zalih

¹⁾ Mat. 7, 15.

²⁾ V nekem mestu na jutrovem je sv. Janez Evangelist verlega mladenča ugledal, ki še ni keršen bil. Da bi Bogu zvestega služavnika pridobil, sv. Janez mladenča škofu tistega kraja izroči, rekoč: „Tega mladenča ti sporočim, da za nja zvesto skerbiš; cela soseska in Kristus sta moja priča.“ Škof mladenča v svojo hišo vzame, kakor za svojega sina za-nj skerbi. Pridno ga uči keršanskega nauka, in ker se je hitro učil in lepo zadržal, je bil keršen, in je sveto birmo prijel. Stari škof, predober oče, mladenču preveliko svoje volje da in se preveč na-nj zanese. — Mladenč začne sam svoj biti, v slabe tovaršije hoditi, in z razujzdanimi mla-

mladenčov je zapustilo očetovo hišo zdravih in veselih, kakor lepo zeleno drevo;

denči znaniti se, ki so ga v hudo zapeljali. — Privadili so ga dobro jesti in piti, pa nič delati; po dne spati, po noči se okolj vlačiti. In ker niso kaj več živeti imeli, začno goljfati, krasti in ropati, ter so se med sebo v tatinsko derhal združili. Mladenč ne posluša več svoje vesti, ne svojega učenika; kakor izdivjan konj brez ujzde po široki cesti pogublenja leti. Med vsemi tovarši hoče on nar hujši biti; zato ga svojega poglavarja postavijo. Tako je bil blagi mladenč skoz slabe tovarše lenuh, potepuh, tat, ljudomorec in grozovitnih tolovajev glava.

Prigodilo se je, da sv. Janez v nekih letih spet v tisto mesto pride. Po opraviilu reče staremu škofu: „Odrajtaj nama zaupano blago, ki sva ga tebi jez in Kristus izročila;“ Škof premišluje, kaj sv. Janez hoče; alj poprej ko se sčajma ga spet častitliv apostol ogovori: „Mladenča hočem; dušo svojega brata;“ Star mož od žalosti zajoka, rekoč: „Umerl je.“ „Kako je umerl?“ se Janez zavzeme. „Odmerl je vsemu dobremu,“ žalostno škof odgovori: „tam v uni gori je tolovajev poglavar.“ Sv. Janez ves žalosten svoje oblačila preterga in milo zajoka, rekoč: „Zalemu varhu sem dušo svojega brata sporočil! Le hitro mi dajte konja in pa človeka, naj me tje pelja.“ V diru apostolski starček med tolovaje prijaha (prijezdi) in jim reče, naj ga k poglavarju peljajo. Tolovajev glava ga ves v orožji pričaka, al ko hitro ljubeznivega Ja-

v kratkih letih so prišli vsi zapeljani in zdelani zopet domú; in niso drugega prinesli, kakor nekajko novih zmot in zapelivih šeg, smerljivo sapo in pa guilo telo. Taka se takim godi, ki se hudobnih tovaršev ne varjejo. Slaba tovaršija je nedolžnosti morija. — Ako zveš, da v kakem kraji radi igrajo alj špilajo, ne hodi blizo in ne vsedi se k njim. Taki sosedi, ki te igrat spravljajo, nočejo tebe, ampak tvoj dnar. Vselej pojdeš ubožnej

neza spozna, se v beg poda. Sv. Janez, da ravno star in slab, za njim dirja, in kliče na ves glas rekoč: „Moj sin! zakaj bežiš pred svojim očetom? Usmili se mojega truda, nikar se ne boj! Tvoje zveličanje še ni zamujeno. Jez hočem za tebe odgovor dati, tudi umreti, kakor je umerl Jezus za nas. Postoj! Jezus me k tebi pošle.“ — Na to mladenč ostermi, oberne v zemljo svoje oči, orožje od sebe zaluča, milo zajoka, in objame svetega Janeza, ki ga je došel. — Ves ujokan razbojnik pred svetim Janezom stoji, in svojo desno zakriva, s katero je toljkokrat kri prelival. Sv. Janez pa za njo prime, in njo poljubi, ki je bila z vročimi solzami prave pokore oblita. Spet ga nazaj pelja, ž njim moli in se posti, dokler se ves poboljša. Toljko sveto je po tem živel, da ga je sv. Janez med cerkvene služavnike vzela. — Kar slaba tovaršija pohujša, le ojstra pokora poboljša.

od hiše, kakor si k hiši prišel. Ako čuješ, da v kaki taberni (kerčmi) kratkočasne (luštne) dekleta imajo, še memo ne hodi, da njih zapelivega petja slišal ne boš. One so tiste morske gospodične, od katerih se pripoveduje, da so z svojim petjem mornarje omotile in zapeljane raztergale. Če vidiš, da pri kaki hiši družina nobenega strahu nima, da je gospodar sam malo prida, in gospodinja nič boljša ni, beži iz take hiše kakor iz žive Sodome, da se ne pogubiš! Take nepoštene hiše so peklenške vrata. Taki domači so človeka nar hujši sovražniki. Kdor nevaršino ljubi, bo v tajisti pokončan ¹⁾.

2. Varvaj se igre (špila), posebno dokler si mlad, do ne boš sebi ne drugim tat, in na svojo starost berač. Kdor veliko dnarjev ima lahko za kratek čas igra; priden mladenuč pa nima zapravljati dnarjev, ne časa. Vsak krajcar, ki ga v igri zgubiš, ja kervav dolar, in v nebo upije, ker ga sam sebi, alj pa svojim starišam vzemeš, ter se v sedmi božji zapovedi pregrešiš, ktera pravi: „Ne kra-di!“ Ako pa z igro kaj pridobiti želiš,

¹⁾ Sir. 3, 27.

se črez deseto zapoved pregrešiš, ki prepove, poželeti blaga svojega bližnega. Malo malokdaj prav pametni moži brez greha igrajo; mladenči in poredni ljudi pa vselej grešijo. Pri igri se naučiš legati in goljfati, se navadiš preklinjati in zavzvati (zdajati), da nas Bog varji ¹⁾! S kobrami (virflami) jih veliko premoženje zapravi, voz in konje zakvarta, in kedar že več ne glešta, še svojo dušo verh postavi, ter se v goljfijo alj tatvino poda. Boljše je, nikdar kvart poznati, kakor se tako daleč zapeljati; alj kako lahko je to! V malem se začne, v velikem neha. — Tudi trinogi so pod križem igrali, kedar je Kristus na križi umiral; zastonj je tekla za brezdušne igravce

¹⁾ V neki vesi na Nemškem je v leti 1832 na binkoštno nedelo v noč nekoliko kmetov v kerčmi (taberni) kvartalo. Ravno je bliskalo in gromelo. Eden izmed njih, ki je že ves svoj dnar zajigral, še enkrat postavi, kar glešta, rekoč: „Ako še to zlodej vzeme, tako pa naj mahoma strela udari.“ Komaj je to izrekel, strela v taberno vreže, treši preklinjavca iz zamize na tla, in ga po eni plati tako zadene, da mu pol života odmerje. Vsem drugim ni žalega storila.

nja presveta rešnja kri. Oh, da bi za toliko navadnih igravcov tudi zgubljena ne bila ¹⁾).

¹⁾ Nekega trgovca alj kupčevavca, ki je svojega gospoda po golufovsko ob dnarje spravil, jih zajigral, po tem pa svojega prijatla umoril in oropal, so k smerti obsodili, da bo obešen. Kedar je svojo obsodbo zaslišal, je djal: „Jez ne morem tajiti, da bi me božja previdnost pred to nesrečo svarila ne bila. Ko sem bil nekaj malega ptujih dnarjev zaigral, so me moj stric objiskali in me prosili, naj se varjem dolgog delati in igrati. „Če si dolžen, so djali, ti hočem pomagati. Dolgi in igra so nastave pogublenja.“ Ali jez nisem ubogal. Enkrat sem ravno jigrat šel, in veliko dnarjev z sebo nesel, ko so ravno človeka iz vode potegnili, ki je zavoljo igre obupal in v vodo skočil. Že sem se mislil verniti; alj ravno me sreča neki igravec, ki je nesel polno pest cekinov iz igre domú. To mi je zopet veselje dalo. Zunaj hiše, kjer smo igrali, sem ugledal delavca pri stebri, na katerem je svetilnica (laterna) visila. Ravno je verv (štrik) na žrebelj djal, da bi laterno privezal. Vidilo se mi je, kakor bi bilo to za koga obesiti pripravljeno. Groza me je po vseh kosteh preletela. Nekaj mi je klicalo: „Tvoj hudoben pot te bo k vislicam pripeljal. Ne hodi, poverni se!“ „Stermel sem, kakor bi že pod vislicami stal: alj spet sem te misli otresel in igrat šel. Nesrečen pot v igranje me je na vislice spravil.“ — Neki priden in pošten mesarski hlapec je šel iz mesta

3. Varji se plesa, ki je malokdaj brez greha. — Ako baraš, zakaj plešejo? bojo ti rekli: „Za dobro voljo.“ Alj slaba dobra volja je, po kateri človeka ves život boli. — Ako baraš, kdaj se pleše? boš zvedel, da nar več po noči; Bog je pa noč za počivati stvaril, ne za noreti. Po noči se plesavci preveč potijo, se prehladijo, alj prenaglo napijejo in zbolijo. Serce jim klopoče, kakor bi hotlo persi razbiti, in goni kri po žilah, kakor burja valove. Kri se skali, večkrat celo razlije. Kdo zamore število nesrečnih mladenčev povedati, ki so zdravi plesariti začeli, bolni nehali in mladi pomerli! Alj se ne pravi to sam sebe ubijati in črez peto zapoved božjo grešiti?

Nar več se pleše o svetih nedeljah, dostikrat po shodih (cerkvanji), po božjih

po deželi živine kupovat. V neki vesi s tremi ptujci ves dnar svojega gospodarja zaigra in začne jokati, kaj bo začel. Goljufni igravci mu službo ponudijo, in on se jim v tovaršijo poda. Bili so vsi tri tolovaji, in ubogi hlapec zavolj igre tolovajev (ravbarjov) tovarš. — Ravno tak nevarna ciganija za mladenča je lotrija, naj že bo velika alj mala. Veliko se po malem zastavi, veliko jih dolgov napravi; alj več jih strela pobije, kakor lotrija obogati.

potih, in tako se dvakrat hujše greši. In če prav po pameti premisliš, kako se na raji godi, boš sam spoznal, da se v sredi med plesarji peklenski sovražnik verti, dokler angel varh svete nedolžnosti milo joka; zakaj nedolžnost na plesu umira, in umerje po poti domú; godci jej mertvaško pesem pojó. — Koljkokrat se na plesu stepó, kervavijo in pobijajo ¹⁾! Nesramna plesavka je bila kriva, da je bil sv. Janez kerstnik ob glavo djan; razujzdano rajanje je še zdaj krivo, da je mnogoter mladenč v greh zapeljan, časno in večno nesrečen. „Ne imej družbe s plesavko, opominja sv. Duh, da se ne pogubiš²⁾!“ Na plesu peklenski sovražnik svoj poboj ima; nekoljko jih pobije, nekoljko smertno rani; le malo jih brez škode iz plesiša gre. Zato sv. Krizostom pravi: „Ako bi toljko svetlih zvezd na nebu bilo, kakor se je že grehov na raji zgodilo, bila bi temna noč svetlejša kakor beli dan.“ Ložej je, bel

¹⁾ V nekem kraji na Nemškem so v letu 1832 fanti plesali, in tudi neke žene na ples spravili. Drugo noč po tem jih mladi moži pred taberno pričakajo, in pri priči tri tistih mladenčev pokoljejo, — Koljko takih strašnih reči razujzdan ples naredi!

²⁾ Sir. 9, 4.

sneg v goreči peči ohraniti, da se ne raztopi, kakor na raji se greha vbrani, ki nedolžnost serca umori. — „Otroci pri igrah skačejo, boben in citre nosijo, ter se glasne muzike veselijo; svoje dni v dobri volji preživijo; ali ko bi trenil, padejo v grob¹⁾).“

Hudobna nečistost tri pomagavce ima: *pijančevanje, vesovanje ali voglarijo in ples.* Zato vsi modri in sveti učeniki mladenče svarijo, naj se plesa varjejo, na katerem je nevaršine toljko za dušo in telo, dobička pa nobenega. „Kdo je kristjane plesati učil? bara sv. Jefrem; sv. Peter gotovo ne, ampak sama peklena kača. Ples oslepi možke, pogubi ženske, nedolžnost zatare; nad njim angeli žalujejo in hudiči rajajo.“ „V sredi rajanja, pravi sv. Avguštin, se zlodej verti.“ Za tega del so še neverni hajdi ples zaničevali, ter so djali, da nihče ne raja, kakor tisti, kteremu se pamet moti. Če tedaj hočeš pameten biti, boš vse te nauke rajši poslušal, kakor bi nesrečo poskušal, ki te na plesu čaka, in s katero Bog plesavcom proti, rekoč: „Ker ste z rokami ploskali in z nogami vdarjali, vas bom z svojo roko vdaril in za-terl²⁾).“

1) Job. 21—31. 2) Eceh. 25, 6.

Ako že rajaš na kaki domači dobri volji ali gostiji v pričo starišev ali poštenih gospodarjev, le kratko pleši, da tebe ples omotil ne bo. Po ošterijah ali tabernah se nikoli ne zasukaj, če hočeš nedolžen in pošten ostati. Boljše je vbogajime dati, kakor pa godcam na plesu dajati; boljše, da vbožci za tebe molijo, in ti po ozki stezi v nebesa pomagajo, kakor da tebi godci godejo po široki cesti v peklenski brezden. Zapeliv svet scer vse drugači govori, al njega poslušati varno ni; zakaj: „Svet preide in vse njegovo poželenje, le kdor voljo božjo stori, ostane vekomaj¹⁾“.

4. Vari se *tabakaje*, in fajfe (pipe, lule) še v roke, veliko menj v zobe ne jemli! Strah me je viditi toljko mladenčev, clo še otrok, ki žlice prav prijeti ne znajo, smerdlivo lulo pa že v zobeh imajo, s katero sebi in drugim nadlego, strah in škodo delajo. — Boš prašal: Kako škodo? — Od tabaka zobi sperh-nijo in se tabakajcu za toljko hitreje zdrobijo, za koljkor poprej je kaditi začel, ter mu stojijo po ustih, kakor gnili štori za plotom. — Sapa iz tabakajca vsakemu silo smerdi, ki te negode navajen ni; tudi persi se mu večdel sušijo, če ni posebno tolste in terdne postave.

¹⁾ I. Jan. 2, 17.

Tabakajec brez vse potrebe več ali manj svojega zdravja izpluje in v nekih letih toljko dnarjev pokadi, da bi lahko par volov kupil. Ne reci: „Kaj ti krajcarji! kar se za tabak da, se malo pozna; tabak ima sam svoj denar.“ — Ako krajcarja nimaš, tudi rajniša imel ne boš, in kdor krajcarja ne pobere, tudi goldinarja najdel ne bo. Koljko jih je, ki neslano jedó, in si še kruha kupiti nimajo za kaj, ali nesrečen tabak mora le biti; toljko huda je slaba privada!

Ako vprašam tabakajca: Pokaj tabak kadiš? mi ne ve sploh kaj drugega odgovoriti, kakor: „Za kratek čas.“ Oj ti zanemaren hlapec, ki s tabakom dolg čas paseš, ali ne veš, da je naše življenje brez tabaka silo kratko, dolga dolga pa večnost! Od vsake ponidama zgublene minute pride tavžent in tavžent večnih let za tebe nesrečnih; vsaka zguba se lahko popravi, le zgubljen čas se ne poverne več. — Koljko zlatih ur zapravijo delavci s tabakajo, ter Bogu drag čas, sebi in gospodarju pa delo kradejo; od svita do terdega mraka mnogoterim pipa ali v zobeh ali pa v rokah tiči. Koljko jih je, ki celo po poti v cerkev in iz cerkve brez tabaka biti ne morejo! Svoje dni so pošteni moži sv. roženkranc v rokah imeli, kedar so k službi božji šli, zdaj jih vidim le fajfe v ro-

kah deržati; mladim, pametnim fantom so molitvine bukvice iz žepa (aržeta) gledale, zdaj noroglavcom le tabaški mehur ali pa rorč iz devžeka visi. Povej mi vender, ljubi moj! kaj je bolj prav?

Dečko, ki začne kaditi, začne tudi glavo visoko nositi; starišev več ne posluša, in si raji fajfo trebi, kakor bi roke povzdignil in molil. Od tabakaje ima perste ožgane, večdel pa tudi od napuha vkajene možgane in prismojeno pamet. Hitro ga grozi, se svojemu gospodu odkriti; poklekniti pred Bogam misli, da ni lepó. Ali ravno takim Kristus pravi: „Kdor se sam povišuje, bo ponižan¹⁾.“

Slišal sem praviti, da tisti, ki tabak kadijo, navdol ložej grejo kakor vbreg; kateri pa noslajo ali ga šnofajo, po dne bolj tenko vidijo, kakor po noči; slišal pa tudi toljko nesreč, ki se jih po svetu skoz tabak prigodi, da me za vsakega mladenča serce boli, ki se te nadloge privadi. — Koljko nesreče, straha in plačila, koljko morij se skoz tabakarsko kontrabantijo zgodi, koljko se greha stori, vse zavolj tabakaje! — Vsak dan zdihujemo in prosimo: „Bog nas ognja ovari in sv. Florjan!“ stari in mladi pa po vsih potih in kotih ogenj nosijo, ker tabak žgejo; ali se ne pravi

¹⁾ Mat. 23, 12.

to na božjo previdnost grešiti? — Za koljkor več možkih tabak kadi, za toljko več mest, tergov in vesi pogori; izmed pogorelcov deset jih je gotovo pet skoz tabakajo pogorelo. Večdel pravijo, kedar kdor pogori: „To je hudoben človek storil;“ ako se prav prevdari, se pa očitno prepriča, da je le tabak. Dokler kravarji in kočjaži po parnah tabak kurijo, pijanci in potepuhi (šterci) z gorečimi lulami v slami ležijo, stenarji in krivci po strehah, mlatiči po skednjah krešejo, bi moral čudež biti, da bi se prej ali poznej ne vžgalo¹⁾. Boš rekel: „Se mora pa varvati.“ To je lahko rečeno, pa ne storjeno, dokler navajen tabakajec sam ne ve, kdaj kadi, in se le tistokrat spomni, kedar mu v fajfi pogori, da spet na-

¹⁾ Lepo mesto Novodunajsko (Wiener Neustadt) je bilo srečno in bogato. V letu 1834 na male Maše (male Gospojnice) dan osmega kimovca popoldne neki kočjaš v hlevu tabak napravi in v kermo (rezanje) ogenj zatrosi. Ko bi trenil, so bili vsi bližni skedni v plameni; v eni uri je že veči del streh gorelo. Vsi zvoni so se raztopili, tri cerkve in po pet sto hiš je pogorelo, trideset ljudi so iz pogoriša mertvih izvlekli; koljko opečenih in krulovih! Eno samo večerko (popoldan) je nesrečna tabakaja velikim tavžentim beraško palico v roke podala. Veliko je bilo po krivem obdolženih, dokler ni ubogi človek na smertni posteli nesreče povedal.

baše. Koljko je tabakajcov živih zgorelo¹⁾! Bog nas vari take nepotrebne in toljko nevarne razvade! Skoraj bi rekel, da bi boljše bilo, si v mladih letih roko vlomiti, kakor tabaka privaditi; roka še zaceli, ali redek je, ki tabak opusti. Huda navada železna srajca. — Ti se mojim besedam, fantič mlad! morda smejiš? Ali bi se jim na smertni posteli tudi smejal? — Oj ne pozabi, kaj tebe sv. Duh uči: „Veseli se mladenč v svoji mladosti, in naj bo veselo v tvojih mladih letih tvoje serce; to da vedi, da bode Bog tebe zavolj vsega tega pred sodbo postavil²⁾).

Zakaj pa toljko pametnih mož in imenitnih gospodov kadi? ti porečeš. — Nekoliko jih tabak pije za zdravilo ali arcnijo; in to ravno tako brez greha, kakor bolniki brez greha vračtva pijejo; zakaj Bog je tabak le za zdravilo stvaril; kdo bi pa zdrav,

¹⁾ V neki okolici na Švajcarskem je možkih nekdo svojo lulo, ki še ni čisto pogorela, v svoje dolge hlače vteknil. Hlače so se vnele, ognja ugasiti mogel ni in je zgorel. Mertvega so zravno fajfe najdli. — V Gospej sveti na Koroškem je neki možun do cerkve prikadil, in gorečo fajfo v žep djal. Pri službi božji ga začne strašno peči. Stiska je bila velika, in preden iz cerkve pride, je bil po enej strani ves ožgan.

²⁾ Prid. 11, 9.

če je prave pameti, brez vse potrebe zdravila pil! — Veliko jih pa tudi kadi iz nesrečne privade, in ravno za to pogosto zdihujejo, da bi se tabaka nikdar privadili ne bili! Vse tedaj, govori Kristus, karkolj tebi oni rekó, derži in stori; po njih delih pa nikar ne delaj¹⁾. Bedakov pak ne poslušaj in ne posnemaj. Pusti jih, slepci so, in slepce vodijo; če pa slepec slepca vodi, oba v jamo padeta²⁾.“

Devet strašnih prepadov, mladenčem nar bolj nevarnih.

1. Pervi širok prepad, ki se mladenču po poti življenja odpira, je *prevzetnost v mislih, sovražen napuh v zadržanji, gizdost v noši in ošabnost v obhoji z drugimi ljudmi*, vse ena gerda rodbina (žlahta) pregrešnega serca. Prevzetija človeka omoti, da sam sebe prav ne pozna in druge zaničuje, sam sebe povišati. Ako se mladenč visoko nosiš, se sramuješ svojega stanu, tovarše svoje zaničuješ,

¹⁾ Mat. 23, 3. ²⁾ Mat. 15, 14.

kakor bi tebe vredni ne bili, tako hodeš mož visokih misel, ali male male vrednosti; Bogu in ljudem se boš zameril, nar več pa sam sebi škodval. — Ali sme glinast pisker svoje tovarše zaničevati, ki ga je lončar iz ilovke storil, pa lepše pološal ko njegove brate? — Naj ravno veter cesten prah pod sonce visoko povzdigne, vender le prah ostane; dež ga pomoči in v gerdo blato ga premeni. Taka se štimancom godi. „Kdor se povišuje, bo ponižan¹⁾.“

Kdor rad druge za zijake ima, se ne boji njih razžaliti, za nezamero ne prosi, temuč se jim le smeji, kedar se oni jokajo in jezijo; on si sovražnikov brez vse potrebe napravi, ki mu bojo svoj čas ravno s tako mero nazaj merili, s kakoršno jim on meri, in mu še privergli²⁾. Prešernik (razujzdan prevzetnik) se povsodi spotika, in sramota se za njim pomika. — Mladenč, ki se z lepim posvariti ne da, in vsako besedo za zlo vzame, ne bo nič prida iz nja. Napuh njegovo serce napihuje, da se ga dober nauk ne prime; sveta čednost omaguje in vse dobro pri njem medli. — Kdor sam sebe preštima, ravno s tim oznani, da malo velja; dobro

¹⁾ Mat. 23, 12. ²⁾ Mark. 4, 24.

blago se hvali samo. „Kaj imaš, vpraša sv. Pavl, kar bi ne bil prijel? Ako si pa prijel, kaj se hvališ, kakor bi ne bil prijel¹⁾?“

Bog vse pregrehe sovraži, nar več med vsemi sovraži prevzetnost, zakaj ona se nad njega clo povzdiguje. „Pervo človekovega napuha je to, da se Boga loči, ker njegovo serce od njega odstopi, ki ga je stvaril.“ Prevzetija je angele hude duhove naredila, ona je perve stariše naše iz lepega raja izpodila, ona še zdaj nar več mladih ljudi nesrečnih stori. „Napuh je slehernega greha začetek; kdor v njem tiči, bo s kletvijo napolnjen in pogubljen²⁾. Nebeške vrata so pretesne, da bi prevzetnež skoz nje v nebeško kraljestvo šel. Zatorej opominja sv. Peter: „Vi mlajši, pokorni bodite starišem. Vsi se eden drugemu ponižujte; zakaj Bog prevzetnim zoperstoji in daja ponižnim le gnado³⁾.“

2. Druga nevarna jama za mladenča je *huda jeza ali gnev*, ki v človeku žolč kuha in mu zdravje kali, spravlja truplo pod zemljo, dušo pa v pekel. Mladenč, ki se rad jezi, strupno kačo v sebi redi, ki ga za vsako stvarco pikne in mori. Kar stori strup zavdanemu, uči sv. Avguštin, to dela jeza togotnemu.“

1) I. Kor. 4, 7. 2) Sir. 10, 14—15. 3) I. Petr. 5, 5.

Hude jeze tovarš je navaden poboj. Veliko mladenčev se najde, ki so pripravljeni za vsako žal besedico boj narediti. Po kerčmah (tabernah) posodo pobijajo, se po sejmah in shodih gerdo tepó, tudi iz božjih potov prinesejo kervave glave domú. Cele soseske spuntajo, in preletajo cele noči, kakor dereči volki, kateri se vsakega lotijo, kdor jim ne ubeži. V boji se preklinja, zavezuje in prisega, da je strah; oblačilo se terga, vbija, kervavi, in tako črez peto zapoved božjo greši, ki pravi: „Ne vbijaj!“ Oh koljkokrat v takih bojih mnogoter človek po nedolžnem smert stori ¹⁾! Taká nedolžno prelita kri zoper vsakega vbijavca v nebo vpije, kakor nekđaj prelita kri nedolžnega Abelna. Kako bi tak razbojnik kedaj srečno umerl, ki se je v svojem življenji rad tepel? On je cele soseske očiten sovražnik, pravo seme peklenškega brezdna iz očeta hudiča; zakaj on je bil od začetka ubijavec ²⁾).

1) Na Koroškem se je nekoliko kmetov memo nekega skednja domu peljalo. Neki nepokojen kmet začne hlapcom zabavljati, ter jim kervave klobase ponuja, in jih z gerdimi besedami pika. Začnó se tepsti. Kmetov nekdo, ves nedolžen, jih hoče miriti; al hlapcov eden ga s kolam po glavi vdari, da na priči obleži in v nekih urah umerje.

2) Jan. 8, 44.

Lepo Jezus uči, se vsakega boja varvati, ter pravi: „Povem vam, hudemu se ne zoperstavite, temuč če te kdo vdari po tvojem desnem licu, pomoli mu še uno (rajši ko bi se v boj podal¹). Zato je tudi Kristus Petru v Gezemani vokal; „Vtekni svoj meč v njegovo mesto; zakaj vsi, kateri za meč primejo, bojo z mečem končani²).“

Ze star pregovor pravi: „Vol, ki se rad bode, hitro roge zgubi; in jez rečem: Mladenč, ki se rad tepe in bojuje, v smertni nevarnosti vedno živi, in srečne smerti imel ne bo. „Ne prijazni se z jezovcam, opominja sv. Duh, in ne pečaj se s togotnim (jezovim) možem, da se njegovega zaderžanja ne naučiš, in priložnosti ne dobiš, svojo dušo pohujšati³).“

3. *Tretja nesrečna globod za mladenča je navadna kletev, rotenje in priduševanje, katero veliko nezaroblenih možakov ima, ki se za vsako besedo rotijo, za vsako malo reč izdajajo. Podobni so taki črnim meglam, iz katerih na mesto deža le bliska in gromi, toča ropoče in strele švigajo. Bog nas varji takih ljudi!*

Dobrotliv Stvarnik je človeku jezik dal, da bi ž njim Boga hvalil, sebi in drugim k pridu

¹) Mat. 5, 39. ²) Mat. 26, 52. ³) Prip. 22, 24—25.

bil! kdor pa preklinja, žali Boga, pohujša bližnega, nebesom žalost, peklu veselje dela, sam sebi pa nesrečo. Vreden je, da mu jezik izgine¹⁾. „Jezik preklinjovca je kakor ogenj, ki ves tek našega življenja zažge, vnet od pekla. — Z njim hvalimo Boga Očeta; in z njim kolnemo ljudi, ki so po božji podobi vstvarjeni. Iz enih ust pride hvala in kletva. To se naj ne godi, brati moji;“ opominja sv. Jakob₂).

Kdor se za vsako besedo roti, mu ljudi malo verjamejo, ker po navadi ni mož besede. Za to uči Kristus: „Vaše govorjenje bodi: Je, je; ne, ne; kar je več od tega, je od hudega³⁾. Kdor za vsako reč, ki mu po volji ni, kletvico na jeziku ima, on hudemu duhu svojo dušo preda in bo v peklu svoje tovarše najšel. „Kedar hudoben kolne, kolne sam svojo dušo⁴⁾.“

1) V neki vesi na Nemškem je živel mlad, čerstev kmet, ki je imel hudobno navado pri vsakem delu za vse preklinjati, karkolj mu ni po volji bilo. Tako strašno je preklinjal, da mu je dostikrat kletvic zmanjkalo, in ni vedel, kaj bi še zinil. V nar boljnih letih mu začne jezik gniti; poslednič ni mogel več jesti ne govoriti, in v dveh letih je vmerl. Terpel je strašne bolečine in nar hujši glad; pa vse voljno, storiti za svoje nekdanje kletvice ojestro pokoro.

2) Jak. 3, 6 — 9. 3) Mat. 7, 35. 4) Sir. 21, 30.

Strah je slišati pastirje na paši, kako hudičujejo, nedolžno živino hudemu izdajajo, in ne pomislijo, kaj govorijo. Kaj bi bilo, če bi se zgodilo, kar oni rečejo? — Groza je slišati razberzdane mladenče, kako po mažjarsko in po nemško terentajo (preklinjajo), čudno neznane besede izrekajo, ktere, če bi razumeli in vedeli, kaj govorijo, bi jim lasi po koncu vstali. Kar človek ne razumi, tudi ziniti ne sme. „Povem vam, pravi Jezus, da za vsako prazno besedo, katero bojo ljudi govorili, bojo odgovor dajali sodni dan. Iz svojih besedi boš opravičen, iz svojih besedi obsojen¹⁾.“

Hočeš, fantič mlad, biti pošten, Bogu in pravičnim ljudem ljubezniv, varji se gerde besede kakor živega ognja. Človek gerdih besedi je tudi človek gerdega serca; ptica se po petji spozna. Varji se pa tudi gerdih ljudi, kateri radi preklinjajo. Kakor blato pete, tako se prime gerdo govorjenje mladenča, kateri preklinjavce rad poslušā. Lepa beseda lep prostor najde.

4. Šterta globoka jama nesreče je za mladenče *nepokoršina starišem, učenikom in pravičnim predpostavljenim*. Kdor ne uboga, je brez Boga, kako bi kedaj srečen bil! Sin,

¹⁾ Mat. 12, 36—37.

ki svojega očeta razžali, in svoji materi solze preлива, nikdar dobro shajal ne bo; nesreča ga bo vse žive dni za vrat (gerlo) deržala. „Kdor svojega očeta zasramuje in zaničuje svojo mater, naj mu vrane ali krokrarji oči izpikajo, in jih mladi orli požró¹⁾.“ Kdor svojim starišem beseduje, vreden je, da se mu jezik zaveže. „Kdor svoje stariše preklinja, njegova luč bo v sredi teme vgasnila²⁾.“ — Bog ne daj, nad očeta ali nad mater roke stegniti, ali jih vdariti³⁾! Kdor pa očeta do

¹⁾ Prip. 30, 17. ²⁾ Prip. 20.

³⁾ Blizo mesta Bukaresta v deželi Moldavi na Turškem je živel pošten oče Jakob Simonič. Ni bil bogat, pa tudi nedolžen; pridno je delal in svoje ljudi lahko preživel. — Marko, njegov sin, se je bogato oženil, ali v slabih tovaršijah je velik pijanec in zapravlivec jel biti. Kedar se je žganja napil, je goljufom žetvo na njivi pod nič prodal; svojega očeta pa gerdo imel in nič vbogal.

Neki večer oče zve, da je Marko dvema sleparjema v roke prišel, ki ga v kerčmi vpijanita in nagovarjata, dolžno pismo za en gon pitane živine podpisati, ki mu jo hočeta prignati. Bila je očitna goljfiija. Oče v taberno hiti, najde sina med njima, pismo pa na mizi. „Nikar ne podpiši, moj sin! prosi oče, le nicoj ne;“ popade pismo in hoče ž njim ulti. Marko plane za očetom rekoč: „Kaj je tebi za to? Pismo nazaj!“ V tej besedi z levico pismo zgrabi, z des-

praga privleče, njega bojo otroci črez prag sunili. Pravičen Bog tepe vsako hudobo, ali

nico pa očeta skoz vrata sune, in se med svoje tovarše poverne. „Pravičen Bog, zavpije oče, v tvojih rokah je očetov pravica!“ in milo joka. Pijanci se debelo smeje in Marka hvalijo, ki se je podpisal.

„Stari ima dnar, začne pivcov nekdo; za to se boji, da bi moral za sina plačevati. Vem, kje ima mačka zakopanega. Marko, pojdi ga vzdignit! V unem starem zidovji, v starem topi (kanoni) ali pa pod topam morajo dnarji ležati. Že večkrat so pravili, da po noči tam ropoče in straši; jez pa le sodim, da hodi stari svoje dnarje mešat.“ — „Kaj še, pravi Marko; top je ves zarijavel; turski poglavar ga je očetu dal: še zmeziti se ne da. Smešno se mi pa vender zdi, da se mi je senjalo, kako so me oče svarili, naj se topa varjem, da mi roke ne zdrobi.“ „Ho, ho, se pivci zasmeljijo, ravno to kaže, da bojo dnarji tam ležali. Pojdimo jih vzdignit!“

Vzamejo potrebno orodje in svetilo; bila je temna noč, ter grejo staro zidovje razkopat. „Le luknjo nar prej odkoplite; bom vidil, če se bo top sprožil. Sam satan bi ga bil pod zemljo nabil (nabasal).“ Tako Marko govori in z desnico v luknjo seže, ter pravi: „Nekaj že ošlatam; le bližej z lučjo! — Ko bi vstrelil, tako neznano Marko zavpije, da vsi tovarši odbežijo. Grozovitno ga je v roko zbolelo; komaj se je k domu privlekel. Celo noč v tami leži, in kedar se razdeni in on iztrezi, vidi roko strašno oteklo. Hitro po lekarja pošle, ki pride in najde dve globoke gadove (kačje) pike, roko pa že vso černo, ter spozna, da se mora roka brez odloga odrezati, kar se je tudi zgodilo.

nehvaležne otroke sedemkrat hujši. Hudoben sin Absolon je svojega očeta Davida preganjal; na neki veji je za lase ovisel, sovražnik ga je s sulicami prebodel, v globoko jamo so ga vergli in s kamenjem zasuli. Tako se mu godi, kdor starišev svojih ne spoštuje. — „Uči se ubogati, o človek, ki si perst; uči se ponižati, o prah, in poglej, kaj sv. Luka od Jezusa priča, ter piše: „Bil je starišem pokoren,“ veli sveti Bernard.

Slušaj rad, kar te starejši lepéga učijo, kakor sv. Duh govori: „Moj sin! poslušaj podučenje svojega očeta, in ne zanemari postave svoje matere, da bo krona na tvojo glavo djana¹⁾.“ Stori še rajši, kar ti poštenega velijo, in razveseli kar moreš njihove dni. Po tem boš tudi dolgo živel in dobro ti bo na zemlji. Jakob, stari očak, je ubogal v mladih letih svojo mater, in Bog mu je vsega zadosti

Popoldne pride oče Simonič z duhovnikom nesrečnega sina objiskat, in najde ravno tisto roko, ki ga je zvečer poprej iz hiše potisnila, mrtvo na mizi, sina pa bledega ko smert v posteli ležati. „O Bog, izdihne oče, kako strašne so tvoje sodbe!“ „Pa tudi milostlive, pravijo duhovnik; on hoče, naj bi vaš sin svojo krivico spoznal, in se poboljšal.“ Roka je prekleta, ki se loti svojega očeta.

¹⁾ Prip. 1, 8—9.

dal; zgubljen sin ni hotel biti svojemu očetu pokoren, ga je zapustil in se po svetu podal; poslednič je moral otrobi s svinjami jesti, in jih še imel ni. Tako se bo vsakemu svojeglavcu godilo, ki svojim starišem uhaja in jih zapusti.

Blagor mladenču, ki skerbnega očeta ima, kteremu vse lahko zaupa, ljubeznivo mater, kterej vse lahko pove, kakor svojemu spovedniku. Oni so angeli varhi svojemu sinu, če jim le vse iz serca odkrije. — Oh mladenč! ne zakrivaj svojim starišem svojega djanja, dokler jih še živih imaš; rad bi jim še kdaj pravil, pa jih več imel ne boš. — Sin, ki laže svojemu očetu, ali svoji materi kaj hudega vtaji, zato ker se njihove šibe boji, strašni palici ne bo ušel, s katero ga bojo drugi topli. „Kdor svojemu očetu vzeme, in pravi da to ni greh, je ubijavcom tovarš¹⁾.“

Ne pozabi pa tudi svojih starišev, kedar se tebi dobro godi, in če jim drugega storiti ne moreš, saj moli za nje. Bog ti bo sedem bart povernil, kar svojim starišem enkrat storiš.

Ako si v službi pri poštenih ljudeh, lepo spoštuj gospodarja in gospodinjo, kakor bi tebi oče in mati bila, gladko jih ubogaj v vsih

¹⁾ Prip. 28, 24.

poštenih rečeh. „Pokorni bodite svojim višim, in bodite jim podložni, uči sv. Pavl; zakaj oni čujejo, kakor taki, kateri bojo za vaše duše odgovor dajali, da to z veseljem storijo, ne zdihvaje; zakaj to bi ne bilo dobro za vas¹⁾.“ Ne hodi od bogaboječe hiše brez velike sile; goste službe, redke suknje. Boljše je, manj služiti, pa v strahu božjem živeti, kakor veliko plačila imeti, gnade božje pa malo. „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? Kakošno zamenjilo bo človek dal za svojo dušo?“ upraša Kristus²⁾. Preobilen zaslužek dela zapravlivce v mladosti, premasten vžitek stradovce na starost.

Pokoren bodi svoji duhovski in deželski gosposki, in vse svoje predpostavljene kakor namestnike božje spoštuj. „Ni oblasti od drugod, kakor od Boga; ktera pa je, je od Boga postavljena³⁾.“ „Moj sin! uči sv. Duh, boj se Boga in kralja, in ne pridruži se zaničevavcom, zakaj njih pogublenje pride naglo⁴⁾. Ni gerših ljudi, kakor so pijanci za mizo, ki svojo gosposko sodijo in gerdo opravljajo, sami sebe pa pozabijo, ki so poprave nar bolj potrebni. Taki vejo z svojim jezikom cel svet vižariti, le svoje domače kočje ne morejo

¹⁾ Hebr. 13, 17. ²⁾ Mat. 16, 26. ³⁾ Rim. 13, 17.

⁴⁾ Prip. 24, 21—22.

podpreti, da bi se jim ne poderla. Kdor ljudi nad predpostavljene punta, je hudičev najemnik. Pahnjen bo kakor lucifer z svojimi puntarji v peklenški brezen. Punt napravi iz mirnih ljudi hudiče v človeški podobi. Sam Bog nas tega varji! Kristus je bil pokoren tudi svoji krivični gosposki, pokoren do smerti križa, in je skoz svojo pokoršino ves svet odrešil. Ravno to nas tudi sv. Pavl uči: „Vsaki človek bodi viši oblasti podložen. — Kteri se oblasti zoperstavi, se božji volji zoperstavi. Kteri se pa zoperstavljajo, sami sebi pogublenje nakopavajo. Oblastnik je na mesti Boga, tebi k dobremu. Zatega voljo morate podložni biti, ne le za voljo strahovanja, ampak tudi zavoljo vesti“).“ Vladniki ali vižarji bojo odgovor dajali, kako so zapovedovali, podložniki pa, kako so vbogali. Bog bo sodil vse po ostri pravici, ali naršrašnej bo obsodil vse nepokornike. — Nepokoršina je prevzetne angele iz nebes v peklenški brezen pahnila, ona pervim starišem vesel raj v solzno dolino premenila; tudi tebi dobrega prinesla ne bo. Sveta pokoršina je varna ladja, v kateri se peljemo v sveto nebo: uči sv. Bonaventura; ona je ključ, ki nam nebesa odpre.“

1) Rim. 13, 1—5.

5. Peta nevarna jama je za mladenča *lažnivost in golfija*, njena soseda, po katerih se toliko hudega na svetu godi. Z lažjo je peklena kača perve stariše v greh zapejlala, jim nedolžnost in posvečujočo milost božjo odvzela; zavolj laži bo še zdaj toliko ljudi pogubljenih. „Vsi lažnivci so otroci hudičevi“, pravi Kristus. On ni v resnici ostal, ker ni resnice v njem: on je lažnik in oče laži¹⁾.“ „Lažnivi jeziki, kateri njemu na svetu služijo, bojo po smerti tudi ž njim v ognjenem in žvep lenem jezeru (v pekli) svoj del imeli;“ pravi sv. Janez²⁾. Ne rekaj: „Saj nobenemu ne škodjem, če se ravno zlažem.“ Ako komu drugemu ne, vender sam sebi škodješ, ker skoz greh svojo dušo umoriš. „Lažnive usta dušo vmorijo³⁾.“ — Mala laž je mali greh, velika laž veliki greh; kdor se pa malega ne varje, tudi velikega premagal ne bo. Lažnivec in tat sta si brata. Za to govori sv. Duh: „Gorši je tat, ko navajen lažnivec; pa oba bota pogubljenje v delež prijela⁴⁾.“ „Opustite laž, opominja sv. Pavl; vsaki naj govori resnico z svojim bližnim, saj smo udi med sebo⁵⁾.“ Bog je večna resnica: le kdor resnico govori, je otrok božji. — Mož beseda nar več velja.

1) Jan. 8, 44. 2) Skriv. razod. 21, 8. 3) Modr. 1, 11.

4) Sir. 20, 27. 5) Efez. 4, 25.

Pa tudi goljfije vari se, naj bo mala ali velika; vsak krivičen krajcar vrednosti deset pravičnih požre. Kdor ptuje blago pod svojo streho spravlja, si mole med svojim blagom redi. Krivično blago nikomur teknilo ne bo. Boljše malo po pravici, kakor po krivici veliko.

6. Šesta jama nesreče je za mladenče *zanikarnost in lenoba*, mati veliko drugih pregreh. Lenuh v mladih letih dobrega dosti zamudi, in še to, kar ima, pa malem zgubi. Nar večji vjima (zguba) je za mladenča lenoba, da ga grozi se potrebnega nauka, ali pa navadnega dela pridno prijeti. Mlad zanikarnik je star berač. Boljši dober nauk v glavi, kakor petica v žepu. Več ko fantič dobrega zna, bolj se brez skerbi po svetu poda; le pridno delo te bo povsodi živelo. Kar se dobrega zamudi, to se vkrade — sebi, ali pa drugim.

Ne postopaj brez dela, dokler si zdav in mlad. Megla juterna, ki se predolgo pomika, dobrega deža dala ne bo; tudi mladenč, ki se prerad brez pravega dela potika, dobrega malo obeta. „Lenuha glad mori, ker noče delati njegova roka¹⁾.“ Vsak dan je v bukvah življenja zapisan. Kar dobrega

¹⁾ Prip. 21, 25.

storiš ali opustiš, boš enkrat tamkaj bral, kedar boš na sodbi božji stal, in od svojih dragih dni rajtingo dajal. Le pridne delavce Bog rad ima.

Pridnega hlapca, ki je s petimi talenti še pet drugih pridobil, je Gospod čez veliko postavil in ga v svoje veselje vzel; lenemu hlapcu, ki je svoj talent zakopal, je bilo vzeto, kar je imel, in on v unajne teme večnega pogubljenja pahnjen. Kako se pa bo tebi go-dilo? — Kar tukaj seješ, boš tamkaj žel.

7. Sedmi prepad, mladenčem strašno nevaren, je *zapravljivost*, naj si bo v *živežu ali v oblačilu*, kterega stan ne nese. — Dokler je človek nedolžen bil, mu oblačila ni bilo potreba; kakor hitro je pa grešil, mu je Bog obleko za pokoro in za potrebo dal, ne za bahanje. — Kedar si, fantič mlad, novo oblačilo kupuješ, prašaj svoje premoženje, in po njem ceno naredi; baraj drugič svoj stan, in po pametni šegi svojega stanu si daj oblačilo prirezati. Bog hoče, da se z obleko zime in škodlive vročine varjemo, svojo sramoto pokrijemo in se po oblačilu spoznamo, kakošnega stanú da smo. Kdor v svoji obleki za to trojno ne skerbi, močno greši.

Mladenč, ki v mladih letih preveč v ža-meti hodi, lahko na stare dni rašovne imel ne bo, si svoje hlače okerpat. Boljša je pamet

ko žamet. — Kdor se nespodobno oblači, sveto sramožlivost slači, in je služavnik peklenškega zapeljivca. Gizdači (štimanci) in pa prižani metuli so si nar lepši tovarši. Lepi so od zunaj, gerdi od znotraj; hitro lepoto veter nesreče pomete, hodnik pa štimancam ostane. „Kdor za obleko preveč skerbi, pravi sv. Ciprijan, skerbi za čednost premalo.“ — Kdor se šege svojega stanu sramuje, tudi božjo previdnost zaničuje, ki ga je v te stan postavila. In kdor se po oblačilu svojega stanu spoznati ne da, v božjem kraljestvu zmešnjavo dela, in tudi Bog njega za svojega služavnika spoznal ne bo. Tudi hudi duh se v drugi podobi prikaže, kakor se mu spodobi; njega posnema, kdor se po svojem stanu ne nosi. Po oblačilu se človek pozna. Nikdar se po svojem oblačilu veči ne misli, tudi na dan svoje česti se ne povišuj¹⁾.“ Mladenč, ki se po gosposko nosi, naj bo že kmet ali rokodel, večdel na starost za kako raztergano srajco prosi, da bi mu njo kdo dal. Perteni gospodi po navadi slabo izhajajo. Mlad bahač, star berač. Nar lepša obleka je za delavnega človeka, ktero si sam naredi.

Še hujša je za mladenča zapravljiva razvada v živeži. Nove, škodlive šege in po-

¹⁾ Sir. 11, 4.

trate v jestvini in pijači so nar huji davki, ki si jih ljudi sami nalagajo. Toča le neke okolice pobije, slabe razvade pa cele dežele obožajo. Kdor z domačim, zdravim živežem zadovoljen ni, in si kupuje laške jedi, bo imel bolen želodec, mošno pa prazno. Kdor v svojih mladih letih veliko po ošterijah, kerčmah, litužih, tabernah in kofetarijah leta, bo hodil na starost kruha prosit od praga na prag. Lehko se človek boljega privadi, ali odvadi težko, kedar ni kupiti za kaj. Kdor hoče srečno živeti, mora borno začeti. Ni srečen, kdor veliko dobrega ima, ampak kdor malega potrebuje. Kar od več imaš, nekoliko prihrani, nekoliko vbogajme daj. Česar je dones preveč, ho lahko jutri premalo. — Bogatin se je mastno gostil, in ni vbogemu Lacaru drobtinc privošil; vmerl je, in bil v peklu pokopan¹). Kterih bog je trebuh, njih konec je pogubljenje²).

8. Osma globočina, mladenčem strašna, je *pijanšina*, ki mori truplo in dušo pogubi. Zalostna je velika suša, ki hribe in doline posuši, da zemlja razpoka, in začnejo gore same od sebe goreti; še hujše se pijancu godi, ki se v ol, vino ali celo v žganje poda, on sam v sebi sušo ima, ktere tudi smert ne bo

¹) Luk, 16, 20. ²) Fil. 3, 19.

pogasila. Pijancu želodec oslabi, da živeža kuhati več ne zamore; za to pijanci preveliko pijejo in premalo jedó, kako bi ne onemagali! Pijanca noge več ne nosijo, roke njemu vpadajo, huda bolezen se za njim pomika, smert približuje, in pekel se že odpira, ki bo pijanca požerl. — Pijanec in pa voz, s katerim divji konji uidejo, sta si podobna. Pijanec je zgubil pamet, voz pa svojega voznika; obadva se podereta. Na prvem voglu se voz zdrobi, pijanec pa, ki se po široki cesti opoteka, smerti iše, in je tudi najde. Vsaka luža je dosti globoka, da se vtopi; vsaka stopnica dosti visoka, da se pobije. Strena glava in pa streno kolo, kako bi pijanca nosila! „Zavolj nezmerne pijače, pravi sv. Duh, jih je veliko že smert storilo¹⁾. Kaj pa bo za dušo? — Na mestu delati pijanec po litužih (tabernah) sedi, in sam sebi zlat čas krade. „Rokodelc, ki se pijančevanju vda, ne bo obogatel²⁾.“ „Ti, kateri pijančevajo, in si med sebo pojedne napravljajo, se bojo spraznili, in zaspanec se bo s cunjami oblačil³⁾.“ Namesti skrbeti za svoje ljudi, prihraniti kaj za stare dni, ali pa ubogim pomagati, pijanec svoje premoženje tako rekoč v vodo pomeče, in dolge dela, katerih nikoli poplačal ne bo.

¹⁾ Sir. 37, 34. ²⁾ Sir. 19, 1. ³⁾ Prip. 23, 21.

Pogosto preklinja, klafa in opravlja, malo pa moli; malokdaj k spovedi gre, in še tistokrat se ne poboljša. Gerdo je njegovo življenje, strašna njegova smert; gorel na tem sveti, gorel na unem bo, kdor se pijanosti ne varje¹⁾. Pijanec na svet nobeden ne pride, ampak se le pijanosti s časam privadi; ni pa pregrehe, ki bi človeka tako hitro vjela, ko pijanšina. Od začetka le pokuša, poslednič pa pijanec misli, da mu brez vina ali žganja živeti ni.

Nekoljko jih pije in misli, da brez močne pijače delati ne morejo; taki delavci že na pragu pogube stojijo; ne bo dolgo, da bojo moč in pamet zapili. Drugi pijejo za kratek čas, za dobro voljo, in veči veselja na sveti ne poznajo, ko po gerlu vlivati. Taki že

¹⁾ V nekem vinskem kraji sem poznal štiri poglavitne pijance in sim včakal njih žalostnega konca. Pervi je v vodeniki vmerl, drugi je zvečer pijan iz gorice šel in na nekem bregi v kolovozi obležal. Ploha po noči priteče in ga zalije. Tako se je na hribi vtopil. Tretjemu pijancu je divja kanja (zakolč, jastreb) življenje vzela. Vjeli so namreč kanjuha, in doma priklenili. Pijanče ves zgublen ga gre dražit. Serdita ptica ga s klunom za roko popade, da mu hitro oteče in začerni. Prisad se prime in on vmerje. — Kar se je šertemu prigodilo, ne vem; samo to vem, kar sv. Pavl pove: „Pijanci ne bojo nebeškega kraljestva posedli.“ I. Kor. 6, 10,

globoko v nesreči tičijo. Težko se bojo vboštva in nesrečne smerti vbrani; za takim veseljem vselej večja žalost pride. Tretji pijejo brez vsega vedenja, brez vse pameti. Taki pijanci živ pekel v sebi imajo, in človeki biti ne hajo¹⁾.

Škodлива je človeku vsaka močna pijača, ki se črez potrebo zavživa, žganjica pa sedemkrat hujši, prav živi strup za ljudi, posebno za mlade²⁾. Kdor se v žganje poda, mu začne život od znotraj po malem goreti³⁾;

1) V letu 1827 je prišel neki možak na Češkem iz mesta Tabor ves pijan domú. Po kosilu gre za svojo ženo na vert, njo krega, da še ni podzemlie (krumpirja) vsadila, ji vzeme hlod, s katerim je sadila, in njo hoče pretepati. Ona vjide, pijanec pa v hišo gre. Nekoljko časa po tem ga gre jiskat, in ga najde na hlevu klečé visiti, kjer se je v pijanosti obesil.

2) Mladim kužejem (pesam) žganja piti dajajo, za to da majhini ostanejo. Tudi otroci v svoji raši zaostajajo, ako žganja piti dobijo.

3) Neki kmet na Angleškem se je pri kamenu v kuhnji grel. Nagloma se mu truplo užge; in kedar so ga hotli gasiti, je več in več živega plamena in njega švigalo. Povedal je, da se ognja ni doteknil, pa nagloma se mu v želodcu vneme, in v eni minuti ves prestrašen vidi, da mu roke in noge gorijo. Nesrečen človek je rad žganje pil, in ga je večkrat ob enem dušku pol flaške potegnil. — Na Francoskem sta se mož in žena toljko lepo

življenju žlahna moč uhaja in smert naglo pri-
hiti. Vse to se žganjopivcom očitno pozna. Mlado obličje naglo obledi, in kakor perst blede prihaja, ali pa rudeče kakor kuhan rak. Želodec se kerči in stiska, muzek po kosteh suši, in ves život se trese kakor šiba na vodi od prevelike suhote. Vsaka nevarna bolezen se ga rada prime, in če zboli, ga ni lahko ozdraviti¹⁾).

Kdor začne žganje piti, začne tudi pamet zgubiti; v kratkém se bo ves poživinil. Takega ne veseli delati, ne Bogu služiti, ne za svoje ljudi, ne sam za se skerbeti. Gerši ko živina živi, in kedar se spije, si še življenje vzame. Vse to žganje dela; ono iz človeka živino naredi. Za to pravijo, da je vino Bog stvaril, žganje pa peklenšek izmislil, ki toljko hudega stori. Če ravno tega terditi ne smemo, to vender vemo in očitno vidimo, da toljko več ljudi izdivja, koljkor več se jih v žganje poda. Drugi pijanci še le sploh popoldne

zastopila, da je eden raji ko drugi žganjico pil. Neki večer se žganja toljko napijeta, da sta obležala. Drugo jutro jih ni bilo drugjega najti, kakor kup oljnatega, začernelega pepela, in pa dvoje golih kosti.

¹⁾ Po vsih deželah je huda bolezen kolera nar več pijancov pobrala, posebno pa žganjopivcov; redek je pijanec, ki bi ga pri življenji pustila.

začno, žganjopivci pa že na teše pijo — že zjutraj žganje iz njih hahla, kakor iz vrelega kotla; kako bi se taki pijanci ne pokuhali in ne posušili!

Ne moti se, ljubi brate, da je pijancov veliko, katerim se hudega nič ne zgodi. Ako se ni, se jim še bo. — Ne zanašaj se, da se tebi ne bo godilo tako; le po malem huda navada človeka za seboj mika, pa naglo ga zgrabi, kedar si več pomagati ne more, in kakor goreč kolovrat ž njim v pogublenje leti. Le s kraja se brani hude navade, ki te prijazno vabi; dones je lahko, jutri bi bilo prepozno. — Ne daj se posiliti, če se ti žganje še tako sladko biti ponuja; boljše nigdar sladkega strupa okusiti, kakor od njega umreti. Ložej boš živel brez žganja zdrav in vesel, kakor bi žganja preveč ne pil, če se ga enkrat privadiš.

V Ameriki in na Angleškem prelepo bratovšino imajo, da se med seboj po braterno žganja varjejo ¹⁾). Pri nas iz repe, korenja,

1) V deželi Novijork na Amerikanskem je bilo v leti 1832 na enkrat sto tavžent lepe braterne tovaršov. Kdor v to bratovšino pride, se zaobljubi vsake žgane pijače varvati. Le ol in vino se pije pa po malem. Vsak tovarš je dolžen, kakor ve in zna, svoje bližne žganega odvaditi. V enem letu se je nad šest milijonov goldinarjev privarvalo,

podzemlic ali krompirja in tudi iz drugih reči žganje delajo, in tako rekoč iz ljubega kruha smerten strup za ljudi pripravljajo; za to je toljko dober kup, da se lahko za neke krajcarje vsaki dan smerti kupi.

9. Deveta jama, nar grozovitnejši, je za mladenče *nečistost*, nevarna kuga, ki mori dušo in telo, de se ravno v zapelive rožice povija. Ni jih še vojska toljko pobila, tudi ne kuga pomorila, kakor je hudobna nečistost mladenčev časno in večno nesrečnih storila, ki se niso nje skerbno varvali.

Nečistost mlado truplo vmorí, kakor huda slana cvetečo rožo, in mu vso lepoto vzeme. Kakor od červa jeden sad, nečistnik klaverno hodi, bleda smert se mu na obličji pozna. Vgasnilo je njegovo jasno, bistro oko, zginila zarja svete nedolžnosti iz njegovih lic; podoben je žalostnemu drevesu, ktereга so gosenice objedle. Tudi v njegovem serci čistega

ki so jih poprej za žganje zdajali. Ljudi rajši vbogajo, bolj zadovoljno živijo in so bolj zdravi. — Žene se hvalijo, da imajo nebesa na zemlji, kar moži, tovarši te lepe bratovšine, žganja ne pijejo. Ljubi mir pri hiši prebiva, boljši je živež in oblačilo; tudi za otroke imajo večí skerb. — Oh, da bi tudi pri nas veliko takih bratov bilo!

veselja ni več, ker le nečisti ogenj gori in kalne (motne) želje nečistosti kuha.

Koljko jih od neznane nečistosti zognije, koljko nečistnikov se posuši; koljko jih premoženje in vso srečo zapravi, zadnič obupa in se pomori! Za to pravi sv. Duh: „Kdor nečistost vganja, ne bo henjal, dokler ni ves ogenj požert.“

„Vsaki greh, kterega človek stori, je zunaj telesa, kdor pa nečistuje, se na svojem telesu pregreši¹⁾.“ „Pregrehe njegove mladosti bojo njegove kosti napolnile, in v prahu ž njim počivale²⁾.“

Kakor je za truplo nečistost velika nesreča, tako je neznana kuga za dušo; nečistost je nedolžne duše nar. strašnejša smert. Dokler mladenč nedolžno živi, v njegovem sercu čista ljubezen božja gori, kakor vesela lampica (svetilnica) v Gospodovi hiši pred božjim altarjem. Ako po svetli luči pihneš, svetlobo vgasiš; vse je temno in žalostno, le čern smerdliv ogorek tebi ostane. Ravno tako vmerje v mladem sercu nebeška luč milosti božje, kedar mladenč nesramen greh stori; njegova duša postane iz prijatelce božje gerda pošast. Od nje prerok Jeremija žalostno poje, rekoč: „Vsa lepota Sionske

¹⁾ I. Kor. 6, 18. ²⁾ Job. 20, 11.

hčere je od nje zginila; vsi, ki so njo čestili, njo zaničujejo, ker vidijo njeno sramoto ¹⁾).

Ako bi kdo kraljevo hčer, žlahno oblečeno, v gerdo mlako potisnil, njej predrago svatovsko oblačilo raztergal in njo v obličje zaplaval, povej, kaj bi kralj s takim hudobnežem storil? — Ravno to bo storil pravičen Bog z nečistnikom, ki svojo dušo osramoti; zakaj tudi njegova duša je po svetem kerstu bila kraljeva hči Očeta nebeškega, nevesta Jezusa Kristusa, izvoljen tempel svetega Duha, v predragem svatovskem oblačilu svete nedolžnosti. Vso to nebeško žlahnost duši nečisti greh vzeme, ktere jej ves svet ne more poverniti več. Pamet nečistnika oslabi, kakor se čista voda v blatu skali; njegovo serce ljubi mir zgubi, noč in dan mu nečisto poželenje ne da pokoja. Razberzdan nečistnik Boga pozabi, ne mara za nebesa in se pekla ne boji, celo sveto vero zataji, in preda svojo dušo. „Vino in ženske storijo, da modri odpadejo, in zastopni zaničlivi postanejo;“ govori sv. Duh ²⁾). „Nečistnik gre za svojo pregreho kakor vol, ki se v mesnico pelja. Nje hiša je pot k peklu, ki pelja noter

¹⁾ Jer. žal. pesm 1, 6. ²⁾ Sir. 19, 2.

v smertno globočino¹⁾." „Kaj pomaga, naj še toliko lepih čednosti imaš, ako pak pasa čistosti nimaš, boš vse poblatil;“ tako sv. Jeronim mladega Nepocjana uči.

Gerda in ostudna je scer vsaka pregreha, ki Boga žali in človeka pogubi, ali gnoja geršega ni, tudi ne saj tako černih, kakor nečisto djanje; strašno in gerdo, ko živi pekel. Nečistnik je dereč volk med nedolžno mladino; nevarn je njegov pogled, škodлива njegova sapá vsakemu, kdor se ga skerbno ne zogne. Za to tudi ljubi Jezus ni med svoje tovarše nobenega nečistnika vzela. Bil je med apostelni lakomen Judež, ki je svojega Gospoda za trideset srebernikov predal, bil je nezvesti Peter, ki ga je trikrat zatajil, bil je nevern Tomaž; pa od nečistnika ne beremo, zakaj: „Nič nečistega v nebeško kraljestvo ne pride.“ Za to so se prvi kristjani bolj nečistega greha bali, kakor nar grozovitnejši smerti²⁾. Perva cerkev je prešestnike ka-

1) Prip, 7, 22.

2) Grozovitni neverniki so nekega keršanskega mladčca nevsmileno terpinčili (martrali), da bi sv. vero zatajil, pa nobena muka ga ni premagala. Zdaj al gerdi sodnik vmisli njega ob čistost djati, ter si je svest, da bo zapeljan tudi vero zatajil. — Vkaže ga v lepi lepi vert na mehko pernico polo-

kor vbijavce iz svoje družine odločila. Delati so morali dolgo, oestro in očitno pokoro, preden jih je zopet med svoje verne vzela, in kristjani so se nad njimi kakor nad merličem jokali, ker so bili pred Bogom mertvi. Oh koljko je med nami prešestnikov, kako malo pa spokornih solz!

Veliko se na svetu pregrehe godi, ki v nebo vpije, in dela nesrečne ljudi; pa hudobije ni človeškemu rodu toljko škodlive, kakor ostudna pregreha nečistosti. Cele okolice, mesta in dežele toljko oslabi, da že skoraj pridnega, zdravega fanta več najti ni, ki bi svojega devištva (fantištva) ne bil oskrnil. Vso lepoto je mladenčem nečista slana vzela, možem vso moč požerla, kakor pomori merzel sever žlahnost mlademu cvetju. Kjer poštenih mladenčev ni, tudi pravičnih in čerstvih mož ne bo. „Hudobnih rodovita množica ne bo za nič,

žiti in z židanimi trakmi privezati, da bi si pomagati ne mogel. Zdaj pošle nesramno deklico, lepo olišpano, njega v nečisto djanje pripraviti. Vse je poskusila, pa nič opravila; zdaj ga hoče v hudo posiliti. Kedar se srotej zvezan braniti ne more, si kos jezika odgrizne, ter ga s kervjo nesramnici v zobe plune. Tako je zapelivko odgnal, vero in nedolžnost ohranil.

in prešesten zarod nima globoke korenine, ne terdnega debla¹⁾.“

Pravičen Bog tepe vsako pregreho; vsakega grešnika prej ali poznej ojstra šiba zadene, ali nečistnike tepe do bele kosti. — Nečisto je živel ves prvi svet, ni bilo poštenega mladenčca ne moža, razun Noeta in njegovih; in Bog je ves svet brez vsega vsmilenja potopil, razun osem pravičnih. — Gerdo so živeli razpušeni Sodomitarji, Gomorci in njih sosedji; pravičen Bog jih je z živim ognjem požgal, le poštenega Lota je po angelu rešil²⁾. Na tistem mestu zdaj smerdlivo jezero stoji, in nam priča, kako je gerda nečistost. Dva nesramneža sta hotla pošteno Suzano v nečisto djanje posiliti, in Bog njih je dal s kamenjem posuti. Onan je silo ostudno reč storil, in Gospod ga je vmoril. Sedem mož, ki so Saro, Raguelovo hčer, v nečistih mislih, polni živinskega poželenja vzeli, je prvo noč hudi duh pomoril; zakaj do takih ima hudič posebno oblast. Tako se bo nečistniku vsakemu zgodilo. „Kdor se z nečistnicami peča, bo nesramen; on bo delež strohlivosti in červov, in njegova duša bo iz števila živih veržena;“ priča sv. Duh³⁾.

1) Modr. 4, 3. 2) Sirah. 40, 15. 3) Sirah. 19, 3.

„Oj nečistost, ogenj peklenški! tvoje plamno je napuh, tvoje iskre slabi pogovori, tvoj dim nespodobnost, gnusoba tvoj pepel, in tvoj konec je pekel.“ Tako sv. Jeronim govori.

Mladenč, ki se globoke jame bojiš, katero tebi nečistost nastavlja, ne poslušaj zapelivih tovaršev, kateri pravijo, da nečistovati ni greh; oni so najemniki tiste lažnive kače, ki je naše perve stariše zapeljala, ter je tudi djala, da prepovedan sad jesti ni greh. Vprašaj take krive preroke, ali vbijati in krasti tudi ni greh, kar peta in sedma zapoved prepovedujete? Ali ni ravno tisti Bog tudi šeste zapovedi dal: „Ne prešestuj!“ Naj bi te ravno angelj kaj takega učil, mu ne smeš verjeti, zakaj on je preklet, pravi sv. Pavl²); koljko manj razujzdanim zapelivcom.

Ne zanašaj se, rekoč: „Saj se ne bo zvedlo, če ravno kaj nečistega storim.“ Vse na svetlo pride. Nad tebo je oko, katero vse vidi, pravična roka, ki vsaki greh oestro kaznuje (štrafuje). Dalej ko odlaga, hujše zadene. Bolj ko svoje bolečine skrivaš in jih zdraviti zamudiš, hujše te bojo bolele; več ko svoje pregrehe odevaš in

1) Gal. 1, 8.

bolj ko skrivaj grešiš, hujše se Bogu zameriš, in ojstrejšo sodbo si narediš. Podoben si pobelenim grobam, ki se od zunaj svetijo, znotraj so pa polni mertvaških kosti, in vsake gnusobe¹⁾).

Ne izgovarjaj se, in ne reci: „Kaj pa je hudega, če kako znanje imam, saj nobene krivice ne storim.“ Nevarno je s strupno kačo igrati; nar bolj varno je, da se jej ne približaš. Nečista ljubezen je huda bolezen, dolga bolezen pa gotova smert. Nečisto znanje malokdaj srečen zakon prinese, ali pa nikoli. Na poti pregrehe prava sreča mladenča nikdar ne sreča. Mladenči, ki poprej gerdo živijo, si svoj zakon v živi pekel premenijo, v katerem zavživajo grenek sad, kterege so si pred zakonom sadili. Kdor pa v zakon stopiti noče ali ne more in nečisto živi, po ravni cesti v peklenški brezden leti. „Vsako drevo, ki dobrega sadú ne stori, bo posekano in v ogenj verženo²⁾.“ In tako drevo je vsaki nečistnik.

Ne rekaj: „Saj jih veliko nečisto živi, in kaj se jim je zgodilo?“ Njihova sodba teče, ako še ravno ni obtekla. Ob kraji mertvega morja, kjer so nekđaj hudobne mesta Sodoma in Gomora stale, jabelka

¹⁾ Mat. 23, 27. ²⁾ Mat. 7, 19.

rastejo, ki se zunaj lepo blišijo, znotraj jih je pa sam strupen pepel. Kdor jih ne opusti, mora vmreti. Tako smertno jabelko je vsaka nečista ljubezen. Tudi steklina se človeku hitro ne pozna, kedar ga stekla zver vgrizne; ali v kratkem se toljkanj strašnej prikaže¹⁾. Ravno taka je tudi z nečistnikom. „Ne reci: Grešil sim, in kaj se mi je hudega zgodilo? Narviši je poterpežlivi maševavec²⁾.“

Ne tolaži se, rekoč: „Če grešim, saj se lahko spovem in Bog mi bo moje grehe odpustil.“ Kdor prederzno na božjo milost greši, večdel brez božje milosti vmerje. Ako lepi pot ljube nedolžnosti zapustiš, boš moral po ojstri stezi pokore k nebesom hoditi; nečistost bo tebi rože veselja v ternje žalosti premenila. Kako boš srotej po terdem poti v nebesa prišel, ako je tebi po lepem poti pretežko! Za to sv. Duh opo-

¹⁾ V nekem kraju na Slovenskem je mladenč domačega psa gerdo pretepal; pes razjaden ga za roko popade in vgrizne; ali fantič tega ne porajta in celo leto zdrav živi. V enem letu strašno steče, grize, in kar mu v roke pride, zdrobi. Na skeden so ga priklenili. Neki den je nagel piš skoz svisle deža po njem vergel; srotej se je začel ver-teti, in se je tako dolgo sukaj, da je okolj padel in vmerl.

²⁾ Sir. 5, 4.

minja: „Zavolj odpušenega greha ne bodi brez straha, tudi ne kladaj greha na greh. Ne reci: Vsmilenje božje je veliko, Bog se bo vsmilil obilnosti mojih grehov. Zakaj njega serd pride ravno tako hitro, kakor vsmilenje; še se ozira (gleda) na grešnika njegov serd¹).“

O vi nespokorni nečistniki, vi slepi kerti v ostudnem gnoji nečistosti, ne prevzetujte se v svoji razujzdanosti, kakor bi vi brez vsiga strahu bili! Vsigamogočen Sodnik, ki je prevzetne angele, vaše tovarše, z gorečimi verigami v peklenški brezden priklenil, on bo tudi vaš sodnik. „Gorje je, živemu Bogu v roke priti.“ — Vedite in premislite, „da noben kurbir ali nečistnik nima dela v kraljestvu božjem.“

Vi pa, pošteni mladenčiči! ne dajte se nikomur zapeljati s praznimi besedami, ker zavoljo tega pride jeza božja nad nepokorne ljudi²). „Kdo pa pojde na goro Gospodovo? Kdo bo v njegovem svetem mesti (v nebesih) prebival? On, ki ima nedolžne roke in čisto serce, kateri se z nečimernimi rečmi ne peča³).“

¹) Sir. 5, 5—7. ²) Efez. 5, 5—6. ³) Psalm 23, 3—4.

Mladenčev nar hujši bolezen.

Mlajše drevce ko je, rajši se ga bolezen prime; žlahtnejši ko si mladenč, bolj skerbno se v svojih mladih letih hude razvade vari; posebno pa noroglavnosti, ki je mladenčem nar več škodljiva dušna bolezen.

Kdor se v mladih letih svoje glave derži, njemu rado spodleti; globoko pade in težko vstane, ker prijatla nima, da bi mu roko podal. — Mladenča, kterege se v rožnem cveti življenja modri nauki ne primejo, bojo se slabi nauki kakor hude muhe prijeli; muhast mladenč bo pa tudi muhast (zavit) mož, kterege se vsaki rad zogne.

Kdor začne že v svoji lepi mladosti razberzdano živeti, hitro bo cvetje svete čednosti pomandral, in ojstro ternje hudobe mu bo ostalo, ki ga bo do smerti vbadalo, in lahko še tudi po smerti. — Tako noroglavno zaderžanje kaj je drujega; kakor nevarna bolezen, ki se mladenčev zlo rada

prime. Vari se te nevarne bolezni, na kateri jih toljko zboli, in večdel vse svoje žive dni boleha. Petero zdravilo tebi za to izročim:

1. *Derži se skerbno pametnih mož* in ne zahajaj med noroglavce, naj bo na poti, v cerkvi, ali doma. V kakoršno tovaršijo zahajaš, po takej se živeti privajaš, in česar se Janžek navadi, tega se tudi Janez težko odvadi. Deček, ki se rad potepati hodi, se hitro zводи in priden ne bo. Slaba tovaršija dobro zaderžanje kazni.

2. *Bodi vselej krotek in ponižen* v svojem zaderžanji in lepo pametno se nosi; spoštuj stariše in učenike, tudi drugih nikar ne zaničuj, naj bojo boljši ali slabši, kakor si ti. „Tako vi mlajši, pravi sv. Peter, bodite pokorni starejšim; vsi se eden drugemu ponižujte, ker je Bog prevzetnim sovražnik, ponižnim pa milost daja¹⁾.“

Človeku, kateri na visoki skali stoji, se rado v glavi zverti (zmoti); mladenček lahko znori, ki previsoko glavo nosi in je prenapuhnih misli. Pohlevnega mladenča vse rado ima, prešernega vrešaka vse zaničuje. Samo v lepem dolu ponižnosti žlahne rožice

¹⁾ I. Per. 5, 5.

verlo cvetijo; po visokih sterminah prevzetnosti le ojstro ternje raste.

3. *Dobrih svetov (naukov) ne zaničuj*, ki ti jih stari ljudi ali pa modri učeniki dajajo. Kdor modrega pošvarjenja ne porajta in se svoje terme derži, je abotniku podoben, ki žlahne bisere (jagode) v blato tepta. Ne prenagli se v svojem djanji in nehanji; vselej premisli, poprej ko storiš, in prosi Boga, da boš modrega serca. „Če kdo modrosti potrebuje, naj prosi Boga, ki vsim obilno daja; in bo njemu dana;“ pravi sv. Jakob¹⁾. Kar se prenaglo stori, rado človeka boli; boljša je prva zamera ko druga. Ako bi čez nevarn most hodil, pod katerim dereča voda šumi, kako rahlo bi stopal, da bi se v globočino ne vderl. Ravno tak most so tudi mlade leta, v katerih mož iz mladenča zori. Kdor v ti dobi varno ne hodi, lahko zblodi (zmoti se) za celo svoje življenje. Kratka zmota, dolga srota.

5. *Ne posnemaj prehitro novih šeg*, ne v kosilu, ne v oblačilu, ako prav po pameti niso. Boljša je stara modrost, kakor nova norost, boljše poštenje, kakor neumno poželenje sveta. Za to opominja sv. Pavl:

¹⁾ Jak. 1, 5.

„Želj mladih ljudi se vari, derži pa pravičnosti, vere, ljubezni in miru s temi, ki s čistim sercom Bogu služijo¹⁾).

Nar večja nesreča je za človeka, ako ob pamet pride in obnori; prav pameten pa v resnici nobeden ni, ki le na stare dni pamet odlaga. Po svetu je silo veliko prepadov, v katere boš gredoč padel, ako od mladih nog pametno živel ne boš. Lehko je v jamo pasti, ali iz jame priti gorje: lahko greh storiti, ali težko poboljšati se. Ako pregrehi le mezinc pokažeš, za celo roko zgrabila te bo, in te vlekla v pogubljenje. Velik kamen verh hriba vsako dete lahko obderži, če se pa enkrat na zdol zatoči, ni ga mogoče vstanoviti več, dokler v globočini ne obleži. Ravno tako se mladenču godi, ki se v malem hudega ne varje. Kdor pervokrat greši, ne greši zadnokrat; za prvo stopinjo je že druga na pol storjena. Srečen, kdor pred grehom beži, kakor egiptovski Jožef, rekoč: „Kako bi zamogel jez tako hudobijo storiti in grešiti zoper svojega Boga²⁾?“ Le kdor pred grehom beži, nedolžnosti svoje ne zgubi in vse skušnjave lahko premaga. — Preljubnivi fantič moj, ki še lepo čisto živiš, in

¹⁾ II. Tim. 2, 22. ²⁾ I. Mojz. buk. 39, 9.

nesrečnega greha ne poznaš, ki je nevarnej kakor modrosa (kače) smerten strup, oh, varvaj se pervokrat grešiti, svojo nedolžnost na vselej zgubiti; hitro bi tebi Bog svojo milost vzel, in te večno pogubil¹⁾). Ako si pa toliko nesrečen, da si zgubil nedolžnost svojega serca, in sveto čistost za gerdo červivo veselje predal, saj ne odlagaj omiti svojega serca z vročimi solzami prave pokore; le samo iz tega studenca še tvoje izveličanje izvira. „Ne odlagaj se k Gospodu obrniti, in ne odkladaj od dne do dne, govori sv. Duh, zakaj njegova jeza bo naglo prišla; in ob času maševanja te bo razdjal²⁾). Ne reci: „Saj nisem sam; koliko jih je, ki ravno tako živijo.“ Ravno ta je

¹⁾ V nekem mestu na Avstrijanskem je žlahen mladenč v šolo hodil, ki ga je bila sama nedolžnost in svetost. Toljko priden je bil in pa tako čedno se je zadržal, da so ga vsi učitelji nar raji imeli in vsim drugim za izgled priporočali. — Nesreča je bila, da se je z razujzdanim človekom soznal, ki ga je v greh zapeljevati začel. Spervič se je serčno branil in strah ga je bilo nesramnih marnov, ktere mu je zapelivec pravil. Po malem se pa le da zapeljati, se pregreši in svojo nedolžnost zgubi. Oh nesreča! — Ravno tisto noč, v kateri je smerten greh storil, je tudi vmerl; zjutraj mertvega v posteli najdejo. — Strah in groza!

²⁾ Sirah. 5, 8—9.

tista široka cesta, ki v pogublenje pelja, in po kateri jih veliko hodi¹⁾). „Brez števila več jih bo pogubljenih, kakor zveličanih;“ pravi sv. Avguštin. Ne izgovarjaj se, da nisi prvi ne zadni, ki slabo živiš; saj tudi prvi in zadni ne boš, ki v pogublenje pojdeš. „Vozke so vrata in tesna je pot, ktera pelja v življenje, in malo jih je, kateri jo najdejo, govori Kristus. Pojdite noter skoz vozke vrata²⁾).“

Nikar se ne moti, mladi prijatelj, in ne pozabi, da je le eno samo potrebno: svojo dušo zveličati. Le samo *eno dušo* imaš; ako njo pogubiš, nobene več nimaš. — Le samo *eden je Bog*, tvoj pravičen sodnik; ako se njemu zameriš, h komu se boš obrnil? — Le samo *ena smert* bo tudi tebe zadela, srečna ali nesrečna; kakor je tvoje življenje, taka bo tudi tvoja smert. — Le samo *eno sodbo* boš po smerti zaslišal: „Pridi sem izvoljen mojega Očeta!“ ali pa: „Poberi se v večni ogenj!“ Kar boš zaslišal, to boš prijel. — Le samo *ena večnost* te čaka: strašna ali vesela, ktere konca nikdar ne bo. Da bi vsakih sto let le eno solzo potočil, cel svet bi v solzah potopil, večnega ognja vgasil ne boš. — Le samo

¹⁾ Mat. 7, 13. ²⁾ Mat. 7, 13.

eno je potrebno: svojo dušo zveličati; vse je izgubeno, ako je to zamujeno! „Pri vsih svojih delih spomni se svojih poslednih reči, in ne hoš nikdar grešil¹⁾.“

Dvanajst tovaršev in tovaršic, mladencem posebnih prijatlov in prijatelj.

Kdor hoče na svetu veselo živeti, naj si za zveste prijatle skerbi, ki mu terplenje polajšajo, veselje poslajšajo in življenje prijatno storijo. „Zvest prijatelj je močna bramba; kdor ga je najdel, je zaklad najšel; on je zdravilo življenja, in več vreden, kakor zlato in srebro²⁾.“ — Kdor hoče srečno po svetu hoditi, ne sme brez dobrega tovarša biti; zakaj, kedar bo padel, ga ne bo imel, ki bi mu gori pomagal³⁾. Kam se boš torej mlad popotnik obrnil, kje si prijatlov iskal, koga si svojega tovarša izbral?

1. Pervi prijatelj tvoj naj bo *vsmileni Jezus*, ljube mladosti nar zvestejši tovarš.

¹⁾ Sirah. 7, 40. ²⁾ Sirah. 6, 14—16. ³⁾ Prid. 4, 11.

Nikolj se ne pogubi, kdor z Jezusom v čisti ljubezni živi.

Bil si zgubljen sin, v grehu od matere rojen; Jezus je prišel na svet tebi po braterno roko podat, in te spet pripeljat k tvojemu ljubemu Očetu. Vidiš, kako te on ljubi! — Sovražniki tvoji so hotli tebe vsmertiti, in ti vzeti večno življenje, dal se je vsmileni Jezus za tebe vmoriti, naj bi ti vekomaj živel. „Veče ljubezni od te nima nobeden, da kdo svoje življenje za svoje prijatele da¹).“ Njegovi neskončni ljubezni še ni bilo zadosti. Da bi po poti življenja v dobrem ne oslabel, daja tebi v dušen živež svojo lastno meso in kri, ter govori: „Jez sem kruh življenja, ki sem iz nebes prišel. Ako kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj, in kruh, kterega bom jez dal, je moje meso za življenje sveta²).“ Za to te k svoji mizi kliče, rekoč: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obloženi, in jez vas bom poživil³)! Tako ljubezniv Jezus še na tem svetu za tebe skerbi, še lepše pa po smerti v nebesih, kjer on tebi prostor pripravlja. Obljubil je nekdej po tebe priti, in te k sebi vzeti na preljubi Očetov dom, da, kjer je on, boš tudi ti njegov služavnik⁴). Oh.

¹) Jan. 15, 13. ²) Jan. 6, 52. ³) Mat. 11, 28. ⁴) Jan 12, 26.

koljka ljubezen Jezusova! — In kaj Jezus za toliko ljubezen od tebe želi? — Le samo tvoje serce, da njega ljubiš. „Brate moj! daj meni serce svoje!“ to te on prosi: „naj bom jez v tebi in ti v meni vekomaj živel¹⁾.“ „Kdor mene ljubi, bo moje besede spolnoval, in moj Oča ga bo ljubil, ter bova k njemu prišla in pri njem prebivala²⁾.“ Oh kolika sreča ljubezni Jezusove! — Kedar se moraš v hudo nevaršino podati, spomni se, da je ljubi Jezus tvoj tovarš in serčno izreci: „Serce moje, nikar se ne boj; Jezus Nacarenski je vojvoda tvoj!“ in srečno boš vse sovražnike svoje premagal, zakaj: „Kdor koli bo klical v ime Gospodovo, bo izveličan³⁾.“ Če si v hudih

1) Jan, 6, 57. 2) Jan. 14, 23.

3) Rim. 10, 13. Sv. Edmund se je v svojih mladih letih po zelenem travniku sprehajal in zdihvaje po nebesih oziral. Zdaj vгляda pred sebo zalega mladenča v nebeški blagosti, ki ga prijazno ogovori: „Bodi pozdravljen Edmund, moj preljubi prijatelj!“ Edmund se začudi, ter mu odgovori: „Jez tebe ne poznam in ne vem, kako bi ti mene poznal?“ Mladenč mu ljubeznivo reče: Kaj bi me ne poznal, dokler vender v šoli pri tebi sedim in te ne zapustim, ali že hodiš ali stojiš. Le na čelo mene poglej in beri: Jezus Nacarenski, Judovski kralj. To je moje ime. Globoko v serce si ga vtisni in pobožno na svoje čelo zaznamnovaj; ono je iz-

skušnjavah, in te hudoba zapeljati želi; hitro izreci njega presveto ime: „Jezus, pomagaj, da se ne potopim!“ in vsa sovražna moč bo pred tebo bežala; vse boš zamogel v njem, ki tebe močnega stori. — In ali se ti hudo godi in ni pomoči za tebe od nobenega kraja, le s terdnim zanpanjem k njemu izdehni: „Jezus sin Davidov, vsmili se mene!“ in če bi mati zapustila svoje dete, on tebe zapustil ne bo¹⁾.“ Oj kdo nas bo ločil ljubezni Kristusove? nadloga? ali bridkost? ali lakota, ali golota? ali nevarnost? ali preganjanje? ali meč? — V vsem tem premagamo zavolj njega, ki je nas ljubil. — Ne smert, ne življenje, ne druga stvar nas ne bo ločila ljubezni božje; ktera je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem²⁾.“ Po vsih tvojih potih tebi nar ljubša pozdrava, tvoja nar lepši zahvala

veličansko ime.“ — Jezus je zginil izpred njegovih oči: pa ne iz njegovega serca. Sv. Edmund je bil imeniten učenik in sv. škof.

¹⁾ Izaia 49, 15.

²⁾ Rim. 8, 35—36. Kedar so svetega škofa Polikarpa k smerti obsodili, in je on že pred gorečo germado stal, ga neverni sodnik nagovarja, rekoč: „Preklinjaj (zakolni) Kristusa, in te izpustim!“ Sv. Polikarp pa odgovori: „Že osemred let njemu služim, in še nikolj mi ni on žalega storil; kako bi svojega kralja preklinjal, ki je mene odrešil?“ Tako je izgovoril in radovoljno vmerl.

naj bo: „Hvalen bodi Jezus Kristus! Bodi hvalen vekomaj ¹⁾!“

2. Druga tvoja tovaršica po poti življenja naj tebi *božja beseda* bo, beseda nauka Jezusovega, ki ima večno življenje. V temni noči je popotniku potreba luči, da ne zajde in se ne pobije; ravno tako potrebna je mladenču beseda božja, ki njemu kaže pravo pot v večno življenje. „Jez sim luč na svet prišel, da nobeden, kateri v mene veruje, ne ostane v temi ²⁾.“ — Toljko mladenčev se zmoti in zdivja, kolikor jih pridige in keršanske nauke objiskovati neha. „Kdor je iz Boga, besedo božjo posluša ³⁾.“ Pridna bučelica vsako mlado jutro skerbno na polje leti po cvetlih rožicah sladkega medu naberat; teci vsako nedelo in zapovedan svetek (praznik) tudi ti

¹⁾ Kdor s temi besedami: „Hvalen bodi Jezus Kristus!“ koga pozdravi, in kdor na to odgovori: „Na vekomaj Amen!“ ali pa: „Bodi hvalen vekomaj!“ vsakokrat sto šestdeset dni odpustikov zadobi. Vsi, ki so to sveto navado vse svoje žive dni imeli, zadobijo na posledno uro popolnoma odpustek, ako ob časi, obžalovaje svoje grehe, presveto ime Jezusa in Marije, če ne z jezikom, saj v serci izrekó. — Ravno te odpustke tudi vsi zadobijo, ki druge učijo in opominvajo tako pozdravljati se. Pap. Sikstus V. 1587. Benedikt XIII. 1728.

²⁾ Jan. 12, 46. ³⁾ Jan. 8, 47.

v sveto vežo božjo, božjega nauka poslušal; on je tvoji duši ravno to, kar je vsakdanji kruh za tvoje telo. Brez živeža vmerlo bi tvoje truplo, brez nauka božjega pa tvoja duša. Gorje vsim visokoglavcom, ki pridige malo obrajtajo, in keršanske nauke še manj. Sam sv. Duh po pridgarjih govori; in: „kdor njih posluša, pravi Jezus, mene posluša; kdor njih zaničuje, mene zaničuje¹⁾.“

Kader je Kristus v pušavi skušan bil, je peklenškega sovražnika vselej z božjo besedo zavernil, rekoč: „Pisano je, Gospoda svojega Boga moli in njemu služi!“ in hudi duh je zbežal²⁾. Tudi tebi bo v skušnjavah božja beseda mogočno orožje; ona je močna in ojstrejša, ko na dve strani brušen meč, ki do živega prebode³⁾. — V nar večih težavah na križi je Kristus svoje potolaženje v božji besedi imel; ter je izrekal, kar je v svetem pismu od nja govorenega bilo. Tudi tebi bo v nar hujših bridkostih beseda božja nebeška tolažba: zakaj slajši je ona kakor med⁴⁾. Kdor besedo božjo ljubi, ne bo nikolj na zgubi; ona večno življenje ima⁵⁾.

¹⁾ Luk. 10, 16. ²⁾ Mat. 4, 10. ³⁾ Hebr. 4, 12.

⁴⁾ Psalm. 118, 103.

⁵⁾ Dva razujzdana mladenča sta neko nedelo memo cerkvice šla, v kateri se je ravno služba božja

3. Tretja pomočnica tvoja naj ti bo *serčna molitev*, katero je dobrotlivi Jezus nam tovaršico izročil, kadar se je tega sveta ločil, rekoč: „Čujte in molite, da v skušnjavo ne pridete ¹⁾.“ Pobožna molitev oblake predere, gre pred sedež milosti božje, in prinese svojim prijatelom za vse potrebe božjih darov. „Molitev, pravi sv. Avguštín, je nebeški kluč, ki nam nebesa odpre; je mana, ki nam naše želje napolni; je ojster meč, s katerim sovražnike svoje premagamo. Molitev pravičnega gre k nebesom, in božje vsmilenje pride iz nebes. Naj si je ravno nizka zemlja in visoko nebo, vendar Bog človeka vsliši, ako le čisto vest ima ²⁾.“

obhajala. „Pojdiva še midva za kratek čas v cerkev!“ reče eden. Gresta in se brez vsih misel v neki stol vsedeta. Med pridigo sv. Duh serce enega toliko gine, da se na ves glas razjoka, se svojega hudobnega življenja duhovniku spove, in prav zvesto Bogu služiti začne.

¹⁾ Mat. 26, 41.

²⁾ Učen mladenč se v svoji domišleni modrosti prevzeme in molitev opusti, ter pravi: „Pokaj bi molil; saj molitev nič ne pomaga.“ Modrega učenika to močno v serce zaboli; ves žalosten svojega učenca objiše. „Kaj vam je?“ mladenč pobara. „Oh, veli moder mož, moj prijatelj dobro polje ima in je dosehmal lepo izhajal, zdaj je pa delo opustil in vse svoje orodje pro-

Moli kedar si vesel in hvali Boga, ki tebi veselja daja; — moli v žalosti, kakor Jezus na oljski gori, in prosi nebeškega Očeta, naj tebi, če je mogoče, grenek kelh terplenja odvzeme; naj se njegova sv. volja vsigdar zgodi. Juterna rosa pohladi razpokano suho zemljo, bogaboječa molitev pa žalostno serce. — Če si v skušnjavah in se hudih misel znebiti ne moreš, začni moliti, rekoč: „O Bog! hiti me rešit; Gospod, teci mi pomagat!“ in bežale bojo tvoje skušnjave. — Kedar si v velikih težavah in ne veš, kam bi se djal, povzdigni svoje roke, z rokami pa tudi svoje serce in začni moliti, rekoč: „Iz globočine kličem k tebi. Gospod, Gospod! vsliši moj glas!“ Poprej bo Vsigamogočni tebi angela poslal, kakor bi tebe brez vse pomoči zapustil. — Kjer se kolj znajdeš, moli očitno, moli skrivaj v svojem serci. „Bogaboječa duša je tempel božji, in čisto serce nar lepši altar.“ (Sv. Bernard.)

dal, rekoč: „Saj me Bog brez vsega dela lahko živi.“ Temu možu se v glavi meša, reče mladenč; to se pravi Boga prederzno skušati. Kdo je toliki abotnik? „Ravno ti, moj ljubej! mu učenik odgovori. Bog človeka brez dela ravno kakor brez molitve lahko živi, to da noče. Zapovedal je delati, pa tudi moliti, in je delu kakor molitvi svojo obljubo dal. Hočeš torej srečen biti, moli in delaj!“

4. Šterti prijatelj, srečnega življenja zvest tovarš, je *sveti post*, varh ljubega zdravja, svete čistosti zvest rednik in oče keršanske mere v živeži. Moder post človeka uči z malim za dobro vzeti in se škodljivih reči varvati, hudo poželenje premagati in grešne počutke strahovati; kdor pa to premore, več velja kakor vojšak, kateri mesta in kraljestva premaga. Nezmerna žertnost nar več ljudi v nar boljih letih pomori; ljudje, ki se radi po pameti postijo, včakajo starih dni.

Ljubeznivo in prijetno je jasno nebo, kterege ne zakrivajo temni oblaki, še ljubeznivše je trezno telo, ki po malem je in pije; v njem bistra pamet prebiva. Debele megle sonce zakrivajo, preobložen želodec pamet temni; iz gnoja smerdliva soparca vstaja, iz polnega trebuha pa kalne (motne) misli. „Varujte se, da vaše serca ne bojo preobložene v požrešnosti in v pijanosti¹⁾.“ Nesreča priburi ko nagel piš nad človeka, in požrešnik jej ubežati ne more. Ne boj se, da bi po pametnem postu shudel in oslabel; Daniel in njegovi tovarši so rajši sočivje jedli in čisto vodo pili, kakor se pri kraljevi mizi gostili, vender so bili lepšega lica kakor vsi drugi kraljevi rejenci, in ni bilo take prebrisane

¹⁾ Luk. 21, 34.

glave, kakor oni. Vergli so Ananija, Acaria in Misaela v ognjeno peč, in niso zgoreli; vergli so Daniela med dereče leve, in niso se ga lotili. Vsi ti mladenči so bili ljubiki božji; post pa ljubike božje stori. Pervi človek se ni postil, ter je prepovedan sad jedel, in nas vse nesrečne storil; Jezus izveličar naš se je postil, in nas je odrešil; pa nam tud izgled zapustil, naj ga posnemamo.

Posti se, kedar te hudo poželenje skuša, da ga srečno premagaš; posti se, ako nesrečno grešiš. „Post greh pomori, hudobijo pokonča, v zveličanje pomaga, je korenina božje milosti in je dno svete čistosti.“ (Sv. Ambrož.) Sveti post je tisti izvelicanski most, po katerem so svetniki v nebesa hodili; srečno boš hodil po njem tudi ti, ako zapovedane poste deržiš, in se modro postiš.

5. Peti prijatelj mladenču je *vsak dober opravek, vsako pridno delo*, ktereга se v mladih dneh nauči. Dobro podučena glava in pa roke delavne so boljši kakor gotovo blago. Dnar se lahko zgubi in zapravi, drugo premoženje nam tatje vkradejo; kar pa človek dobrega zna, po vsem svetu k redu ima in si lahko pomaga:

Bogatinci dnarje posojujejo, vole kupujejo in jih po rejah imajo, da bojo ob svojem časi lep dobiček imeli; modri mladenči pa

skerbijo, da se kaj dobrega naučijo: naj bo že brati ali tkati¹⁾, pisati ali koše plesti, metle vezati ali presti. Vsako tako pridno delo bo človeka lahko živilo, ako vse drugo zgubi. — Tudi Jezus je delal orala in drugo domače orodje, priča sv. Justin; zravno dela je pa tudi rastel v modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh. Kdor pridno dela, se lahko skušnjavam brani; hude muhe le samo

- ¹⁾ V nekem gorenskem kraju na Francoskem so ljudi toliko borno živeli, da so morli po zimi večdel na dolensko iti vbogajime prosit. Samo ovce so redili, pa srovo ovno prodajali, in v sili prav dober kup. Duhovnemu tisti okolice so se farmani močno vsmilili; začnejo misliti, kako jim pomagati. Pridno deklico v službo vzemejo, ki je znala ovno presti; potem najmejo zastopnega tkavca, ki jim je ovno podelal in potkal. Vzemejo štir svojih farmanov, da so napravleno sukno v mesto z njimi na prodaj nesli. Videti lep dobiček (blizo 149 rajnišov so več izkupili, kakor je srova ovna veljala) se začnejo eden od drugega učiti iz svoje ovne sukno delati. V kratkem je cela okolica toliko obogatela, da so še drugim pomagali; ni bilo ljudem potreba beračiti več. — Gerda navada je, da možki po zimi brez dela za mizo sedijo, na peči ležijo in si fajfe trebijo. Ravno takim se glad v peči kuha in beraška paljca skoz vrata ponuja. „Lenega čaka stergan rokav, paljca beraška, prazen bokal.“

lenuhe rade pikajo. „Vedno kaj dobrega delaj, da te skušnjavec praznovati ne najde, opomina sv. Jeronim; ne bo te lahko vjel, ako brez dela ne boš.“ — Pridnemu in zastopnemu delavcu je Bog in vsak pošten človek prijatelj; veselo na zemlji lahko živi, in si s pridnim delom nebesa služi; po smerti pa gre v nebesa svoj zaslužen dnar prijet, kjer delavnik neha in se večna nedela začne.

6. Šesta tvoja tovaršica naj bo *poštena obnoša, modro in pametno zadržanje*. Bodi prijazen vsem ljudem, saj so vsi tvoji bratje in sestre, ali posebno odkritoserčen le izvoljenim, ki so dobre Bogu ljube duše. Vari se goljufom svojega serca prodati. Premedena potica (gibanca, šartel) zobe kerhta, presladek človek pa rad ogoljfa; zato se lizuna skerbno zogibaj. — Kdor se pa prekislo derži, njega se marskdo boji, da bi ga ne vgriznil. Vsega tega se varje moder mladenč po nauku svetega Pavla, ki govori; „Tvoje mladosti nobeden ne zaničuje, to de bodi izgled vernim v besedi v zadržanji, v ljubezni, v veri, v čistosti¹⁾.“

Spoštuj svoje gospode, naj si bojo duhovski ali deželski; kedar jih srečaš, se jim odkri; roko jim poljubi, kedar k njim prideš,

¹⁾ I. Tim. 4, 12.

ali od njih greš. Lépa pozdrava nam prijatele dela, in ponižna obnoša, če je resnična, nas bolj priporoča kakor učena glava in žolnih cekinov nadevan žep. Tudi sv. Pavl je ravno te misli, ker govori: „Dajte vsakemu, kar mu gre; spoštovanje, komur spoštovanje; čast, komur čast¹⁾.“ Priljuden in ljubezniv bodi svojim verstnikom in tovaršem, ki so tvoje starosti ali tvojega stanu; če ravno niso več ko si ti, lahko da še pa bojo. Z braterno ljubeznijo se med seboj ljubite, z počestjenjem drugi drugemu naprej pridite²⁾. V ponižnosti imejte eden drugega viši od sebe³⁾.“

Bodi prijazen svojim nižejem, ki so mlajši, ali obožnejši, ali revniši kakor si ti. „Nikar več od sebe ne misli, ko se spodobi misliti, ampak misli kar je prav. Kakor imamo v enem telesi veliko udov, vsaki ud pa nima ravno tistega opravila; tako je nas tudi veliko eno telo v Kristusu, vsak posebej pa smo eden drugega udi⁴⁾.“ Ni dobro, ako si niso udje enega telesa dobri. Pogosto en sovražnik več škodi, kakor pomaga prijatelov deset. — Pomagaj rad vsakemu človeku, kolikor premoreš, naj bo domač ali ptujec, naj bo že stric ali ujec, bogat ali vbožen. Roka

¹⁾ Rim. 13, 7. ²⁾ Rim. 12, 10. ³⁾ Fil. 2, 3.

⁴⁾ Rim. 12, 4—5.

roko vmije, lice pa obedve. Ne daj se dolgo prositi za to, kar lahko daš; kar se rado da, dvakrat toliko vrednosti ima. S kakoršno mero merite, pravi Jezus, s takošno se vam bo nazaj merilo ¹⁾).

Poštene šege ne zaničuj, naj si bo stara ali nova, da je le dobra. Vse novo se postara, pa tudi staro spet ponovi: le kdor se pameti derži, je moder. Zato sv. Pavl opominja: „Vse poskusite, kar je prav, deržite ²⁾).

7. Sedma tvoja tovaršica bodi tebi *dobra vest*, ki človeka k dobremu opominja, in pred hudim svari. — Ako tebi tvoja vest pravi: nikar! za nobeno ceno ne stori; ako pa reče: to je prav! storiti nikolj ne zamudi. Vest je božji glas; srečen, kdor njo posluša. Njena hvala bo tebi stanovitno veselje dajala, naj se ti dobro ali hudo godi. Dobra vest človeka zazible, da sladko spi, če ravno na terdi slami leži; huda vest krivičnika tudi na pernici dram. Strašne senje ga plašijo po noči, hude misli ga strašijo po dne, grozoviten červ ga grize, ki se vmoriti ne da; v persih mu peklenski ogenj gori, ki hujše peče, kakor žereče voglje.

¹⁾ Mat. 7, a. ²⁾ II. Vez. 5, 21.

Hočeš dobro vest imeti, moraš iz mladega za njo skerbeti, in se varvati vsake krivice, male kakor velike. — Krivično blago dobrega nikolj prineslo ne bo; vsak krivičen krajcar deset pravičnih požre, in boljše je malo po pravici, kakor po krivici veliko. — Ravno tako nam pregrešno veselje naših želj ne potolaži, ampak jih le razdraži, vest pa nepokojno stori. — Varuj se torej vsakega greha; greh je tern hude vesti. Hujšega pa vender na svetu ni, kakor nedolžno dušo v greh zapeljati; pohujšanje čiste duše je nar. strašneja morija. Za to Jezus pravi: „Gorje človeku, po katerem pohujšanje pride. Bolje bi mu bilo, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat, in bi se potopil v globočino morja¹⁾.“ Kolikor zapeljanih duš kdo na svoji vesti ima, toliko peklenskih kač si na svoje serce obesi, ki ga bojo vekomaj pikale. Le kdor čisto vest ima, lahko mirno živi in srečno vmerje.

Hočeš dobro vest imeti, si moraš dobrega spovednika poiskati, in se njih tako zvesto deržati, kakor ljubeznivo dete svojega ljubega očeta. Spovednik so tvoj duhovski oče, in ti si njihov otrok. Za to sv. Duh

¹⁾ Mat. 6—7.

govori: „Moj sin! poslušaj podučenje svojega očeta, da bo djana krona na tvojo glavo¹⁾.“ Mladenč brez pravega spovednika in pa potnik brez znanega vižarja po nevarnem poti srečno ne bota hodila.

Dokler moreš le k enim se hodi spovedat, bolj ko tebe poznajo, ložej tebe po poti pravice peljajo. Zdravnike in spovednike pogosto spreminjati nikoli pridno ni. — Kedar pa dobrega spovednika imaš, le vse jim povej, za vse potrebno jih poprašaj, in brez njihovega sveta kaj ne stori; tako si nikdar vgrešil ne boš. „Steza pravičnega je kakor svetlo sončice, pot krivičnega pa terda noč²⁾.“

8. Osmi tvoji tovarši so *znanci in prijatelji*, katerih povsem svetu najdeš, in se z njimi lahko spoznaš. Preden se jim v roke podaš, moraš trojne znance in prijatele dobro razločiti. Pervi znanci in prijatelji so (kakor pravijo posvetni ljudje) *časno blago in posvetne dobrote*. Na nje se mladenč nikar ne zanašaj; oni človeka ravno takrat zapustijo, ko jih je nar več potreba. — Drugi tovarši na tem sveti so *navadni znanci in prijatelji*; le v nesreči se pravi prijatli spoznajo. Kakor senca zgine, kedar se sonce skrije, tako bojo zginili vsi prilizovavci, ako pri tebi

¹⁾ Prip. 1, 8—9. ²⁾ Prip. 4, 18—91.

sreče ne bo. Kolikor ti jih pa ostane in v nesreči roko poda, od teh se reče, da so vredni sto centov zlata. Bojo te vzdignili, ako boš padel, tebi pomagali v vsaki potrebi, in te lepo spremili do pokopališa. „Kdor se Boga boji, on bo dobrega prijatla najdel; zakaj kakoršen je on, takov bo tudi njegov prijatelj“¹⁾.

Kakor dobrote minejo in prijatli zginejo, če ne poprej vender za grobam, tako bojo tebi tretji prijateli vekomaj zvesti ostali, tebe spremili križam svet, in pojdejo s tebo tudi na un svet v dolgo večnost; to so *čednosti in dobre dela*. Naj si ravno imaš posvetnih dobrot, in le malo pravih prijatlov šteješ, vender za te prijatele povsodi lahko skerbiš, če le po svoji moči dobro storiš. Ravno to tebe vsmileni Jezus uči, rekoč: „Delajte si prijatle s posvetnim premoženjem (krivičnim mamonom), da vas, kedar obnemagate (vmerjete), vzamejo v večne prebivaljša (v nebesa)²⁾“.

Keršanski mladenč pa nima samo prijatlov na tem sveti; tudi v nebesih, kjer je doma, brez števila veliko znancov in prijatlov ima, katerih ne sme pozabiti.

¹⁾ Sir. 6, 17. ²⁾ Luk. 16, 9.

9. Med nebeškimi znanci in znankami je nar perva prijateljca tvoja za Bogam *Marija prečista devica*, tvoja nar mogočnejša priprošnica. Kakor Janezu pod križam njo je tudi tebi vsmileni Jezus izporočil, rekoč: „Poglej tvoja mati!“ Zatorej njo moraš pa tudi svojo nebeško mater spoštovati in ljubiti kakor sveti Janez, ljubeznivi Marijin sin. — Marija je pribežaljše grešnikov, katerim vsmiljenje prosi in zadobi; čistim mladenčem je pa skerbna mati, ki jih tako rekoč na svojih rokah nosi, da se nobeden ne pogubi, kdor Marijo prav česti¹⁾).

- 1) Svet Anžgar je v petem letu svojo mater zgubil, in se je po tem zlo slabo zadržal, ter v nevarnosti bil, se pogubiti. Zdaj se mu je senjalo, kakor bi bil v neko blato globoko zagreznil, katerega že ni več gaziti mogel. Polek blata je vidil gladko cesto med drevjem zelenim, po cesti pa trumo čistih devic, prav po nebeško belo oblečenih. Pred njim je prišla nar imenitnej nebeška gospa, ktero je lahko vsih kraljico spoznal. Prijazno njega zakliče po imeni, rekoč: „Moj sin Anžgar!“ Mladenč se ogleda in vidi v nebeški družini tudi svojo rajno mater, in hoče njej v naročje skočiti; ali on ne more, ker pregloboko v blatu teči. „Vidiš moj sin, mu zdaj nebeška kraljica reče; ako ti hočeš v našo družino priti, moraš ves drugi mladenčič biti. Vari se praznih igrač in otročjega labranja! bodi priden, pokoren in bo-

Kar je Marija na ženitnini v Kani Galileji strežetom djala: „Karkolj vam Jezus poreče, storite!“ to tudi tebe ona veli. Marijin sin ne more biti, kdor zvest služavnik Jezusov ni. — Ni mladenča na svetu poštega, ne vem svetnika v nebesih, ki bi Marijo posebno ne čestil in si nje svojo posebno pomočnico ne bil izvolil. Tudi tvoja posebna tovaršica tebi ona naj bo, posebno dokler po deviško (v ledik stani) živiš. — Prečista Devica, nevesta svetega Duha, se je možke podobe zbala, kedar jej je angel Gabriel počešenje prinesel; za to je pa devica rodila in devica ostala, vsim mladenčem izgled, kako naj deviško čistost ohranijo. — Ponižna dekla Gospodova je Marija bila, ti pa hlapec zvest Gospodov bodi; kakor Mariji, naj se tudi tebi po njegovi sveti besedi godi. — Pozdravi večkrat svojo nebeško mater rekoč: „Bodi češena kraljica, mati milosti, življenje, veselje in upanje naše!“ Priporočaj se vedno njeni mogočni priprošnji, in reci: „Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta božja porodnica, ne zaverzi naših prošenj v naših potrebah.“ —

gaboječ; po tem boš prišel tudi ti ob svojem času k svoji materi v našo tovaršijo.“ To je mladenča toliko poboljšalo, da je odrasel moder mož, sv. škof in imeniten apostel nemških dežel.

„Kedar tebe valovi hudih pregrešnih navad zgrabijo, in si v nevarnosti, da bi te ne požerli, ogledaj se gor na nebeško zvezdo, zakliči Marijo. Hitro boš občutil roko, s katero te bo prijela, povzdignila in ohranila, iz nevarnosti rešila in iz morja na kraj miru in pokoja pripeljala;“ uči sv. Bernard. Ako je tvoje serce žalostno in se potolažiti ne moreš, obrni se k Mariji svoji materi, in se njej priporoči, rekoč: „Spomni se, o premila devica Marija, da ni bilo še kdaj slišati, da bi kdo bil zapuščen, ki je pod tvojo brambo pribežal, se tebi za pomoč priporočil, in za tvojo priprošnjo prosil. V tem živem zaupanju, devic Devica, k tebi hitim, pred tebo grešnik izdihujem; ne zaverzi, Mati Jezusa, božjega Sina, mojih besedi, ampak milo poslušaj in vsliši me ¹⁾!“ V naročji svoje matere najdel boš mir in veselje. — Moli posebno o sabotah litanije Matere božje, posti se večkrat Bogu in Mariji v čast; hodi večkrat ob njenih svetih praznikih k spovedi

¹⁾ Sv. Franciško Zalezjan je imel v svoji mladosti strašno hude skušnjave, katerih se ni mogel znebiti. V svoji bridkosti se v cerkev poda, pred podobo Marije device poklekne, začne mile solze takati, in to molitvico žebrati. Kakor hitro je to opravil, se njegovo serce oveseli, in ljubi mir ga ni več zapustil.

in k svetemu obhajilu, ako le moreš; živi po njenih svetih izgledih, in kar boš pravičnega po Mariji prosil, vse boš prijel in se nikdar zgubil ne boš. „Po njej je stopil Bog na to zemljo, govori sv. Avguštin, po njej zaslužijo priti ljudje k Bogu.“

10. Deseti tovarš, poseben nebeški prijatelj je tvoj *zvesti Angel varh*, ki ga je Oče nebeški tebi tovarša dal od zibeli do pokopališa. On tebe hudega varje in te k dobremu opominja; on v tvojem serci dobre misli budi, in te skoz tvojo vest svari, kedar kaj hudega storiš. Tvoj angel varh stoji pred obličjem Očeta nebeškega, nosi tvoje molitve in dobre dela pred tron milosti božje, in se veseli tvojega poboljšanja. Zato pravi Kristus, da je veselje med angeli božjimi nad enim grešnikom, kateri se spokori¹⁾).

Tvoj desni angelj varh tebi v nebesa pomaga; o nikar da bi ti sebi in drugim skoz zapeljvanje v pekel pomagal! Vsak zapelivec je sovražnik angelov in pomagavec hudčov. „Poglej, pravi gospod Bog, jez hočem svojega angela poslati, ki pojde pred tebo; on bo tebe na poti varval, in te pripehljal v tajisti kraj, katerega sim tebi pripravil. Spoštuj ga in glej, da njega ne zaničuješ.

¹⁾ Luk. 15, 10.

Kedar boš grešil, on tebi ne bo prizanesel, v njem je moje ime ¹⁾).

Počesti vsaki dan zjutraj in zvečer svojega angela varha, ter se njegovemu varstvu izroči, rekoč: „Ljubi angel, ti varh moj, vselej mi k pomoči stoj!“ — Obljubi pa tudi svojemu angelu ga lepo vbogati, in mu zvesto pomagati Boga čestiti in bližnega izveličati. Kdor sam sebe in druge hudega varje, za srečo in zveličanje svoje soseske skerbi, on je angele svojih bratov, in bo tudi v nebesih angelov srečen tovarš. — Pokličí v vsih skušnjavah in nevaršinah svojega angela v pomoč, in se hudega ne boj ²⁾). „Bog je svo-

1) II. Moz. bukve 23, 20—21.

2) Neki grozovitni deželski poglavar je vbogi materi moža in otrokam očeta v ječo vergel. Že petnajst mesencov je bil nedolžen mož zapert. Neko dolgo noč mati poklekne in tudi otroke moliti opominja rekoč: „Otroci! še vi molite in priporočite se svojim angelom varhom, naj Vsigamogočnega naprosijo, da se bo vjetega očeta vsmilil.“ — Otroci vbogajo. Nagloma pa nar mlajši njih, še ves nedolžeu angele, zavpije in stermo skoz okno gleda, rekoč: „Mama! poglejte angelce, kako se svetijo, in pa kak hitro dirjajo proti poglavarjevi hiši! Zdaj že v hišo grejo.“ „Hodi spat, dete, reče mati; ti nisi zdravo, ki to govoriš. K temu možu ne hodijo angelci.“ — „Šli so šli k njemu;“ dete poterdi. „Kaj niste mati vi sami rekli, začne starejši otrok, da ange/ci pri

jemu angelu vkažal, da bo tebe po vsih tvojih potah varval¹⁾)." „Pri nas so angeli in so tudi pri tebi, da te varjejo in ti pomagajo; govori sv. Ambrož. Kaj bi se bali, ki tolike varhe imamo? Le samo posnemajmo jih. — Kedar nas kaka zlo huda skušnjava stiska, ali se nam velika bridkost približuje, vsaki naj svojega varha pokliče, svojega vladnika in pomočnika svojega v sreči in v bridkosti.“

11. Ednajsti poseben prijatelj v nebesih je *tvoj sveti imenik, ali svetnik tvojega imena*, ki so ga tebi pri sv. kersti za tovarša dali. — Lepo in žlahno je svetnika ime, kateriga sv. keršanska cerkev novokeršenemu na prošnjo starišev in botrov da; le po tem imeni nas sveta mati katolška cerkev za svoje otroke spozna, po tem se bomo tudi na unem sveti spoznali. Ako pa grešno živiš, svo-

bogaboječih čujejo; lahko so našo molitev slišali in so šli hudemu gospodu povedat, kar je Bog rekel.“ Materi se na to serce ohladi; vsi sladko zaspijo. — Drugi dan poglavar svojemu pisarju veli: „Kakorkolj sim se nicoj obernal, neprenehama sim prošnje žene in otrok za tega jetnika slišal; nisim imel pokoja, dokler sim mož besedo dal, kakor hitro bo dan tega jetnika izpustiti. Naj se to zgodi!“ — Kmalu po tem rešen oče ženo in svoje otroke objame.

¹⁾ Psalm. 90, 11.

jega patrona (besednika) pridno ne spoznaš, tudi on enkrat tebe svojega imenca poznal ne bo.

Kakor tebe tvoji znanci in prijatelji po tvojem imeni kličejo, tako kliči svojega patrona tudi ti, in skerbi, da boš njegovega imena vreden¹⁾. Nar boljši svojega patrona česti, kdor po izgledi njegovem živi in nja čednosti skerbno posnema.

Dobro storiš, če si lepo podobo svojega svetiga patrona omisliš, in se spomniš njegovega življenja kolikorkrat njegov kip zagledaš; še boljše storiš, ako njegove čednosti globoko v svoje serce vtisneš, in večkrat sveto obljubo ponoviš, njih po svojem stani skerbno posnemati. Posebno kedar vesel god svojega imena obhajaš, ponovi kerstno obljubo, preberi in premisli življenje svojega patrona; skleni kakor on pravično živeti in za nebeško kraljestvo voljno terpeti; taka rešitev je nar boljša vezitev, ktero vsakter lahko ima. „Ravnaj se po meni, kakor sim se jez po Kristusu¹⁾“ tako tebe po bese-

1) Aleksander je bil imeniten kralj in mogočen vojšak. Kedar je zvedel, da se neki malo prida možun tudi Aleksander imenuje, mu je djal: „Ali se nosi, da boš Aleksandra vreden, ali se pa Aleksander več ne imenuj.“

2) I. Kor. 4, 16.

dah sv. Pavla tvoj patron opominja. Priporočaj se svojemu patronu, ali se ti dobro ali hudo godi, naj prosi za tebe Boga; zapuščen ni, kdor ima svojega besednika v nebesih.

12. Dvanajsti tovarši in tovaršice tvoje so vsi svetniki in svetnice božje, tvoji bratje in sestre v nebesih. Tam pri Očetu se veselijo, za tebe prosijo in želijo, da bi prišel skoraj za njimi v sveto nebo. — Ljubi njih, in priporočaj se njim, naj Boga za tebe prosijo; molitev pravičnih veliko premore, koliko več prošnja izvoljenih.

Lepo miglajo svetle zvezde na ponočnem nebu, kažejo pot brodnarjem po morji in popotnikam stezo po suhem; še lepše se svetijo izvoljeni božji v nebesih, in nam kažejo pravo pot srečno za njimi priti. Moder popotnik se rad po nebi ozira, kedar se njemu na zemlji stemni; ogleduj se mladenč tudi ti in rad premišluj svetnikov sveto življenje, dokler na svetu malo kaj dobrega vidiš. — Vsak dan sveta mati katolška cerkev vesel spomin svetnika obhaja; obhajaj ga tudi ti, kakor te sv. katolška cerkev uči, in se vsako jutro svetniku tistega dne priporoči. — Beri in poslušaj, kako so božji svetniki živeli; življenje svetnikov, pravi sveti Franciško Zalezjan, je živ evangelj. — Posebno pa

vsako nedelo si tovarša izvoli, njegovi priprošni se izroči, njegove čednosti zapomni in jih posnemati obljubi. — K temu namenu najdeš v teh bukvicah dva in petdeset božjih svetnikov, vsake starosti, vsakega stanu, posebno za mladenče popisanih; po njih boš spoznal, kako se Bog v svetnikih česti. — Oni tebi roke podajajo in tebe k sebi želijo, le tudi ti jim roko podaj in lepo zvesto hodi za njimi, dokler enkrat po te pridejo in te spremijo v večno življenje. „Gotovo boš tudi po tem kratkem življenji ti, kar so zdaj svetniki, ako boš na zemlji to, kar so oni bili svoje dni.“ Sv. Janez Krisostom.

331

Dva in petdeset božjih svetnikov, mladenčev posebnih prijatlov in nebeških tovaršev.

1. Sv. Alojzi.

Izgled svete nedolžnosti.

Sveti Alojzi, nedolžen in ko angel čist mladenč, je bil na Laškem¹⁾ v Kastiljoni doma, prvorojen sin kralovega vajvoda. Bogabo-

¹⁾ Laško se imenujejo vse lepe dežele za Teržaškim morjem od laške Gorice globoko med sredno morje. Ako za soncam greš, stopiš na Francosko; ako se na gorensko oberneš, prideš na Nemško. Slovenskega se dotika Benečansko-lombarsko kraljestvo, v katerem sta poglavitne mesti Benedke in Milan. Za Lombarskim pridejo papežove države, kjer je Rim nar imenitniši mesto. Še nižej je Napolitansko, in nar nižej Sicilski otok. — Lahi so radi dobre volje, pa tudi hude jeze, vsmilečni in priljudni, radi molijo in so terdi katolški kristjani. — Laška zemlja je silo topla in rodovita, kjer raste toliko laških reči. Ravnine so silo široke, prelepo obdelane, reke

ječa mati ga je že v zibeli Bogu izročila, pa tudi učila njemu služiti, posebno pa ljubega Jezusa in Marijo čestiti. Blago dete Alojzi je rado vbogalo; vse svoje žive dni angelskega oblačila nedolžnosti in posvečujoče gnade božje zgubil ni, ktero je pri svetem kersti zadobil. — *Oh, kako lep je fantič v sveti nedolžnosti! angel je v človeški podobi. Kdor pa hoče nedolžno živeti, mora za sveto čistost skrbeti, kakor sv. Alojzi.*

Kedar je vtegnil, se je v sveto samoto podal, in če so za njim pogledali, kaj dela, je klečé molil, sveto pel ali pa svete bukve bral. — *Otrok, ki se rad potepje, svoje nedolžnosti dolgo ohranil ne bo; otroci se med sebo strašnih reči naučijo. Mladenč, ne zahajaj v slabe tovaršije, derži se Jezusa in Marije kakor sv. Alojzi.*

velike, sneg le po gorah nekoliko pobeli; za to se Laško Evropin vert imenuje.

Evropa je tisti nar bolj srečen del sveta, kjer Slovenci, Nemci, Lahi, Francozi, Anglezi, Španjoli in drugi sosedje prebivajo. Od jutra se Azje derži, od drugih krajev jo morje obdaja. Zemlja je zdrava in rodovita, kjer ni premerzlo, tudi ne prevroče. Rodi nam žita in vina, daja srebra in zlata, kakor drugih potrebnih reči. Evropejci so nar bolj razumni ljudje; debi le tudi pametni bili!

Bogu bolj zvesto služiti se je zaobljubil vse žive dni čisto po deviško živeti. Da bi v greh ne padel, se je vsako sredo, petek in saboto postil, pa tudi druge dni le za potrebo jedel in pil. Ženskih se je čisti mladenč skerbno varval, se ni brez sile z nobeno pogovarjal, in je bežal dalj ko je mogel iz takega kraja, ker se je kaj nespodobnega godilo ali govorilo. — *Kako pa sedajnih mladenčev veliko živi? Mnogim se še materno mleko po zobih cedi, in že so ljubo nedolžnost zgubili. Živijo, kakor bi ne bilo pekla ne nebes. Kar je gerdega, jim dopade, poštenja pa jih je sram; ne bojijo se greha kakor sv. Alojzi.*

Oče vzeme mladega Alojzija na vojsko, da bi se žolniršine privadil. Slišal je vojake gerdo govoriti, in še ni vedil; da so nespodobne besede greh. Kakor hitro je pa spoznal, da so te nespodne besede greh, se je vsega čisto spovedal, in je zmote svoje mladosti močno obžaloval. — Za vredno sveto obhajilo se je tri dni pripravljaj, in je tri dni po obhajilu Jezusu za toliko milost hvalo dajal. Od goreče ljubezni do svojega Izveščarja so ga po obhajilu vselej solze polite. — *Pogosto k sveti spovedi in vredno k svetemu obhajilu hoditi je mladenčem toliko potrebno, ko po dne jesti in po noči spati, ako*

pravično živeti hočejo. Kdor vsakega mesca, ali saj vsake kvatre vredno spovedi in svetega obhajila ne opravi, bo težko svojo nedolžnost ohranil, in se lahko pogubil.

Očetu oistro življenje mladega Alojzija ni bilo po volji; pošlejo ga v velike mesta, v kraljeve hiše, naj bi se bolj sveta privadil. Moder mladenč se pa zapelivemu svetu oslepiti ni dal, ter je spoznal, kako je prazno vse posvetno veličastvo, če nam brani Bogu lepo služiti. Sklenil je duhovnik biti. Kakor rada so mu pobožna mati privolili, tako močno so mu oče branili. Še le v dveh letih za tem jih preprosi in vesel v red svetega Ignacija k Jezuitom gre. — *Potreba je sinu poslušati, v kater stan mu oče in mati svetujeta; ali še bolj posluhniti Boga in premisliti nagnenje svojega serca. Srečnega stanu ni, ako se brez Boga izvoli.*

V duhovškem stani je bil ljubček božji ves ponižen in pokoren: če ravno žlahnega rodu, je vse domače dela voljno opravljal, pa tudi bližnemu pomagati si je po vsi moči prizadel. Kedar se je kužna bolezen v Rimi¹⁾

¹⁾ Rim nar imenitniši mesto na Laškem. Dva brata sta ga 754 let pred Kristusovim rojstvom pozidala. Bilo je nekdej poglavitno mesto znanega

veliko ljudi prijela, je izprosil, da so ga poslali bolnikom streč. Na svojih ramah jih je v bolnišnice nosil, in za vboge od hiše do hiše vbogajime prosil. Ljudje, ki so ga to storiti vidili, so tudi po njegovem izgledu storili. — Kogar pa dobri ljudje radi imajo, njega tudi Bog rad ima.

Sv. Alojzi je zbolel, in se brez vsega odloga vmreti pripravljal. Voljno je vse zdravila jemal, naj so še toliko grenke bile. Le od nebes se je nar raji pogovarjal, in je svoji ljubi materi pisal, naj se z njim veselijo, da je že tako blizo svetega raja. — Kedar je čutil, da se njegova posledna ura že bliža, je vse okoli stoječe povabil, naj zahvalno pesem ž njim zapojó. Poslednič se je lepo nasmejal, rekoč: „*Gremo gremo z veseljem!*“ Vprašajo ga: „*Kamo?*“ „*V nebesa!*“ jim

sveta in je še zdaj glava celega keršanstva. — V Rimu prebiva nad 152,000 ljudi, 35,000 hiš, in 338 cerkuv; med njimi nar veči in nar lepši na svetu cerkev sv. Petra, v kateri je njegovo pokopališe. — V Rimi je veliko imenitnih pa še več svetih reči; za to iz vsih krajev keršanstva veliko romarjev v to sveto mesto hiti, na pokopališi dveh prvih apostelnov in toliko drugih marternikov svoj božji pot opraviti, tam, kjer vidni poglavar svete keršanske cerkve, sveti oče papež, svoj sedež imajo.

odgovori, se poln zaupanja v podobo križanega ogleda, izdihne pobožno, rekoč: „Gospod v tvoje roke izročim svojo dušo!“ izreče sladko ime Jezus, in lepo mirno v štirin dvajsetem leti svoje mladosti v Gospodu zaspi.

Tako lepo vmerje nedolžen! Ljudje se za njim jokajo, ali veselo ga nebeški angelci spremito v sveto nebo; zakaj sv. Duh govori: „Ker je pravičen Bogu dopadel, je bil njemu ljub; in ker je med grešniki živel, je bil izmed njih vzet, da bi hudobija ne bila njegov um popačila, ne hinavšina njegovega serca zapeljala.“ Modr. 4, 10. *Lehka je nedolžnih smert, večni raj jim je odpert; le nekoliko tu terpijo, tam se večno veselijo.* Sv. Atanazi,

2. Sv. Ambrož.

Pošten mladenč in imeniten mož.

Pogosto že dete v mladosti pokaže, kaj nekde v starosti bo; kakor se tudi v življenji svetega Ambroža bere. Bil je imenitnih rimskih starišev sin, in ko je še v zibeli sladko spal, so bučelice priletele, in krog njegovih ust obsedele. Presterna jih je hotla odpoditi, da bi ga ne opikale; oče jej pa pre-

pove, ter hoče viditi, kaj bo iz tega. V kratkem so same čudno visoko odletele, in potem so vsi sodili, da bo to dete nekdanji imeniten mož. Bučele so pokazale prihodnega moža, ki je bil z svojim mičnim govorjenjem pravičnim sladek ko med (sterd), krivičnikom pa ojster ko želo serditih bučelic.

V svoji žlahti je imel sv. Ambrož sveto devico in mučenico Sotero; nje je bil bolj vesel, ko vsih drugih še toliko štimanih sorodnikov, ter je nje sveto življenje posnemal. Tudi nja sestra Marcelina je bila sveta devica, ki ga je učila bogaboječe živeti in sveto čistost toliko ljubiti, da se ni samo on vsega nespodobnega varval, ampak tudi svoje znanke in znanke močno nagovarjal, naj po deviško živijo. — *Pošteni bratje in sestre se morjo med sebo hudega zvesto varvati in k dobremu opominjati; le tako bojo vredni otroci božji, in žlahta angelska. Ravno to je nar imenitnej žlahtnija.*

Mladi Ambroži je pobožno živel, pa se tudi pridno učil. V kratkem so ga deželskega poglavarja v Milani ¹⁾ postavili. — *Hočes*

¹⁾ Milan ali Milano je poglavitno mesto Lombarskega kraljestva v laški deželi, proti Francoskemu. Mesto je lepo in veliko ima nad 5000 hiš, in 145,000 prebivavcov; kralj namestnik in viši škof v njem prebivata. Milanci lepo žido delajo.

mladenč tudi srečen biti, izvoli si v svojih mladih letih dve nar potrebnej družice: bogaboječnost in pridnost; one bote zveste tovaršice tvoje po poti prave sreče; vse drugo prave stanovitnosti nima.

Tisti čas niso v Milanu škofa imeli. Duhovšina in ljudstvo se v veliko cerkev zberó, novega škofa izvolit. Ambrož, deželski oblastnik, pride mir in spravo oskerbet. Ravno ljudi lepo k temu opominja, in neki otrok se v cerkvi zaglasi: „Ambrož naj bo naš škof!“ Vse zberaljše to poterdi in njega izvoli. On se je pa tega prestrašil in je hotel zbežati; al niso ga izpustili, dokler ni bil poterjen in škof posvečen. — *Tako neskončno moder Vižar nekemu oralo, drugemu kelh, tretjemu kraljevo palico v roke da; nekda pa vsem svet raj odpre, ki po svojem stanu zvesto Bogu služijo; kakor je sv. Ambrož služil.*

Veliki namestnik božji bil je skerben dušen pastir. Neprenehama je ljudi učil, veliko svetih bukuv spisal, mnogo grešnikov poboljšal, pa tudi veliko hudega je preterpel za božjo čast in za izveličanje svojih ovčic. Na smertni posteli so ga prijatli prosili, naj bi si še živeti nekoliko časa od Boga izprosil. Sv. Ambrož jim odgovori: „*Nisim med vami tako živel, da bi me morlo biti sram še nekaj*

časa pri vas živeti; pa se tudi ne bojim umreti, saj imamo Gospoda dobrega.“ — Srečen, kdor tako živi, da lahko na večer svojega življenja ravno tak govori!

„Pravičen bo, kakor palmovo drevo cvetel, in kakor cedra na gori Libanon rasel v hiši Gospodovi, v veži našega Boga.“ Ps. 91.

„Čast mladenčev je: Boga bati se, starišem pokoren biti, stare ljudi spoštovati, sveto čistost obderžati, in poštenost ljubiti, to je mladih let lepota.“ Sv. Ambrož.

3. Sv. Andrej.

Ljubljenec izveličanskega križa.

Boga prav spoznati, in svoje življenje po božji volji ravnati, mora biti vsakega človeka perva skerb, kakor je bila svetega Andreja. Sv. Andrej in Šimon Peter, si brata, sta po Galilejskem morji¹⁾ ribila ob času, kedar je

¹⁾ Obljubljena dežela se je ob času Jezusovem razdelila v Judejo, Samarijo in Galilejo. V Galileji je veliko jezero, Galilejsko morje imenovano, tri milje dolgo, jedno milo široko, vse živo žlahnih rib. Krog jezera so bile prelepe rodovite okolice; ob morju so stale mesta Kapernaum, kjer je Kristus stanoval, Betsajda, kjer je bilo nar več apostolov

sveti Janez kerstnik v pušavi pridgovati začel. Sveti Andrej ga je hodil skerbno poslušat in je ravno pričo bil, kedar je sv. Janez kerstnik Jezusa ljudem obljubljenega odrešenika pokazal, rekoč: „*Poglejte jagne božje, ki grehe sveta odjemlje!*“ — Veselo se je po tem sv. Andrej Kristusu ponudil, naj bi ga učenca vzel, kar se je tudi zgodilo. To srečo sv. Andrej svojemu bratu praviti hiti, rekoč: „*Izveličarja smo najdlji, kterega so nam preroki napovedvali.*“ Tudi Šimona Petra k Jezusu pelja. — *Oh, kako lepa je taka braterna ljubezen, ki bratom v nebesa pomaga!*

Kedar sta ravno tisto leto sv. Andrej in Šimon Peter z svojimi tovarši celo noč ribila, pa nič vjela, pride Jezus z veliko trumo ljudi k Galilejskemu morju. Ribiči ravno mreže žalostno perejo; in kedar Jezus učiti neha, reče Šimonu, naj še enkrat vlak naredijo. Storili so, in toliko rib vjeli, da so se mreže tergale in čolni topili. Na toljk čudež jih je Kristus poklical iti po vsem svetu skoz izveličanske nauke ljudi v nebeško kraljestvo loviti ali spravljati.

doma; Koracajem in drugih več. Skoz jezero lepa reka Jordan teče. — V tem veselem kraji je nar rajši Jezus učil in čudeže delal.

Gredoč so vse popustili in za Jezusom šli. — *Tako moraš biti tudi pripravljen, mladenč, za božjo čast in zveličanje duš se vsega posvetnega iznebiti, ako bi bila božja volja, saj na zgubi ne boš; vse bo tebi stokrat poverjeno, po smerti pa večno življenje dano.*

Jezus je svetega Andreja toliko ljubil, da ga je med dvanajst svojih apostelov vzela, ki so ga po vsih krajih spremljali, koder je hodil, vse vidili, kar je storil, in vse slišali, kar je učil, po njegovem odhodu sveto keršansko vero po vsem znanem svetu razširjal. Do konca je bil zvest služavnik svojega Gospoda.

Sv. Duh je na binkoštno nedelo apostelne napolnil, in začeli so sveto vero Jezusovo oznanovati. Sv. Andrej je s prvim Judom pridgoval, in je bil z drugimi apostelni zavaljo Jezusovega imena preganjan. Po tem se je podal med neznane narode, ki so po severnih krajih Evrope¹⁾

¹⁾ Cel svet se na štiri kraje, strani ali poglavitne vetre razdeli. Če se oberneš v tiste kraje, kjer sonce izhaja (vstaja), imaš pred sebo izhod, iztok ali jutro; za sebo zahod, zapad ali večer; na desno je jug, južna ali poldanja stran; na levo je sever ali polnočna stran. Po tem se reče: od izhoda do zahoda, od juga do severja; to je, od enega kraja zemlje do drugega. — Vsa zemlja ima pet

prebivali, in je, kakor učeni terdijo, tudi starim Slovencom vesel glas kraljestva božjega oznanoval. Poslednič se je v Gerške kraje, v Ahajo in Epir obernal, in je pridgoval v poglavitno mesto Patraz¹⁾). Veliko nevernikov se je dalo kerstiti, in ravno to je mestnemu poglavarju Ageju toliko zamerzelo, da svetemu Andreju prepove od Jezusa govoriti, ter mu vkaže malikom darovati. Sv. Andrej mu pa odgovori: „Jez

poglavitnih delov, kateri so: Azija, kjer je bil Kristus rojen; Afrika, kjer so Zamurci, začerneli ljudje; Evropa, kjer mi živimo; Amerika in Avstralija ali Polinezija, ki se nov svet imenujete, ker so nju v novih časih najdlji.

- ¹⁾ Gerško (Grecija, Helensko) so imenitne dežele daleč za Hrovaškim pod jugom, med morjem in Turskim cesarstvom. Po tistih deželah so lepe planine, kjer čede pasejo, pa tudi rodovitne doline, kjer dosti žlahnega sadja raste. Med deželami o morji ste posebni dve Ahaja in Epir; Patraz poglavitno mesto v Ahaji. Imenitne stare mesta v Greciji so Korint, Solunj ali Tesalonika, Filipe, v katerih je sv. Pavl učil, in jim liste pisal; in poglavitno mesto Aten. — Gerki so bili svoje dni učeni in slavni ljudi; njihov jezik je po vsem znanim sveti slovel; tudi apostoli in evangelisti so v gerški besedi pisali. Bili so dolgo let Turkom pokorni, zdaj pa spet svojega kralja imajo. Gerki so umetni zastopni kupci, in svojo kupčijo po morji ravnajo.

darujem vsak dan vsegamočnemu, edinemu Bogu, ne klavne živine, temuč neoskrunjeno jagne na svetem altarji, ki celo in živo ostane, tudi po tem, ko se vernim že zavžiti da.“ Na vse to ga poglavar v železje djati zapove, in poslednič križati obsodi, naj bi kakor njegov Gospod križan vmerl.

Po poti k smerti pripravljen križ od daleč vgloda, in ga veselo pozdravi, rekoč: „*O blagi (srečen) križ, ki si svojo lepoto od udov Gospodovih prijel, dolgo sim te želel, neprenehama iskal. Miren in vesel k tebi pridem; vzemi me izmed ljudi in izroči mojemu učniku, naj me on po tebi prime, ki me je na tebi rešil!“* Oh, kaj vse živa ljubezen v Jezusa premore! tudi nar strašnej martro v veselje premeni, in je močnejši ko smert.

Dva dni je sv. Andrej živ na križi visel in ni do zadne ure nehal sveto vero Jezusovo oznanovati, ter je za svoje morivce molil. Ljudem se nedolžen apostel vsmili, hočejo ga posilem sneti; Andrej je pa le prosil: „*Gospod! ne daj svojega služavnika iz križa vzeti; vzemi me raj ti k sebi, saj je že čas, da k tebi pridem.“* Tako je lepo vmerl.

Oh, naj bi mladenč tudi ti le nekoliko ljubezni Andrejove do Jezusa imel, radovoljno bi vse križe in težave svojega stanu prestal,

kakor nas Kristus sam opominja: „Ako hoče kdo za meno priti, naj zataji sam sebe; in vsak dan svoj križ zadene in naj gre za meno.“
Luk. 9, 23.

„Kristusov križ nam nebesa odpira, z zaupanjem on bolnike podpira in slepe za roko pelja; on je drevo vstajenja, on les večnega življenja.“ Sv. Krizostom.

4. SV. Anton pušavnik.

Bogaboječ mladenè in svet mož.

Sv. Anton je bil v neki vesi na Egip-tovskem¹⁾ rojen. Njegovi stariši so bili imenitni in bogati ljudje, ali da bi se ne-

¹⁾ Egipt (Misirsko) se imenuje velika, bogata dežela v Afriki, obljubljeni deželi soseda. Od jutra ima rudečo, proti severju sredno morje, in se le nekoliko obljubleue dežele po suhem derži. V Egiptu so velike gore in strašne pušave; pa tudi dosti rodovitnega polja. V tistih krajih za zimo ne vejo, le spomlad in poletje imajo; vročina je tolika, da vse vsahne. Po sredi dežele teče velika reka Nil, ki vsako leto o pravem časi z svojo povodnjo vse pokrajne doline toliko pognoji, da se po pravici Egipt žitnica imenuje. — Sedajni prebivavci so sploh Mahomedanci; le malo kristjanov zdaj v Egiptu prebiva.

dolžen mladenč med nevernimi tovarši ne pohujšal, so se bali Antona v šolo dati; za toliko bolj skerbno so ga doma učili Boga prav spoznati, in mu zvesto služiti. Tudi brati se je naučil. — *Dobro je sina v šolo dati, ki je prebrisane glave, pa zadržanja lepega; lahko bo kdaj imeniten gospod, slava svoje žlahte, in sreča svojega ljudstva; ali še ložej bo sin zapeljan, zanikarn potepuh, sramota svojega kraja, in cele dežele nadloga. Ni na sveti večega neteka, kakor je spačen dijak, kedar se zmoti. Očetu in materi beraško palico prinese, bratom in sestram suk-njo sleče, in poslednič sam za njimi beračit gre. Bog varji stariše takih študentov! Kedar se pa otroci v mestne šole dajajo, naj bo starišev prva skerb, da bojo pri poštenih keršanskih ljudeh.*

Še ni bil pobožen mladenč sv. Anton dvajset let star, že so mu starejši pomerli. On in njegova sestra, ki je mlajši od njega bila, sta lepo premoženje prijela. Obilno premoženje starišev je pogosto pohujšanje otrok; ali serce svetega Antona je le v nebesih svoje želje imelo. Podal se je neko nedelo v farno cerkev k božjemu opravilu. Gredoč premišljuje sveto življenje apostel-nov in prvih kristjanov, kako so vse zapustili in za Jezusom šli. Tudi on želi

tako storiti, ako bi božja volja bila, si lepši plačila v nebesih zaslužiti. Kedar v cerkev stopi, in duhovnik na leco (pridižnico) pridejo, ravno besede iz svetega evangelja bero, ktere je Kristus bogatemu mladenču povedal: „*Ako hočeš popolnoma biti, jidi, prodaj kar imaš in daj vbogim, in boš zaklad imel v nebesih; ter pridi in hodi za meno.*“ Te besede so toliko njegovo serce vnele, da je po tem razen sesternege dela vse svoje premoženje med vboge razdelil. Da bi brez vsih posvetnih skerbi Bogu služil, svojo sestro devicam izroči, ki so v sveti družini živele; on pa v sveto samoto gre, kjer je molil, premišloval božje reči in si s svojimi rokami potreben živež služil. — *Kristus ne zapoveduje mladenčam vsega zapustiti, in v pušavo jiti; vender vsem pove: „Jižite narprej božje kraljestvo in njegovo pravico; vse drugo vam bo naverženo. Kaj pomaga človeku, naj si ves svet pridobi, ako pa svojo dušo zgubi.“*

Mladenči radi slabo zadržanje svojih verstnikov posnemajo, stare, modre ljudi pa zaničujejo, kar je gostokrat njih nar večí nesreča. Sv. Anton si je pa bogaboječega starčeka učitelja izvolil, kateri je v njegovi soseski prebival. Hodil je tudi druge svete može objiskat, in se je od enega prav po-

nížen biti, od drugega moliti, od tretjega postiti se, učil. Kar je pri drugih hvalevrednega vidil, to je doma storil in je tako v svetih čednostih rasil, kakor mlado drevo za bistrim potokam raste.

Kakor je pa sadunosnemu drevju hudega vetra in burje potreba, da ga gosence ne objedó, tako potreba je tudi pravičnemu skušnje. Hudi duh je hotel svetega Antona omotiti, ter mu je na misel nosil lepo bogastvo, ktereга je drugim zapustil, in zdaj sam v toliki revšini živi; kazal mu je, kako srečno bi bil lahko živel, zdaj pa v pušavi toliko terpi. Sv. mladenč se pa ni premotiti dal, še toliko svetejše je molil, postil se, klical Jezusa v pomoč, in je vse skušnjave srečno premagal. — *Vsak človek svoje skušnjave ima, posebno pa v mladih letih; saj je bil tudi Jezus skušan. Ali skušnjava nima oblasti nas premagati, ako le sami nočemo. Po Jezusu vse premoremo, ki nam moč daja.*

Veliko let je v svoji sveti samoti preživel, in njega sveto življenje se je po vsem sveti razglasilo. Stari in mladi, modri in nevedni k njemu hitijo, njega poslušat in čudeže vidit, ki jih je nad bolniki storil. Nekteri so ga prosili, naj bi jih popolnoma sveto živeti učil. Postavili so si okoli

njegove bajtice male hišice, in so pri svetem Antonu v svetem društvu živeli, molili, svete pesme peli, premišljevali božje reči, in pridno delali, kakor jih je on učil. Tako so se menihi začeli, in sv. Anton je njih prvi apat, duhovni oče bil. *Ni lepšega na sveti, kakor to, da sosedje in domači v sveti družini živijo, se hudega varjejo in v dobrem podpirajo; sam Jezus v sredi med njimi prebiva.*

Sv. Anton je bil že 105 let star, in Bog mu je razodel, da bo v kratkem vmerl. Objiskal je še pred smertjo vse svoje učence, jih opominvaje: „*Preljubi moji otroci! ne naveličajte se dobrih del opravljati; živite kakor bi vam vsaki dan vmreti bilo.*“ — Vsega je hotlo pri sebi imeti; ali on je odgovoril: *Anton gre zdaj od tod, in ne bo dalej več pri vas.*“ — Povernil se je v svojo ljubo samoto, ter je srečno in veselo vmerl.

Kako resnične so besede sv. Pavla, ki govori: „Bogaboječnost je za vse dobra, ker ima obljubo sedajnega življenja, in prihodnega.“ I. Tim. 4, 8. „*Brumnosti hod je med vsemi nar lepši pot.*“ Sv. Gregor.

5. Sv. Avguštin.

Izgled pravega poboljšanja.

V Afriki¹⁾, deleč za morjem je bil sveti Avguštin rojen. Imel je zelo posvetnega očeta, pa bogaboječo mater sveto Moniko. Lepo ga je učila Bogu služiti, in Jezusa toliko ljubiti, da ni mladenčca veselilo bukuv brati, v katerih ni presladkega imena Jezus najdel. — *Blagor sinu, ki bogaboječo mater ima; kar ljubezniva mati sinka nauči, vse svoje žive dni ne bo pozabil. Oj mladenčci, slušajte radi svoje matere, dokler jih še imate; dobra mati so prvi dar milosti božje na sveti.*

¹⁾ Afrika, med petimi deli sveta nar gorkejši svet, je od nas globoko pod jugom. Po vsih krajih v morji stoji, le majhen krajec zemlje, ki se Suec imenuje, se terde Azije derži. Strašne pušave, nezmerne planjave razbelenega peska, so v tistih neznanih deželah. Vetri so gostokrat vroči, kakor plamen, ter z svojim strupom ljudi in živino vmo-rijo. Suša je toliko, da dni hoda vode ne najdeš. Nekoliko primorskih krajev je pa tudi lepih in rodovitih, kakor Egipt. Ljudje so od prevelike vročine zagoreli in černi, po večem Mahomedanske vere, divji in zazušeni. V Afriki je še, veliko roparskih (razbojniških) mest, ker z ljudmi, kakor z neumno živino kupčujejo.

Otrokam nar nevarnej so slabe tovaršije, kar spriden (spačen) otrok hudobnega zna, v to svoje tovarše tudi zapelja, ako derhal otrok varha nima. Tako je mali Avguštin z drugimi fantini v neki sosedov vert zlezal, ker so polno jablan otresli, in nezrele jabelka svinjam pometali. — *Veliko škode otroci iz neumnosti storijo, ako se ne podučijo prav, in nobenega strahu nimajo.*

Avguštin odraste, in se v visoke šole poda. Učil se je dobro, pa tudi začel prevzetovati, in visoke glave biti. Učenost ga je napihnila, in pregreha v svoje zanke vlovila. — *Oh kako nevarno je za mladenčca, ki je prebrisane glave, pa ne ponižnega serca; napuhneža se vse pregrehe lotijo.* — Mladi Avguštin začne po dobrih voljah hoditi in se z ženskim spolam znaniti; nedolžnost v njegovem serci vmira, in božji strah ga zapuša. Ves posvetnih misel in nespodobnih želj ne porajta opominvanja svoje matere, ne posluša opomnice svoje vesti, in Bog dopusti, da se pravo vero zapustivši Avguštin v krivo vero zmoti. — *Mladenč, ki se nesramnih ljudi ne varješ, v nevarne kraje zahajaš, vidiš, kamor boš zašel! Ostudna ljubezen bo ti pamet skalila, božja roka te zapustila, da boš vero tajil, dušo in truplo pogubil. Sreča tvoja, ako očeta ali*

mater imaš, ki te vredno svarijo, molijo in se za tebe solzijo, kakor sv. Monika za svojega sina. — Dni in noči se je mati za-nj pre-jokala, in kedar si že več svetvati ne ve, gre bogoljubega škofa prosit, naj bi razva-jenega sina posvarili. Moder škof žalostni materi odgovorijo: „Ne obupaj, žena! sin, ki svoji materi toliko solz velja, se ne bo po-gubil.“

Avguštin močno prebrisan, pa tudi šti-man, ni le sam pravičnega pota zapustil; sam zapeljan je tudi druge tovarše zapeljal, kakor težek kamen, ki se po bregu zatoči, tudi drugo kamenje sproži, da se za njim potoči. Prišel je v Rim, iz Rima v Milan mlade ljudi posvetno govorništvo (blago-rečje) učit. Vsega je imel dovolj, pa ne mirne vesti; bil je grešnik, in grešni po-koja nimajo.

V tridesetem letu svoje starosti začne svoje zmoté ojestro preišlovati, vidi slabo zaderžanje krivovercov, ki so ga motili in svoje gerdobe spoznava. Slišal je, kako lepo Milanski škof sv. Ambrož pridigje, ga hodi tudi poslušat. Božja beseda ga v serce prime, on spozna svoje pregrehe in pravovern kristjan biti želi, ali bil je ves v pregrešno slastje zakopan, in zlo težko mu je bilo se jih iznebiti, kakor sam

govori: „Vlačil sem svoje težke železje (hude navade) za sebo, pa sim se vender bal, si ga raztergati; še slišati nisim mogel koga mi sveto čistost hvaliti; clo branil sim se mu, ki mi je roko podajal me sužnosti rešit, ktero sim ljubil.“ — Koliko mladenčam se v pregrehi ravno taka godi. Lehko je lahko se v zaderge zaviti, ki so skrivno nastavljene; težko pa težko ptiča vjiti, ki se na limance vjame. Ali kar ljudem mogoče ni, je Bogu lahko.

Čedalje bolj nepokojno je Avguštinovo serce prihajalo; jiskal je v pismih posvetnih modrijanov pokoja, ali ni ga najdil. Začne sveto pismo brati in začelo se mu je svitati. Potrebo, se k Bogu poverniti, spozna, ali pregrešno življenje se mu še opustiti ne da; godilo se mu je kakor zaspincu, ktereга kdo budi, kakor sam pravi: „Zdaj zdaj bom, sim djal; pa te nekoliko mi še naj; ali tega: zdaj zdaj dolgo ni bilo in moje nekoliko ni minulo.“ — Te svoje težave Avguštin svojim prijatlom potoži, in njih nekdo mu pripoveduje, kako sveto je sv. Anton pušavnik živel, in kako sta po njegovem izgledi dva imenitna cesarska služavnika vse zapustivši šla Bogu služiti. Ta pripoved je Avguština vsega premenila. „Kaj delamo? — je zavpil; preprosti grejo

v nebeško kraljestvo, mi pa na vse učeni abotniki, poglej, kako se v nesramnih pregrehah valjamo! Kaj nas je sram za njimi jiti, kaj? ker so nam oni naprej ušli? — Zdaj, ravno zdaj mora biti!“ — To je izrekel in terdno sklenil poboljšati se; pa njegove slabe razvade, že toliko let njemu družice, so ga mudile in silile v poprejuo življenje. V tem svojem duhovskem vojskovanji se v samotni vert poda, pod neko drevo pokrukne (se posloni) in v solzah milo zajoka, rekoč: „*Oh kako dolgo bom še le na jutre odlagal! zakaj ne kolj zdaj?*“ Tako zdihaje zasliši glas, kakor bi mlado dete klicalo: „*Vzemi in beri! vzemi in beri!*“ — To je božji glas, misli; vstane, ter vzame bukve listov sv. Pavla, in perve besede, katere zagleda, so bile: „*Ne v požrešnosti in v pijanosti; ne v nečistosti, in nesramnosti, ne v kregi in nevošljivosti, ampak oblecite Jezusa Kristusa, in ne strezite mesu po njegovih željah.*“ Rim. 13, 14. Te besede so ga razsvetlile. Sklene v čistosti živeti in ves Bogu služiti.

Zapusti svojo posvetno službo in se lepo k svetemu kerstu pripravlja. Ko je keršen bil, ni bilo nepokoja ne žalosti v njegovem serci več, in od veselja bi se bil jokal. — Poverne se v svoje domače kraje, in v nekolikih letih ga škofa postavijo.

Kar je v mladosti pohujšal, je zdaj s svojimi nauki in z svetim življenjem poboljšal, veliko svetih bukuv spisal, grešnikov preobernal, in keršanskih duš v nebeško kraljestvo pripeljal. Še zdaj se po vsih cerkvah sliši svetega učenika slavno ime.

V svoji veliki starosti je še milo toževal, rekoč: „*Kako pozno sim začel tebe ljubiti, o Gospod! Kamorkolj se človek oberne, ne najde družega, kakor dosti nepokoja in nadlog: le samo ti si njemu mir, le v tebi samem svoje zveličanje najde.*“ Na smertni posteli je neprenehama sedem psalmov pokore molil, ter je djal: „*Noben kristjan, še toliko bogaboječ, naj brez pokore ne vmerje!*“ Veselo je umerl, rekoč: „*Usmilenega Boga imamo.*“

Nesrečen mladenč, ki se v svojih mladih letih zmoti, še nesrečnej, ki pokoro odlaga. „Verzimo od sebe dela teme in oblecimo orožje svetlobe; opominja sv. Pavl. Kakor po dnevi pošteno hodimo; ne v požrešnosti, in v pijanosti, ne v nečistosti in v nesramnosti, ne v kregi in nehvaležnosti.“ Rim. 13, 13.

„Človeško serce miru ne vživa, dokler v tebi, o Bog, ne počiva.“ Sv. Avguštin.

6. Sv. Bazili in sv. Gregor.

Poštena tovarša in zvesta prijatela.

Zvest prijatelj je boljši, kakor gotov dnar, in pošten tovarš je priden angel božji mladenču. Taka prijatela in šolska tovarša sta si bila sv. Bazili in sv. Gregor Nacjančan.

Sv. Bazili je imel imenitne, svete stariše. Njegova babica sv. Makrina, in bogaboječ oče sta mladeuča v strahu božjem izredila. Podal se je potem v učene šole, potrebne modrosti učit. Študentje alj dijaki so po velikih mestih grozno razujzdano živeli; ali mladi Bazili se je zapelivih tovaršov varval, in si je svetiga Gregorja prijatela izbral. „Skupaj sva živela, skupaj prebivala in skupaj jedla. Bila sva ene volje, eniga serca; le ena duša je v dveh truplih prebivala. Edina skerb je nama bila čednost, le za prihodno večnost sva se opominjala bogaboječe živeti. Nisva se s tovarši obhajala, ki so se slabo zadržali. Dobro sva vedla, da je lahkkejše se njihovih hudobij privaditi. — Le samo dva pota sva v mesti poznala, perviga v cerkvo in k učenikom potrebne modrosti. Na posvetne dobre volje, kratkočase in pojedini nisva pota vedla, in vse take potrate drugim prepustila. Naju nar več življenja srečen pot.“

či prizadeva in nar viši slava je bila ta, da sva se kristjana imenovala, in v resnici bila.“
 — Tako sv. Gregor pripoveduje. Kaj se pa od sedajnih študentov prepogosto sliši in vidi?

Nedolžni zapustijo mladenči očetovo hišo in se v mestne šole podajo. Oče in mati, bratje in sestre pojišejo svoje sledne krajcarje jim pomagati. Po mestih pa zapelivih tovaršov vse gomezni (gomezlá), ki se jim prijazne delajo, in jih v svoje pajdašije vabijo. Po takih se naučijo jigrati, nespodobno govoriti in nesramne reči vganjati. Po dnevi se malo učijo, po noči v kafeterijah in v oštarijah bedijo; nikdar ni dnarjev zadosti. Po novih šegah se drago oblačijo, dobro jedó in pijejo, starejši pa domá stradajo; bratje in sestre bósi hodijo. Kedar taki šolci o praznikih domu pridejo, jih že veliko moliti več ne zna, hudobij pa toliko vejo, da je poštenih ljudi pred njimi strah. V cerkvo jiti, roke povzdigniti in moliti, jih je sram; se pohajati in nespodobno norčevati mislijo, da je po gospoško in lepo. Taki so dušna kuga domači okolici; hitro se gerdih reči drugi fantje od njih naučijo. — Vi očetje, ki sine v viši šole dajate, skerbno pozvedujte, kako se v tem ali v unem mestu godi, in v nevarne kraje ne dajajte njih; pa tudi pobarajte večkrat učenike, kako se zadržijo. Boljše je pluziti, boljši pukšo

nositi, kakor se v šolah zmotiti in pogubiti. *Vi mladenči pa, ki v ptuje mesta greste, poštenih tovaršov se deržite, kakor sta si sv. Bazili in sv. Gregor dobra bila.*

Kedar se poštena mladenča izučita, terdno skleneta ne jiskati posvetne časti in dobrote, ampak vse k božji časti obrniti. Sv. Bazili pobožne može objiskuje, se od njih naučit živeti. Videti, kako neki trezno živijo, drugi se oistro postijo, spet drugi zvesto molijo in pridno delajo; se začudi in sklene jih na tenko posnemati. Tako je izrastel toliko imeniten in svet mož, da so ga mašnika posvetili, in poznej velikega škofa izvolili. Sv. pastir je tudi svoje ovčice svéto pasel in skerbno varval, da mu jih krivoverci zmotili niso. To jim je silo merzelo. Krivoverni cesar pošle svojega namestnega poglavarja nad Bazilja, naj bi ga v krivo vero pripravil. Alj sv. škof mu na to odgovori: „Cesarju dopasti ne bom pogubljal svoje vesti. Vse, kar mi žugaš (protiš), mene ne vstraši. Kdor ne glešta več, kakor bukov nekoljko, pa loznega ponošenega oblačila, kar ga na životi ima, se za svoje blago ne boji. Me hočete iz domačije iztirati? ne vem, zakaj bi se tega bal? Cel svet je meni ptuja dežela, le nebesa imam za svoj dom. Kaj me hočete v ječo vreči? Tudi v vozi bom bolj vesel kakor cesarski svetvavci poleg svojega gospoda. Kar

muke (martre) zadene, kako bi me terpinčili? Moje telo je toliko slabotno, da jih ne bo preterpelo. Pervi mahlej bo tudi posledni, ki mi ga vaša mogočnost dati zamore. Kar pa zavolj smerti: bo ona meni dobrotnica vsmilena, ki me pred božje obličje popelja; ravno to v svetem življenji nar bolj želim.“ Tako je sv. mož hudobnim krivovercam povedal, in niso se prederznili, njemu žalega storiti.

Sveti Bazili je mladenčem veliko naukov zapisal, in je bil kakor sv. Gregor, njegov tovarš, ljube mladine zvest prijatelj in učitelj. „Sveto pismo, pravi on, in poglobilni nauki večnega življenja so kristjanu nar potrebnije podučenje. Pa tudi druge vednosti so dobre in tak rekoč čedno perje, ki žlahno sadje lepša in varje. — Mladenci, govori dalej, kar iz tega sveta v uni svet ne ponesete, tako blago ni vredno, da se hvali in sreča imenuje, ki nam le kratko hasne. — Imenitna rodovina, moč in lepota, čast in oblast, vse te reči niso toliko vredne, da bi jih preveč poželeli, alj druge ljudi za-nje zavidali (nevošlivali). Naše upanje gre v dolgo večnost; kar nas totaj spremi, to naj ljubimo, tega po vsi moči jišimo.“

Poln dobrih del je sklenil sv. Bazili svoje sveto življenje. Od prevelikega joka se pri njegovem pogrebi niso mertvaške pesme slišale.

Tako prirastejo iz bogaboječih mladenčev v poštenu prijaznosti modri in sveti možje; slaba tovaršija pa mladenčem vso pravo srečo požre. Za to pravi sv. Duh: „Zvest prijatelj je močna bramba; — on več velja kakor srebro in zlato: Le ki se Boga bojijo, ga najdejo.“ Sirah 6, 4— 16. „Ne pečaj se s hudobnežem; prijatelj tvoj bo Jezus sam.“ Sv. Gregor.

7. Sv. Benedikt.

Imeniten učitelj svetega življenja.

Kdor hoče sveto živeti, mora že v mladih letih začeti; staro suho drevo se brez čudeža ne ozeleni. — Nar nevarnej so mladenču zapeliveži; ako hoče nedolžen ostati, se jih mora varvati, kakor sv. Benedikt.

Bil je v laški deželi blizu Rima rojen, in v to mesto so ga imenitni starejši v šolo dali. Toljko pridno se je učil, da so bili starejši prav veseli. Kedar moder mladeneč razujzdano življenje svojih tovaršov vгляda in spozna, kako nevarno mu je med njimi živeti, zapusti mesto in se v tiho samoto podá, ter dobro vé, da je boljši med divjo zverino prebivati, kakor med divjimi, zapelivimi ljudmi. — Če ravno za vsakega ni, se zapeljivanju v pušavo

skriti, je vendar naša dolžnost se zapelivcov skerbno zogniti; kdor nevaršino ljubi, se v nevaršini pogubi.

Tudi v sveti samoti nas skušnjave najdejo; človek jih nosi povsodi sebo. Svetega Benedikta so slabe misli in nečedne želje toliko obhajale, da se je že namenil bil v posvetno življenje nazaj poverniti. Alj v tej težavi se ojstro posti, moli in pokori, ter z božjo pomočjo nečiste želje na vselej premaga.

Jelo je po deželi sloveti, kako sv. Benedikt sveto živi. Od vsih krajev ga pridejo objiskovat in nja nauke poslušat. Veliko njih sv. Benedikta naprosi, da pri njem ostanejo, in v sveti družini ž njim Bogu služijo. Pozidal je v ta namen v tistem kraji dvanajst malih kloštrov; vsakemu kloštru je dal dvanajst menihov in enega poglavarja. Sv. Benedikt je vse lepo vižal, ter jim moliti in delati ojstro naročal. Pozneje se je na drug hrib preselil, kateri se Kasino imenuje, kjer je nov kloster postavil, dve cerkvi pozidal, in svete vodbe (regelce) spisal, po katerih še zdaj černo oblečeni minihi živijo, ki se po svojem duhovskem očeti Benediktinarki imenujejo. Sveti in pridni možje so bili; po vsih krajih so zemljo lepo obdelovali in mladenčce učili, kakor jim je sv. Benedikt zapovedal.

Preden je sv. Benedikt zbolel, si je dal pokopališe pripraviti, in šesti dan svoje bolezni v cerkvo zanesti. V sredi svojih učencov zadno popotnico (presveto rešnje Telo) zaužije, in v njihovih rokah svojo dušo Bogu izroči. Po njegovi smerti se je svetla steza iz zemlje v nebesa zaznala, in zaslišal glas: „*Ta je pot, po kateri ljublen božji prijatelj v nebesa gre.*“ *Hočemo tudi mi za njim v nebesa priti, moramo po svojem stani popolnoma sveto živeti. To nas Kristus uči, rekoč: „Bodite popolnoma, kakor je vaš Oče nebeški popolnoma.“* Mat. 5, 48.

„*Kakor srove derva ogenj pogasijo, tako zadušijo tudi modrost gerde hudobije, o mladost. Delo, trud in molitev odženo skušnjave mladih lét.*“ Sv. Ciprian.

8. Sv. Bernard.

Serčen premagavec hudobije.

Imenitni cerkveni učenik sv. Bernard je bil na Francoskem¹⁾ rojen. Bil je mladenč za-

¹⁾ Francosko (nekdaj Galja imenovano) se zove kraljestvo proti sončnemu zahodu od Slovenskega. Od jutra se derži nemških, švajcarskih (helveških) in

lega lica, lepe postave, pa tudi prebrisane glave, da malo takih. Njegovi stariši so bili imenitni, bogati in tudi pametni, ki niso svojih otrok razvadili, ampak jih iz mladega oestro živeti učili. Bernardovo nar večje bogastvo je bilo, da so ga v strahi božjem izredili, da se je dobro učil in pošteno zadržal. Vse ga je ljubilo in hvalilo, on je pa le ves pohleven in ponižen bil. Vedel je, kako ste mladenču dve reči nar nevarnejši: *previsokih misel biti in preveliko govoriti.*

Kakor se ose rade žlahnega sadú pri-
mejo, tako se prilizujejo zapelivci mladenčam,
ki premožne stariše imajo. Tudi Bernarda so
slabi tovarši na svojo roko vabili, ž njimi raz-
berzdauo živeti, sosebno po smerti njegove bo-
gaboječe matere, kedar ni bilo očeta doma.
Ali strah božji ga je ovarval vsih zapelivost;
bal se je Boga žaliti, ki vse vidi in vse vé.

laških dežel, od juga ima morje in špansko kra-
ljjestvo; od večera in severja ga široko morje ob-
daja. — Francoske dežele so sploh rodovite;
zemlja žlahne vina, žita in sadje rodi. Imenitne
reke po deželi tekó, pa katerih se ladje vozijo. —
Francozi, ljudi dobrega serca, pa lahkih misel,
bili so nekdej dobri kristjani, in veliko svetnikov
je med njimi živelo. — Posvetni modrijani so jih
veliko zmotili.

Tudi nesramne ženske so za njim lazile, to de nedolžen mladenč še nobene pogledal ni. Prigodilo se je, da se ga neka nesramnica v gostilnici loti. Kedar ji vbežati mogel ni, na ves glas zavpije: „*Razbojniki, tatje so tukaj; pomagajte!*“ Na to je ona zbežala. — *Tako naj vsak pošten mladenč svojo nedolžnost varje; Fantje pa, ki se radi za voglam pomikajo, po hišah lazijo in se po kotih potikajo, tergajo angelsko oblačilo svete čistosti. Oštarije so bile in bojo mladenčam nevarnejši, ko tolovajske jame.*

Se zapelivemu svetu umekniti, si je sveti Barnard Marijo devico za svojo ljubo mater izvolil, se njej posebno izročil, zapustil posvetno življenje, in se je v sveto samoto k bogaboječim duhovnim podal. Težko mu je to hodilo. Bratje, znanci in prijатели so mu branimi, in se za njega jokali; tudi on se je za nje jokal, ter jim golfijo in nevarnost posvetnega življenja toljko živo popisal, da tudi oni sklepejo, jiti za njim v sveto življenje. Kedar se bratje iz doma odpravljajo, reče starejši mlajšemu, ki bi imel doma ostati: „*Vse naše premoženje naj troje bo; mi pa gremo v samoto.*“ Mlajši silo žalosten odgovori: „*Vi si nebesa izvolite, meni pa zemljo pustite; ta delitev ni po pravici!*“ V kratkem je šel tud on za njimi. Poslednjič še oče k svojim sinom v sveto družino gre, kakor tudi Umbelina Bernardova

sestra. Bilo je sedmero otrok, in sedem svetnikov. *To je poštena, hvale vredna žlahta, ki se ne prepira za posvetno blago, ampak za sveto nebo.*

Bog je dal svetemu Bernardu toljko modrost, da je njega ime po vsem keršanstvu slovelo. Papeži in škofje, kralji in cesarji; so ga za svet prašali; verh vsega tega je pa tako priden in ponižen bil, da si je sam svoje škorne (čevle) brisal in čedil. — *Kako gerdo je torej mladenčem, ki so zdravi in močni, pa zakadijo zvečer blatne škornice pod klop, in blatni okolj hodijo! Po blatnem oblačili se ravno tak lahko lenuh pozna, kakor po prevelikem lišpanji na pameti vbožec.*

Ker je sv. Bernard posvetno čest in oblast zavolj Boga zapustil, mu je Bog za vse to stotero nebeških darov povernil. Bil je mogočen v besedi, in vse kar je rekel, so ljudje storili. Spisal je dosti svetih bukuv, in še zdaj se v pridigah njegove besede božjega nauka ponavljajo. Premagal je serčno vse dušne in telesne težave, ter je šel, 64 let tar, v veselje svojega Gospoda.

Varvati je potreba žlahen cvet, da ga mraz (slana) ne omori; še več varvati mlado serce, da ljube nedolžnosti ne zgubi. Za to sv. Peter opomina: „Bodite trezni in čujte; zakaj hudič

*vaš sovražnik hodi okolj, ko rujoveč lev, iska-
je, koga bi požerl.“ I Petr. 5, 8.*

*„Sovražnik lahko telesno (pregrešno) po-
želenje zbudi, alj per tebi stoji, v tajisto dovo-
liti, alj dopadenje pobiti.“ Sv. Bernard.*

9. Sv. Blaž.

Pobožen črednik.

Sv. Blaž je bil bogaboječih starišev sin, ki so čredo pasli in od živinske reje živeli. Po izgledi Jezusovem so se lepo ravnali, kateri se imenuje dober pastir svojih ovčic, in svojega sinka ravno tako bogaboječe živeti učili, naj bi zvest služavnik Jezusov bil. Mladenč jih je rad vbogal, se je bal Boga žaliti in zameriti starišem. Kedar je že zadosti odrastel, tudi čredo pase in je prav skerben za svojo ljubo živinco. — *Srečni so pastirci, ki se Boga bojijo in živino škode varjejo. Abraham, Jakob, Egipčovski Jožef, Mozes in David so tudi pasli; pastircam je angel pervim oznanil da je rojen Zveličar sveta. — Veliko pastirjev se pa na paši nespodobno zaderži. Nedolžno živino preklinjajo, nevsmileno pretepajo, v škodo pušajo, kradejo, igrajo, se gerdih reči učijo in skrivaj strašne grehe delajo, ki v nebo*

vpijejo. Oh, takim niso angeli tovarši; sam peklenšek je njim prijatelj.

Sv. Blaž, priden pastir, je lepo živel, in toljko dobrega storil, da je njegovo ime po celi deželi slovelo. Neverci so tisti čas kristjane hudo preganjali in morili. Tudi svetega Blaža so prišli v planino lovit. Ni se vstrašil za Kristusa vmreti, še jesti je sovražnikom dal, ki so ga potem pred nevsmilenga sodnika gnali. Sêrčno je povedal, da Kristusu služi in rajši vmerje, kakor bi pravo vero zatajil. Za to ga vkaže neverni sodnik bričem zvezati, in z volovskimi žilami (bikovci) nevsmileno raztepsti. Dober Bog mu je pa bolečine polajšal in rano pocelil. Po tem ga reče v posodvo vrelega kropa vreči, kjer ga pet dni pustijo, ter mislijo, da je mertev. Bog ga ohrani pri zdravji in življenji. Šesti dan pridejo rabelni, da bi truplo iz vode vergli, in se začudijo, nja živega viditi, spoznajo pravo vero, in se dajo kerstiti. — Sv. Blaž se spet k svoji čredi poverne, ker je v svojem delavnem stani srečno živel, dokler ga je Bog k sebi vzel.

Bog je vsakemu človeku prijatelj, ki njega ljubi, naj bo bogat alj vbožen, gospod ali kmet. Ne pozabi lepiga nauka, kterege stari Tobija mlademu da: „Ne boj se moj sin; če ravno borno živimo, veliko dobrega bomo imeli, ako

se bomo Boga bali, vsega greha varvali, in storili dobrega.“ Tob. 4, 23.

Vse posvetno je gol prah; prava sreča božji strah.

10. Sv. Boštjan.

Stariši sv. Boštjana (Sebastijana) so bili vbožni kmetiči v španski deželi ¹⁾. Lepo so ga izredili po svojem stani, skerbno moliti učili in pa varvati se greha. Boštjan je vidil svojega očeta in svojo mater lepo Bogu služiti in je ravno tako storil. Pasel je majhino čedico svojih starišev, in ko se je živinca pohlevno derzala, je on na paši pokleknil in molil. — *Nedolžne otroke Bog nar rajši vsliši, ter jih reši vsake nesreče, kakor svetega Boštjana.*

¹⁾ Špansko kraljestvo (Španija) je od nas daleč pod jugom, in se po severji Francoskega, proti večeri Portugalskega kraljestva derži; od vsih drugih strani je pa morje. Dežela ima visoke gore, velike reke, in je sploh rodovita.

Spomlad (vigred) se že po svetem Boštjani začne; po leti je strašna vročina, po enih krajih še prav snega ne poznajo, Španjolci so čerstvi štimani ljudje, vsi katolške vere. Velika bogatija, ki so jo svoje dni iz novega sveta vlekli, je deželo obožala, in ljudstvo večdel nesrečno storila.

Kadar je že zali fantič odrasel, pride nevarna kužna bolezen in se ga prime. Da bi drugi bolezniki od njega ne dobili, ga v neko bajtico (utico) na samem zavlečejo, in mati mu vsaki dan jesti nese, pa od daleč pred nja postavi, da bi vzel in jedel. V nekih dneh že ni mogel več vstati, ne lesti po svoje kosisilo; mati misli, da je že mertev, in se po njem joče (plaka). Zdaj pride divji volk v njegovo utico, ga za glavo zgrabi, mu bule alj humpe, ki jih je imel, predere, čedno izliže in ga zapusti. To je bilo njegovo zdravje. Spet je okreval (ozdravil) in prišel zdrav domù. Kar jih je vidilo, vsi so Boga hvalili, ki svojim ljubejem tako čudno pomaga.

V dvajseto leto svoje starosti je doma ostal, in se vsakega dela dobro navadil. Ker pa starejši z svojo malo kmetijco vsih otrok niso mogli rediti, si je šel Boštjan dalej kruha služiti. Premožna vdova ga v nekem mestu služiti vzeme. Skerbno je vse opravljal, svojo gospodinjo rad vbogal in spoštoval. Vdova ga hoče v nesramen greh zapeljati, pošteni hlapec pa rajši službo zapusti, ki je bila njemu nevarna in gospodinji. — *Tako skušnjava nikolj ne praznuje; vedno je potreba čuti. Mladenč naj iz hiše beži, kjer se njemu mreža pregrešnega znanja nastavlja; boljša je čista vest, ko zlata služba.*

Boštjana je neki žlahen gospod v službo vzel; ali hčer, ktera je očeta gospodinila, se je začela bogaboječemu hlapcu prilizovati. Neki dan z volmi poln voz blaga pripela, kar mu hčer nekoliko sladke torte prinese; ali Boštjan noče prikupila, kosc e torte volu da in tako skušnjavo premaga. — *Naj bolj zapelivi mladim ljudem so lepi dari, ki se v nespodobnem znanji dajajo: zdaj kako gizdasto (ofertno) oblačilo, pa zlati perstani alj uhane: zdaj kaka nova haderca. Vse te reči so cena pregrehe, in kdor jih jemlje, se skušnjava preda. Nar nevarnejše pa je od takih ljudi, ki nespodobno mislijo, posebej jesti in piti jemati. V takih sladkarijah je nečisten strup; ne jemli ga.*

Boštjan si je drugo službo pojiskal, in v nekem mestu pošteni gospodi služi. Bil je ves priden in prijazen, kakor se keršanskemu hlapcu spodobi, in še gerdega mislil ni; pa gospoda je dve hčeri imela, kterih ena je hodila za njim, ter mu obetala, da ga bo vzela, clo po noči je prišla v spalnico k njemu. Tega se sv. mož prestraši in brez pomislika službo zapusti. — *Ponočno lezenje in voglarija (vesovanje) je nedolžnosti kuga. Kdor po noči k drugemu spolu hodi, njega skušnjava vodi in pregreha na vujzdi ima.*

Boštjan se je zunaj mesta na pristavo nekega gospoda vselil, in je njegovo polje ob-

deloval. Bog mu je srečo dal, da so njive toljko rodile, da sta on in gospod obogatela. Boštjan je po tem sklenil se v nov svet podati, da bi še tam več dobrega storil. Kedar se v ptuj svet odpravlja, mu pripelja neki večer možki spol mlado keršenco ter ga za božjo voljo prosi, naj nje pod streho vzeme, da se ji hudega ne prigodi. Boštjan, vsmilenega serca, ji lepo postele, on se pa za vrata na slamo vleže. Deklina ga pa zdaj začne prositi, naj bi njo v Ameriko ¹⁾ z sebo vzel, ter se joka in prilizuje. Na to se Boštjan razserdi, in njo oostro izprašuje, kdo in od kodi je? Morla mu je povedati, kako je z mladenčem

¹⁾ Amerika se tudi zapadna Indija ali novi svet imenuje, ker je te del sveta Krištof Kolumb še le v leti 1492 najdel. Od vsih krajev Ameriko morje obdaja, in se v gorno ali severno, in v spodno ali južno Ameriko deli. Zemlja je dobra in rodovita, daja žita, vina, zlata, srebra in vsih potrebnih reči; veliko še pa ni obdelane. Strašno zarašene dobrave in planine so še v tistih krajih, nar veči gore in nar širokejši reke. Američani ravno pod nami prebivajo; kedar je pri nas noč, je pri njih dan. Ljudje v Ameriki so iz vsih krajev sveta: beli, černi in rudečkasti, mnogih ver in šeg. Silo veliko je še divjakov, ki pravega Boga ne spoznajo in po planinah živijo. Veliko ljudi v novem sveti svoje sreče jiše, veliko več jih pa le revšino najde. Veliko bogastvo je tam doma, pa tudi vboštvo.

nesramno živela in svojim starišem vbežala. Gredeč njo starišem nazaj pošle in se po morji v nov svet poda. — *Kdor očetu vbeži, in zapusti svojo mater, nehvaležnik, kako bo srečen na sveti?*

Sv. Boštjan je v Ameriki nevednim in potrebnim ljudem neizrečeno veliko dobrega storil. Učil jih je živino rediti, polje delati in travnike kositi; bil je oče cele dežele. Bog mu tudi v Ameriki srečo da. Z svojim premoženjem je vbogim obilno pomagal, sam pa po stari navadi borno živel. Na svoje stare dni je svoje bogastvo vbogajime dal, on pa med brate svetega Franciška v kloster šel, kjer je sveto vmerl, kakor je sveto živel.

Mladenč! ohrani čisto vest, in Boga ne pozabi, tudi on te nikar zapustil ne bo; saj je po celem svetu doma, in ti povsodi njegov sin. On sam govori po svojem preroku: „Da bi ravno žena pozabila svojega sina, vender jez tebe pozabil ne bom.“ Jez. 49, 15.

„Te hudoba zapeljava, serčno ti premagaj njo; hujši ko je bila skušnjava, lepši tvoja krona bo.“ Sv. Augustin.

11. Sv. Dominik.

Vbogih vsmilen prijatelj.

Bil je v španski deželi sv. Dominik imenitnih starišev sin. Od svoje bogaboječe matere se je naučil biti pohleven, bogaboječ in za vse priden. Sveto pismo je v mladih letih že nar raje bral, po katerem je sklenil le Bogu živeti in skerbeti za izveličanje svojega bližnega. Vbogim je bil od svojih mladih dni posebno dober. Kar so mu stariši več od potrebe dali, ni zajedel, ne zapravil, ampak je vbogim dal. Kedar je huda lakota bila, in še on v šolo hodil, je celo svoje nepotrebne bukve predal, da bi imel kaj vbogajme dajati. — *Kako gerdo pa naši šolarji večkrat delajo, ves dnar zajejo alj zaigrajo, alj nakupijo z njim nepotrebnih reči. Marsikteri po tem doma laže, goljfa in celo krade. Koljki greh je to! Sveti Duh govori: „Kdor starišem jemle, pa pravi, da ni greh, on je tolovajev tovarš.“*

Enega dne je neka žena, vsa vjokana, Dominika prosila, naj ji pomaga brata iz sužnosti rešiti, kterege so bili neverniki vjeli in predali. Dobrega mladenca je serce bolelo, ker ji ni imel kaj dati. Djal ji je: „Dnarja ne gleštam, ali delam lahko; ako me gospodar hoče, grem jez za tvojega brata v železje

služit.“ Žena pa tega ni hotla. — *To se reče bližnega ljubiti in postaviti, kakor Jezus, svoje življenje za svojega brata.*

Sv. Dominik ni samo v telesnih, še več v dušnih potrebah je ljudem pomagal. Mašnik in imeniten učenik je veliko grešnikov preobernal, da so pregrešno življenje zapustili, krivovercov, da so se krivim naukom odpovedali in prave vere prijeli. On je tudi svet Roženkranc moliti učil, naj bi z njim Jezusa in Marijo čestili, premišlovali čudne skrivnosti našega odrešenja, in hvalili Boga za toljke milosti in dobrote. — *Lepa in močna molitev je sv. Roženkranc, pa tudi tako lahka, da se nje vsak priden kristjan nauči. Moli se lahko po poti in doma, po noči kakor po dne: in če ravno molika (paternoštra) nimaš, lahko na perste moliš. Samo to skerbi, da kar jezik govori, naj tudi serce občuti. — Tudi taka molitev je dobro delo, s katerim sebi in drugim v nebesa pomagaš, in za večnost dobrega velik zaklad naberaš, ki ti ga ne bo nihče odvzel.*

Pomagati grešnikom in nevernim ljudem pravo keršansko vero oznanovati, je postavil bratovščino belih menihov, ki se sv. Dominika imenujejo. Veliko je učenih mož in imenitnih oznanovavcov besede božje izučil, in poln zaslužnja v Gospodu vmerl. — *Že iz mladega si prizadevajmo vsak po svojem stani dobrega*

toljko storiti, koljkor premoremo; radi vbogajime dajmo! Kar vbogim podelimo, Jezusu posodimo. Stari Tobija mladega uči. „Če boš imel veliko, daj obilno, če bôš malo imel, glej da tudi malega rad podeliš, zakaj veliko plačilo si naberaš za dan potrebe.“ Tob. 4, 9 — 10.

„Vbožec je nebeški popotnik, ki te k Očetu pelja; začni torej rad deliti, ako nočeš pota si vgrešiti.“ Sv. Avguštin.

12. Sv. Feliks.

Srečen kmetiški hlapec.

V laški deželi blizo Rima je sv. Feliks svoje stariše imel. Niso bili premožni, pa bogaboječi, kakor tudi on njihov sin. Bil je še otrok, in je živino pasel, ter si v tihi samoti na neko drevo križ zarezhe, pod drevo poklekne in cele ure lepo moli. Ker drugih molitvic ne zna, svet očenaš, češena si Marijo, vero in čast bodi Bogu Očetu itd. večkrat ponovi. Premišluje lepo nebo, černo zemljo, rože na polji, ptice pod nebom in ribice v vodi; vse reči mu kažejo dobrega Očeta, ki jih je stvaril. — *Tako lahko služi vsak človek Bogu; in če ravno brati ne zna, celo stvarjenje za bukve ima, iz katerih veličastvo božje spoznuje.*

Ko je Feliks za težke dela terden izrastil, k nekimu premožnemu gospodarju služiti gre, in njega polje obdeluje. Ker po dne moliti vtegnil ni, je po noči molil, in vsak dan k sveti maši šel, pa vselej ob takem časi, da ni svojega dela zamudil. Posebno rad je terpljenje Kristusovo premišloval, ter mu je svoje terpljenje izročal. V svoji bogaboječnosti se pa sv. Feliks ni kislo deržal; on je bil krotek, prijazen in vedno dobre volje. V slabe tovaršije hodil ni, pa tudi ni tožil čez druge; in če ga je kdo, da je svetnik, zaničeval, mu je pohlevno odgovoril: „Bog daj, da bi bil tudi ti svetnik!“ Tako vse zopernosti v svoje posvečenje oberne.

Sv. Feliks je v strahi božjem živel in Bog ga je očitno nesreče rešil. Neki dan pride njegov gospodar ves černo oblečen na njivo; mladi voli se splašijo, njega poderó in pod oralo spravijo; njemu se pa ni žalice zgodilo. — *Nesreča tudi za tebo vsaki dan hodi, in ti ne veš, kje te zadene. Priporoči se torej vsako jutro in vsak večer Bogu, da boš brez skerbi v božjih rokah živel.*

Sv. Feliks je želel svoje življenje čisto Bogu posvetiti in je prosil, da so ga Kapucinarji vzeli. V tej bogaboječi bratovšini je še bolj sveto živel, vbogim pomagal, bolnikom

stregel in vmerjočim v pomoč bil, poslednič je pa tudi on sveto vmerl.

Take zveste hlapce ima Bog rad, pa tudi vsi dobri ljudje. Od svetega Feliksa naj se vsi hlapci in težaki pravično živeti učijo po nauki svetega Pavla, ki govori: „Hlapci, služite z dobro voljo kakor Gospodu, in ne kakor ljudem; ter vedite, da karkolj bo kdo dobrega storil, to bo od Gospoda prijel.“ Efez. 6, 7 — 8.

„Naj pravičen ravno služi, vender je le svoj gospod; in grešnik, naj kraljuje, vender žalostno hlapčuje; koljkor ima hudobij, toljko gospodinj.“ Sv. Avguštin.

13. Sv. Filip Nerej.

Pokoren sin ljubih starišev.

Že v svojih mladih letih je bil Filip ves ponižen in ljubezniv. Vsi so ga imenovali blagega (dobrega) Filipa, kar je v resnici bil. V Laškem je bil rojen in je imel bogoljubne stariše. Nikdar očeta razžalil ni, in se ni iz mesta genil, kamor so mu mati vkazali, brez dovoljenja. Po smerti svoje matere je tudi mačuhó ravno tako spoštoval, zato ga je tudi mačuha kakor svojega sina rada imela. — *Gerdo je gerdo, ako pasterki in pasterkinje*

svoje očme in mačuhe zaničujejo, jih preklinjajo in še pogledati ne morejo! Kako bi srečo imeli, dokler ljubezni pri njih ni? Res da večdel huda je, očeta skerbnega zgubiti in očma imeti, ljubo mater za mačuhno zneniti: zato otroci vi, ateja in mamu prav za ljubo imejte, in prosite Boga, naj jih še dolgo živi. Če vam pa pisane stariše da, vse voljno potérpíte. Dostokrat očem in mačuha zapušene otroke rajši imata, ko lastni oče in mati.

Mladi Filip ni za to pridén bil, da bi ga ljudje radi imeli; skerbel je pred vsim Bogu dopasti. Silo rad je molil, in se pridno učil; kar je posvetnega bilo, njega ni veselilo. Imel je bogatega strica, ki mu je hotel vse sporočiti, alj bogoljubni Filip ni maral za posvetno bogastvo. Hotel je borno živeti in za večnost veliko dobrega storiti, da bi bogat iz tega sveta v nebesa šel. Vedil je, da nas posvetno blago le tistokrat srečne stori, če si z njim nebesa služimo. Nebesa služi si pa reven ravno tak lahko, večkrat še ložej, kakor bogat.

Sv. Filip je bil dobro učen in ves pobožen, ljubezniv do Boga in svojega bližnega; zato so ga mašnika posvetili ali žegnali. Bil je dober učenik in viden angel varh mladih fantov in deklic; greha jih je varval, in sveto živeti učil. Že od delec je ostudne grešnike poznal in večkrat rekel: „V vojski za čistost le ba-

ječi premagajo, ki se nevarnosti zognejo in priložnosti vbežijo.“

Ves poterpežliv je v svoji zadni boleznii molil, rekoč: „*Gospod! pomnoži moje bolečine pomnoži pa tudi mojo poterpežljivost!*“ Osemdeset let star je mirno v Gospodu zaspal: Bog mu je dolgo življenje dal, ker je mladenč šterto zapoved božjo zvesto dopolnil, ki pravi: „*Spoštuj očeta in mater svojo, da boš dolgo živel, in ti dobro pojde na zemlji!*“

„*Kdor svojega očeta gerdo pogleduje in svojo mater na stran postavlja, vreden je, da mu krogarji (vrne) oči izkljujejo in jih mladi orli za potokam požró.*“ Prip. 30, 17. „*Nar lepši je mladina, ki se Boga boji, nar večí čast za sina, ki stariše česti.* Sv. Ambrož.

14. Sv. Florjan.

Serčen vošnjak za božje kraljestvo.

Človek ima nermerjočo dušo, in vmerljivo telo. Deželni poglavar ima le do trupla oblast; Bog je Gospodar duše in telesa. Nič se torej ne sme storiti, kar bi Boga razžalilo, ne duša pogubiti, da bi truplo živelo. To nam serčni vošnjak sv. Florjan pokaže.

V zgornem Estrajhi ¹⁾ se je rodil, v tistih starih časih, kadar so neverni Rimlani čez vse te kraje gospodarili. Ves mlad je bil že sv. Florjan čverst rimski vojšak, cesarju in deželi zvest, ali še zvesteji Bogu, kateremu je lepo služil. — *Kristjani prisežejo na kerstnem kamenu Jezusu, vojšaki pa pri banderi cesarju zvesto služiti; kdor prvo obljubo pozabi in vero zataji, tudi druge ne dopolni, in pred sovražnikom beži. Sv. Florjan ni tega storil.*

Grozovitna cesarja Dioklecjan in Maksimijan vkažeta oestro kristjane siliti, naj zatajijo Jezusa, ali jih pa pomoriti. Veliko kristjanov se prestraši in iz mesta beži, sv. Florjan pa le v mesto hiti, jih v pravi veri poterdit. Gredoč ga žolnirji srečajo, ki jih je neverni poglavar poslal kristjane lovit. Sv. Florjan očitno spozna, da je kristjan, in se njim voljno vda, da ga pred poglavarja ženó.

¹⁾ Estrajh poglavito vojvodstvo estrajharskega cesarstva, se zgornega Štajarskega na Nemškem derži. V spodnem Estrajhi je poglavito mesto Dunaj ali Beč, v zgornem pa Linc, blizo kterega je sv. Florjan smert storil. Zemlja je dobra in skerbno obdelana; v spodnem Estrajhi zdravo vino raste. Estrajhi so prijazni in dobri voljni ljudi katolške vere.

Sodnik ga močno nagovarja, naj malike česti, kakor je ukaz cesarski; sv. Florjan mu pa na ravnost odgovori, da tega nikdar storil ne bo, naj le z njim stori po cesarski zapovedi. Poglavar se mu grozi, da ga bo mučiti, tudi vmoriti dal, če ne dopolni povelja cesarskega. Sv. Florjan je odgovoril: „*Jaz čestim svojega Boga in le njega molim. Slušam tudi vkazo cesarsko v takih rečeh, ktere vojsko zadevajo; ali malikom darvati in jih moliti meni nobeden zapovedati ne more. Ti imaš zdaj moje telo v oblasti, pa moje duše ne; črez njo le Bog oblast ima.*“

Ves razkačen poglavar ga vkaže pretepati, nevsmileno z grebeni tergati, ter ga spet nagovarja, naj malikom daruje. „*Ravno zdaj darujem svojemu Gospodu Jezusu Kristusu to svoje terplenje;*“ mu sv. Florjan neprestrašen pove. — Viditi, kako sv. Florjan vesel terpi in za vse Boga hvali, ga brez odloga obsodi v bližno vodo, ktera se Enz imenuje, vtopiti. Ko ga na smerten kraj priženó, je bil ravno tako dobre volje, kakor bi se kopat šel. Gospoda je zahvalil, da ga vrednega stori, jiti v večno življenje.

Na mesti je še poprosil, naj mu dajo nekoliko časa pomoliti. Proti sončnemu izhodu se zdaj oberne, serčno moli, ter skleno svoje molitev: „*Jezus, moj Gospod! sprimi mojo*

dušo.“ Zvezali so ga, mu kamen na vrat ali šinjak obesili, in ga v vodo vergli. — Tako je svet vojšak za večno veselje časno življenje dal. — *Cesarjem in drugim deželskim poglavarjem smodolžni v vsem pokorni biti; le samo takrat ne smemo vbogati, kedar se božja zapoved skoz to prelomi; Bog je naš prvi Gospodar. Jezus govori: „Ne bojte se jih, ki telo vmorijo, duše pa ne morejo vmoriti; temuč bojte se veliko več tistega, kateri zamore dušo in telo pogubiti v pekel.“ Mat. 10, 28.*

„*Truplo je stvarjeno za dušo, ne pa duša za telo; ako dušo kdo zapravi, trupla rešil tudi ne bo. Je duša izveličana, bo srečno tudi telo.“ Sv. Krizostom.*

15. Sv. Francišk Ksaverjan.

Izgled, kaj dobri znanci pomagajo.

V gradi Ksaverni na Španskem rojen, se sv. Francišk Ksaverjan imenuje. Bil je sín imenitnih starišev, pa tudi prebrisane glave, in se je prav rad učil. Stariši so ga v Pariz ¹⁾

¹⁾ Pariz, poglavitno mesto francoskega cesarstva, ima 1100 ulic 12 farnih cerkuv, 27 podružnic, in 28,000 hiš, kjer nad 1.000,000 ljudi prebiva; veliko dobrih, pa tudi hudobnih. V Parizi je veliko bogastva, pa tudi vboštva in zmot,

v visoke šole poslali. Bil je priden, pa silo željen posvetne česti; na božjo čest je skoraj pozabil. — *Lepo je lepo za mladenča, ki se tako nosi, da ga ljudi hvalijo, pa tudi zlo nevarno. Štimana glava se rada znosi; le kdor vse k večji božji česti oberne, sam pa ponižen ostane, srečno izhaja.*

Prigodilo se je, da sv. Francišk z svetim Ignacijam pod eno streho prebiva, kjer se spoznata in poprijaznita. Sveti Ignaci mu začne kazati, kako nečemerna in nevarna je vsa posvetna čast, ako nje ne izročimo Bogu, in ne skerbimo za svoje izveličanje. Spomni ga besede Kristusove: „*Kaj pomaga človeku, naj ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi.*“ Te besede so čestizeljnega mladenča tako ozdravile, da je terdno sklenil, samo za božjo čest živeti in umreti. — *Srečen mladenč, ki se z dobrim prijatelom spozna, ki ga lepo posvari in nauči Bogu služiti; gerdo znanje dušna morija.*

Sv. Francišk je sklenil z nekaj tovarši v duhovski stan stopiti. Da bi se vredno skoz dobre dela pripravil, je v Benedkah ¹⁾

¹⁾ Benedke (Mletike, Mletke, Venecja) imenitno staro mesto za Teržaškim morjem, tak rekoč na morji plava, ker na 80 otocih zidano stoji. Namesti cest so po mestu vodotoki in namesti vozov se

bolnikom stregel, ne po tem za mašnika žegnan bil. V mašnem stani je oostro in sveto živel, ljudi skerbno učil in jih k pokori opominjal. Poznej se je po širokem morji v dalno Indijo podal, nevercem sveto Jezusovo vero oznanovat. Kedar so se po morji peljali, so mu v barki hlapca ponujali, ki bi mu stregel, ter so djali, da bi za apostolskega misjonarja ne bilo lepo prati, jesti ali kuhati. Ali on ga ni hotel, in je rekel: „*Moje roke so moje služavnice; ne le sam sebi, tudi drugim hočem postreči, ter se ne bojim koga pohujšati, dokler ne storim kaj, kar bi Boga razžalilo.*“ — *Vidiš mladenč velikega svetnika, kako za svoje potrebno sam skerbi; tebe pa tako rado grozi, svoje reči po spraviti in v lepem redi imeti: Lenobe in gerdobe naj te bo sram, ne pa pvrštenega dela.*

Ni mogoče popisati ne dopovedati, koljko je sv. Francišk v Indiji dobrega storil, kolko mladenčev podučil, grešnikov poboljšal in nevernikov kerstil. Po vsih krajih, koder je

ljudi v čolničkih vozijo, kterih se pri 20,000 po mesti zible. Veliko visokih hiš in lepih cerkuv se v Benedkah vidi; nar lepši je velika cerkev svetega Marka. Benečani so bili svoje dni bogati in mogočni gospodarji; njih dežele so nad laško Gorico segale, in njih barke po morjih plavale.

hodil, so ga za svojega očeta imeli. Pri trideset kraljestv je pešec (k nogam) prehodil več ko v sto deželah sv. evangelj oznanoval, in z svojo roko nad dve sto jezér hajdov je kerstil. — Veliko je že dobrega storil za božjo čest in zveličanje bližnega, še več je želel storiti, in se v Kinezarsko ¹⁾ nameni, Jezusovo ime oznanovat. Bogu je pa zadosti bilo; večer njegovega življenja se približa, in on na nekem samotnem otoki zboli. Pod slabo pojato (utico) od vsih zapušen obleži, le križan Jezus je njegov prijatelj; v njegovo podobo gleda, in po nebesih izdihuje. Jezusa in Marijo v pomoč zakliče in veselo vmerje. Bil je v življenji in po smerti čuden prošnik vsim, ki se njemu priporočajo.

¹⁾ Kina (Kitaj) ali Kitajsko cesarstvo, je nar večja država v Aziji, daleč daleč od nas proti sončnemu izhodu. Kinezi ali Kitajci so zelo prebrisani ljudi, večdel ajdovske posebne vere. Kmetovanje nar več ljubijo, in vsako leto kitajski cesar nekoliko brazd z svojimi rokami izorje. Če je ravno zemlja povsodi obdelana in rodovita, je vendar v tistih krajih toliko ljudi, da jih pogosto več sto tavžent od glada pomerje. Kristjane hudo preganjajo, in še v sedajnih časih morijo. Ošabnih ljudi se sveti nauki ponižnega Jezusa ne radi primejo. Po nekih krajih je tudi precej kristjanov; ali tako malo duhovnih, da po cele leta mašnika ne vidijo.

Toljko so svetniki za nebeško kraljestvo storili; mi pa še deset božjih zapoved prav ne deržimo; kaj bo za nebesa? Oj ne pozabimo Jezusovih besed, ktere so svetega Ksaverja zmodrile: „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?“ Mat. 16, 26.

„Bog je človeku udov po dvoje dal: noge dve, roke dve, dušo samo le eno. Če zgubim tudi eno oko, drugo mi bo ostalo; če pa dušo zgubim, nobene več nimam.“ Sv. Krizostom.

16. Sv. Francišk Zalezjan.

Izgleđ pohlevnega mladenča.

Bogaboječi starejši po navadi tudi bogaboječe otroke imajo; jabelko daleč od debla ne pade. Tako je imel sv. Francišk, v gradi Zalez blizo Francoskega rojen, ljubeznivega očeta, pa še ljubeznivši mater, ki sta bila žlahnega rodú. Ko ga je mati še pod svojim srcem nosila, je Boga vedno prosila, raji ne poroditi, kakor doživeti, da bi njemu dete kdaj skoz greh sovražnik božji bilo. Za to je dostikrat otroku ponovila, rekoč: „Sinko moj! rajši bi te mertvega vidila, kakor pa zvedila, da bi ti le en sam smerten greh storil.“ Brala mu je življenje svetnikov, še malega v cer-

kev z sebo vodila in ga učila, kako se ima v hiši božji spodobno zadržati. Bilo ga je zatorej v molitvi, posebno pri sveti maši, ko angela viditi. Sploh gola pamet in pohlevnost ga je bila. Laži se je toljko bal, da je rajši vsako kaštigo prestal, kakor bi se bil zlagal. Sam si je pritergal in vbožčikom dal; pa tudi za nje vbogajime prosil. — *Tako je bogaboječa mati sinu prva sreča na sveti, pa tudi pobožen sin dobre matere nar večje veselje.*

Dali so ga v visoke šole v Pariz, potem pa v Padvo ¹⁾ na Laško učiti se. Imel je lepo priložnost se dobrega veliko naučiti, pa tudi nevarnost, svojo nedolžnost zgubiti, in se izpriditi (spaćiti). Hudobni mladenčji so mu zanke nastavljali, da bi v nečistost zabredil (zagazil), ali s silo se jim je vbrani. Neko naprošeno ženstvo ga je zmotiti hotlo, ali bogaboječ mladenčji ojstro reče: „*Ako naj ravno noben živi človek ne vidi, naj vender Bog, on gola ljubezen, ki greh z večnim pogublenjem*

¹⁾ Padva, staro imenitno mesto v laški deželi. Visoke šole so nekdanj toljko v Padvi slovele, da je bilo neko leto po 2 — 3000 študentov iz vsih krajev sveta. Med 96 cerkvami je nar imenitnej cerkev sv. Antona Padvanskega, v kateri nja sveto truplo počiva.

tepe.“ — Na te besede se je zapelivka razjokala in poboljšala.

Skušnjave srečno premagati je rad molil, se postil, in svete zakramente pogosto prijemal. Bog mu je pomagal, da se je lahko dobro učil in sveto živel; za to je še zdaj vsih pridnih šolcov poseben prijatelj in pomočnik, ki se njemu priporočijo in njega lepe izgleda posnemajo.

Sv. Francišk je bil po natori silo nagel; ali on se je tako skerbno kročal in jeze varval, da je po tem nar pohlevnejši bil. Bog mu je njegovo krotkost prelepo plačal. Ko je v Rimi prebival, pride neki večer v svojo gostivnico in ravno sliši, kako gostnik njegove služavnike odpravlja, naj se drugi gospodi iz njegove hiše vgenejo. Pohlevno zapove sv. Zalez svoje reči pobrati in se drugam preseliti. Po noči močna ploha priburi, povodnja ravno tisto gostivnico podere, in vsi judi, ki so v njej prebivali, smert storijo.

V Jakini (Ankoni), v nekem primorskem mestu rimske dežele, je ladjo najel, se po morji v Benedke prepeljat. Neka gospa, ki je bila vožnjo že poprej plačala, ga ni hotla z sebo, če bi ravno bili vsi prostora imeli, in se tako dolgo krega, da je sv. Francišk prisilen bil zaostati. Njegovi služavniki so bili zelo hudi;

on pa ves pohleven pravi: „*V božjo voljo se podajmo;*“ Barko odrinejo in na globoko morje pripeljajo; kar se vzdigne grozoviten vihar, ki barko in ljudi potopi. — „*Blagor krotkim, oni bojo zemljo posedli.*“

Imenitne službe so se svetemu Francišku ponujale, on pa je hotel le ponižen služavnik Kristusov biti, in je duhovski stan nastopil. Bil je bogaboječ mašnik in svet škof; dosti lepih bukuv je spisal, in neizrečeno veliko dušam v nebesa pomagal, kjer se med njimi zdaj veseli.

Bodi pohleven tudi ti in se nagle jeze skerbno varuj, ter ne pozabi, kar te Kristus uči: „Učite se od mene; ker jaz sem krotek in iz serca ponižen, in bote pokoj najdli svojim dušam.“ Mat. 11, 29.

„Nagla jeza pamet otemni, in človeka v živino premeni.“ Sv. Bazili.

17. Sv. Francišk Serafski.

Mlad prijatelj vbogih.

Veliko starišev je, ki imajo več skerbi za premoženje, kakor za pošteno izrejenje svojih otrok. Takega očeta je tudi sv. Francišk imel, premožnega kupčevavca (baran-

tavca ali tergovca) sin, v malem mestu Asisi na Laškem. V šolo so ga stariši pošiljali, da bi se vsega dobro naučil, kar je potreba za kupčijo vediti, za bogaboječe življenje svojega sina jih je pa malo skerbelo. Mladenč je ravno zato tudi zlo mlačno in posvetno živel, ni rad molil, in se je tudi le slabo učil; zakaj kdor se hoče dobro učiti, mora pridno moliti; brez Boga ne zamoremo nič.

Francišk, če ravno mlad, nevarno zboli, in začne premišlovati, kako minejoče je vse, in da se tudi mladenč smerti vbrani ne more. Sveti strah ga obide in on terdno sklene, če mu še Bog ozdravte da, njemu bolj zvesto služiti. — *Ne prevzetuj s svojim zdravjem, fantič mlad, ne trati ga z razujzdanim življenjem. Dones si zdrav ko riba v vodi, in se boletnim ljudem smejiš, lahko da jutri na smertni posteli, ali na mertvaškem odru ležiš. Če pa zboliš, ne pozabi svoje duše, spravi se z Bogom, stori terdno obljubo, ako spet ozdraviš, lepše Bogu služiti po izgledu svetega Franciška.*

Kedar zopet ozdravi, ves služavnik božji, rad moli, v sveti samoti terplenje Kristusovo premišluje, bolnikom streže, in rad potrebnim pomaga. To pobožno življenje lakomnega očeta močno jezi. Ojstro ga svari, tepe in v poprejšne navade sili, ter mu pravi, da je abot-

nik in zapravlivec. Kedar se pa mladenč posvetno živeti posiliti ne da, ga oče popade in pred škofa pelja, ter mu reče: „Takej vpričo našega škofa se odpovej vsemu mojemu premoženju! Rad je moder mladenč za Jezusa del to storil, ker ga posvetno blago ni veselilo. Tudi svoje oblačilo sleče, in skopemu očetu poda, rekoč: *„Dosehmal sem vas očeta imenoval, posehmal bom pa ložej Bogu rekel: Oče naš, kateri si v nebesih! Pri njem imam zdaj svoj del iskati, v njega postavim vse svoje zaupanje.“* Škofa je to govorjenje toljko razveselilo, da so ga s svojim lastnim plajšem ogernili. — *Dolžni so ljubiti otroci svoje starše, pa še več svojega Boga. „Kdor očeta ali mater več ljubi kakor mene, govori Jezus, ni mene vreden.“*

Sv. Francišk je začel tudi ljudi opominjati, naj se poboljšajo in pokoro storijo. Močne so bile njegove besede, pa še močnejše njegovo sveto življenje. Veliko ljudi se je poboljšalo in spokorilo. Spokorjenim grešnikom v večje zaupanje in tolaž je izprosil od Jezusa popolnoma odpustike, ki so jih rimski papež oznanili, in se še zdaj vsako leto enkrat delijo po imeni porcjunkula, za to, ker so malo cerkvico po laško tako imenovali, pri kateri je tisti čas sv. Francišk prebival. Več bogaboječih ljudi se mu je, spokorno živeti pridružilo.

Ta sveta družina, je bila začetek menihov, ki se še zdaj *Minoriti, Franciškanarji in Kapucinarji* imenujejo. Po vsih krajih sveta jih je razposlal, ljudem pokoro priporočat. On sam pa ni hotel biti mašnik, ker ni bil po svojih mislih serca dosti čistega. Kakor ponižnost, je tudi sveto čistost ljubil, in jo svojim tovaršem posebno priporočal. Vsih praznih in nepotrebnih pogovorov z drugim spolom se je skerbno varval, ter je djal: „*Se z ženskim spolom pečati in pa žareče voglje teptati, kdo bi si podplatov ne opekel? Varvati se je potreba tudi malega, zakaj peklenškemu sovražniku je en las dovolj, da iz njega močno vože ali štrik splete.*“ — Verh drugih čednost je tudi delavnost priporočal, ker je lenoba dvoriše slabih misel in nesramnega poželenja, delo pa grešno telo strahuje.

Na zadno uro vzeme lepo od svojih slovo, ter pravi: „*Bog vas ovarji, moji otroci! Srečen, kdor v dobrem do konca zvest ostane. Zdaj grem k Bogu, in vas vse njegovi milosti priporočim.*“ To je izgovoril in veselo vmerl, — *Vsmilenje do vbogih je svetimu Francišku pri Bogu usmilenje najdljo, mu na pravi pot svetega življenja pomagalo, in mu vrata nebeške odperlo. Pomni torej, kar sv. Duh uči: „Sin, ne vtegni daru potrebnemu, in ne odtegni svojih oči od vbogega. Sirah. 4, 1.*

„Vbožcam vbogajme dajati, je seme v dobro zemljo sjati, ki nam hitro zazori; pot k nebesom mu pripravlja, ki rad vbogim podeli.“
Sv. Avguštín.

18. Sv. Gregor.

Ves ponižen služavnik božji.

Kakor gerdo je, ako se človek nizkega stanu napihuje in baha, tako lepo je, če se mladenč imenitnega stana ponižuje, kakor sv. Gregor. Bil je sin slavnih starišev, je imel bogatega očeta in sveto mater, pa tudi on je bil toljko učen, da ga je cesar, če je bil ravno še mlad, poglavarja rimskemu mestu postavil. Sv. Gregor hitro spozna, da mu je toljka služba in veličast nevarna, in da ne more, kakor bi rad, v tolikem stani za izveličanje svoje duše skerbeti. Po smerti svojega očeta veliko premoženje vbogim razdaja, nekoljko kloštrov pozida, in tudi svoje domače poslopje v sveto prebivališče božjih služavnikov premeni; sleče zlato oblačilo, ter začne tiho in sveto živeti. — *Vidiš mladenč, da prava sreča ni vselej v visokem stani doma, le v tistem stani nar večja sreča živi, v kterega nas Bog pokliče.*

Za njegove učenosti in svetosti del so ga mašnika žegnali. Grozoviten pomor je tisti čas po Rimi bil, in neusmilena kuga je tudi papeža pobrala. Namesti nar višega poglavarja svete cerkve je sv. Gregor procesje peljal, pri katerih so Boga prosili, in svetnike v priprošujo klicali, naj bi jim Bog strašno šibo odvezel; kar so bili vlišani. V ti spomin se še zdaj svetega Marka dan procesja vodi.

Toljko slavnega moža so zdaj papeža izvolili; sv. Gregor se pa toljke česti prestraši, v hosto zbeži in se v neki berlog skrije. Ljudi pa noč in dan Boga prosijo, naj jim svetega Gregorja zvedeti da, in nar višega pastirja keršanske cerkve postavi. Bog je njih prošnjo vslišal, da so ga zvedeli in po sili v Rim pripeljali, ker je na mesto svetega Petra postavljen bil. Vse se je veselilo, le on je bil žalosten, ter se je bal, da bi svojih velikih dolžnost tenko dopolnovati ne mogel. „*Tako me serce boli, da komej govorim, je nekemu prijatlu pisal. Česar se drugi veselijo, sim jaz žalosten. Prosim, moli za mene!*“ — *Bog zaničuje častilakomne, ki po visokih službah hrepenijo, rad pa ponižnim pomaga, kateri v njegovo pomoč zaupajo.*

Sv. Gregor je bil dober pastir svojih ovčic, ves skerben za božjo čest in izveličanje duš. Lepo cerkveno petje

ki se še zdaj pri službi božji v naših cerkvah poje, napravil je on. Veliko svetih bukuv je spisal in nam v podučenje zapustil; za to se poglaviten cerkven očak imenuje. Ker sam keršanske vere oznanovat ni mogel iti, je bogaboječih mašnikov v Anglijo ¹⁾ poslal, učiti nevernike in jih kerstit. — Koljkor je posvetno bogastvo in dobroto sovražil, toljko je vboštvo in terplenje ljubil, ter je dal, da le to kristjana Jezusu podobnega stori.

Večdel svojega življenja je bolehal, pa vse voljno poterpel, in neprenehama je pridno delal. Že na zemlji je Bog ponižnega služavnika nad vse povzdignil; alj še lepše v nebesih povišal, kjer zdaj za svoje dobre dela neskončno plačilo vživa.

¹⁾ Anglija (Britanija) mogočno kraljestvo v zahodni Evropi, unkraj Francoskega, od vsih krajev z morjem obdano. Zemlja je dobro in čisto obdelana, pa že ljudem zlo pretesna; vreme megleno in vetrovno, Anglezi so prebrisane glave in umetni delavci, ki čudne reči narejajo. Na morji so nar mogočniši vojšaki in nar imenitnejši tergovci, ki na vse kraje sveta barantajo. Poglavitno mesto je London, ki ima pol drug milijon prebivavcov. Anglezi so večdel nekatolške vere in sami svoji ljudi. V Angleškem je veliko bogatinov, ki neizrečeno premoženje imajo, pa še več stradovcov, ki gladu vmirajo od prevelike dragine.

Kdor pri Bogu in pri ljudeh imeniten biti želi, naj ponižnost ljubi, priden bo, in lepo Bogu služi; zakaj: „Bog prevzetnim zoperstoji, ponižnim pa gnado daje.“ Jak. 4, 6.

„Kdor bogaboječe živi, zravno pa ponižen ni, prah na veter nosi.“ Sv. Gregor.

19. Sv. Ignaci.

Izgled, kaj branje svetih bukuv premóre.

Rojen v španski deželi je sv. Ignac imenitne stariše imel. Prav posvetno so ga izredili, in kralju v službo dali. Hvalil se je z lepoto svojega trupla, in se gizdavo (prevzetno), nosil. Doseči večo čest se je v žold podal, kjer je bolj skerbel ljudem dopasti kakor Bogú. Ta prizadeva je bila za mladenča silo nevarna; zakaj kdor skerbi le pregrešnim ljudem dopasti, on služavnik Kristusov ni. Bog se pa mladega Ignacija usmili, in mu k njegovi sreči časno nesrečo pošle. V boji ga nagla krogla (kugla) zadene, ki mu desno nogo zlomi in levo hudo rani. V neki grad ga zanesó, kjer je dolgo časa bolen ležal, in veliko bolečin terpel. Njegova noga je tako slabo celela, da je vse žive dni šantov hodil. —

Tako Bog mladenču lepoto vzeme, kateri z njo prevzetuje: zakaj ona je božji dar, in tem nevarna, ki jo preveč obrajtajo.

Dolg čas je Ignacju v posteli bilo; prositorej, naj mu kakih posvetnih kvant za kratek čas brati dajo. K sreči pa ni bilo takih knjig (bukov) pri hiši, in prinesó mu življenje Jezusa in svetnikov. Sperviĉ mu to branje ni dopadlo; bil je preveĉ posvetnih basni (fabul) navajen, pa ĉedalje bolj mu dopadejo in ga toliko vnamejo, da na to sklene po izgledu Jezusovem živetu in svetnike posnemati.

— *Dvojno je mladenĉem nar veĉ nevarno: slabim tovaršem v roke priti, ali pa slabe bukve v roke dobiti. Spaĉene knjige so prepovedan sad, ktere sam peklenski sovražnik skoz izpridene pisarje počerka, ter jih nedolžni mladini nastavlja, naj bi se smertnega strupa iz njih napila. Sladko so pisane kakor med, in kdor jih bere, ga omotijo kakor pijanka ribe v potoci. Kdor hoĉe sreĉen biti, naj se jih varje, in v mladih letih bukov ne bere, katerih še prav ne pozna. — Ravno tak dobro je pa svete, pošteno spisane bukve brati, ki nas učijo Bogu služiti, modro živetu, in drugih veĉ koristnih reĉi, katerih vedeti je za življenje potrebno. Take knjige so prijateli zvesti, ki nam kratek čas delajo, in nas vsega lepega učijo, kakor svetega Ignacija.*

Kedar ozdravi, ves drugači živi. Huda vojska je v njegovem sercu bila; pregrešno veselje ga je v poprejne navade mikalo; ali svetnikov lepo življenje ga je vabilo ravno tako sveto živeti. Nar rajši je svete bukve Tomaža Kempčana bral, imenovane: *Hoja za Kristusom*. Začel je celo svoje življenje po tih bukvah ravnati.

Tudi bližnim v nebesa pomagat ga ni grozilo z otroci v šolo hoditi, se latinšine naučit, če je bil ravno že tri in trideset let star, ter je vedel, da učiti se gerdo ni, česar človek ne ve, ali ne znati in se ne učiti, kedar bi lahko, to je gerdo. — V šolah se mu več bogaboječih mladenčev pridruži, ki se zaobljubijo vse svoje žive dni Bogu služiti in dušam v nebesa pomagati. Kedar so se izšolali, so bili v Benedkih mašnike posvečeni. Ti so bili prvi tovarši imenitnega reda (ordna) tovaršije Jezusove, ki se jim Jezuiti pravi. Slavni, učeni in sveti možje so Jezuiti bili, mladenčev posebni prijatelji in učeniki, kakor njih duhovni oče sv. Ignaci, ktere je mladenče nar rajši učil, in za nje skerbel.

Veliko veselje bilo je svetemu Ignacju svetlo nebo in zvezde pregledovati, in rad je za to na kako višino stopil. Kedar je lepoto nebes premišloval, se je od veselja razjokal, rekoč: „*Kako ostudna je meni zemlja, kedar*

nebesa pogledam!“ — *Tudi ti povzdiguј svoje serce k nebesom; one naj bojo tvoje želje, one tvoje nar slajši veselje; le kár človek serčno poželi, to tudi skerbno jiše: kdor pa jiše, on najde.*

Sv. Ignaci je imel posebne dve skerbi: prva je bila, Boga prav čestiti; za to je bil njegov navaden prigovor: „*Vse k veči česti božji!*“ Druga njegova skerb je bila, bližnega izveličati; za to je pogosto djal: „*Ni zadosti, da jaz sam Gospodu služim; vse serca naj njega ljubijo, vsi jeziki hvalijo!*“ — Oh, naj bi vsi ljudi, vsaki po svojem stani, za to dvoje prav skerbeli, kako srečno bi na tem svetu živeli, po smerti se pa pri Očetu veselili, kjer se sveti Ignaci zdaj veseli. — Lepo nas k temu sv. Pavl opominja: „*Jišite, kar je gori, kjer Kristus na desnici božji sedi; hrepenite po tistem, kar je zgoraj, ne pa, kar je na zemlji.*“ Kol. 3, 1.

„*Kako ostudna je meni zemlja, kedar nebesa pogledam.*“ Sv. Ignaci.

20, Sv. Izidor.

Pobožen kmetiški delavec.

Ni stana tako starega na sveti, kakor je kmetiški, pa tudi ne toljko srečnega, če le

kmetič po nauki Jezusovem živi, kakor sv Izidor, kmetov poseben zavetnik ali patron. Njegovi stariši so v Madritu ¹⁾, poglavitnem mestu na Španskem, živeli. Niso imeli bogastva; z svojimi žulami so si vsakdanj kruh služili in svojega sina prav po keršansko izredili. Skerbeli so mu posebno za keršansko podučenje, da je Boga serčno ljubil, greha se pa zvesto varval. Mladi Izidor je rad h keršanskemu nauku hodil, in kar je slišal, je v svojem serce ohranil. — *Kaj pomaga sinom po stariših veliko premoženje, če pa keršanskega nauka ni? Premoženje brez strahu božjega, in pa pleve brez zernja. Pobožno serce in pridne roke so naj boljši dota in to so stariši svetemu Izidorju zapustili.*

Oče in mati svojemu sinu nista v gosposki stan pomagala, ker sta spoznala, da ga je Bog za kmeta stvaril; pa tudi dobro vedla, da gosposki stan človeka ne stori srečnega, ako ga Bog v viši stan ne pokliče. Hlapec je Izidor pri nekem bogatem gospodarju služil, zvesto opravljal svoje dolžnosti, ter je živel zdrav in vesel. — *Starejši, ki svoje sine le v gosposki*

¹⁾ Madrit, sedež španskega kralja, je nar večje mesto v celem kraljestvu, ki se v polšterti uri komaj obhodi.

stan tišijo, večdel svoje otroke nesrečne storijo, ako niso posebno prebrisane glave in pa modrega zadržanja. Prisilen gospod je ravno ko na pol kuhana jed, ki nikomur prav ne tekne. Boljši je biti dober kmet, kakor perten gospod.

Dve poglavitne dolžnosti kmetiški ljudi imajo: *Moli in delaj!* To je pravičen Izidor vsak dan zvesto dopolnil. Zgodaj je vstal in tekkel v bližno cerkev k sveti maši; Bogu je sam sebe in svoje delo priporočil, ker je vedel, da vse dobro le od Boga pride. Ko je opravil juterno službo božjo, se je veselo na svoje delo podal, ki mu je po tem za toljko boljše od rok šlo. Pri delu je večkrat svoje serce k Očetu povzdignil, in vse svoje opravila njemu izročal. Če mu je kako delo težavno bilo, se je spomnil Jezusa, kako voljno je težek križ na goro nesel, in tako mu ni bilo nič preteškega. — *Zakaj je pa zdaj pri hlapcih in deklah več toževanja kakor terplenja, da že drugega govoriti ne vedó, kakor to, koljko terpijo? Za tega del, kjer premalo Bogu služijo, le na časen dobiček gledajo, večnega pa pozabijo. Delo jim hodi dvakrat težji, plačila jim nikdar zadosti ni; svoje dela na pol storijo in tak svoje poštenje zgubijo, da jih posledniči ljudi ne obrajtajo, in tudi Bog ne mara za nje.*

Sv. Izidor ni delal samo za časen dobiček, služil je za večno plačilo, in je tudi svojega prislužka rad vbogim podelil, kar je premogel, da bi si pripravljajl večnih zakladov (šacov) v nebesih. Vedel je, da kdor rad vboga ime daja, nikdar obožal ne bo. Usmilila se mu je tudi živinca, ktera je ravno tak božja stvar. Neki pozimski dan je v mlin nesel, in vidil šoko ptičic, ki so lačne po drevji klaverno sedele. Odgerne nekajko snega, in jim toljko zernja potrosi, da so se nazobale. Tovarš se mu je smejal, ali Bog je Izidorju božji dar očitno povernil, in dal, da se mu je obilnej namlelo. — *Gerdega serca človek je, kteremu se ljuba živinca ne vsmili: še gerši, kdor njo preklinja, pretepa, pobija, in clo terpinči ali martra. Tak živinoderec je očiten sovražnik božji, zakaj Bog je živino stvaril.*

Hudobni ljudi so bogaboječega Izidorja gospodarju tožili, da vedno v cerkvi tiči, doma pa delo zaostaja, in se mu škoda godi. Gospodar gá hudo okrega; Izidor mu pa pohlevno odgovori: „Če bote kako zamudo najdli, mi plačila vtergajte, kar bo škode.“ Neko jutro je gospodar sam na polje gledat šel, ali je resnica, kar ljudi pravijo. Sv. Izidor je bil še v cerkvi, ali angela dva sta za njega orala, kakor pripovedujejo. — *Tako*

*Bog v delu poverne, kar se v molitvi pomudi;
vse se naj o pravem času zgodi.*

Bogat v dobrih delih je sv. Izidor svoj delavnik na tem svetu dokončal, in zdaj večno nedelo v nebesih ima. *Oh, da bi vsi kmetje, hlapci in gospodarji tako živeli, ko on! leško bi bili srečni in veseli tukaj in tam; Jezus nas tako živeti uči; „Jišite nar poprej božje kraljestvo in njegove pravice, in vse drugo vam bo priverženo.“ Mat. 6, 33.*

Srečen, kdor Bogu prav služi, naj mašuje ali pluži. Pri Bogu serce, pri delu roke.

21. Sv. Jakob.

Izgled Bogu zvesto služiti.

Kristus je med svoje apostelne dva Jakoba zvolil: prvi je bil Cebedejev sin, svetega Janeza evangelista brat, kterega so v Jeruzalemu ¹⁾ ob glavo djali; drugi je bil Jakob

¹⁾ Jeruzalem, sveto in nar imenitnejše mesto v obljubljeni deželi, nekdamni sedež judovskih kraljev, kjer je bil tempel Salomonov, pravemu Bogu posvečen. Bilo je veličastno mesto še ob časi Jezusovem, alj hudobni so bili njegovi prebivavci, in Jezus mu je z solznimi očmi prerokoval, da bo razdjano. Judje

Alfejev sin, Marijne žlahte. Gospod je temu posebno modrost in svetost dodelil, in apostelni so njega prvega škofa v Jeruzalemu postavili. Bil je toljko pobožen, da so ga tudi sovražni Judje spoštovali in imenovali pra-

so se sedemdeset let po Kristusovem rojstvu spuntali; Rimlani so vso deželo obsedli, in poslednič Jeruzalem razdjali, da ni kamen na kamnu ostal, kakor je Kristus sedem in trideset let poprej napovedal. Sv. Helena, mati prvega keršanskega cesarja Konstantina, je dala lepo cerkev božjega groba pozidati, kamor so iz vsih krajev sveta kristjani na božji pot hodili. Nekoljko sto let po tem so Muhamedani si svete mesta osvojili, in kristjane hudo imeli. Vzdignili so se keršanski vojšaki iz Evrope, svete mesta spet dobit. Križarji so jim rekli, in tim vojskam križatije, ker je vsakter križ na persih nosil. Okolj dvesto let so se hodili knezi (grofi) in vitezi, večdel iz vsih teh starih gradov, ki še zdaj stojijo, v sveto deželo vojskovat, in blizo sto let so imeli svete mesta v oblasti. Ker pa kristjani enega serca bili niso, so jih spet zgubili, in zdaj Turki v Jeruzalemu gospodujejo. Nar lepša cerkev je še zdaj božjega groba, kjer je bil Kristus pokopan; kjer je pa nekdej imeniten tempel bil, tam velika molivnica (šamija) turška stoji. Sedajni Jeruzalem in slabo, žalostno mesto, cela okolina pusta. Ves kraj žaljuje, ter nam kaže, kako strahuje pravičen Bog terdovratne, nespokorjene ljudi. Kaj pomaga sveto mesto, ako ljudstvo pridno ni!

Življenja srečen pot.

vičnega. Ojstro je živel, ni vina pil, ne mesa jedel, in je borno oblečen hodil; od klečanja v molitvi se mu je koža na kolenih vterdila. — *Ako hočeš, mladenč, pri Bogu in pri pravičnih ljudeh kaj veljati, živi pravično in služi Bogu zvesto. To le sv. Jakob v svojem listu uči, rekoč; „Če kdo iz med vas modrosti potrebuje, naj prosi Boga in dana mu bo; naj pa prosi z zaupanjem.*

Sovražniki nauka Kristusovega so ga hotli napraviti, naj bi keršansko vero zatajil, in ljudi napravil ne vervati v Jezusa Kristusa; zakaj kar kolj je častitliv starček rekel, tega se je ljudstvo držalo. Postavijo ga na neki visok kraj Jeruzalemskega tempelna, kjer je veliko ljudi zbranih bilo, in vpijejo: „Oj pravičen mož, ti nam povej, kdo je Jezus, kateri je križan bil? Kar nam boš rekel, izpolnivali bomo.“ Sv. Jakob na ves glas odgovori. „Jezus, sin božji, sedi na desnici svojega večnega Očeta, in bo prišel v oblakih vse ljudi soditi.“ Veliko poslušatelov je na to vesel glas zagnalo, rekoč: „Hvalen bodi Davidov Sin!“ Sovražnike Jezusove je pa to toljko vjezilo, da so ga iz višine na tla vergli. Svet mož zopet vstane, in klečé za svoje sovražnike moli; oni ga pa s kamenjem pobijajo, in eden njih ga poslednič z batico po glavi vdari, da vmerje.

*Zvestega služavnika božjega ne sme biti sram in ne strah, dati Bogu spodobno hvalo in čest, če bi bilo ravno hudo za to. Ravno to nam sv. Jakob v svojem listu priporoča, ter govori: „Blagor človeku, ki skušnjo preterpi, zakaj skušan bo prijel venec (krono), ktere-
rega je Bog tajistim obljubil, ki njega ljubijo.“ Jak. 1, 12. „Kratek čas in lahko delo naj vam vselej bo, s katerim srečno in veselo večnost služimo.“ Sv. Jeronim.*

22. Sv. Janez evangelist.

Nedolžen mladenč, poseben prijatelj Jezusov.

Sv. Janez je imel sveto žlahto: Cebedeja očeta, Salome bogaboječo mater, svetega Jakoba brata; bil je tudi on ves nedolžen in svet. Celo mlad je že bil, kedar je njega in brata Jezus od ribljenja v apostolstvo zaklical. Mladenča ljubeznivo deviško serce je črez vse Jezusu dopadlo: za to je bil Janez ljubej Jezusov. — Oh mladenči, kako srečni ste vi, dokler ste čistega, nedolžnega serca! Jezus je tudi vaš dober prijatelj, Marija vaša ljuba mati, angeli so vaši tovarši. Kakor hitro pa gerdo mislite, nesramno klafate, nespodobno delate, v slabe tovaršije zahajate, po noči vo-

glarite, in se s ženstvom pečate — hitro vmira Jezusova ljubezen v vašem serci; angeli žaljujejo, in peklenski sovražnik vam roko poda.

Jezus je svetega Janeza nar rajši imel, vzal ga je na goro, kjer se je preobrazil, in mu je pokazal svojo nebeško čest; pri zadnji večerji njemu je Janez na persih slonel, in nar bližej njegovega serca bil; na oljski gori ga je z sebo v vert zaklical, kjer je kervav pot potil. Pa tudi Janez je bil med vsemi apostelni Jezusu nar bolj zvest; on sam ga je pod križ na strašno goro Kalvarijo spremil, ter je do konca pri njem ostal. Jezus mu je pa tudi iz križa svojo žalostno mater izročil, in materi Janeza sina dal; saj sta bila obadva deviškega serca. — *Ljubi Jezusa, služi mu zvesto v žalosti kakor v veselji, tak bo tudi Marija tvoja mati, in sv. Janez tvoj brat. Nedorložni mladenči so angelom v žlahti.*

Po Jezusovem vnebohodu sta Marija in sv. Janez v sveti družbi živela, dokler ni božja mati, zapustivši to solzno dolino, k svojemu sinu v nebesa šla. Janez je blizo sto let doživel, ter je veliko mest in dežel Kristusu pridobil. Spisal nam je svet evangelj, in bukve skrivnega razodenja, v katerih beremo, kako se je keršanski cerkvi godilo, in se še bo do konca sveta, kakor mu je sam Jezus pokazal. Imamo tudi tri liste ali pisma od njega, polne

goreče, keršanske ljubezni. Kakor je pa ljubezen učil, jo je tudi v djanji pokazal. Kedar že ni od prevelike starosti v cerkev hoditi mogel, so ga v zberaljše vernih nosili. Ni jim zamogel pridigovati več kakor le te besede: „*Otročiči, ljubite se med sebo, otročiči ljubite se!*“ Tega vednega ponovljenja so se učenci naveličali, in so djali: „Učenik, kaj nam to neprenehama praviš?“ Lepo jim odgovori: *To je zapoved Gospodova, in če se le to zgodi, je zadosti.*“

Ljubi mladenči! bodite kakor sv. Janez nedolžni, ljubite Jezusa, kakor ga je on ljubil, pa tudi svojega bližnega prav po keršansko, in vi bote ljubeji Jezusovi. — Med vsemi apostelni je sv. Janez nar večji starosti včakal, ker je deviškega življenja bil; doživeli bote tudi starih dni, aka dušo in telo čisto ohranite. Nečistniki bojo hitro červom v živež. Slušajte, kar vas sv. Janez uči: „Nikar ne ljubite sveta, tudi ne tega, kar je na svetu. Če kdo svet ljubi, ljubezni Očetove v njem ni. — In svet prejde, in vse njegovo poželenje; kdor pa voljo božjo stori, ostane vekomaj.“ I. Janez 2, 15 — 17. „Posvetnež je ravno kakor votel sod; kar zgoraj noter vliješ, izteče z njega spod.“ Sv. Gregor.

23. Sv. Janez Krizostom.

Greha goreči sovražnik.

Blagor sinu, ki ima skerbno mater; srečna pa tudi mati, ki ima toljko dobrega sina, kakor je sv. Janez Krizostom bil, v mesti Antiohiji ¹⁾ rojen. Še je bil otrok, ko mu je smert dobrega očeta vzela; ali ljubezniva mati, če ravno

- ¹⁾ Antiohia, imenitno nekdanjo mesto v Sirji, deželi Azje, blizo svete dežele. V Antiohii je sv. Pavl učil, in sv. Peter svoj prvi sedež izvolil, kjer se je toljko nevernikov kerstilo, da so se prvič kristjani imenovali. Le malokaj je že nekdanjega veličastnega mesta viditi.

Azija je med petimi deli sveta nar prvi in naj veči del, kjer je Bog naše perve stariše stvaril in je Kristus rojen bil; leži nam proti jutru. Zemlja je po nekijh krajih lepa, ko božji vert, po drugih pušta, strašna pušava. Veliki sloni, dereči levi in grozovitni tigri so v Azji doma. — V Azji so bile nekdanje kraljeve mesta: Babilon, Ninive in več drugih; zdaj so Perzija, Kina, Indija in Japan imenitne kraljestva proti sončnemu izhodu. Nekoljko dežel ima tudi Turški, nekoljko Ruski cesar v oblasti. Iz Azje so se narodi po vsijh krajijh zemlje razsuli. Ljudi so zdaj nekoljko keršanske, in nar več pa drugih ver. V Azji je prava luč svete vere sjati začela; ker ljudi niso po njenijh naukiijh živeli, jih je zapustila in v druge dežele šla.

mlada vdova, si je vse prizadela, svojega sina pošteno izrediti. Čudno dobro glavo je imel, in se tako pridno učil, da so se njegovi učeniki nad njim zavzeli. Ker pa prebrisana glava malo pomaga, ako pameti in bogaboječosti ni, je sv. Janez tudi rad molil, sveto pismo bral, in se ponižno nosil, da si je bil ravno mlad in učen. Ni hotel nevarnih posvetnih služb, ki so mu jih ponujali, izvolil si je duhovski stan, ter je hotel v pušavo iti. — Ljubeznivi materi se je presilo tožilo svojega sina iz doma pustiti. „Moj sin! je djala, za vse, kar sim tebi storila, ne želim drujega od tebe, kakor ne stori me v drugič vdove. Počakaj toljko; da me boš k svojemu očetu pokopal, potlej lahko greš, kakor daleč hočeš.“ Sv. Janez je mater vbogal in doma ostal, pa tudi v sredi velikega mesta je tiho in sveto živel. — *Dolžni so otroci stariše vbogati, in jih na stare dni brez velike sile ne zapustiti; saj jih tudi stariši mladih niso zapustili. Bog daja srečo otrokam, ki stariše lepo imajo.*

Pobožno življenje Janezovo se po širokem razvé; bil je zatorej od škofa duhovnik žegnan, in mu naročeno božjo besedo Antijohijcam oznanovati. Njegove pridege so po celem cesartvi zaslovele; zato ga Krizostoma, po našem zlato usta imenujejo, in kedar v Cari-

gradu ¹⁾ ni škofa bilo, so njega po sili v poglavitno mesto odpeljali in škofa postavili. Kakor škof je v svojih pridgah serčno resnico govoril, terdil pravico in sovražil greh. Vsi dobri so ga radi poslušali, hudobni pa smertno sovražili. — *Ravno tako se še dan današen godi. Kar pravični ljubijo, to krivični sovražijo, in kdor jim po pravici pove, jih razdraži.*

Cesarica Evdoksija je silo posvetno živela. Merzelo ji je, da sveti učenik nesramen ples, nespodobno žensko nošo, in druge pregrešne dobrovolje prepoveduje. Cesarju ga tožuje in podpihuje druge ljudi, svetega škofa tožvati. Radovern cesar se vtogoti, in pravi svojim svetvavcom: „Oh, kako bi neki temu škofu prav ojstro plačal?“ Cesarjevi prilizvavci hitro začno, in prvi pravi: „Iztiraj (izpodi) ga v ptuje kraje, da ti ne pride več pred oči.“ Drugi reče: „Vzemi njemu vse, kar ima.“ Tretji se oglasi: „Vkaži ga v železje djati in v ječo zapreti.“ Šterti veli, naj ga k smerti

¹⁾ Carigrad (cesarski grad) ali Konštantinopel je svoje dni poglavitno mesto bilo vsega rimskega cesarstva na jutrovem. Konštantin, prvi keršanski cesar, ga je ponovil, in mu svoje ime dal. Poznej so si ga Turki pooblastili, in še zdaj turski cesar v njem prebiva. Mesto jo v lepem kraji o morji, kjer se Evropa in Azja gledate.

obsódi in se ga na vselej znebi. Poslednič nekdo vstane, ki je bil modrejši od vsih, ter pravi: „Vsi se motite! z vsim tem njemu ne bote kaj hudega storili. Kamo ga bi iztirali? On je na vesolnem svetu doma. Alj mu vzemete premoženje, ga bote le vbogim vzeli, njemu ne. Če ga v ječo denete, bo on železje poljubil, in se veselil. Ako ga k smerti obsodite, njemu nebesa odprete. O Cesar! ako mu hočeš kaj hudega storiti, prisili ga v greh. Poznam moža, ne boji se na svetu drugjega več, kakor greha.“ — *Oj presrečni človek, od kterega se tako govori!*

Prisilen je bil poglavitno mesto zapustiti, ali preganjan za pravice del ni drugjega rekel, kakor to: „*Gospod, izidi se tvoja volja. Kar Bog hoče, naj se zgodi!*“ Gnali so ga v silo terde kraje, kjer si je veliko hudega vžil; ali tudi tam je veliko dobrega storil za božjo čest in zveličanje bližnega. — Brez vsega vsmičenja svetega moža iz prvega kraja še v hujši kraj ženó. Po poti od prevelike vročine in od hudega vremena nevarno zboli; nobene postrežbe, še pridne strehe mu ne dajo. Pridejo gredoč do neke cerkve svetega marternika Baziliska, kjer prenočijo. Po noči se mu sv. Bazilisk prikaže, in ga potolaži rekoč: „*Bodi vesel, Janez, brate moj, jutri bova v enem kraji skupaj!*“ Drugo jutro prosi voj-

šake, naj bi na tem mestu do ednajstih poterpeli; ali moral je ž njimi naprej. Kedar pa začne vmirati, se z njim poverniti morjo. Ko nazaj pride, se belo preobleče, prejme presveto rešnje Telo, posledno popotnico, izreče svoje navadne besede: „*Bodi Bog hvalen u vsih rečeh!*“ se pokriža, in svoje dušo stvarniku izroči.

Ne boj se, o mladenč, govoriti resnico, terditi pravico, kedar je tvoja dolžnost, naj te ravno za to hudobneži preganjajo: Razveseli se Jezusove obljube, ki govori: „Blagor zavolj pravice preganjanim, ker njih je nebeško kraljestvo.“ Mat. 5, 10.

„Le greha naj bo tebe strah; vse drugo je le dim in prah,“ Sv. Krizostom.

24. Sv. Janez Nepomuški.

Zvesti cerkveni služavnik.

Lepšega ni na svetu, kakor gledati mladega hlapčiča v cerkvi, ki lepo pametno k sveti maši streže; zakaj to je angelska služba. Tak bogaboječ cerkven služitel je bil sv. Janez, v tergi Nepomuk na Pemskem ¹⁾ rojen, in po tem

¹⁾ Pemsko ali Česko kraljestvo je imenitna dežela od nas proti severju za Estrajhom (Rakušanskim), ki

Nepomuški imenovan. Imel je vboge; alj poštene stariše, ki so ga iz mladega v strahu božjem redili, in učili Boga črez vse ljubiti. Kakor hitro je toljko odrastel, da je na altar dosegel, se je naučil k sveti maši služiti. Vsako jutro je prav zgodaj vstal, da je mašnikom pri altariji stregel. Toljko se je pobožno nosil, da so vsi, ki so ga vidili, lahko molili.

— Čedno je za vsakega fanta in spodobno, da k sveti maši streči zna: ali gerdo je, in velik greh temu, ki se nespodobno pred altarjem vede (nosi). Mašni strežeti ali ministranti, ki molitve prehitro zgovarjajo, se smejiyo, ozirajo (ogledujejo), in po cerkvi letajo, niso služavnika. Oni vsmilenega Jezusa žaliyo, kristjane motiyo, in za tiste krajcarje, ki jih zaslužijo, dušo prodajo. Oh to je groza in strah! Mladenč, ne hodi blizo altarja, ako se spodobno ne zaderžiš: strašen je kraj, na katerem se sv. maša služi.

je svoje dni svoje kralje imela, zdaj pa v oblasti Estrajharskega cesarja slovi. Pemska zemlja med gorami leži, ima žita, sadja in živine; vina manj, pa za toljko več dobrega ola (pira). Pemci ali Čehi so slovenskega rodu; pa jih nekoliko težej zastopimo, kakor druga slovenske sosedne. Pemci so večdel katolški kristjani, dobri muzikanti, pa tudi dobri delavci, ki dosti lepih in hasnovitih reči naredijo.

Mladi Janezek je pridno v šolo hodil, in se je skerbno učil, za otročarije mu ni bilo mar. Moliti in pa učiti se, ga je nar bolj veselilo. — Gerdo je šolarje viditi, kedar iz šole grejo, kako se suvajo, skačejo in nespodobno norijo. Vsi taki po poti zgubijo, kar so se v šoli naučili. Fante pa, ki kvartajo in za dnuarje igrajo, hudi duh v svoji oblasti ima, ter jih po široki cesti v pekel pelja. Bog ne daj tega!

Stariši so sv. Janeza v više šole poslali. V Prazi ¹⁾ se je izšolal, kjer so ga tudi mašnika posvetili. Mlad služavnik je bil v malem zvest, za to ga je dober Bog črez veliko postavil. Toljko lepo je pridigval, da so od vsih krajev ljudje vreli njega poslušat. Bogaboječa česka kralica Johana si ga je spovednika izvolila. Hudobni česki kralj Venceslav je razuzdano živel. Merzelo mu je, da kralica tako

1) Prag poglavitno mesto pemske kronovine, v sredi česke ali pemske zemlje stoji; ima šest in štirideset cerkvi, med njimi nar lepši veliko cerkev svetega Vita, v kateri štiri sreberni angeli srebern grob sv. Janeza nepomuškega deržijo: tri jezér tri sto dva in osemdeset hiš in šest in devetdeset jezér prebivavcov. V štir urah mesto obhodiš. Skoz mesto teče velika Moldava (Veltava), prek nje je lep most, iz katerega so sv. Janeza vtopili. Velike šole so bile nekđaj tako imenitne, da se je po dvajsti jezér študentov v Prazi šolalo.

pogosto k spovedi bodi, ter hoče zvedeti, česa se spoveduje. Pokliče svetega Janeza, in mu veliko obeta, naj spoved kralice pove; ali sveti mašnik molči. Ker z dobrim nič ne opravi, mu proti strašne martre in smert. Sv. Janez kralju serčno odgovori: „*Tega ne smem, in rajši vmerjem.*“ Grozovitnik vkaže svetega moža nevsmileno mučiti in z gorečimi baklami žgati; sv. Janez je vse voljno prestal, in ker je vedel, da bo vmreti moral, se pripravlja za srečno smert.

Sv. Janez se poda k Materi božji na božjo pot, kjer se Bogu in Mariji za srečno smert priporoči. Kedar se v poglavitno mesto poverne in memo kraljevega poslopja gre, ga serditi kralj zagleda, k sebi pokliče, ter ga zaroti, naj mu pove, kaj se je kralica izpovedala; ako ne, ga bo zapovedal vtopiti. Janez mu drugega ne odgovori, kakor da rajši tavitentkrat vmerjem. Nevsmilen kervolok vkaže svetega Janeza o terdem mraku iz mosta v globoko Moldavo vreči. Hitro so se nad njegovim truplom luči prikazale, kakor goreče zvezdice svetle, in so ljudem oznanile, kjer telo svetega spovednika najdejo. Tri sto let po tem so njegov jezik še ravno tako lepo rudeč najdli, ko bi bil živ, v čudno znamenje, kako Bog tiste ljubi, ki se z jezikom ne pregrešijo.

Mladenč, ki rad govoriš, varji se, da se z jezikom ne pregrešiš. Ne kradi bližnemu poštenja, varji se nesramnega govorjenja; vselej rajši manj govori kakor preveč, in ne pozabi, da tudi beseda človeka vbije. Sveti Duh pravi: „Veliko je z mečem pomorjenih, še več z jezikom pogubljenih.“ Sirah 28, 22.

Pri mizi ljudi pred obrekovanjem ovarovat je sv. Avguštín te le verstice napisal: „Kogar veseli čez druge govoriti, naj se ne podstopi kdaj k moji mizi priti.“

25. Sv. Jefrem.

Strahvan mladenč, mož po volji božji.

Starejši svetega Jefrema so bili kmetje. Niso mu imeli premoženja sporočiti, za toljko bolj so ga učili, naj se Boga boji in greha varje. Ko je bil še mlad, ga je rada jeza zgrabila. Neki dan od doma gre, najde gredoč kravo revnega vbožčeka in jo iz hudobije tako dolgo s kamenjem naganja, da obleži in k domu ne more. Pride divja zver in kravo razterga. Jokaje srotej kravo jiše, in Jefrema vpraša, ali kaj ve, kamo bi kravca bila? Namesto odgovora ga Jefrem ošabno zmerja in mu perimke daja. — *Najde se še veliko takih*

noroglavcov, ki vbogo živinco za kratek čas preganjajo, ljudem pa besedujejo, ter ne pomislijo, kako je to velik greh. Tudi njih Bog tepel bo, kakor nesrečnega Jefrema

Mesenc dni po tem se mladi Jefrem iz polja k domu spravlja. Daleč je bilo, noč ga objide, in moral je pri nekem ovčarji prenočiti. Ovčar je bil pijan, in ko je terdo spal, prideró volki nad čedo, in veliko škode naredijo. Drugo jutro pridejo lastniki, katerih so ovce bile, in ne verjamejo, da bi jim volki toljko škode storili bli, ampak terdijo, da sta le tale; ter dajo pastirja in vbogega Jefrema v ječo zapreti, kakor bi bila tatije tovarša in pomagavca. Z njima sta bila še dva jetnika zaperta, katerih enega so dolžili, da je vbijavec, drugi prešestnik. — V sedmih dneh se Jefremu v spanji angel prikaže in ga pobara, zakaj je v ječi? „Za to, mu žalosten odgovori, ker me dolžijo, da bi bil tate v ovčarnico spustil, če sem ravno nedolžen.“ „Dobro vem, da si v tem nedolžen ali le spomni se, kaj si nekoliko poprej učinil (storil), in spoznal boš, da je Bog pravičen.“ Kedar se prebudi, premišluje, kaj bi se bil pregrešil? Spomni se, kako gerdo je s kravo reveža naredil, in svoje senje tovaršoma pravi. Tudi ona spoznata, da sta kriva hudobij, če ravno ne teh, katerih nju zdaj dolžijo.

Dva dni po tem jih pred sodnika ženó. Tovarša njegova izprašujejo, nju tepó in grozovitno terpinčijo; ravno tako še drngih pet hudodelcov. Jefrema groza obhaja vse to viditi; silo joka in trepeče, ter se boji, da bodo tudi nad njega segli. Ali zopet ga v ječo zapró, kjer je že dva mesenca tečal. Angel se mu spet prikaže, rekoč: „Noj Jefrem! ali si prepričan, da Bog svet po pravici vlada in nobenemu krivice ne stori?“ „Dobro, gospod, Jefrem odgovori; dobro spoznam, da so čudne njegove dela, neprevedlive njegove sodbe. Vender vsmili se svojega služavnika, in reši me ječe; hočem menih biti in zvesto služiti Jezusu.“ Angel mu reče, da ga bojo še v drugič pred sodnika gnali, in po tem izpustili. „Joj meni! Jefrem zavpije; kako bom pa strašno žuganje pred sodnikom prebavil!“ Angel odgovori: „Bolje bi tebi bilo, da bi se v nobeni reči pregrešil ne bil, ne bilo bi ti potreba v tej stiski biti; kjer si pa zaslužil vse to, kako bi tebi pomagal?“ Potolažil vender ga je, da ne bo toljko terpel, in bo zopet prost; kar se je tudi zgodilo.

Kakor hitro Jefrem iz ječe pride, si čestitlivega učenika poišče, in začne sveto živeti. Molil je, pridno delal, postil se in tako vse svoje hude navade, posebno pa jezo premagal. Kedar mu je enkrat po dolgem postu prav

lačnemu njegov tovarš jesti prinesel, mu skleda iz rok pade, se potruple in vsa jed raztrosi. Sv. Jefrem se ne razserdi več, ampak ves pohleven tovarša potolaži, rekoč: „Nič ne de, brate moj; ker noče jed do mene priti, pojdem pa jaz do nje.“ Na tla se vsede, živež pograbi, kar more, in ga veselo povžije.

Nečistnega greha se je posebno varval, in za to neprenehama v Boga mislil, kateri vse vidi, vse ve. Kedar se je enkrat v neko mesto podal, okolj katerega je veliko pušavnikov živel, je Boga prosil, da bi ga srečal kdo ki bi mu kak dober nauk iz svetega pisma povedal. Kedar do mestnih vrat pride, ga neko ženstvo vse nališpano sreča, in ga sterma gleda. Sv. Jefrem njo pobara: „Kaj me tako sterma gledaš?“ Žena mu odgovori: „Jaz imam pravico to storiti, zakaj žena je iz moža stvarjena; pa ti bi mene ne smel pogledati, ampak le zemljo, iz ktere si.“ Sv. Jefrem se je zavzel, in hvalil Boga za te nauk.

Kedar je mladega moža neki dan v mesti Edesi ¹⁾ nesramno ženstvo nagovorilo, naj bi

¹⁾ Edesa imenitno staro mesto v Mezopotamji (Medrečji, med vodami) na jutrovem, blizo svete dežele. V starih časih je v tisti okoljci veliko pušavnikov živel.

se pregrešil z njo, ji svet duhovnik reče: „Pojdi v sredo mesta na velik terg, in me tamkaj počaj!“ „Voj, je djala, tega ne; tam bi naju veliko ljudi vidilo, in sram bi naju bilo.“ Sv. Jefrem ji reče: „Ti se ljudi bojiš, Boga pa ne, ki je povsodi pričujoč in bo enkrat vse sodil? Te besede so njo toljko ganile, da se poboljša in spokori. — *Oh, naj bi mladenči nikdar ne pozabili, da jih Bog vidi!*

Ves čas svojega življenja je sv. Jefrem Bogu zvesto služil, ljudem pa neizrečeno veliko dobrega storil za dušo in telo. Na posledno uro je zapovedal, naj ga prav borno pokoplejo, in na mestu sedmine vbogajime dajo; bilo bi žalenje božje, je djal, vbogim kratiti, na sedmini pa tratiti.

Mladenč, boj se ojstro pravice božje, in vsake krivice varji se, zakaj: „Ni mraka ne teme toljke, da bi se grešnik mogel v njo zakriti.“ Job. 34, 22.

„Sedajna tvoja hoja le kosček pota je; da dojdeš v kraj pokoja, gredoč ne mudi se.“ Sv. Jefrem.

26. Sv. Jernej.

Izgled prave prijaznosti.

Po mislih cerkvenih učencov je bil sveti Jernej spervič Natanael imenovan. Bil je v Galileji rojen, vbog, pošten ribič, kakor večidel vsi drugi apostelni. S svetim Filipom sta si bila posebna prijatla. — *Nar žlahnej blago na svetu je pravi prijatelj; za to sv. Duh govori: „Zvest prijatelj je močna bramba; kdor ga je našel, je zaklad našel; njegova cena vse drugo prevaga; on je nam žlahno mazilo v življenji. Kateri Boga čestijo, ga najdejo; le med bogaboječimi je prijateljstvo terdno, kateri so ene misli.“ To resnico nam življenje svetega Jerneja lepo pokaže.*

Kedar je Kristus svetega Filipa v svoje tovarštvo poklical, je sv. Filip hitro tudi svojega prijatla Natanaela pojiskal in mu rekel: „Obljubljenega Mesija, ki so ga preroki oznanovali, smo najdli; pridi in poglej!“ Natanael gre z Filipom Jezusa spoznovat. Ko Jezus poštenega moža vgleđa, ga od daleč pohvali, rekoč: „Glej, to je pravi Izraelc, v katerem golfsije ni.“ Natanael mu reče. „Od kodi me pa poznaš? Jezus mu odgovori: „Preden te je Filip zaklical, ko si pod figovim drevesom bil, sim te vidil.“ Ves začuden Nata-

nael Jezusa počesti: „Učenik! ti si božji Sin, ti Izraelski kralj!“ Jezus ga je po tem med svojih dvanajst apostelnov vzela, in mu ime Bartolomeus dal, ki se po našem Arni alj Jernej, po Koroško Paternuž imenuje. — *Tako Kristus vse povsodi vidi, vsakega pozna, in nar skrivnejši misli ve; zastonj bi se pred njim skrival.*

Zvesto je sv. Jernej za Kristusom hodil in se njegovih božjih nauk učil. Po Jezusovem vnebohodu je serčno svet evangelj naprej v domači deželi na Judovskem ¹⁾ oznanoval, potlej pa po Arabji, Perzji, Indiji in poslednič v veliki Armenji na jutrovem. Kedar

¹⁾ Judovsko kraljestvo se sveta ali obljubljena dežela zove, in od nas proti sončnemu izhodu za morjem leži. — Judovskega še dalej proti jutru se Arabja derži, po kateri so Izraelci iz Egipta štirideset let hodili. Tam je imenitna gora Horeb, na kateri je Mozes ovce pasel in goreč germ (kupino) vidil; gora Sinaj, na kateri je Bog deset zapoved dal. Dežela je po večem puščava, vročina strašna in pogosto kužen veter; ima pa vendar dosti žlahnih reči: čisto zlato, kadilo in balzam. Iz tih krajev so bili po mislih učениkov modri, ki so prišli Jezusu darovat; tam je tudi Mahomed, turski prerok, svojo lažnivo vero začel. — Od Judovskega proti severnemu jutru je Perzja, in za Perzjo stara Indija, dalni kraji na jutrovem, kjer je zdaj malo pravo-vernih kristjanov. Armenja se imenuje dežela, ki

je neko kraljevo hčer čudama ozdravil, katero je božjast (padavica) metala, in za temn jenega očeta kralja in vse njegove domače kerstil, se hudoben kraljev brat z neverniki spunta. Svetega Jerneja primejo, živemu kožo lupijo in mu poslednič glavo odsekajo. Veselo je za vero Kristusovo vmerl.

Bog svoje ljube po stezi terpenja v nebesa pelja, zakaj: „Nebeško kraljestvo silo terpi, in silni ga na se potegnejo.“ Mat. 11, 12.

„Kdor na svetu ne terpi, naj se večnosti boji.“ Sv. Avguštin.

27. Sv. Jeronim.

Serčen premagavec skušnjav.

Srečen mladenč, dokler nedolžno živi; skušnjava nima do njega oblasti, lepo mirno hodi po rožicah čednosti, in angel božji ga varje. Kedar pa ljubo nedolžnost zgubi, ga

od Judovskega proti severju leži in se Rusovskega cesarstva v Azji derži. V teh krajih je visoka gora Ararat, kjer je barka Noetova obsedela, tam tečete velike reki Evfrat in Tiger, od katerih sveto pismo govori. Armenci so imenitni barantavci, ki po vsih krajih sveta kupčujejo.

tudi dušni mir zapusti; strašne skušnjave se obudijo in mu premenijo rožice nedolžnosti v oestro ternje pokore. To nam sv. Jeronim priča.

Bil je bogatih starišev sin v nekdanjem mestu Štridovi, kakor nekteri pravijo med Muro in Dravo ¹⁾ nekoliko pod Lotmergom doma, drugi pa terdijo, da v Dalmatinskem ²⁾. Premožni oče je verlega mladenča v Rim šolati dal. Učil se je dobro, ali ves je bil posvetnih misel. Slabi tovarši so ga v nevarne družbe privadili, kjer so plesali in nespodobne reči delali. Mladenč začne razberzdano živeti, in

¹⁾ Nar imenitnej reke na Štajarskem so: Mura, ki na Solnogradskem izvira, skoz nemški Gradec teče, in se pri Legradi z Dravo sklene. — Drava iz Tirolskega po Koroškem priteče, med Vogerskim, Hrovaškim in Slavonskim v Donavo gre; Savina blizu Koroškega izvira, skoz Cele teče, in se pri zidanem mostu z Savo združi; Sava na Krajskem pod visokim Triglavom vstane, nekoliko spodnega Štajarskega oteče, na Hrovaško gre, in se pri Belemgradi v veliko Donavo potopi.

²⁾ Dalmaško (Dalmacija) je bila svoje dni velika dežela med Donavo in Adrijaškim morjem; zdaj je kraljestvo unkraj Horvaškega med morjem in Turskim, v Estrajharski oblasti. Zemlja je kamnita, gore velike; pa rodi sladko močno vino. Imenitnej mesta so Zadar (Cara), kjer stanujejo Višiškof, in Dobrovnik (Raguza). Dalmatinci so Slovenci, večidel katoliške vere,

motiti se, ker je mislil, kakor bi bilo vse posvetno veselvanje brez greha. — *Tudi v sedajnih dneh se nar več mladenčev v slabih tovaršijah zmoti, kateri se izgovarjajo, da tudi drugi ravno tako živijo. Pa ravno življenje tako je tista široka cesta, kŕ po besedah Jezusovih v pogubljenje pelja, in veliko jih je, ki po njej hodijo. Gorje mladenču, ki se takih ne loči.*

Bog mlademu Jeronimu nevarn stan pokaže, v katerem se njegova duša znajde. Brez odloga zapusti svoje zapelive tovaršije, ožaljuje pregrehe svoje mladosti, in se k svetemu kerstu pripravlja (tisti čas so večdel le odraslene kerstili). Po svetem kerstu ni zgubil več oblačila čistosti. Hodil je imenitne učenike objiskovat, da bi se pri njih prave modrosti svetega življenja naučil. Prišel je v Voglej (v Akvilejo ¹⁾) in je v tem imenitnem mestu v sveti prijaznosti več let živel. — *Hočeš mladenč tudi ti svoje življenje poboljšati, tako je potreba, da narprej slabim tovaršem slovo daš. Pa kakor te zapelivi pajdaši radi imajo, dokler z*

¹⁾ Voglej (Akvileja) nekdanjo imenitno mesto za Teržaškim morjem; zdaj le mala ves z imenitno staro cerkvo nekdanjih patrijarhov (viši škofov). Iz Akvileje so prišli prvi keršanski učeniki na Krajnsko, Koroško in Štajarsko. Zdaj je viši škofija v laško Gorico preselena.

njimi grešiš, tako te sovražili bojo, ako njih opustiš. Taka se je svetemu Jeronimu godila.

Sovražniki so ga hudo obrekovali in preganjali. Se njim vgenit se črez široko morje na jutrovo prepelja v sveti samoti živet. Ali tudi v tihi pušavi človeka skušnjava najde, in razvajeni počutki nas povsodi v hudo vlečejo, potreba jih je s postam, molitvo in svetim premišlovanjem strahovati, kakor je sv. Jeronim storil. Kedar so mu nekrajne dobre volje na misel hodile, je premišloval štiri posledne reči, posebno strašno sodbo božjo, kakor sam govori: „*Naj jem ali pijem, ali kaj drugega poslujem, vedno se mi zdi slišati grozoviten glas: „Vstanite mertvi, stopite k sodbi.“*“ Pred podobo križanega Jezusa je veliko jokal, pridno delal, se težkih reči učil, svete bukve bral in pisal. Tako je premagal sovražnike svoje duše.

Na stare dni se je v Betlehem ¹⁾ zaselil zravno hleva, kjer je bil Jezus rojen. Sveta Pavla je dva kloštra pozidala, enega moškim drugega ženskam. Sv. Jeronim je med njimi živel, kakor oče med svojimi sini in hčerami,

¹⁾ Betlehem, mestice dve uri hoda pod Jeruzalemom na kamnitem hribu, v prav prijetni okoljci. Zdaj je le mala vas, in zvonaj vesi imenitna cerkva na tistem kraji, kjer je Izveličar rojen bil.

ter jih je keršanske modrosti lepo učil. Dober Bog mu je do smerti mnogoterih nadlog pošiljal, pa vse je voljno prebil, svojo dušo zveličat.

„*Gospod!* je večkrat izdihoval, *kako dolgo še boš svojega služavnika na zemlji terpeti pustil! Ali naj bo hvaleno tvoje ime; tvoja volja se izidi!* — Kedar so prišli posledno uro njemu v pomoč, jih je veselo nagovoril rekoč: „*Prijatli moji, kaj mi pridete praviti, da se bom skoraj ločil? Bog vam poverni toliko veselo oznanilo. — Ne ljubite kaj drugjega, kakor Jezusa Kristusa, čujte in molite, ter bote skušili, kako sladko je vmreti, ako si prizadenemo, pravično in sveto živeti.*“ To je poslednič govoril in srečno vmerl. — *Ako želiš vse svoje skušnjave srečno premagati, moli rad in delaj pridno, da te skušnjava praznovati najdla ne bo; in premišluj štir posledne reči, kakor te sv. Duho pominja: „Pri vsih svojih delih pomni svoje posledne reči in nikdar ne boš grešil.“* Sir. 7, 14. *Poprosi večkrat, kakor sv. Jeronim:*

„O Gospod,

Vzemi, kar je mojega;

Daj mi, kar je tvojega!“

28. Sv. Jožef.

Pridni delavec.

Bog ne porajta imenitnosti stana, ne gleda bogastva ne posvetne česti; on ljubi čistost in nedolžnost serca, le pokorne in pridne mladence rad ima, kakor svetega Jožefa. Bil je sv. Jožef, nar imenitnejši žlahte rojen, kralj David in Salomon sta bila njegova prededica; ali kakor posvetno veličastvo rado neko hišo zapustivši v drugo gre, tako je tudi rodovina sv. Jožefa toljko obožala, da se je on moral tesarkega dela naučiti, in si s svojimi žulami vsakdanji kruh služiti. — *Ne zanašaj se tudi ti, fantič mlad, na imenitnost in bogastvo svojih starišev. Ogenj, voda, sovražniki tebi lahko vse vzemejo, in ti beraško palico v roke podajo: samo to, česar se naučiš, tebi ostane, Pridne roke so nar boljši bogatija, pošteno serce nar imenitnejši žlahtnija.*

Sv. Jožef, ker je ves nedolžen, bogaboječ in priden bil, ga je Oče nebeški svojemu edinorojenemu Sinu Jezusu varha, in Mariji prečisti devici ženina izvolil, ter ga čez vse mladence in može povzdignil. — *Ne bodi žalosten hlapec moj, aki si bornega stanu, pogosto zaničevan od ošabnih prevzetnežev; Bog poniža napuhneže, in poviša ponižne. Ne bo dolgo, in*

ravno oni, ki te zdaj zaničujejo, se bodo tebi priklanjali; samo potreba je, da si v resnici ponižen in Bogu pokoren, kakor sveti Jožef.

V velikih skerbeh je bil, ko je Marijo svojo nevesto jemal; angel mu je djal: „*Ne boj se vzeti Marije za svojo ženo; ona bo mati Sina božjega.*“ Veselo Mariji roko poda. — Rimski cesar vkaže vsim Izraelcom iti v mesto svojega rodu se popisat. Iz Nacareta ¹⁾ kjer je stanoval, iti v Betlehem, kjer je bil njegov in Marijni rod, je bilo daleč, tudi pozimi z nosečo ženo silo težavno; ali sv. Jožef ves pokoren se ne ustavi, temuč se voljno na pot poda. — V njegovem domačem mestu ga žlahta noče poznati, njemu in Mariji še strehe ne da; poterpežljivo iz mesta gre, v bornem hlevcu prenoči, in v tem revnem kraju Marija božje dete rodi, Jezusa Izveličarja vsega sveta. — Grozovitni Herodež mlademu otroku po življenji streže, in ga sklene umoriti. Angel Jožefu pove, naj z Jezusom in Marijo v ptujo deželo beži, in tam ostane, dokler mu zopet nazaj ne poreče. Sv. Jožef ne odlaga, ne tožuje, ampak vstane, vzeme Jezusa in

¹⁾ Nacaret, svoje dni čedno mestice v Galileji na visoki pečini, od Jeruzalema štir in dvajsti ur hoda, kjer so Jezus, Marija in Jožef prebivali. Zdaj je le majhna ves, kjer kristjani živijo.

Marijo, in gre v dalen Egipt. Ko je nevsmileni kervolok Herodež vmerl, pride spet angel Jožefu povedat, naj se v svojo deželo poverne. Jožef gre nazaj v mestice Nacaret, tam pridno dela, in pošteno svoje živi. — *Povej mi, ljubi mladenč, ali ni lepo biti Bogu in predpostavljenim tako pokoren, kakor je sv. Jožef bil? Za tega del je pa tudi vsmilen Jezus njegov domač tovarš.*

Marija in sv. Jožef sta zvesto hodila k službi božji v Jeruzalem; in kedar je bil mladenč Jezus dvanajst let star, sta tudi njega sebo vzela, hišo božjo objiskat, in lepo Očetu nebeškemu služiti. — *Oh naj bi tudi pri nas mladi fantje s svojimi stariši v cerkvo hodili, se od njih v cerkvi spodobno zadržati učili: ne pa po samem letali, Boga žalili in ljudi hujšali, kakor se pogosto godi.*

Ko je že Jezus močen prirastel, je svetemu Jožefu svojemu redniku pridno delati pomagal. Skerbno sta žagala, sekala in tesala kakor priden oče in ljubezniv sin, da nji je bilo veselje gledati; Marija nju je pa skerbno gospodinila. Živel so borno, pa vendar srečno, ker so imeli pošteno serce in pridne roke. — V naročji Jezusa in Marije sv. Jožef svoje življenje sklene, in svojo čisto dušo Stvarniku izroči. Ponižen je živel na zemli, povišan se zdaj v nebesih veseli, vsih poštenih mladenčev

poseben prijatelj in prošnik. *Mladenč, ki hočeš na sveti srečen, in zveličan po smerti biti, ne letaj za bogastvom, ne za posvetno čestjo. Varji se greha, priden bodi in služi Bogu lepo; tako bo veselo tukaj tvoje življenje, in po smerti odperto tebi sveto nebo. Sv. Duh govori: „Srečen človek, ki je brez madeža najden, kateri za zlatom ne gre, in se ne zanaša na zaloge denarjev. Kdo je on, in ga bomo hvalili? On je skušen in popolnoma najden: njemu bo večna čest.“* Sir. 31, 8. *„Kogar vidiš, da pravično živi, naj se mu ravno še tak hudo godi; njega srečnega imenuj, čez vse hvali in povišuj; saj so nebesa njegove.“* Sv. Krizostom.

29. Sv. Juri.

Imeniten keršanski vojšak.

Imenitni vitez sv. Juri je bil v juternih deželah doma. Njegovi stariši so bili bogati; in kedar mu je oče odmerl, je sam od sebe v žold šel, ter je vedel, da je tudi žolnirski stan od Boga, pravico med ljudmi terditi, hudodelce strahovati, in stranskim sovražnikom v deželo braniti. — *Ni lepo za verlega fanta, ki je čerstev in mlad, da se žolda boji; še*

gerše je skrivati se, vhajati pa velik greh; zakaj uhajavec je očiten puntar zoper Boga po besedah svetega Petra, ki pravi: „Bodite podložni zavoljo Boga, ali kralju kakor nar višimu, ali vajvodam, kakor od njega postavlenim; zakaj tako je volja božja.“ I. List. 2, 13 — 15. In sv. Pavl uči: „Ni oblasti od drugod, kakor od Boga. — Kdor se oblasti zoperstavi, se božji volji zoperstavi. Kateri se pa zoperstavijo, sami sebi pogubljenje nakaplajo. Oblastniki niso k strahu dobrega, ampak hudega dela. Hočeš pa da bi se oblasti ne bal, dobro stori, in boš hvalo od nje imel.“ Rim. 13, 1 — 3. Vojšak, ki je na vojski serčen, in vsmilen doma, pri Bogu in pri ljudeh veliko velja. Nosi otko (lopatico) ali meč, služi vselej Bogu všeč, in se ob pravem časi za božjo čest poskusi, kakor sv. Juri.

Služil je nevernega cesarja Dioklecjana, kateri ga je veliko obrajtal, in višega vojšaka povzdignil. Kedar je pa nevsmileni cesar jel kristjane preganjati, in jih siliti, da bi keršansko vero zatajili in malike molili, ni sv. Juri po nobeni ceni v to dovolil, ter je cesarju na ravnost povedal, kako hudo dela, ki nedolžne kristjane tako grozovitno mori. Cesar se vjezi, vkaže svetega Jurja s kolam treti, natezevati in nevsmileno mučiti, ker se pa ni premotiti dal, so ga ob glavo djali. — Naj je

ravno sv. Juri svoje časno življenje za Kristusa dal, mu je dobri Bog stotero vse to povernil. Njegova duša se zdaj v svetih nebesih veseli, in na zemli toliko lepih cerkv stoji njemu k časti pozidanih.

Sv. Juri, mogočen prijatelj vsih pravovernih kristjanov, v podobah na konji sedi, in strašno pošast z oestro sulco prebada; v strani pa mlada devica kleči, katero je strašni zverini otel. Ali veš mladenč, kaj to pomeni? Grozovitna zver je pregreha, in tvoja duša lepa, mlada devica, Jezusova nevesta, katero peklerska pošast požreti želi. Premaguj serčno skušnjave, in reši svojo dušo pogube, tako bo sv. Juri prijatelj tvoj, ti pa v nebesih njegov tovarš. Sv. Duh pravi: „Boljše je poterpežliv, kakor močen človek, in kdor sam sebe gospoduje, je boljši (imenitnejši) kakor on, ki mesta premaguje.“ Prip. 16, 32. „Venca ne dobi, kdor ne premaguje; zmagal pa ne bo, kdor se ne vojskuje.“ Sv. Avguštin.

30. Sv. Karol Baromej.

Učenik poštene dobrovolje.

Oče svetega Karola Baromeja je bil imeniten in bogat knez (grof) v laški deželi, ki je posebno rad vbogajime dajal. Nekoljko znan-

cov ga je svarilo, naj ne pozabi, da ima veliko otrok oskerbeti. On jim odgovori: „Ako jaz za vboge skerbim, bo tudi Kristus skerbel za moje otroke.“ Tudi mati je bila ponižna in vsmilečna gospa, ki je za vboge in bolnike rada poskerbela, ter jim pomagala, kar je premogla. Keršanski stariši so tudi keršanske otroke imeli; med njimi nar pridniši je sv. Karel bil. Čenčarije ga niso veselile kakor druge posvetne otroke; on je molil, ali se pa učil, kedar so drugi igrali; v šolo in v cerkev je nar rajši hodil. Po tem bogoljubnem zaderžanji svojega Karola so starejši lahko spoznali, da ga Bog v duhovski stan kliče, ter so ga dali na maštvo učiti. — *Kmetiški starejši, ki svoje sine v šolo dajo, bi radi, naj bi vsak mašnik bil. Lepa in poštena je ta želja, če le sin glavo in zaderžanje za to ima; ako pa glave in zaderžanja ni, se oče in mati zlo pregrešita, če ga v duhovski stan silita. Boljše je na polji orati, kakor persilen na altarji stati, živeti pa ne, kakor se mašniku božjemu spodobi.*

V visokih šolah je sv. Karel ves ponižen bil in nedolžno živel, ako so ravno tovarši razuzdano živeli, in tudi njega omotiti si prizadevali. Veliko je molil, postil se, in pa svete zakramente pogosto prijemal, da bi sveto čistost ohranil, zakaj vedel je, da brez čistega serca vredno duhovski stan nastopiti ne za-

more. Kedar mu je neki star, malopriden služavnik enkrat nesramno ženstvo napeljal, naj bi ga zapeljala, je nedolžen mladenč hitro iz hiše zbežal, in tako sveto čistost ohranil. — *Beži tudi ti, mlad prijatelj božji, kedar nesramne možke ali ženske vidiš, da se nespodobno vedejo; le kdor pred takimi beži, nedolžen ostane.*

Stric sv. Karola so bili tisti čas sv. papež, prvi poglavar keršanske cerkve na zemlji. Kedar je bil sv. Karel mašnik posvečen, so ga zavoľjo njegove učenosti in svetosti kardinala ¹⁾, svojega svetvavca in pomočnika izvolili. Bil je po tem veliki škof v Milanu na Laškem, ljubezniv oče in skerben pastir svojih ovčic. Neprenehama je verne učil lepega zadržanja; in jih svaril, da bi s posvetno dobrovoljo Boga ne žalili. Ker ga pa niso Milančani vbogali, jim je očitno napovedal, da bo prišla šiba božja nad nje; kar se je tudi zgodilo. Strašna kuga je vstala in velik pomor je bil po celi Milanski okoljci. V tej veliki smertni nevarnosti so posvetni poglavarji

1) Kardinalov je v katolški cerkvi sedemdeset, ki so papežovi svetvavci in za njimi prvi vižarji svete cerkve. Nekoljko jih je v Rimu nekoljko po keršanskih deželah, kjer svoje škofije imajo.

brez pomude iz mesta zbežali, ravno oni, ki so poprej ljudstvo v pregrešne dobre volje napeljevali; sv. Karol pa svojih ovčic ni zapustil. Dni in noči je premolil, postil se in delal za grehe svojega ljudstva ojstro pokoro; procesje vodil, ter kristjane opominjal, jezo božjo tolažiti. Huda lakota je bila po mestih, ker so premožni več del pobegnili, vbožni ljudi pa ostali; vse je razdajal, tudi lastno postel prodal, in na golih deskah (dilah) je ležal, vbožim pomagat.

Kedar je kuga henjala, pokliče svoje ovčice, naj bi se Bogu zahvalili, in jih ojstro opominja, ne dražiti vižej jeze božje, ter pravi: *„Vaše abotne dobrovolje, ki jih posebno o pusti imate, so veliko krive, da je Bog šibo kuge nad nas poslal; in če ne bote takih reči opustili, ki se kristjanom ne spodobijo, bojim se, da bi nas Bog še huje strahoval. — Od sedaj za naprej naj bojo vselej overžene une nespodobne šeme (maškare), v katere njih veliko podobo božjo zakriva, in v njih nepoštene reči doprinaša. Z njimi naj grejo tudi daleč od nas vse komedije in posvetne igre, pri katerih ljudstvo ob nedelah in praznikih greši, na mesto te svete dni prav posvečevati. Daleč od nas naj bojo nevarni plesi in raji, ki so keršanski čistosti toliko škodlivi, toliko krega, boja in sovraštva napravljajo, in so žive šole nečistosti.*

Nehajo naj vse nezmerne pojedine in pijančarije, ki človeka takó izdelajo, da se več ne zavé, kedar v mislih, v besedah in v djanji tako hudo greši. Pokončajo in v večem brezden pogreznejo se naj vse tiste že zastarane pregrešne navade, ki so bile še med ljudstvom do zdaj zaostale! Za njih del je žalен Bog šibo kuge prijel, nas strahovat. — Tako sv. Karol Milanski škof od pregrešnih dobrovolj, od hudobnega veseljanja govori. Slušaj mladenc dober nauk skerbnega pastirja, in varji se tudi ti razuzdanega plesa, igranja in pijančevanja; zakaj skoz te reči nar več mladenc v nesrečo pride.

Sv. Karol je zahvalno opravilo za preloženje kuge ravno v zadnih pustnih dneh obhajal; ker ob tem časi pustnjaki po navadi nar več Boga žalijo. Za to je še zdaj po nekkih mestih in krajih navada, da se tri zadne pustne dni presveto rešnjo Telo očitno k molitvi postavi, sprosit vsmilenje slepim grešnikom. Veliko veliko je sv. Karol dobrega storil, veliko je pa tudi sovražnikov imel, ki so toževali, da je preojster; jim nobenega veselja ne dovoli i. t. d. Vse jo voljno poterpel, in je do posledne ure služavnik božji zvest ostal. V smertni boleznii je bil križani Jezus njegov tolažnik: vedno se je v njegovo podobo oziral

in poslednič izdihnil rekoč: „*Glej! zdaj pridem;*“ po teh besedah je v večno veselje šel.

Oče nebeški ima rad, da so njegovi otroci poštene dobre volje. Ali Bogu se vsmili! kedar se mladenči po razuzdanih plesah radujejo; angeli božji žaljujejo. Keršanska dobra volja naj brez vsega greha bo, kakor sv. Pavl uči: „Veselite se vselej v Gospodu; še enkrat rečem, veselite se; pa vaša pohlevnost naj bo znana vsem ljudem.“ Fil. 4, 4—5. Od ponočnega raja sveti Krizostom govori; „Pregrešni ples je duši pogubljenje, nedolžnih serc nesrečno poželenje, le satanu k veselju zbran; bi svetlih zvezd na nebi toliko bilo, ko se je na plesi grehov že zgodilo — bi temna noč postala beli dan.“

31. Sv. Klemen.

Dober sin bogaboječe matere.

Kakor stariši svoje otroke iz mladega učijo, tako odraščeni otroci večdel živijo, pravično ali krivično. Nar bolj se pa materne besede mladega serca primejo, ki je še mehko kakor vosk, in za vse dobro pripravno. Srečen sin, ki ima toliko skerbno mater, kakor njo je sveti Klemen imel.

V tistih žalostnih časih, ko so neverni malikvavci kristjane nevsmileno morili, je imenitna vdova živela, Zofia po imeni. Imela je edinega sinka Klemena, katerega je od mladih dni učila, kako naj serčen bojevavec Kristusov bo; zakaj tisti čas si je bil vsak kristjan svest, da bo za pravo vero martrav in vmorjen. — *Kako srečni smo zdaj mi kristjani, katerih za svete vere del nihče ne tepe in né mori! Pa ravno za to, ker nam predobro je, se nas veliko zmoti in pogubi, ako se od mladih nog ne vadimo, za izveličanje duše vojskovati se.*

Skerbna mati Zofia je svojega Klemena neprenehama opominjala se vojskovati in terpeti za Boga. Nobenega nauka ni slišal toljkokrat, kakor te besede; ni smelo pri hiši se zgoditi ne govoriti kaj, kar bi mladenčiča bilo v druge misli obernilo. Kakor hitro se je brati naučil, mu je mati življenje svetih mučenikov (marternikov) podala, naj bere, koljko so zvesti prijateli božji serčno terpeli za Jezusa; in če so nevsmileni neverniki kristjane k smertignali, je tudi mati sina gledat peljala, da bi se od njih naučil za Kristusa živeti in vmreti. Po prebivavnicu, kjer sta prebivala, ni bilo viditi, kakor podobe keršanskih marternikov, kako so se za sveto vero vojskovali. Vsaki god tistih je mati svojega sina pražno

oblekla, naj bi se njih godovanja veselil. Verh te nar perve skerbi je mati pa tudi skerbela, da se je Klemen vsega naučil, kar mu je bilo po njegovem stani potrebnega vedeti.

Bogaboječ mladenč svoje dvanajsto leto nastopi, in ljuba mati njemu zboli! Pokliče ga k svoji smertni posteli, in na zadno uro pobarabara: „*Dete moje! kaj sim tebe vse svoje žive dni učila?*“ Blagi sin ji odgovori: „*Vojskovati se in terpeti za Boga.*“ „*Prav tako!*“ reče mati, in vesele solze ji v oči perigrajo; „*zdaj sim prepričana, da si moje nauke zastopi!* O jaz srečna mati, kako lahko in parada zdaj vmerjem! *Bali (pridi), naj tvoje ude poljubim, ktere si perpravlen dati za Kristusa!*“ To je mati izgovorila, in je veselo vmerla. — *Blagor materi, ki v naročji bogaboječega sina vmerje; blagor pa tudi sinu, ki toliko ljubeznivi materi oči zatisne!*

Pa smert svoje matere je serčen mladenč zvesto dopolnil, kar je obljubil; bil je mož po volji božji. Veliko je terpel za nebeško kraljestvo, je za keršansko vero vmerl, in je prijel nebeško krono, katero je Gospod svojemu zvestemu bojevavcu podal.

Mladenč! če se tebi ravno bati ni, da bi za keršansko vero kerv prelil, vender boš veliko hudega prebil, ako hočeš nedolžen in pravičen ostati. Pomni torej, kar te sv. Pavl uči:

„Terplenje sedajnega časa ni veliko proti prihodni časti, ki se med nami razodela bo.“
 Rim. 8, 18. „S svetniki veseliti se želimo, ali križev in težav se pa bojimo; kdor s svetimi marterniki terpeti noče, mu tudi v njih veselje priti ne bo mogoče.“ Sv. Avguštin.

32. Sv. Lavrenc.

Serčni mladenč za nebeško kraljestvo.

Vbožen mladenč sv. Lavrenc je v Rimu živel, pa skerben za nebesa je v svoji mladosti že bil; ker je vedel, starost težko da, kar mladost zamudi. Ves ko angel nedolžen, pohleven in ljubezniv je svetemu papežu Ksistu II. posebno dopadel, ki ga med svoje učence vzeme, in za duhovski stan skerbno izredi. Ker je rad vbogal, in svojemu duhovskemu očetu v vsih rečeh vstregel, ga sveti papež diakona (duhovnika z šeštermi žegni) posveti, če ravno je bil še mlad. Imel je cerkveno službo k sveti maši streči, za vboge vdove in zapušene svoje skerbeti. — *Oh kako lepa je služba stana, pa se le temu spodobi, ki nedolžno in bogaboječè živi, kakor sv. Lavrenc. Razuzdan mladenč in pa červivi sad nista za altar.*

Zvesto je mlad diakon svojo sveto službo opravljal, k sveti maši služil, verne obhajal, in za vboge prav po očetovo skerbel. Božji duh ga je vodil; bil je prijeten Bogu in pravičnim ljudem. Neverni cesar Valerijan je ukazal kristjane nevsmileno preganjati, pred vsim pa duhovnike martrati in moriti, ako Jezusove vere ne zatajijo. Ravno svetega papeža Ksista II. in še nekaj duhovnikov k smerti ženó. Mladi Lavrenc se svojega častitlivega pastirja ločiti ne more; jokaje za njim hiti, in na ves glas milo zdihuje: „*Kamo greš, oče, brez svojega sina? kamo hitiš mašnik svet brez služavnika svojega? — V čem sim se tebi, oče, zameril, da me zapušaš? Le poskusi me, ali sim vreden, da si me svojega služavnika izvolil, deliti Gospodovo kerv? Ne zapusti me, sveti oče!*“ Prijazno mu sveti papež odgovori: „*Ne zapustim te ne, sinko moj! Tebe čaka večje vojskovanje za Kristusovo vero. Mi, že slabi starčeki, ložej boj dostojimo; ti, še mladenč, boš veličastnej premago čez grozovitnike zadobil. V treh dneh za menó prideš, služavnik za mašnikom. — Tako je zvesti služavnik božji, pripravljen iti za svojim Gospodom v terplenje in smert, po smerti pa tudi v večno življenje.*

Sv. papež in njegovi tovarši grejo serčno za Jezusa vmret; sv. Lavrenc pa hiti, se v

treh dneh k smerti pripraviti. Kar je še cerkvenih denarjev gleštal, je med vboge razdelil; tudi drage cerkvene posode je poprodal, da bi nevsmilenim sovražnikom v roke ne prišle; kar je izkupil, je vbogim razdal. — Kedar je rimski poglavar to zvedil, svetega Lavrenca pred se pokliče, in mu ojstro zapove, cerkvene zaloge odrajtati, katerih cesar za vojsko potrebuje. Sv. Lavrenc mu odgovori: „*Če mi odlog daš, hočem ti nar večje bogastvo pokazati, ki ga cerkev ima.*“ Dovolil mu je. Sveti Lavrenc gre, in vse vbožčke, slepe in kruljeve srote in vdove na nekem kraju po versti postavi in poglavarju reče: „*Pridi le, in poglej zaklade našega Boga. Vidil boš polne dvoriše zlatih kamenov.*“ Veliko množico samih srotejev namest dnarjev vgladati, poglavarja strašno razserdi; sv. Lavrenc pa pravi: „*Zakaj se jeziš? Zlato in srebro, ki ga toliko poželjuješ, je le slaba zapeliva ruda: pravo zlato je božja luč (Kristus), katerega učenci so ti vbožci; oni so tisti cerkveni šaci, ki sim jih tebi pokazati obljubil.*“ — Ves razkačen se mu poglavar zagrozi, rekoč: „Vem, da bi rad hitro vmerl; ali tvoja smert bo počasna.“ Vkaže serčnega mladenča do golega sleči in nevsmileno razmesariti; ker pa sv. Lavrenc le stanovitno sveto vero Jezusovo terdi, ga zapove na razbelen (žareč) ražen pripeti

in na žerjavci polahoma peči. Oh koljke so bile te bolečine! še bolj goreča je bila njegova ljubezen do Jezusa. Vse je voljno terpel. Po eni plati že ves pečen lepo mirno grozovitnežu reče: „*Vkaži me obrniti, da bom po obeh straneh dober; po tem pa vreži kos in jej, ako se ti poljubi!*“ — Po tem je veselo svoje oči v nebesa povzdignil, molil in prosil, da bi vse rimsko mesto pravo vero spoznalo; in kedar je odmolil, je lepo v Gospodu zaspal.

Vidiš, keršanski mladenč, kako voljno nedolžni Lavrenc terpi? Kaj se pa ti kujaš, kedar te kakí zob poboli! Slišiš, kako pohlevno sveti mladenč na pekočem ognji moli? kako serdito pa ti beseduješ, kedar ti stariši ali predpostavljeni kako žal besedo rekó! Brez poterpljenja ni življenja srečnega tukaj, ne večnega tam. Uči se torej serčno, pa tudi voljno za izveličanje svoje terpeti, zakaj sv. Duh govori: „Zlato in srebro se v ognji skuša, ljudi pa, ki imajo izveličani biti, v peči poniževanja. Sirah. 2, 5. In sv. Leo papež uči: „Lehko se veseli nebeškega življenja, kdor se deležen stori Gospodovega terpljenja.“

 33. Sv. Luka.

Dobro mu, kdor kaj dobrega zna.

Ako drevce mlado lepo zeleni, še lepše bo cvetelo in zorilo, ter dovolj rodilo žlahnega sadu; in če se mladenč pridno in rad uči, pa lepo vboga, bo tudi nekđaj moder mož, svojega ljudstva čest in slava, kakor sv. Luka (Lukęž). Rojen je bil v Antijohiji. Skerbno se je iz mladih nog učil brati in pisati, pa tudi zdraviti bolnike, da bi revežam v boleznih pomagal. — *Oh mladenč, minute ne zamudi v svoji lepi vigradi, in vsega koristnega se uči, kakorkoli priložnost imaš; blago je drevce, ki nam daja dober sad, še žlahnejši je človek, ki v potrebah pomagati ve. Kedar se pa učiš, le takega se uči, kar ljudem pomaga, ali jih pošteno razveseli; učiti se praznih reči se pravi prazno slamo mlatiti.*

Učeni modrijani radi Boga in nebes pozabijo, si sonce vgasnejo in blede luno človeške pameti prižgejo. Sv. Luka je bil močno učen, pa tudi Boga je močno ljubil. Kedar so apostoli v njegovo mesto pripridigvali, je željno poslušal Jezusovega nauka vesel glas. Bogu da nebeško luč izveličanske vere prav spoznati; bil je keršen in med oznanovavce božjega kraljestva vzet. — *Toljko*

srečni so pametni mladenči, ki radi keršanske nauke poslušajo, in se modrih mož deržijo; noroglave paglovce pa peklenšek na vajeti ima, ter jih sebo v pekel tira; slabi tovarši jih za njim tišijo. Oh, gorje bo takim!

Sv. Luka je poznal Marijo, Jezusovo mater, je vidil Janeza in veliko drugih Jezusovih ljubcov. Od njih je zvedel nauke, ki jih je Kristus učil, je slišal čudeže, ki jih je Jezus storil; vse to je pa tudi nam zapustil, ter nam po navdanji svetega Duha tretji evangelj popisal, kterege še zdaj beremo. — *Kakor je dobro delo lačnega nasititi, je tudi božji dar nevednega podučiti.* „Kteri druge podučijo, govori sv. Duh, se bojo svetili vekomaj, kakor lepe zvezde na jasnem nebi.“

V tovaršiji svetega Pavla je sv. Luka po Gerškem in Laškem učil, ter ga ni zapustil v veselji ne v terplenji. Kako se njima in drugim apostelnom godilo je, beremo v apostolskem djanji, ki nam ga je tudi on popisal. — *Lepo ni, če tovarš tovarša v težavah zapusti, lepo ni, ako mladenč naukov in prigodkov svojih starejšev in učitelov pozabi.* Takim življenja sveta luč v sredi teme vgasne. Berimo radi in pripovedujmo, kar smo dobrega slišali ali vidili; lepo se imejmo in si pomagajmo. Sam za se je le volk.

Po slavni smerti svetega Pavla, katero je v Rimi prestal, sv. Luka izveličanski nauk Jezusove vere po svetu oznanuje. Bog mu je dal za sveto vero kri preliti, da je zdaj dvakrat lepša njegova krona v nebesih; lepa za vse, kar je dobrega storil, še lepša za to, kar si je hudega vžil. — *Oh da bi tudi nam sprosil po njegovih stopinjah priti v njegovo veselje! Kdor hoče modro živeti, mora v mladosti začeti modro učiti se, in tudi modro storiti, vse kar je prav; zakaj sv. Duh pravi: „Človek bo po svoji učenoti spoznan; kdor je pa nečemern in neumen, bo zaničvan.“ Prip. 12, 8. „Kdor se mlad učiti ne da, tudi odrašen kaj ne zna.“ Sv. Kaziodor.*

34. Sv. Maksimiljan.

Skerven domoljubeč.

V Celi, v staro imenitnem mestu na spodnem Štajarskem ¹⁾ je bil sv. Maksimiljan rojen,

¹⁾ Štajarsko je kronovina Estrajškega cesarstva, ki se v gorno in spodno Štajarsko deli, Štajarcom sonce iz Vogerskega prisije, na Koroško in gorno Krajnsko pa za gore gre; jug ali zdolec iz spodne Krajne in Hrovaškega, sever ali gornjak

v tretjem veku (stoletji) po Kristusovem rojstvu. Njegovi starejši so bili bogati, pa tudi boga-boječi in skerbni ljudi. Dali so svojega sina pobožnemu duhovnu Oranju v šolo, pri katerem se je vsega naučil, kar je bilo žlahnemu mladenču vedeti potreba, posebno Bogu služiti in bližnemu pomagati. — *Skerbno izrejeni mladenči so nar večji sreča in veselje svojega kraja, slabo podučeni in razvajeni pa živa nesreča in sram. Za tega del ni hujših sovražnikov domače dežele, kakor so zanikarni starejši in malopridni učeni.*

V trinajstem letu njegove starosti je njemu smert ljubo mater, in v devetnajstem skerbnega očeta vzela; vse premoženje starišov je bilo njegovo. Lehko bi bil v vsih posvetnih dobrotah živel: ali vedel je, da svet in vse njegovo poželenje prejide. Ni hotel po navadi svojih rojakov v slabe tovaršije in zapelive dobro-

pa iz Estrajha piha, kterege se zgorno Štajarsko derži. Poglavitno mesto je nemški Gradec; druge znane mesta so Cele, Maribor, Pruk, Judenburg, Ptuje, Bistrica, sloven Gradec, Radgona in Brežce. V Marija Celi je nar imenitnej božji pot v Estrajškem cesarstvu. Po zgornem Štajarskem so velike planine, kjer dobro železo delajo; na spodnem so lepe ravnine in veseli hribci, kjer žlahne vina rastejo. V Mariborskem krogu Slovenci prebivajo, v Graškem pa Nemci.

volje hoditi, ne znaniti se z razuzdanimi mladenci, še manj z nevarnim ženskim spolom. Vbožce svojega mesta si je prijatele izvolil, jim pomagati in pa za nebeško kraljestvo skerbeti je sklenil. Razpustil je svoje sužne, premoženje vbogim razdajal, in jako svojo posvetne srečo po braterno z drugimi delil. Vsi pravični so ga ljubili, in po širokem je slovelo njegovo ime.

Keršanski domorodec se ne obeša na kraj svojega rojstva: cela domača dežela mu je v skerbi. Rad svoj dom zapusti, kedar ga je drugej potreba. Tudi sv. Maksimiljan je Cele zapustil, ter se podal v nekdanjo imenitno mesto Lavrejak blizo Donave, ki je tisti čas z Celam v eni deželi bilo, ki so jo Norikum imenovali. Ravno niso Lavrejačani škofa imeli; in so vsi spoznali, da ni vrednišega te imenitne in svete službe, kakor sv. Maksimiljan. Svojega škofa ga izvolijo, če se je ravno branil in toljke teže bal.

Veliko je imel skerbi in truda verne kristjane v dobrem stanovitno terditi, nevernikom pravo vero oznanovati, vbogim pomagati, in svoje drage ovčice divjim sovražnikom braniti, ki so tisti čas od vsih krajev nad nje hruli. Koljkor premore, vzame pregnanih pod svojo streho ter jih z živežem in oblačilom preskerbi. Da bi v svojih velikih skerbeh ne opešal,

moli rad in pogosto, posebno pa prosi pri sveti maši Boga za pomoč, ker ve, da Bog služavnikom svojim rad pomaga, ki svoje skerbi pred nja polagajo.

Že blizo sedem in dvajset let se je sveti Maksimiljan v vinogradi Gospodovem znojil (potil), in lepo je že sveta vera Jezusova pri Lavrejačanih cvetela. Dobri pastir je bil v Gospodu tega vesel, ali tudi žalosten viditi, kako njegovo rojstno mesto v temnicah malikvanja in druge grehote tiči: zakaj ravno v Celi so hajdje imeniten tempel imeli, v katerem so maliku vojske darovali, ki mu je bilo Mars ime. Usmilili so se svetemu Maksimiljanu vbogi Celani, zakaj ljubil je svoje rojake. Podá se v Cele, da bi keršansko vero oživel in pregrešno malikvanje zaterl. — *Ravno tako ne sme pravičen rojak tudi v dalnih krajih pozabiti svojega doma, kjer je njegova zibika tekla, kjer je prvo veselje zavžil. Dolžen je vsak domačemu kraju po svojem zamoženji pomagati, kjer je tudi on perve dobrotnike in pomočnike imel.*

Sv. Maksimiljan pride v svoj domač kraj, in sliši, da je rimski poglavar Evlazi oostro vsim zapovedal, maliku Marsu darovati; kdor bi se ustavljal, ga vmoriti. Brez pomude pred grozovitneža gre, ga z lepim prosi, naj kristjanom prizanese, in jih nikar ne sili, česar

storiti ne smejo. Serčno ga po tem svari in opominja, naj pomisli, da ni prišel v ti kraj nedolžnih kerv prelivat, ampak podložnike hudega varvat. Slep malikvavec pa, ves serdit, ukaže Maksimiljana v malikvavski tempel gnati, ter mu obljubi prvo službo v tempelni dati, naj Marsu daruje, Jezusa pa zataji; ako ne, bo vmorjen. Svetega moža ne premaga sladka obljuba, ne vstraši grozovitna žuga; pripravljen je za Jezus vmreti, svoje domorodce v pravi izveličanski veri poterdit. Zenejo ga na moriše, in mu zvunaj sedajnega Cela ¹⁾ na kraji, kjer še zdaj svetega Maksimiljana cerkvica stoji, glavo odsekajo, v leti, ki se je pisalo dve sto štir in osemdeset. Pobožne Celanke so njegovo sveto telo skrivaj pokopale, in še kažejo studenc, kamor se je njegova sveta glava zatakala. — *Naj bi se vsi slovenski mladenči svetega Maksimiljana spomnili, in kakor on svojo domovino ljubili, pa*

¹⁾ Cele je staro rimsko mesto, ki je svoje dni škofa imelo. Bilo je nekdanj veliko in imenitno, ali sovražniki so ga razsuli; le šterti del ga zdaj stoji. V starem gradu, ki se gorno Cele imenuje, so pred nekaj sto letmi mogočni knezi ali grofje gospodarili in veliko slovenske dežele v svoji oblasti imeli. Le kratka je bila njih posvetna čast in oblast.

se tudi tako nosili, bi bili svojih domačih krajev sreča in čest!

Vsmilen Jezus je svoje rojake toliko ljubil, da se je milo nad njimi razjokal, viditi njih terdovratnost in prihodno nesrečo. Tudi sveti Pavl je želel zaveržen biti za svojo rodovino, njo izveličat. Ravno on govori: „Kdor za svoje in zlasti domače ne skerbi, je vero zatajil, in je od nevernika hujši.“ I. Tim. 5, 8.

Vsak rojak, ki v svojih žilah ima žlahno kri,
Za Boga in domovino vmerje in živi.

35. Sv. Marko.

Mož po volji božji.

Sv. Marko je bil judovskega rodú. Kakor je slišal vesel nauk Jezusove vére oznanovati, se da kerstiti in postane zvest tovarš svetega Petra apostelna. — Srečen, kdor božjo besedo željno posluša in premišluje! Juterna rosa zemljo ozeleni, božja beseda pa serce tistega omladi, kateri njo zvesto ohrani. Mladenč, ki pridige in keršanske nauke opuša, nikolj priden mož ne bo; podoben je zanikarnemu lenúhu, ki v senci leži, kedar pridni sosedje

sejejo. Ternje lenuhu polje obraste, hudobija pa zanemarnemu kristjanu dobro serce zaduši.

Sv. Marko je hodil s svetim Petrom po svetu, ter mu pomagal ljudi učiti in keršovati. Prišla sta v Rim, v poglavitno mesto svetá. Kristjani so ga naprosili, da jim je sv. evangelj popisal. Kako je Kristus živel, učil, čuda delal, terpel in vmerl. Še zdaj ga z veseljem beremo in poslušamo. — *Dobro delo je, lačne nasititi, napojiti žejne; še boljše delo je podučiti nevedne, posvariti grešnike. Vsak po svojem stanu lahko to stori, in če več ne more, naj lepega drugim bere, in skerbi, da se kraljestvo spoznanja božjega med ljudmi šira, Bog manj razžali in bolj česti. Ki to storijo, so pomagovavci apostolov božjih.*

Pravijo, da je sv. Peter poslal svetega Marka v imenitno mesto Voglej, svet evangelj oznanovat, iz katerega mesta se je sveta keršanska véra po Krajskem; ¹⁾ Koroškem ¹⁾ in

¹⁾ Krajska dežela, kraj Slovenšine v zahodu, leži med Horvaškim, Štajarskim in Gorotanam do Teržaškega morja. Zemlja je močno gorata, pa tudi rodovita; ima na Gorenskem visokih planin, kjer se živina redi; na Dolenskem lepih ravnin in goric, kjer žita in vina imajo, v notrajnem Krajni so gore puste, ali ob morji rastejo laške reči in žlahne vina. Poglavitno mesto je Ljubljana; primorsko imenitno

po več drugih krajih razznanila; zato ga še zdaj Benečani svojega prvega patrona imajo. Poznej pošle njega sv. Peter iz Rima v Egipt, kjer je posebno v poglavitnem mestu Aleksandriji veliko malikvavcov preobernal. Malikvanski sleparji so ga jeli preganjati, in sklenili vmoriti. Ravno so svojim malikom imenitno godovanje obhajali, sv. Marko pa sveto mašo služi; kar ga zgrabijo, na vojko privežejo, ter ga po kamenji tako nevsmileno vlačijo, da se je z njim kervava cesta poznala. Kedar so se tega naveličali, ga v temno ječo veržejo. Je-

mesto pa Terst. Viši škof v laški Gorici, drugi pa v Ljublani, v Tersti in Porečji (Parenci) prebivajo. Znanе mesta so tudi Krajn, Novomesto, Idrija, Kamnik in škofja Loka. Krajnci imajo dobre glave in pridne roke, ki si veliko zaslužijo in daleč po sveti pridejo.

- 2) Koroško ali Korotan se derži štajarske, solnogradske, tirolske in krajske dežele. Koroško ima velike in lepe planine, kjer verlo živino redijo, rudo kopajo in železo delajo, iz katerega nar več izkupijo. V Pliberci nad Belakom se svinca dosti dobi. Poglavitno mesto je Celovec; tudi Belak, Velikovec, šent Vit, Straspurg, Brezje (Frizah), Pliberg in Bolšburg so znane mesta. V Celovci Kerški in v šent Andražu Lavantinski škof prebivata. Korošci so nekoljko Slovenci, skoraj vsi katolške vere; več del pa Nemci, med katerimi veliko lutranov živi.

zus se mu dobrotljivo prikaže, in ga potolaži rekoč: „*Mir tebi Marko!*“ Ves oveselen je celo noč Boga prehvalil. Drug dan ga zopet po kamnitih úlicah vlačijo, dokler svojo dušo Stvarniku izroči. Tako je po svetem življenji za vero Jezusovo radovoljno in čestitljivo vmerl.

Mladenči, kedar bote pred duhovsko ali deželjsko gosposko na priči stali, ne da bi se zbalí resnice in pravico terdili. Ne ravnajte se po krivičnih besedah ljudi, temuč vselej govorite, kakor Bog zapovo, in vam vaša vést veli: tako bote možje po volji božji. Apostoli so rekli: „Bogu je potreba bolj pokornim biti, kakor ljudem. Djanje ap. 5, 29. Za to sv. Gregor pravi: „Nič se nam na svétu tukaj toliko bati ni, kakor se Boga manj bati kakor pa ljudi.“

36. Sv. Martin.

Zvést služavnik v svojem stani.

Bil je sv. Martin v Somboteli (Sabarji), starem mestu sedajne vogerske ¹⁾ zemlje, ime-

¹⁾ Vogersko kraljestvo (nekdaj Panonja imenovano) se proti jugu Turskega, Slavonije in Horvatske de-

nitnih, nevernih starišev rojen. Oče in mati sta mu v cerkvo branila, pa modri mladenč je posiloma hodil keršanske nauke poslušat, in je skerbno po tistih živel. — *Veselo je, kedar starejši svoje otroke h keršanskim naukom vôdijo; še večji je veselje, ako mladenči sami od sebe radi v cerkev hodijo. Bogaboječi mladenči pokažejo že v svoji mladosti, da bojo kdaj modri in pošteni možje, kakor sv. Martin.*

žele, proti večeru Štajerkega in Estrajha, proti severju Poljskega, in proti jutru Sedemgraškega (Erdelje in Vlažije) derži. Vogersko ima velike gore pa tudi velike ravnine; redi veliko živine, ima veliko žita, vina in rude. Estrajbarski cesar so tudi vogerski kralj. Poglavitne mesta so Požon (Prešpurk) Pešt in Budim. Prebivavci na Vogerskem so Madžari ali prav Vogri, Nemci, narveč pa je Slovincov. Vogri so večdel ikatolške vere, pa tudi starovercov, lutranov in kalvinov je veliko.

Hrovatska je južna sosedja štajarske in krajnske dežele, ki se ga od vogerske zemlje do adriškega morja, in za turško mejo leži. Dežela je rodovita, daja dosti živine, vina in žita, morja pa dosti soli. Poglavitno mesto je Zagreb, kjer Ban (deželski poglavar), in katolški Višiškof prebivata. Znano mesto je tudi Varaždin za Dravo, in Karlovec za Kulpoj. V Primorji je narimenitnejše mesto Reka; Senj je sedeš katolškega škofa. Hrovati za tursko mejo, so vsi vojšaki (soldatje), ki sovražnika in kužnih bolezn v deželo nepustijo. Hrovatje so večdel katolške vere, pa tudi starovercov je veliko.

Starejši so ga v žold dali, in moral je na Francosko h konjikom iti, ali tudi med vojšaki je po keršansko živel, zvesto službo opravljal, ni klel ne klafal, ampak rad molil, je bil serčen, pa tudi usmilen. Kedar je neki pozimski dan na pol gôlega berača za potam zimo ogrébat vidil, pa mu ni imel kaj vbogajime dati, z mečam svoj plajš razpara, eno plat vbogemu za ogrinjalo da, z drugim pa sam sebe ogerne. Na to se mu pervo noč Kristus v pričo angelov svojih prikaže z ravno tistim pol plajšam oblečen, rekoč: „*S tim oblačilom je mene Martin oblekel.*“ — *Naj bi bili mladenči več usmileni, in namesto sebi lepoto omišlovati, rajši vbogim pomagali, imeli bi tudi Jezusa svojega povračnika.*

Bog je mladega vojšaka za dušnega bojvavca kraljestva nebeškega izvolil; zapustil je torej sv. Martin soldašino, in se je šel na duhovsko učit. Iz ljubezni do svojih starišev in žlahte se v svoj kraj poda, jim izveličansko vero oznanovat; ali le samo mater je Kristusu pridobil, terdovratni oče se mu ni podučiti dal. Po svojem poti je v nekih hribih med razbojniko prišel. Že je njih eden po njem mahnil, ali neki drugi mu z roko pristreže, da ga ni vsmertil; sv. Martin se pa še vstrašil ni. Vprašajo ga, kdo je on, da se jih ne boji. On jim odgovori, da je kristjan, kteri vé, da Bog

svoje varje, posebno jih v velikih nevaršinah vidno ohrani; pa hudodelci naj se bojó, kér zavolj hudobij vsmilenja Kristusovega vredni ne bojo: — *Tako brez strahu lahko po svetu hodi, kdor se Bogu v roke da, in v gnadi božji živi.* — Ravno tisti, ki ga je hotel vbiti, se je za svetim Martinom podál in preobernil.

Krivoverci so svetega Martina iz domačega kraja pregnali; vernil se je v Francosko zemljo nazaj, in tam toliko sveto živel, da mu je vsigamogočni Bog dal čudeže delati. Imel je mladega učenca, kateri mu je brez svetega kersta vmerl; sv. Martin moli, in mladenč oživi.

— Neki dan memo hiše imenitnega moža gre, ter čuje velik jok in zdihvanje. Vpraša, kaj to pomeni, in kedar zve, da se je služavnikov eden obesil, gredoč noter stopi, mertvega reveža z svojo molitvijo obudi, in zdravega ljudem izroči. — *Ne smemo sromakov, kateri se sami ob življenje denejo, brez pomoči pustiti, če jim še ni zamujeno. Veliko je nedolžnih in na pameti bolnih, ki so našega usmilenja vredni. To nam sv. Martin pokaže.*

Svetega služavnika božjega so kristjani Turonskega mesta na Francoskem svojega škofa izvolili, da se je ravno te česti branil. Bil je kakor nekdej serčen vojšak, tudi zdaj skerben dušen pastir. Po vsih krajih svoje škofije je hodil, ljudi učil in delil svete zakra-

mente. Posebno je skerbel za čest in lepoto Bogu posvečenih cerkev. Kedar je stopil v vežo božjo, se je svete groze ves tresel, ter je djal: „*Kaj bi se ne tresel, ako premislim, kako pred veličastvom nar Višega stojim, pred Bogom in svojim sodnikom*“ — Vidil je še veliko nevernih malikvavcov, in v serce so se mu vsmilili. Kedar jim je neki dan svet evangelj oznanoval, prinese žalostna mati svoje mervo dete pred njega in ga poprosi, rekoč: „Vemo, da si prijatelj božji; daj mi edinega sinka živega zopet.“ Sv. Martin poklekne v pričo vsih, moli, in dete spet oživi. Vsi ga hvalijo in se dajo kerstiti.

Kedar je sv. Martin po deželi hodil, vgle-da ostriženo ovco, in pravi: „*Imela je dve sukni, in je dala eno človeku, ki nima nobene. Poglejte, ovca nas pomni evangelskega nauka. Tudi mi storimo tako!*“ — Drugi pot je srečal vsega razterganega svinjarja, ki je za cesto svinje pasel, in hudo zimo ogrebal. „*Poglejte, je djal, to je podoba nesrečnega Adama, kterega je Bog iz raja potisnil. Izslavimo starega Adama, in oblecimo Jezusa Kristusa.*“ — Šel je neki dan memo travnika, kterega pol so svinje gerdo razrile, pol je pa bilo lepo zelenega, kjer je vse polno dušecih rožic cvetelo. „*Le pogledite, je djal sv. Martin, razriti travnik (senožet) nam kaže po-*

dobro gerdega, nečistega človeka; lepo zelena senožet pa, vsa rožic ocvetena, nam kaže lepo devištvo svete čistosti. O devištvo (fantištvo), kako si lepo, kako si srečno, kako si vredno gledati Boga! Tebi ni enake reči. Rožice kakor svetle zvezde tebe lepšajo. Blagor mu, kdor te ima, in te zvesto varje.“ — Takih svetih pogovorov, mladenč, se po svojih potih navadi, tako boš moder in srečen mož.

Učenci so ljubili svetega Martina, kakor otroci svojega očeta; in kedar je v svojem 48tem letu na smertni posteli bil, so se milo plakali, in zdihovali rekoč: „Kaj nas boš oče zapustil? komu nas boš srote izročil?“ Sv. Martin pa je molil: „O Gospod! alj sem še tvojemu ljudstvu potreben, tako se dela ne branim. — Naj se le tvoja volja zgodi.“ — Navznak je neprenehama ležal in molil; hotli so ga torej na drugo stran položiti; on pa je djal: „Najte, da le v nebesa gledam: naj se moj duk totaj ravna, ki je že pripravljen iti k Gospodu.“ Tako lepo je sklenil svoje življenje, od mladosti do starosti Bogu zvest. Reven je na zemlji živel, bogat je v nebesa šel.

Človek v vsakem stanu lahko sveto in srečno živi, naj si bo mašnik ali žoldnir, ako le skerbno svoje dolžnosti dopolnuje. Vsakemu zvestemu služavniku po smerti Jezus veselo porече: „Prav, dober in zvesti hlapec! ker si

bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega Gospoda.“ Mat. 25, 21.

„Človek, ti si na kupčiji, dokler še živiš: glej da dragih jagod ne zgubiš; varji se, da jih sovražnik ne dobi, da se z njimi tvoja barka ne vtopi, da ne prideš prazen k večni domačiji!“ Sv. Jefrem.

37. Sv. Matevž.

Izgled pravega poboljšanja

V judovski deželi, ki je Rimcom v oblasti bila, so služeti rimskega cesarja cestnino poberali. Tistih eden je bil Matevž, Alfejev sin, ki mu je bilo tudi Levi ime. Zunaj mesta Kaparnaum v Galileji je svojo stavo imel. Judom so bili taki služeti, kakor tern v peti; četerli so jih, kakor še tudi dan denašen neumni in hudobni kristjani služavnike cesarske sovražijo, katerim kaj plačevati imajo. — *Res je, da so nekteri stani za izveličanje bolj neverni od drugih; moramo si izvoliti, v katerem bomo z božjo pomočjo ložej izveličani. Zaničvati pa nobenega stanu ne smemo; iz vsakega se v nebesa gre; kakor v življenji svetega Materža vidimo.*

Vsmileni Jezus je iz vsih stanov sebi učence zbral; tudi svetega Matevža je iz za ceste zaklical, naj svojo posvetno službo zapustivši hodi za njim. Brez vsega odloga Matevž Jezusa vboga, se bogati službi odpove, in gre za Kristusom iskat nebeškega kraljestva. Zavolj nja serčne zvestobe ga je Izveličar apostola izvolil. Vse je vidil in slišal, kar je Kristus storil in govoril. Po Jezusovem v nebo hodi je spervič po Judovskem pridigval, in prvi evangelj vernim popisal, kako je božji Sin človek bil, kako je po človeški natori terpel in vmerl. Za to ima podobo fantiča v znamnje pri sebi. Po tem se je v Etjopjo, iz Etjopje pa v Perzjo in druge juterne dežele podal, je veliko dobrega storil, pa tudi za sveto vero veliko hudega prestal. Poslednič so ga neverniki pred altarjem, kjer je sveto mašo služil, prepodli, in mu tako nebesa odperli, kjer se zdaj pri svojem Gospodi veseli.

Mladenč, ne sramuj se nobenega stanú, v katerem pravično živiš, naj si bo ravno od ljudi zaničvan! Bog ga je ustvaril, in če ga je tebi odločil, bo ti iz njega tudi nebesa odperl. Stan te izveličal, pa tudi pogubil ne bo; le ti si boš z njim pekel ali pa nebesa zaslužil. Sv. Pavl uči: „Bog hoče, da bi vsi ljudje izveličani bili.“ I. Tim. 2, 4.

„*Bolj poreden stan ko je, v katerem ti živiš, lepši čednost sveti se, ktero v njem storiš. Sv. Ambrož.*

38. Sv. Matija.

Kako se pride v srečen stan.

Kdor priti v srečen stan želi, mora za Jezusom hoditi, kakor sv. Matija (sv. Matjaš). Berž ko je on Jezusa spoznal obljubljenega Mesija, se je njemu pridružil in ni ga zapustil več. Vse njegove nauke je zvesto poslušal, njegove čednosti skerbno posnemal, in je njegovih 72 učencov nar zvestejših eden bil. — *Sedajni mladenči bi tudi imenitni in srečni radi bili. Nekoljko se jih zato ošabno (ofertno) oblači, ker misli, da so v prazni lepoti črez vse imenitni. Spet drugi se po premoženji gonijo, in mislijo, da le bogatin srečno in imenitno živi; nekoljko jih za premeteno, umetno glavo skerbi, kakor bi prebrisana glava vse na svetu veljala; ljubega Jezusa pa radi pozabijo, in prav po Iškariotovo njegovo sveto vero svojemu poželenju predajo, to je navadna posvetna modrost. Vsa posvetna sreča je pa zlo opoteča, in posvetnežem ravno tako hitro v rokah zvodeni, kakor Judežu trideset srebernikov. Kdor po-*

nižno za Jezusom hodi, bo povišan, kakor sv. Matija, na Judežovo apostolsko mesto.

Posvetni Judež Iškariot se je bil obesil; verzel je v apostolstvo naredil; dvanajsto mesto je prazno bilo. Verni so se po Jezusovem v nebohodi zbrali in molili, naj jim Bog namesto Juda drugega apostola odloči. Na to vadlajo, vadla svetega Matija zadene, in bil je apostelnom prištet. — *Fantič, ki bi rad dones ali jutri kaj bil, nikar se v visoke službe ne sili; priden bodi in se Bogu priporočaj, on bo skerbel za te. Kader pa imenitno službo nastopiš, spomni se, da komur se veliko da, se tudi terja veliko od nja. Glej da svoje dolžnosti zvesto storiš, kakor sv. Matija.*

Apostoli so binkoštno nedelo svetega Duha prijeli, in se po tem na vse kraje svetá razišli, sveto vero oznanovat. Sv. Matija je po Judovskem in več drugih krajih Azje pridigval. Njegovi posebni nauki so bili: „*Posvetne reči se morjo po volji božji zavživati, ali serce nikolj na nje privezati se. — Telesno poželenje se mora pokoriti, in ne dopolniti, kar se nerodno poželjuje.*“ — *Kedar sosed vernega kristjana greši, tudi kristjan greši, ki ne skerbi za njegovo poboljšanje.*“ — Neverni Judje so svetega Matijata za Jezusovega nauka del tožili, in sovražniki Kristusovi so ga v smert obsodili. Kedar ga s kamenjem

pobijajo, še vmiraje za svoje sovražnike moli. Neki rimski trinog njemu s sekiro glavo odseka. Šel je veselo v nebesa na svoj apostelski sedež, ki mu ga je Kristus odločil.

Vsmileni Jezus nas vse vabi prave sreče iskati rekoč: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obloženi, in jaz vas bom poživel! Vzemite jarm na se, in učite se, ker jaz sem krotek in iz serca ponižen, in bote pokoj najdlji svojim dušam. Moj jarm je sladek, in moje breme je lahko.“ Mat. 11, 28 — 30.

Srečen, kdor vse z Bogom začne, in z Bogom vse neha, in po vsih svojih potih Jezusa tovarša ima.“ Sv. Gregor Nac.

39. Sv. Miklavž.

Skerben varh nedolžnosti.

Sv. Nikolaj ali Miklavž je imel bogoljubne premožne stariše; bil je pa tudi on bogaboječ. Vsako sredo in petek se je že dete postil, in ni tega posta vse svoje žive dni opustil. — Ojstrega življenja vaditi se je, potreba od mladih nog, da nas pregrešno poželenje ne pre-maga. Mehkužen (izcartlan) mladenč, pa puhla repa; na duši in truplu malo velja.

Sveto čistost je toljko ljubil, da še drugjega spola mladenč pogledal ni, ter je dobro vedel, kar sv. Duh govori: „*Odverni svoj obraz od nališpanega ženstva in ne zijaj po ptuji lepoti. Zavolj ženske lepote se jih je veliko pogubilo, in iz nje se poželenje kakor ogenj vnema.*“ Kakor je sam nedolžnost ljubil, je tudi drugim za nedolžnost skerbel.

Neki žlahten mož je tako obožal, da ni imel živeti več. Imel je pa tri hčere. Nesramnih gerdežev je bilo po mestu, ki so hotli nedolžne deklice z dnarmi zapeljati. Že jih je mislil nesrečni oče zapelivcam prodati. Sv. Miklavž to zvedeti, ponoči pod okno pride, in verže lepo mošno dnarjev skoz okno, prvo noč za prvo, po tem za drugo, in za tretjo hčer, da so se lahko pošteno omožile. V te spomin se otroci še zdaj o Miklavžovem darujejo, kakor bi sv. Nikolaj pridnim kaj skoz okno prinesel; za to tudi tri jabelka na podobu imá.

Rad je molil, zgodaj vstajal, in službo božjo opravljal; Bog ga je za to v duhovski stan poklical. Ko so v Miri, nekem mestu na jutrovem, škofa volili, in prosili Boga, naj jim ga po svoji volji da, jim je bilo rečeno: „Kteri bo prihodno jutro prvi v cerkev prišel, bo njihov škof.“ Sv. Nikolavž, ki tega vedel ni, pride na vse zgodaj v cerkev. Z ve-

seljem ga kristjani primejo in škofa postavijo. — *Tudi naj te ne grozi zgodaj vstajati pred belim dnem, ker je obljubil Gospod nebeški venec njim, ki zgodaj čujejo.*

Čudodeln mož je bil sv. Miklavž na svetu, je ljubil otroke in jih skerbno učil; za to se še zdaj poseben prijatelj pridnih otrok česti. Veliko je ljudem dobrega storil, za to je lahko in veselo vmerl rekoč: „*V tebe, o Gospod, je zaupala duša moja; vzemi njo v roke svoje.*“ Pa tudi po smerti je vsim, ki se njemu priporočajo, mogočen prošnik.

Mladenčci, ki hočejo biti njegovi prijatli, naj nedolžnost varjejo, svoje telo pokorijo, in iz malega vsako hudo poželenje premagajo. Sv. Duh govori: „Dobro je človeku, ki jarm od svoje mladosti nosi.“ Žal pesm. Jerem. 3, 27.

„Ojstro radi se živeti, drugim dober biti; poterplenje z bližnim imeti, sam nar več storiti.“ Sv. Krizostom.

40. Sv. Pankrac.

Mlad služavnik Jezusov.

Kakor imajo deklice sveto Nežo, tako mladenčci svetega Pankraca lep izgled, kako naj bojo, če ravno so še mali, Jezusu zvesti.

Življenja srečen pot.

Starejši svetega Pankraca so malikvavci bili; on pa, kedar je v svojem štirinajstem letu v Rim prišel, se je v keršanki veri podučiti in kerstiti dal. — *Ne pozabi, mladenč, kaj so troji bôtri pri svetem kersti za tebe obljubili: uči se rad keršanskega nauka, derži božje zapovedi.*

Kmalo po tem so ga neverniki zgrabili, in pred hajdovskega cesarja peljali, ki ga je močno nagovarjal z hudim in dobrim, naj Jezusa zataji. Ali sveti mladenč serčno odgovori: „*Ne misli, o cesar, če sem ravno mlad, da bi tak nespameten bil, kaj takega storiti. Naš gospod Jezus Kristus nam toliko pameti in serčnosti da, da se ne bojimo protenja nobenega poglavarja ne sodnika; troji bogovi, ktere hočeš, da bi čestil, so goljufi in zapelivci bili; sram in greh je njih čestiti.*“ Na to ga vkaže cesar ob glavo djati. Žlahni mladenč, ko roža lep, veselo svojo glavco nagne, in prelije za Jezusa svojo kerv, ter njegova čista duša med angele božje zleti.

Ne boj se hudobnih ljudi, fantič mlad, ki te hočejo v greh napeljati. Če si ravno pri slabi moči, angeli božji se bojo za te poskusili, da boš premagal pregrešni svet in vso njegovo hudobo. „Blagor njim, govori Jezus, ki so zavolj pravice preganjani; ker njih je nebeško kraljestvo.“ Mat. 5, 10.

„Tudi brez ognja in meča krono marternikov zadobimo, ako namreč vse težave rado-voljno poterpimo.“ Sv. Gregor.

41. Sv. Paškal.

Vbogi šolar in bogaboječ pastir.

V španski deželi je bil sv. Paškal doma, tako vbožnih starišov, da ga niso imeli začem v šolo dati. Še majhen je bil, pa je silo močno želel se branja naučiti. Vzel je abecednik na polje seboj, se za potam vsedel, ter memo gredoče prosil, naj ga čerk učijo, in mu pokažejo, kako se bere. — *Velik božji dar je branje, kdor ga zna; ali le svete in koristne bukve brati dobro je; slabih se je treba zlo varvati. Tudi sv. Paškal je le molitvine in pobožne bukve bral.*

Berž ko je odrastel, je pastirček v službo šel, in nekemu gospodarju skerbno živino pasel. — *Gerdo je, če odrašeni otroci služiti ne gredo, kedar nimajo doma dela, živeža, ne oblačila. Kdor postopa zdrav in mlad, je sam svoj in drugih tat.*

Bogaboječi in pridni pastirček svojemu gospodarju živinco lepo pase, se škode varje, pa tudi greha. Kedar mu enkrat gospodar

vkaže v ptuj vinograd po grozdje iti, da bi si žejo ogasil, fantič tega ni hotel storiti. „Grozdje ni naše, je djal, rajši se dam na kose raztergati, kakor še kaj tak malega vkra-
sti; za to ker je greh.“ — Kako radi pa slabi pastirji v bližne vinograde lazijo sad in grozdje jemati; na ptuje njive letajo, repo in podzemlice kopat; derva brez potrebe kurijo, pogosto meje, plote in hoste požgejo; kako bojo škodo povernili? kaj bo za njihovo dušo!

Na paši je mladi Paškál premišloval lepo zeleno polje, žito in druge stvari: ter je za vse Očeta nebeškega hvalil in častil. Ker je gospodar pravičnega fantiča spoznal, ga je hotel za svojega sinovca vzeti, in mu vse premoženje sporočiti, ker ni imel svojih otrok. Mladenč pa, v svojem bornem stanu ves zadovoljen, se mu je lepo zahvalil, rekoč: „Vbožec sem rojen, vbožec naj vmerjem; saj je tudi Izveličar moj vbožen bil in je prišel na svetle drugim služil.“ — Srečen je, kdor to za dobro vzeme, kar ima; zadovoljnost je polovica življenja.

Težko je bogaboječemu mladenču djalo, da so mu koze v škodo vhajale, in močno ga je vest pekla, če je njegova živina v ptujo setev prišla, in kake škode naredila, ker je vedel, da se storjena škoda vselej po moči mora poverniti. Tudi slabo zadržanje drugih

pastirjev ga je v serce bolelo, ker so igrali, preklinjali in se topli. Gostokrat nje svari, pa gerdeži so ga le zasmehovali in sovražili, da ni z njimi hudo delati hotel. On je na mesti igre le dobre bukve bral in svete pesmi prepeval. — *Koljko greha se po pašah zgodi, je povedati groza. Zatorej, fantič mlad, ki z drugimi fantiči paseš, nikar, da bi se med sebo gerdih reči učili, se pred ljudmi skrivali in svojim starišam ne povedali. Saj na spo-vedi hitro povejte, kar ste storili. Bogu se ne morete skriti, njemu ne morete uiti; njega razžaliti naj bo vas strah.*

Bogu bolj zvesto služiti in se ložej greha varvati, je svojo službo zapustil in se v družino duhovskih bratov svetega Franciška podal. Ojstro je živel, svoje dolžnosti na tenko dopolnoval in je z revnim živežem za dobro vzela. Svojim predpostavljenim je bil v vsih pravičnih rečeh čisto pokoren, in se nigdar ustavljal ni, kedar so mu kaj vkazali, naj bi še tak težavno bilo. Jezusa in Marijo je posebno čestil, rad premišloval Kristusovo terplenje, in je hodil tudi on radovoljno po poti terpenja za Izveličarjem svojim. Kakor je pobožno in zmeraj pohlevno živel, je tudi veselo dušo Jezusu in Mariji izročil, in k njima v hišo Očetovo šel.

Vsaki človek, naj si ravno brati ne zna, vendar dvoje bukve ima, iz katerih se lahko uči Boga spoznovati, njega hvaliti in čestiti: perve bukve so vse stvarjene reči; druge pa križani Jezus, njegovo življenje, terplenje in smert. Srečni vsi, ki te dvoje bukve beró; od njih Kristus govori, ki pravi: „Blagor v bogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.“
Mat. 5, 3.

„Vse je nečemernost; le Boga ljubiti in njemu služiti, to ni nečemernost. Svet zaničvati in za nebesa si prizadevati, to je nar večí modrost.“ **Tomaž. Kemp.**

42. Sv. Pavl.

Kako se pokoriti za zmote mladih let,

Svetemu Pavlu je bilo poprej Savl ime. Bil je v mestu Tarzus v deželi Ciliciji ¹⁾ rojen. Mladenč prebrisane glave se je v Jeruzalem,

¹⁾ Cilicija je bila dežela v mali ali okrajni Azji blizu Evrope; in poglobitno mesto dežele je bilo Tarz, kjer je veliko Judov prebivalo, med katerimi so bili starejši svetega Pavla. V mali Azji so prebivali Galatarji (Galačani), katerim je sv. Pavl pisal; tudi mesto Efez je bilo pri morji blizu Smirne.

v poglavitno mesto na Judovskem, v šolo podal in že vsih izraelskih postav prav dobro naučil. — *Dobro je za mladenčca, ako je prave glave, da v šolo pride in se uči. Če pa dobre glave in čednega zaderžanja ni, je stokrat boljše, da doma orje in kosi (seče), kakor bi šole pometal; nar večji vjima (škoda) je za šlaho spriden dijak (učenec), — Savl, še mlad, je bil v svoji učenosti silo visokih misel. Poslušati lepe nauke ponižnega Jezusa napuhnjenemu mladenču ni dopadlo. Ves serdit v svojem sercu grozovitno misel sklene, vero v Jezusa zatreti, in vse njegove učence do smerti preganjati. — Tako le so vsakemu mladenču dve reči nar nevarnejši: prevzetija in naglost; napuh mu jamo kople, in naglost ga v njo pokople. Zatorej bodi ponižen, in ne prenagli se v svojih sklepih; le po nizki, ravni dolini se varno hodi, in po malem se daleč pride; kar je prav.*

Savl je svetega Štefana kamnjati pomagal, in vbijavcom oblačila varval, da bi ga ložej pobili. Sv. Štefan je pa tudi za njega molil, naj mu Bog njegove grozovitnosti v greh ne prišteje; in molitev svetega marternika je Savlu vsmilenje zadobila. — *Koljko je med nami razvujzdanih preganjavcov svete nedolžnosti, ki skoz zapelivo in pohujšljivo življenje zveste služavnike in služavnice Jezusove prav*

po Saveloro preganjajo, ktere je tudi Jezus s svojo rešnjo kervjo odkupil. Molimo za nje, kedar naše posvarjenje kaj ne pomaga; naša molitev bo jim vsmilenje zadobila, kakor molitev svetega Štefana mlademu Savelnu.

Še premalo je Savelnu bilo v domačem mestu Jeruzalemi kristjane preganjati; prosil je judovske poglavarje, naj ga pošlejo v ptuje mesto Damašk¹⁾, naj bi tudi tam vse verne kristjane polovil, in jih pokončal. Poslali so ga in mu dali strašno oblast: ali zdaj se ga Kristus usmili. Že ves serdit blizo mesta Damaška prijaha, in ko bi trenil ga nebeška svetloba obsije, na tla verže, in vsegamogočen glas iz nebes zadoni (zagermi): „Savl, Savl! po kaj me preganjaš?“ Ves prestrašen Savl popraša: „Kdo si pa ti, Gospod?“ In spet zasliši: „Jaz sem Jezus, kterega ti preganjaš. Teško ti bo se meni ustavljati.“ Ves trepetaje in stermé Savl odgovori: „Gospod! kaj hočeš, da naj storim.“ Gospod mu reče: „Vstani, in pojdi v mesto, in tam ti bo povedano, kaj ti je storiti.“ Tovarši so ga za roko v mesto peljali; zakaj od prevelike luči, ki ga je osvetila, ni z odpertimi očmi vidil. V Damaški je tri

¹⁾ Damašk, bogato staro mesto v Sirji, ki je deželi judovski polnočna sosedka. Damašk še zdaj na jutrovem močno slovi.

dni molil in se postil; po tem mu Bog duhovnika Ananijeta pošle, ki ga je kerstil; in zdajci je zopet vidil, ter je bil usmiljenja božjega črez vse vesel. — *Tudi tebi pregrešni, razpušeni človek, ki stariše žališ, ali pijančiš, pohujšanje delaš, premoženje zapravljaš in se posvariti ne daš, tudi tebe vsmileni Jezus bara: „Zakaj ti mene preganjaš? kaj stem ti hudega storil, da me žališ in na novo moriš? Oh kdaj mu boš vender prav odgororil, po Savlovo rekoč: „Kaj hočeš Gospod, da naj storim?“ — Padel boš tudi ti iz divjega konja svojega pregrešnega poželenja; ali boš pa tudi vstal in se tako resnično kakor Savl poboljšal? — Moliti in postiti se je vsakemu človeku potrebno: nedolžnemu, da se hudega varje, grešnemu človeku, da se spokori in vsmilenja božjega deležen stori. Mladenč, ki rad moli, in se posti, se pogubil ne bo; kdor pa molitev in post opuša, je že na poti pogube.*

Sv. Pavl skoz svet kerst ves preroben, Jezusa odrešenika sveta zdaj ravno tako očitno in serčno oznanuje, kakor je poprej verne kristjane preganjal. Po vsih imenitnih judovskih, gerških in laških mestih je učil Jezusa spoznovati in v njega vervati; in kakor je poprej on verne preganjal, tako so zdaj neverniki njega preganjali. Serditi judje so se v Jeruzalemu zaprisegli, da nočejo jesti, dokler

ga ne bojo vmorili; ali njegov sesternik je to prisego zvedel in svetemu Pavlu povedal, kteri ga je k deželskemu poglavarju poslal, da je svetega Pavla iz rok hudobnežov rešil.

Kedar je že brez števila veliko nevernih Judov in hajdov v sveti keršanski veri podučil, tudi blizo naših krajev pripridgval, bil zavoljo Jezusovega imena velikokrat v ječo zapert, kervavo tepen in nevsmileno preganjan, so ga v Rim vklenjenega pripeljali, pa zopet prostega pustili. Po tem, ko je tudi v Rimu s svetim Petrim veliko Judov in malikvavcov preobernal, so ga sovažniki ravno tisti dan ob glavo djali, ko so svetega Petra križali. — *Tako je sv. Pavl skerbno popravljjal, kjer je mlad Savl prenašlo hudega storil, ter nam zapustil lep izgled, kako se naj v resnici poboljšamo, in delamo za storjene grehe pravo pokoro.*

Mladenč, premaguj svoje pregrešne nagnone, z zapelivim svetom se serčno vojskuj, da tudi na koncu svojega življenja s svetim Pavlom lahko veselo porečeš: „Dobro sem se vojskoval, srečno sem svoj pot dotekel, vero ohranil, zdaj me čaka krona pravice, ktero mi bo dal pravični sodnik; pa ne le meni, ampak tudi vsim, ki se veselijo njegovega prihoda.“
II. Tim. 4, 7 — 8. „Glej, da se zdrav spokoriš, dokler še lahko grešiš, da se ti bati po-

treba ne bo. Ako se hočeš še le pokoriti, kedar ne moreš že kaj več grešiti, bi le pregreha tebe pustila, ne pa ti njo.“ Sv. Avguštín.

43. Sv. Peter.

Izgled goreče ljubezni do Jezusa.

Bog ne gleda žlahnije ljudi, ne porajta bogastva, ne dragih posvetnih reči; le kdor žlahno serce ima, in pošteno živi, njemu do-pade kakor sv. Peter, ki mu je bilo Jonov Šimon ime. Ribičev sin je bil, in s svojim bratom Andrejem po galilejskem morji ribil. Sv. Andrej ga je k Kristusu pripeljal, in Jezus je dobrega človeka spoznal, apostola izvolil in Petra (po našem skalo) imenoval, očitno pokazal, da bo Peter, če ravno bor-nega stanú, prvi kamen njegove svete cerkve. — *Poglej, mladenč, kako Bog ponižne povzdiguje, ter poniža prevzetne. Ne zanašaj se preveč na svojo moč, ne na imenitnost svojega stanu; ako ti Bog ne pomaga, bo vse tvoje delo brez blaga. To nam sv. Peter pokaže.*

Ribil je neko noč od večernega mraka do belega svita, pa še ni ribice vjel. Ravno s svojimi tovarši žalostno mreže izpera. Jezus

pride, mu vkaže, naj še enkrat mrežo potegne, in glej, v Jezusovem imeni toljko rib zavzdigne, da se mreže tergajo, in čolnici vtaplajo. — Neko drugo noč so se apostoli po galilejskem morji peljali, Jezus pa pride po vodi k njim, kakor po suhem. „Gospod, pravi Peter, naj še jaz po vodi k tebi grem.“ „Pojdi le!“ mu Jezus reče. Peter stopi na vodo, in po vodi kakor po suhim gre. Kedar pa veter zahlidi, in se valovi zmajijo, hitro se Peter prestraši, in voda se pod njim vdira. „Gospod, pomagaj!“ Peter zavpije, in Jezus mu roko poda, rekoč: „Slabovernež! zakaj si dvomil?“ — *Kliči tudi ti, kedar boš v sili: pa tudi terdno zaupaj, da te Jezus zapustil ne bo.*

Ko so apostoli z Jezusom po svetu hodili, so prišli neki dan dacarji dacjo za tempel pobirat. Vprašajo Petra, ali Jezus dacjo plačuje? „Kako pa!“ odgovori Peter in gre Jezusu pravit. Jezus mu že na proti pride, rekoč: „Stopi k morju, verzi ternik (odico) in pervo ribo, ki se vjame, vzemi in odpri ji gobec; in boš najdel denar; ž njim plačaj za me in za se. — *Kako lepo nam Jezus pokaže, davke voljno odrajtovati. Bog vsakemu rad pomaga, ki daja Bogu, kar je Božjega, in cesarju, kar je cesarjevega.*

Peter je toljko Jezusa ljubil, da je hotel vmreti za-nj; ali Jezus ga je svaril, naj se

ne prenagli v svojih obljubah, ter mu pove, da ga bo prihodno noč pred njegovim terplenjem trikrat zatajil, preden petelin dvakrat zapoje. Peter ni tega verjel, in se je na svojo moč preveč zanesel. Jezus na oljski gori k Očetu nebeškemu moli, in se na prihodno terplenje pripravlja; Peter pa zravno terdo spi in noče čuti. Jezus ga zbudi in opominja rekoč: „Šimon, kaj spiš? ali ne morete z meno bedeti? Čujte in molite, da v skušnjavo ne padete; duh je scer voljen, ali slabo meso.“ — Sovražniki pridejo, in Jezusa primejo; Peter plane po konci, mahne s svojim mečam, in nekemu beriču uho odseka: Kristus ga za njegove naglice del pokrega, ter pravi: „Peter, vtekni svoj meč v nožnice, zakaj vsi, ki za meč primejo, bodo z mečam končani.“ — *Tako nigdar dobro ni, kar se prenaglo zgodi; potreba je premisliti, preden se začne. Najde se dosti fantov, pa tudi ostarlih mož, ki silo gerdo navado imajo, za vsako žal besedo boj narediti. Ali prevroča kri se rada hitro ohladi in prelije. Kdor se rad tepe in bojuje, ne bo dolgo zdrav, ne starih dni včakal, zdrava pamet narveč velja.*

Kedar so rabelni Jezusa zvezali, in pred krivične sodnike peljali, leze tudi Peter od daleč za njim, in pride v dvoriše tiste hiše, v kateri so Jezusa sodili, kjer se je pri ku riši

(ogniši) z hlapci grel. Neka dekla, vratarica, Petra vglada, in reče: „Ta le je tudi Jezusov tovarš.“ Peter pričo vsih taji in pravi: „Jaz nisem; še ne poznam ga, ter ne vem, kaj govoriš.“ Petelin pervokrat zapoje. — Ne dolgo po tem spet druga dekla pride, in pravi: „Poglejte ga, tudi ta je bil z Jezusom Nacarenskimi.“ Peter pa je še huje tajil in terdil, da ga ne pozna. — Poslednič ga še hlapci obstopijo, ter pravijo, da ga po besedi poznajo, da je Galilejec in Jezusovih tovaršev kdo. Peter, ves plah, se začne rotiti, da ne pozna Jezusa; in kedar ga tretjič zataji, v drugič petelin zapoje. — *Tako lahko pravičen greši, ako se priložnosti greha ne varje: koljko ložej slaboten, ki priložnosti iše!* — *Ženstvo je Petra premoglo, da je svojega ljubega Gospoda zatajil; ženske bojo tudi tebe zapeljale, mladenč, da boš Boga pozabil, in svojo dušo zgubil, če se jih varval ne boš.*

Ravno je bil Peter Jezusa tretjokrat zatajil, kedar njega iz sodne hiše peljajo. Milo se Jezus na Petra ogleda, njegov božji pogled Petrovo serce prebode; spomni se svoje obljube in storjene velike nezvestobe. Brez pomude iz nesrečnega kraja hiti in milo joka. — *Lehko si že morde tudi ti Jezusa s svojim slabim zadržanjem zatajil? ali si že tudi se raz-*

jokal? Drage solze, ki iz božje ljubezni izvirajo, nam omirajo naše pregrehe.

Kedar je bil Jezus od smerti vstal, in se apostolom večkrat prikazal, je Petra trikrat zaporedi pobaral: „Simon, Jonov sin! ljubiš mene?“ Sv. Peter mu odgovori: „To je, Gospod! veš da te ljubim. — Kaj bi pa ti odgovoril Jezusu, ako bi tudi tebe pobaral: „Moj sin! ali ljubiš mene?“ „Kdor mene ljubi, veli Jezus, naj derži moje zapovedi.“ To je sv. Peter storil. Ni več svojega Gospoda zatajil, ni se več sovražnikov Jezusovih zbal: očitno je pričal Judom in hajdom, da je Kristus božji Sin in Izveličar človeški. Judovske, gerške in laške dežele je pridigvaje obhodil, in poslednič v Rimi svoj apostolski sedež postavil. Grozovitni kervolok (tiran), hajdovski cesar Nero, vkaže svetega Petra in Pavla, ki sta silo veliko nevernikov v Rimu preobernila, vmoriti.

Kedar kristjani to zvejo, prosijo svetega Petra, naj zbeži. Če ravno ne rad, se vender na prošnjo vernih iz mesta poda; alj na mestnih vratih ga Jezus sreča, kakor bi hotel v mesto iti. Sv. Peter ga popraša: „Gospod, kam greš? Jezus mu odgovori: „Grem v Rim, se še enkrat za te križati dat.“ Sv. Peter spozna, da je božja volja, naj zdaj za sveto vero vmerje, se gredoč poverne in v Rimi na

križi smert stori. Preden so ga križali, si je izprosil, naj mu glavo k zemlji obernejo, ker po svojih ponižnih mislih vreden ni bil, ravno kakor njegov Gospod križan biti.

Kakor sv. Peter, ljubi mladenč tudi ti vsmilenega Jezusa, in vari se, njega kdaj zatajiti. Srečen, ki s svetim Petrom v resnici reči zamore; „Gospod! ti veš, da tebe ljubim.“ Jan. 21, 17. „Ljubezen, kjer je, dela velike reči: ako jih ne, prava ljubezen ni.“

Sv. Gregor.

44. Sv. Primož in sv. Felicjan.

Ljubezniva brata.

Bila sta v Rimu sveta brata Primož in Felicjan rojena, v življenju in v smerti zvesta tovarša. — *Lepo je slišati, ako se bratje med sebo čedno imajo, hudega varjejo in opominjajo v dobro, kakor otroci enega očeta, ene matere; še lepše je gledati njihovo djanje in nehanje, ako so ene dobre misli, ene pravične volje, kakor teče le éna kri po njihovih žilah; nar lepše je pa za brate, ako jih ne razloči terplenje in tudi ne smert, kakor svetega Primoža in Felicjana.*

Obadva kmalo sta se svete keršanske vere prijela, sta po njej zvesto živela, ali ravno za to na vkazo nevernih cesarjev vjeta in nevsmileno v ječo veržena bila. Pred sodnika nju po tem ženó, ki nju sili s hudim in z dobrim, naj bi maliké molila in zatajila Jezusa. Pa po braterno odgovorita: „Le samo enega Boga moliva; le en sam je pravi Bog.“ Za to njuno terdno vero ju s svinčastimi robatkami grozovitno raztepó; pa vse tepenje ne premaga stanovitnost svetih bratov. — *Kako dobro je imeti v sreči in nesreči pravega tovarša, ki nas v naših slabočah podpera, in v krepostih (čednostih) poterdi. Samek lahko pade, in ni ga, ki bi mu roko podal. Pa tudi bratje se pozabiti ne smejo, kakor se nista pozabila sv. Primož in sv. Felicjan.*

Naj bi si keršanska brata serčnosti ne delala, nju grozovitnik vsakega v drugo ječo zapreti vkaže. Nekoljko poznej zapove svetega Felicjana pred se prignati, ter se mu sladek dela pa tudi grozi, njega premotiti; ker pa nič ne opravi, ga vkaže k stebru pripeti in ga cele tri dni brez vsega živeža pusti. V treh dneh se svetega Primoža z lažjo loti, rekoč: „Tvoj brat je bolj pameten, kakor si ti; storil je cesarju po volji; bogove moli, in je zdaj v časti pri njem.“ Sv. Primož, od Boga

Življenja srečen pot.

razsvetlen, je lažnivcu odgovoril: „Ne boš me preslepil ne! Po angeli vem, kako je z mojim bratom. Bog daj, da kakor sem ene volje z njim, tudi vmerjem za vero z njim.“ — *Tako lepe sprave braterne je pač malo med nami! Koljkokrat se bratje med sebo za premoženje starišev pravdajo, v škodo spravljajo, in pogosto do smerti sovražijo! Med njimi vgasne keršanska ljubezen, pa tudi zgine božji blagoslov (žegen). Bog nas varji take žlahte in daj vsim, ki smo ene kervi: tudi ene poštene misli biti v veselji kakor v terplenji, v življenji in v smerti, po izgledu svetega Primoža in Felicjana.*

Sodnik ves razkačen vkaže zdaj tudi svetega Felicjana pred se prignati, zapove svetega Primoža na tezavnico razpeti, z železnimi grebeni tergati, in mu pričo brata raztopljen svinec v usta vlivati. Kedar tudi te strašne muke služavnika božjega niso premogle, reče dva leva nad nju izpustiti; ali pohlevno sta se pred nju vlegla, in njima noge lizala. To čudo viditi, se je veliko nevernih preobernilo. Poslednič nju da poglavar ob glavo djati. Njuna sveta trupla so svoje dni iz Laškega na Krajsko prenesli, kjer zdaj v Kamniku počivata: njuni duši pa vživata pri Gospodi nebeško veselje.

„Poglej, kako dobro in veselo je, kjer bratje v edinosti prebivajo. Gospod je ondi svoj žegen (blagoslov) obljubil in večno življenje.“ *Psalm 132, 1 — 3.*

„Kdor svojih bratov prav ne ljubi, bo v svoji čednosti na zgubi.“ *Sv. Ciril.*

45. Sv. Rok.

Prijatelj bolnikov.

Žlahnih in bogatih starišev sin je bil sv Rok v francoski zemlji doma. Bogaboječe izrejen, bil je dobrega serca in prebrisane glave mladenč, podoben mlademu drevcu, ki veliko žlahnega sadu kaže. Nar veči veselje bilo je njemu Bogu služiti. Kedar so mu v dvajstem letu oče in mati odmerli, je svoje veliko premoženje vbogim razdelil, na obljubo Jezusovo, ki govori: „*Kar ste komu nar manjših bratov storili v mojem imeni, ste meni storili.*“

Ne le dajati vbogajime, tudi vse svoje življenje darovati Bogu v čast in bližnemu k pridu, je sklenil serčni mladenč, ter je vedel, da kdor skopo (pičlo) seje, bo tudi skopo žel; in kdor obilno seje, bo tudi obilno plačilo žel. — Kedar je svoje posestvo nekemu stricu zapustil, se je po romarsko v laško deželo

podal, kjer je ravno tisti čas v nekih mestih grozovitna kuga morila. *Ta strašna šiba se pri nas večdel le po imeni pozna, pa gorje ljudem, ki si jo skušajo. Tudi sapa je tak rekoč po nesrečnih krajih s smertnim strupom napolnjena; pogosto že dihlej človeka vmori. Vse, kar le more, rado beži; ni njih, ki bi bolnikom stregli, in merlice pokopovali. Mesta vtihnejo, ceste samotne, hiše prazne, lepi kraji so gole pušave. Pa tudi v toljki smertni nevarnosti pravi kristjan bolnikov zapustiti ne sme, kakor nam sv. Rok lepo pokaže.*

Kedar veliko silo zasliši, kako se bolnikom godi, na ravnost se iz pota v bolnišnico (špital) poda, bolnikom streč, ter jih tolaži in obezuje, in vmerjočim srečno vmreti pomaga. Ni se mu gnusilo neznanih bolečin, če je bil ravno rojen žlahnik; ni se naveličal težavne in nevarne službe, ako je ravno mlad bil; njegova keršanska ljubezen je vse premagala. — *Tako mladenč tudi ti stori, kedar bolnika v hiši ali v soseski imaš; prevzdigni betežnika, preobleci ga, pojiši mu zdravnika, pripeljaj mašnika, in pomagaj, kakor zamoreš, da boš tako Jezusa vreden tovarš.*

Po tem, ko je sv. Rok že dolgo zadosti kužnim bolnikom stregel in neznana bolezen odhenjala, tudi njega Bog z ravno to boleznijo objiše, da bi si lepši venec v nebesih

zaslužil. Jelo ga je hudo mraziti, in neznane gerče so se po njegovem životi prikazale. Ni se tega prestrašil, ampak je hvalil Boga, ki je njega objiskal. Da bi ljudem na poti ne bil, ali da bi kdo od njega bolezní ne našel, se v tiho samoto zavleče, in v slabi bajtici prebiva, ali že ozdraveti, ali pa srečno vmreti, ako bi božja volja bila. Bog pa svojega služeta ni pozabil; vsak dan mu je kužej (mali pesek) nekega žlahnega Gospoda kruha prinesel, in Bog mu je dal, da je zopet ozdravel. — *Tako vsmilenje najde, kdor vsmilenje skaže; dobri Bog rajši čudež stori, kakor bi človeka zapustil, ki je vsmilenega serca.*

Sv. Rok ni iskal hvale ljudi za svoje dela keršanske milosti, tudi ne plačila na tem svetu, in se je spet v svoje domače kraje povernil. Niso ga več doma poznali, toljko je shudel v svoji težavni službi in nevarni bolezní. Gerdo ga njegovi ljudje sprimejo, in kakor bi bil kak hudoben potepin, njega v ječo zapró. Bogu je zadosti bilo; bil je dovolj skušan in pravičen najden, za to ga je k sebi vzel, njemu krono življenja večnega dat. Veliko čudežov se je na njegovo prošnjo posebno v kužnih boleznih zgodilo; še zdaj se po vsem keršanstvu v hudem pomoru njegovi prošnji priporočajo.

Mladenč! kedar boš tudi ti hudih bolezni včakal, ne pozabi v takih žalostnih dneh, da je bolnikov postrežba pred Bogom nar imenitnejša služba; in v nevarni kužni bolezni naj te besede svetega Janeza srečnega storijo, ki govori: „V tem smo spoznali, ker je svoje življenje (Jezus) za nas postavil, naj da tudi mi za brate življenje postavimo.“ I. Jan. 3, 16.

„Bolniku daj jedila, preskerbi mu zdravila, in rane obezuj; prašaj, kaj ga boli? naj voljno poterpi, ga lepo opominjaj.“ Sv. Gregor.

46. Sv. Rupert.

Priden delavec v vinogradu Gospodovem.

Kdor hoče bogaboječe živeti, mora na svetu preganjave terpeti: to nas sv. Pavl uči in nam sv. Rupert očitno pokaže. Bil je imenitnega rodu, pa tudi svetega življenja, prvi škof v mestu na nemškem, ki se mu Vormz pravi. Skerbno je malikvavce in krivoverce učil, da bi se preobrnili; pa tudi grešnike opominjal, naj bi se poboljšali. Terdovratnim hudobnežem je pa na to merzelo; vzdignejo se, in svojega skerbnega dušnega očeta iz mesta iztepó. — Tako se pravičnim pogosto godi, kakor jim je že Jezus povedal, rekoč:

„Glejte, pošlem vas, kakor jagneta med volke.
— Ako vas v enem mesti preganjajo, bežite
v drugo.

Tisti čas je vsmileni Bog Teoda, bojar-
skega (parskega) vojvoda razsvetil, da je po-
želel sebe in svoje kraljestvo pokristjaniti.
Pošle svetega Ruperta prosit, naj pride njega
in njegovo ljudstvo keršanskega nauka učit.
Prav rad se apostolski mož v Bojarsko poda,
podučí vojvoda in veliko žlahnikov, ki so voj-
vodu služili; še tudi več drugega ljudstva, in
jih z velikim veseljem kersti. — *Tako ne-
skočno dobri Bog svete vere luč nevrednežem
vzeme, in bolj vrednim da, ki njo radi pri-
mejo, in po tajisti zvesto živijo.*

Sv. Rupert, priden delavec v vinogradi
Gospodovem, gre tudi po bližnih in dalnih de-
želah svet evangelj oznanovat. Pridigval je
za Donavo ¹⁾ po Estrajhi ²⁾ daleč do krajev

¹⁾ Donava (Dunaj) nar večja reka v Evropi, izvira na Nemškem; preteče veliko imenitnih mest, velike barke nosi, in se v černo morje izliva.

²⁾ Estrajh (Rakovsko), naše slovito cesarstvo, ima za severjem Rusa in Prajza, v jutri pa Turka sosede: v južnih krajih se adrijaškega alj beneškega morja in papežove dežele derži; v sončnim zahodi pa z Švajcarskim, Parskim in Saškim meji. Poglavitne dežele našega cesarstva so: Estrajh, Stajarsko, Ko-roško, Krajnsko, Tirolsko, Marsko, (Moravsko)

sedajnih vogerskih dežel. Prišel je v spodno Štajarsko in Koroško, kjer so tisti čas naši rojaki še več del v temnicah malikvanja živeli, katerim je izveličansko vero Jezusovo oznanoval. V Celi je svetemu Maksimiljanu, kakor pravijo, ravno na tistem mestu, kjer je bil ob glavo djan, cerkvico posvetil, je njegovo sveto truplo vzdignil, in sebo v tiste kraje prenesel, v katerih je sv. Maksimiljan škof bil. Zdaj v Pasavi v veliki cerkvi počiva. Veliko Slovincov, Zadrávljanov, je podučil in kerstil, in se po vsej pravici apostel Korotanije, posebno sedajnih Korošcov, imenuje: naj ga pa tudi s hvaležnim sercom vsak pošten Slovenec česti.

Česko (Pemsko), Poljsko, Galicja, Bukovina, Sedemgraško (Erdelija); Vogersko, Hrovaško, Slavonija, Dalmacija, Lombardija na Laškem, itd.

Po vsih estrajskih deželah više od 38 milijonov ljudi prebiva; med njimi je blizo 20 milijonov Slovincov, 7 milijonov Nemcov, drugi so Lahi, Madžari, Gerki, Judje itd.

Dunaj (Beč, Videnj) je poglavitno mesto vsega cesarstva, sedež svetlega cesarja. Veliko in lepo mesto je, kjer više od 400,000 ljudi prebiva. Nar imenitnejši je velika cerkev svetega Štefana, ki ima 420 čevlov visok turn, in 354 centov težek zvon. Na Dunaji je vseučilišče, kjer se vse znanosti učijo, pa tudi narviše oblasti in pravice vsega cesarstva.

Kedar je vidil, kako se keršanstvo po vsih krajih tepo kaže, si je svoje selo v Juvavji, nekem starem mesti, izvolil ga zopet pozidal, in lepo cerkev postavil, To mesto se zdaj Salcpurg imenuje, in je še zdaj sedež velike škofije. V dvajsetih letih njegovega apostolskega truda so vsi kraji njegove velike škofije omladeli, nevere in pregrehe so zbežale, in svete čednosti pravovernih kristjanov so povsodi slovele. — Prišel je tudi za svetega Ruperta vesel čas srečne smerti; ravno na veliko nedelo pri službi božji je svoje sveto življenje sklenil, in v veselje svojega Gospoda šel.

Nastopnik svetega Ruperta, sv. Virgilj, je bil ravno tak skerben, keršansko vero po Koroškem in Štajarskem vterditi in razširjati. Podučil je Karasta in Kotimarja, kraljeva mladenča korotansko-slovenskega vojvoda Boruta. Kotumar, ki je za Karastom kraljeval, prosi svetega Virgilja priti v Korotan. Pošle mu svetega Modesta, ki je prvi škof v Gospej sveti¹⁾ bil, in še več drugih mašnikov, ki so po deželi sveto keršansko vero učili. Poznej je sv. Virgilj tudi sam po Koroškem učil,

¹⁾ Gospa sveta je imenitna stara cerkva za Celovcam na Koroškem, kamor je še zdaj imeniten božji pot.

škofijo v Gospej sveti zaselil, in v Velikovcu pri stari cerkvi svetega Ruperta nekoliko korarjev postavil. Več sto let po tem so viši škofje Salcpurski ²⁾ Kerško, Sekavsko in Lavantinsko škofijo postavili, ki so še zdaj podružnice stare velike Salcpurske škofije.

Ne pozabi, mladenč, velike dobrote, katero si tudi ti po svetih oznanovavcih keršanske vere prijel; ohrani nebeško blago izveličanskega nauka, in stori po besedah svetega Pavla, ki nas uči: „Spomnite se svojih prejšnjih, ki so vam besedo božjo govorili; gledajte konec njih življenja, in ravnajte se po njih veri.“ Herb. 13, 7.

„Vemo, da se kralju dobro zdi, ako se njegov prijatelj počesti: tudi učeni so božji prijatelji: dolžni smo jih spoštovati, ker jih tudi on česti.“ Sv. Jefrem.

47. Sv. Tomaž.

Srečen premagavec posvetnih zadržav.

Kakor grešijo starejši, ki svoje otroke v stan silijo, h kateremu nimajo otroci veselja,

²⁾ Salcpurg, (Soligrad) imenitno mesto na Nemškem blizu Parskega, ima veliko lepih cerkuv in hiš. Svoje dni so bili veliki škofje v Salcpurškem tudi deželski oblastniki,

ravno tak tudi ni prav, da jim branijo, kedar jih pošten stan veseli. Taka se je svetemu Tomažu Akvinskemu godila. Imenitni gospodski starejši so mu v duhovski stan branili, in po vsej sili hotli, naj bi posveten bil; za to ga je mati v domač grad zaperla, in razujzdani bratje so mu nevsmleno naganjali, pa niso ga premogli. Mladenča še vsega nedolžnega zmotiti, pošlejo nesramno zapelivko, naj bi ga v greh zapeljala, ter so upali, da zapeljan več za duhovski stan ne bo. Sv. Tomaž, nedolžen angel, bi rad bil nesramnici ubežal, ali bil je zapert. Ker se drugač ubraniti ne mora, popade na ogniši goreče poleno, izpodi služavnico, po tem z ogorkam na zid svet križ naredi, pred nja poklekne in zahvali Boga, da je hudobo srečno premagal. Od te dobe so ga nečiste skušnjave zapustile. — *Kedar boš fantič mlad, tudi ti v hudi nevaršini svojo nedolžnost zgubiti, pomni, kaj je sv. Tomaž storil. Nečiste, pregrešne želje pogasiti pred Bogam več velja, ko celo vojsko sovražnikovo pobiti.*

Kedar je mati spoznala, da Tomažu v duhovski stan vbrani ne more, njega skrivaj iz grada izpusti. V visoke šole je šel, se skerbno učil, pa še bolj skerbno je Bogu služil. Več ko je znal, bolj je ponižen bil, in se svoje modrosti ni hvalil. Tovarši so ga imeli zijaka, ter so mu rekli: mutasti vol! — učitel

pa, ki je Tomaža prebrisanó glavo spoznal, je djal: „Tega vola glas se bo še kdaj po celém sveti slišal,“ In tako je bila. Sv. Tomaž je veliko učenih bukuv spisal, ki se po vsem kershanstvu beró. Posebno lepo je spisal od presvetega rešnega Telesa; tudi svetih pesem zložil, ktere se v katolških cerkvah pojó. Vsmileni Jezus ga za vse to enkrat pobara, rekoč: „*Dobro si pisal, Tomaž od mene; kako plačilo hočeš za to?*“ Sv. Tomaž modro odgovori: „*Kaj družega, kakor tebe, Gospod.*“ — *Tako je svojega Jezusa na tem svetu ljubil in se tudi pri njem zdaj v nebesih veseli, kjer je Kristus njegovo nar večí plačilo.*

Mladenč, ako želiš imeniten in hvalen biti, skerbi za trojno lepoto: svojemu sercu za sveto čistost, glavi za izveličansko modrost, duši pa za resnično pobožnost; v ti trojni lepoti boš angelov božjih tovarš. Sv. Duh govori: „Strah Gospodov je začetek modrosti; kdor se po tem ravna, dobro obrača; njega hvala ostane vekomaj.“ Psalm 101, 10,

Hočeš na sveti brez greha živeti, moraš sodbo božjo na misli imeti. Sv. Tomaž.

48. Sv. Valentin.

Kako se v Boga terdno zaupa.

V Rimi, v poglavitnem mestu vsega sveta, je sv. Valentin, pobožen mašnik, Bogu služil, za vboge skerbel, tudi neverne malikvavce je učil; pa ravno za to so ga slepi neverci sovražili, v ječo zaperli in rimskemu cesarju zatožili. — *Bodimo si mladi ali stari, bogati ali borni, vsi smo dolžni bližnemu po svoji moči pomagati: lačne nasitati, žejne napojiti, gole obleči, nevedne podučiti, posvariti grešnike, če nas ravno za tega del sovražijo, kakor hajdje svetega Valentina.*

Cesarju so malikvavci njega tožili, da ljudem Jezusa oznanuje, ki je njihovih krivih bogov sovražnik. Služavnik Jezusov brez vsega strahu nauke vere Jezusove cesarju razlaga, in sovražnim ljudem slepoto očita, ki izveličanski nauk zaničujejo. Cesarju modro govorjenje Valentinovo dopade. „To je učen mož,“ je djal. Divje ljudstvo se pa ni dalo vtolažiti, in cesar služavnika božjega oblastniku Asterju prepusti, naj ga obsodi vmoriti ali izpustiti, kakor se njemu vidilo bo.

Asteri vzeme svetega Valentina v svoje prebivališče, ter ga zaroti, naj mu prav pove, kdo je Jezus bil, in kakšini so njegovi nauki

Preden sv. Valentin pregovori, poklekne, in poprosi Jezusa, da bi mu prav govoriti pomagal. Razsvetlen od svetega Duha začne sv. Valentin učiti, da je Kristusov nauk prava luč izveličanja večnega, ki vsakega človeka razsvetli, kateri va-nj verje, in da vsi neverniki v žalostni temi živijo, ki ne spoznajo Boga, ne Jezusa Kristusa. — Radovedno ga Asteri pobara, rekoč: „Ali zamoreš ti slepim pogled dati? glej imam slepo hčer; ozdravi njo!“ Sv. Valentin njo reče pripeljati, poln živega zavupanja v nebo pogleda, moli — in ko bi trenil, je pregledala. Kar jih je priča bilo, se zavzamejo, in oče Asteri ostermi. Vse kristjane vkaže izpustiti, ki so za vere del v ječi zdihvali, in se da z vsimi svojimi domačimi kerstiti. — *Oh kako mogočna je molitva svetih služavnikov božjih! kar prosijo, vse zado-bijo. Kako veličastne so pa tudi njih dela! Kdo bi ne služil toliko dobremu Bogu!*

Cesar to zaslišati, se nevernega ljudstva zboji in zapove svetemu Valentinu, oblastniku Asterju in vsej njegovi žlahti glave odsekati. — *Srečen kdor za Jezusa življenje zgubi; bolje življenje bo njemu Jezus dal.*

Sovražen in preganjan boš tudi ti, bogaljubljen mladenč, za keršanske pravice del; ne malikvarci in neznabogi, ampak tvoji ravnokristjani, ki so s tebo pri enem kamnu keršeni,

te bojo opravljali in zasmehvali. Spomni in tolaži se z besedami svetega Pavla, ki govori: „Vsi, kateri hočejo brumno živeti v Kristusu Jezusu, bojo preganjanje terpeli.“ II. Tim. 3, 12.

„Kerv marternikov, ki se je prelila, je kristjanov seme bila. Več ko se jih je pomorilo, več se jih je pomnožilo.“ Tertuljan.

49. Sv. Vendelin.

Zvest hlapec in svet Gospod.

Lepše je Boga v serci, kakor kraljevo krono na glavi nositi; bolj je zaničvan služavnik božji, kakor štiman posveten grešnik biti. To nam sv. Vendelin v svojem življenji pokaže. Kraljevi sin je bil, kraljeva krona je bila njegova, ki bi njo bil po svojem očetu nosil; pa če ravno še mlad, je vendar hitro spoznal, kako nevarna bi za-nj bila posvetna visokost in se v tiho samoto podá, v radovoljnem božtvi živet. V svoji samoti si je nekajko zemlje obdelal, da mu je pošteno živeža dala, je lepo Boga služil, molil, delal in je bil prav vesel. — *Kmetič, ki nad svojim stanom zdihuješ, premisli, kaj te sv. Vendelin uči. Tvoja dobro obdelana zemlja več sreče za te ima, kakor*

čast in bogastvo vsega sveta; lahkejši je z motiko kopati, kakor kraljevo palico v rokah držati.

Neki velikonočen praznik (svetek) se je v imenitno mesto Trier ¹⁾ podal, tam službo božjo opravil. Po poti sreča bogatega žlahnika, in ga poprosi za božji dar, si v mesti nekoliko potrebnega orodja nakupit. Na mesto dara ga bogatin prav ojstro okrega, ter pravi. „Lenuh, si močen in velik, pa beračiš! Se nisi kaj delati naučil? Bolje da svinje paseš, kakor da vbogajme prosiš.“ Žerka je bila beseda bogatinova, ali lepa poterpežljivost Vendelinova. Voljno se bogatemu služiti ponudi. Po službi božji se k tistemu gospodu poverne in svinje pase. Na paši premišluje gostokrat lepo nebo, moli po noči in po dne, si tudi svojega kruha priterga in vbogim deli; ter tako svoj poreden stan posvečuje. Bog mu pri živini srečo da; njegova čeda svinj se je toljko lepo redila, da so se vsi čudili. Na to ga njegov gospodar viši ovčarja postavi. — *Koljko hlapcov in dekel med nami izgovor ima, da v službi Bogu služiti ne more, ne za*

¹⁾ Trier, staro imenitno mesto v nemški deželi, so nekdamni Rimlani pozidali, tudi cesarji v njem prebivali; ima staro škofijo, lepe cerkve in je zdaj Prajzu v oblasti.

nebesa skerbeti. Le samo tisti se tako izgovarjajo, ki imajo Boga za ljubo, in njemu radi ne služijo, svoje bogaboječe tovarše sovražijo in tožujejo, kakor so svetemu Vendelinu storili.

Gospodarja ni bilo dolgo časa doma. Kedar pride k domu in poprašuje, kako se kaj pri domačiji godi, mu pravijo, da vse dobro, le pri ovcah je slaba, zakaj Vendelin ni kratko nikar za ta posel; ne žene ob pravem času na pašo, ne prižene ob godi domu. — *Tako peklenski zavid (nid alj nevošljivost) človeka vjeda, naj če kraljuje ali ovce pase, in vse hudo na sveti stori Bog nas varji pred njim!*

— Drugo jutro žene sv. Vendelin prvo bart ovce na dalno pašo, kjer je bila zdrava merva (trava), in jih nekoliko poznej k domu pelja. Ravno tisti čas tudi gospodar iz lova jaha; Vendelina dojde in ga hudo zmerja, kakor bi zanemarn hlapec bil, ki ne zasluži dobrot, ktere pri svojem gospodu ima. Ves pohleven Vendelin odgovori: „Čeda bo gotovo še o pravem času doma.“ Gospodar jezen naglo naprej jezdari: pa glej, ko blizo grašine pride, vidi svojo čedo veselo pred njim v hlev skakati. Vsi se čudijo, in gospodar očitno spozna, da Vendelinu Bog pomaga. — *Kdor krivico voljno poterpi, za njega čast in dobro ime se Bog poskuša.*

Sv. Vendelin ni hotel imenitnejše službe, katero mu je po tem gospodar ponujal, ampak je prosil, naj mu v kloster priti pomore, ki je blizo v tistem kraji bil. Zgodilo se je. Ker se je v svojih mladih letih dobro učil, in je v svojem služevnem stanu sveto živel, je bil vsim tovaršem bogaboječega življenja nar lepši izgled: svojega apata ali poglavarja so ga izvolili. Kakor poprej v pastirskem stanu je tudi zdaj v duhovskem vse svoje dolžnosti zvesto dopolnoval, ter je po svetem življenji srečno vmerl in veselo nebeško krono prijel, za katero je posvetno radovoljno zapustil. Še zdaj je pastirjev poseben prijatelj in kmetov mogočen priprošnik, ki se njemu priporočajo.

Ne bodi žalosten, fantič mlad, ako moraš živino pasti, in si vbogih starišev sin; saj si vender otrok božji, in ravno takih je nebeško kraljestvo, če so pridni, in lepo Bogu služijo. Sv. Janez govori: „Poglejte, koljko ljubezen nam je Oče skazal, da smo otroci božji, za tega voljo nas svet ne pozna, ker tudi njega ne pozna.“ Jan. I. 3, 1.

„V nebesa se oziraj (ogleduj) vse svoje žive dni, da srečno totaj prideš, le to te naj skerbi. V nebesa najdeš pot, si kmetič ali gospod.“ Sv. Avguštin.

50. Sv. Vit.

Izgled, kaj z Jezusom premoremo.

Sv. Vit je v Sicilji, imenitni deželi na spodnem Laškem, rojen bil. Imel je stariše žlahne in bogate, pa to ni bila njegova sreča, zakaj neverni malikvavci so bili. Dobil je keršansko dojnico Krescencijo, ki ga je z svojim možam Modestom v keršanski veri lepo podučila in v božjem strahu izredila, in ravno to je bila nar večji sreča za-nj. Bil je že dvanajst let star, kedar njegov neverni oče zve, da je kristjan, in si vse prizadene, mladega sina ob sveto vero pripraviti. Kar sam ne premore, naprosi nevsmilenega oblastnika, naj ga vkaže hudo pretepati in terpinčiti, dokler bi vero zatajil; pa tudi on nič ne opravi. Grozovitni oče poskusi nedolžnega mladenčca v greh zapeljati, in reče nesramnemu ženstvu, naj ga omoti, bogaboječi Vit nje še pogledal ni, ampak goreče je molil, rekoč: „Zalostnega in ponižnega serca ne zaverzi, o Gospod!“ Ženstvo se je moralo mahoma izpred nja pobrati. *Dolžni so sini vbogati stariše svoje, ali nikdar v grešnih rečeh. Boljše je dom zapustiti, kakor doma grešiti, kedar bi sinu modri spovednik kaj tacega svetvali, kakor je storil sv. Vit.*

Ko blag mladenč vidi, da mu doma ostati ni, popusti očetov dom, in k svojim rednikom zbeži. Vsi trije so vero Kristusovo oznanovali, in na prošnjo svetega Vita se je čudov dosti godilo. Sovražni cesar v tisti kraj pride in vse to pozvé. Vkaže jih pred se prignati, ter jim vse dobro obeta, če zatajijo Jezusa; ako pa ne, bo jih dal divjim zverinam raztergati. „*Mirno bomo gledali hudo jezo tvojo, je sv. Vit cesarju rekel, Jezus Kristus tem poterpelenje da, katerih serca ima. Svojce on stori kakor med volki jagneta. Dober in vsega moččen Pastir je on, kteremu ovčic nobeden vzeti ne more: on nas bo tvojim levom branil.*“ — Izpustijo ljutega grozovitnega leva (oroslana) ali vleže se kak krotek kužej k nogam svetih marternikov. — Serditi cesar vkaže svetega Vita in tovarša njegova v kotel vrele smole, in razpušenega svinca posaditi, ali vesele pesme so v kotli prepevali Večnemu. Reče jih potem na les raztegniti, pa tako dolgo tepsti in tergati, dokler ne vmerjo; kar se je tudi zgodilo. Tako je sv. Vit v svojem petnajstem letu za sveto vero Jezusovo vmerl, ali pri njegovi smerti je Bog očitno pokazal, kako svoje zveste služavnike ljubi in česti. Toljko se je bliskalo in gromelo, da se je zemlja zibala, in več tempelnov lažnivih malikov poderlo.

Ne boj se mladenč terpeti za Jezusa, za nedolžnost svojega serca v vsih skušnjavah terdno stoj in pomni, kar Kristus govori: „Na sveti bote bridkost imeli; pa zavupajte; jaz sem svet premagal.“ Jan. 16, 33.

„Naj bratje! pojdmo le, tovarš nam Jezus je. Naš vojvoda in prednamec bo tud naš pomagvavec.“ Tomaž Kemp.

51. Sv. Vincenc.

Izgled, kaj sveto petje premore.

Sv. Vincenci, Pavlan po rojstnem kraji imenovan, je bil v francoski zemlji doma. Njegovi starejši bili so ubogi, pa pošteni kmetiči, ki so se na svojih rokah živeli; tudi majhen Vincenci je živino pasel. V dvanajstem leti so ga v šolo dali, in v kratkem se je toliko učil, da je tudi druge učiti začel. Nar veči veselje mu je bilo duhovnik biti; podal se je torej v viši šole, je po tem mašno posvečenje prijel, in je bil skerben pastir svojih ovčic.

Prigodilo se je, da se sv. Vincenc za nekega opravila del po morji pelja, morski razbojniki ga vlovijo, in v svoje raybarsko selo

Tunis v Afriko ¹⁾ zavlečejo, kjer ga v terdo sužnost, kakor pri nas neumuo živino, predajo. Kupil ga je neki Turčin, kateri je bil po-

- ¹⁾ Tolovajske ali razbojniške države se zovejo turške sela in kraljestva: Algier, Tunis, Tripolj, ki so dežele v Afriki o srednem morji. Iz tih svojih kotov turški razbojniki na svojih barkah keršanske ladje lovijo, na samotnice planejo, ljudi pomorijo ali povklenejo in jih s premoženjem v svoje domače gnezda na prodaj vlečejo. Tudi v pomorske suhe kraje so pogosto vderli, in mnogo kristjanov v sužnost odpeljali. Pred nekoljkimi leti so Francozi Algier, poglavitno selo ravbarskih mest, po sili si ga osvojili in tako tolovaje pokrotili.

Sužnim se večdel zlo huda godi, ki svojo ceno, kakor pri nas domača živina, imajo. Po dne morajo orati, vpreženi kakor voli pri nas, ali pa težko kopati, eden k drugemu priklenjeni ko hudodelci; po noči jih v temno čumnato zapró, kjer na perhli slami ležijo. Slabega živeža večdel po malem imajo, za oblačilo le hodnik; gonjar nevsmilen gerdun, jih z korobačem delati priganja; kdor se ustavi, je kervavo tepen in tudi vbit. Vsako leto se po 500,000 Zamorcov v Afriki pokupi, v barke po baše, in v nov svet prepelja, lakovnim selanom na prodaj, da jim celine rušijo, in novine delajo. Veliko teh revežov se v tesni barki zaduši, ki dosti zdrave sape nimajo; dosti jih od žalosti v morje poskače in se potopi, preden v kraj svoje težavne služavnosti dojdejo. Oh tako srečni smo v svojih keršanskih deželah, ako le prosti po naukih Jezusovih lepo živimo.

prej kristjan; za posvetnega dobička del je pa sveto vero zatajil, in se pomahomedal (poturčil). Teško je sv. Vincenc na polji delal. zakaj grozovitna vročina je v tistih krajih; ali vse je voljno storil, služil zvesto svojemu Bogu, pa tudi gospodarju je pridno delal. Turkinja, njegova gospodinja, pridnega Vincenca spoštuje, ker je toljko pohleven in zvest služavnik bil. Rada ga posluša od keršanske vere pripovedati, še rajši čuje, da ji kako sveto pesem zapoje. Tudi na polji ga je objiskala, in on ji je kak psalm, ali pa sveto spevanje od matere božje: „Češena si Kralica!“ zapel. To pobožno petje dobro ženo toljko vname, da je zvečer svojemu možu ojstro očitala, in djala, da ni prav storil, keršansko vero zatajiti, od katere je toljko lepega slišala. „Toljko veselje sem občutila, je turkinja rekla, da ne upam večega v raji svojih očetov uživati.“ — *Tako lepa pesem gostokrat več premore, kakor še toljko lepa pridiga, in Bogu ravno tako dopade, kakor nar lepša molitva.*

Gospodarja so besede njegove žene za Jezusa spet toljko oživile, da je sklenil z gospodinjo, in s svetim Vincencom na Francosko pobegniti. Srečno so se v Francosko prepeljali, kjer je bila turkinja keršena, njeni mož, Vincencov gospodar, pa v keršansko cerkev zopet sprijet. Sv. Vincenc je po tem

še dolgo let v Parizi prebival, imeniten oče vbogih in zapuščenih ljudi. Naredil je sveto tovaršijo duhovnih bratov, ki so nevedne kmete učili in skerbili za njih popboljšanje; napravil družino vsmiljenih sester, ki so po hišah bolnikom stregle iz gole ljubezni do Boga in svojega bližnega. Tako je skerbel grešnikom za pokoro, lačnim za živež, nevednim za poučenje, pa tudi bolnikom za postrežbo. V svojem štir in osemdesetem letu je lepo vmerl, kakor je sveto živel in zdaj tam med angelskimi kori Bogu hvalo poje, kakor njo je v Afriki v svoji sužnosti pel.

Oh sveto petje! ti nebeško moč v sebi imaš. Kedar se božja beseda terdega serca ne prime, ga lepa pesm omeči. Pred poštenim petjem strah beži in skušnjave pobegnejo. Oh mladenc! bodi vesel in živi vselej tako, da boš lahko pel ves čas svojega življenja. Tudi sv. Pavl uči, rekoč: „Opominjajte se med sebo z psalmi, s hvalnimi in duhovnimi pesmi; pojte Bogu veseli v svojih sercih. Kol. 3, 16.

Kdor pošteno in sveto poje, ima angele tovarše svoje; kdor pa ljubi le posveten krič, nja prijatelj je h -- č.

52. Sv. Cirilj in sv. Metodi.

Slovenska učenika.

Za Bogam in stariši so dobri učitelji prvi dobrotniki naši. Taka sta sveta brata Cirilj in Metodi, v Solunju na Gerškem doma, dve svetli zvezdi na juternem nebu Slovencom. Še v svojih mladih letih sta se pridno učila, ne le božjih naukov in druge posvetne modrosti, ampak tudi ljudskih jezikov, da bi se kdaj s sosedi in ptujimi ljudmi lahko menila in govorila. — *Mladenč, ki imaš lepo priliko in pisan čas, uči se rad, dokler si mlad, ne le slovenje prav razumeti, ampak tudi laško, nemško, kakor drugih jezikov zastopiti in za potrebo govoriti, posebno katerim si sosed; saj ne veš, kamo še prideš. Koljkor jezikov znaš, toliko človekov veljaš. Nikdar ptujih ljudi ne oponašaj, da se jih boš zastopiti dobro navadil; saj smo si bratje in sestre. S kakoršno mero boš ti jim meril, bojo merili tebi oni.*

Slovenski knezi ali poglavarji so poslali v Carigrad (Konstantinopel) učenikov prosit, ki bi slovenski jezik dobro govorili, in prišli Slovence učiti. Ni bilo najti bolj učenih mož, kakor sta bila sveta brata Cirilj in Metodi, bogaboječa mašnika, ki sta že poprej nevernim

narodam svet evangelj oznanovala. Srečno med Slovence prideta, ter jih začneta zravno keršanskega nauka tudi abecedo učiti, pisati in brati. — *Branje in pisanje je res velika dobrota, pa vendar boljši vsiga tega ne znati, ko zapelive bukve brati in gerde reči pisariti. Bog nas tega varji! Berimo radi le koristne in božje reči, kakor nekdamni Slovenci.*

Skerbna učitelja sta svojim pridnim učencam sveto pismo poslovenila, da so ga brali, jim službo božjo spisala, da so njo v cerkvi pobožno opravljali, in sta jih tudi svete pesme (psalme) peti učila. Slovenci so se veselili toljke božje reči brati in poslušati, in sveta keršanska vera je po vsih slovenskih deželah čudno lepo oživela. — *Tako so se od nekdam vsi pridni Slovenci radi učil, in se še tudi zdaj radi učijo, Hvala Bogu, da je po vsih krajih šol zadost, pa tudi skerbnih domačih učitelov; le samo enega je še potreba: po lepih naukih tudi pošteno živeti; Bog nas ne bo sodil po našem znanju; temuč po našem djanju.*

Nemškim učenikom je na delo svetiga Cirila in Metoda zlo merzelo; zatožili so nju rimskemu papežu, kakor bi prave vere po starem ne učila. Brata sta se na to v Rim podala, in svojo nedolžnost toljko lepo spričala, da nju je nar viši vidni poglavar keršanske

cerkve pohvalil, in za vse slovenske dežele škofa izvolil, Veselo sta se med Slovence povernila, učila dobre ljudi, kerstila kralje in poglavarje, in se po pravici apostola slovenskih narodov imenujeta. — *Jih je nekoliko Nemcov, pa tudi Slovincov neljubeznivih sosedov, kise radi, kakor nekda, še zdaj šuntajo in psujejo ; ali gerdo gerdo je to ! V nebesih ne bo razložka med Nemcom ¹⁾ ne Slovincem ²⁾;*

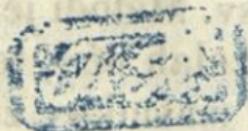
- ¹⁾ Nemci so imenitno staro ljudstvo v Evropi. ki prebivajo med Poljskim, Vogerskim, Slovenskim, Beneškim morjem, laškim in francoskimi deželami do nemškiga in paltinskega (blaškega) morja. Tudi v Ameriki je veliko nemških selanov. Vsih se šteje pri 40 milijonov. Nar imenitneje, nemške dežele so pod našim cesarjem : Estrajh, Tirol, veči del koroške in štajarske dežele ; Parsko, Saško, Prajsovsko, Virtempersko: Hanoversko kraljestvo, tudi Niderlandija, Holandija, Dansko, Švedija, Norvegija, Švajcarsko in več drugih večih in majnih vladij. Nemci so terdni, dobro učeni ljudje ; katolške, pa tudi nekatolške vere. Zemljo imajo dobro, polje lepo, pa tudi gore in planine velike, kjer se jim živina redi. — Nemška beseda je čerstva, vendar Slovincam lehka, de se nje naučijo. Zlo potreba njo je znati. Nemške šole močno slovijo. Veliko dobrih bukuv je v nemškem jeziku, pa tudi zapelivih veliko, katerih se je potreba varvati.
- ²⁾ Slovenci alj Slavjani, slavno veliko ljudstvo, so bili že v starih časih imeniten mogočen narod. V Evropi, v Azji in nekoliko v Ameriki so Slo-

le v pekli se bojo psovali. — Preljubi mladenč, le tega nikar! hudega s hudim ne povračuj, temuč hudo z dobrim premagaj. Pridno se uči, bodi moder, živi pošteno, in boš sovražnikom lahko jezike zavezal, kakor sta nar imenitnej učenika Slovincov storila.

venci doma, in ni ljudstva, ki bi po tako širokem prebivalo; po pravici se reče, da v njih deželah sonce k božji gnade ne gre. Blizo 80 milijonov ljude še zdaj slovenje govori; in naj se ravno nekateri težko zastopijo, se vender v kratkim govoriti lahko navadijo. Nar imenitnej slovenskih narodov so Rusi, ki imajo svojega cesarja: Poljci, katerih nekaj je rusovskemu, nekaj prajsovskemu kralju položnih; Pemci ali Čehi; Moravci, Hrovatje in Slovaki na Vogerskem; Slavonci, Dalmatinci; Krajnci, tretjina Korošcov in Štajarcov, ki so vsi estrajskemu cesarju pokorni; Serbi, Bosnjaki, in Bulgari, ki so pod Turkom, in Černogorci sami svoje vladije. — Slovenci so bili od nekdej dobrega serca in dobre volje: pridni, pohlevni in zadovoljni ljudje. Radi so zemljo delali in živino redili, kakor še zoaj; pa tudi za nauk so dobre, prebrisane glave. Vsak jih hvali, kdor njih prav pozna. Slovenska beseda je lepo zložna, in gladko teče, ako se gerdo ne zavija, kakor po nekterih krajih. Torej mladenč, ki te je poštena Slovenka rodila, tudi po slovensko moliti učila, svoje matere se ne sramuj, in očeta hvaležno spoštuj vse svoje žive dni. Ne pozabi, da je Slava tvoje ime; za to pa tudi nosi se, do boš slave, časti in hvale vreden! —

Sv. Cirilj bolehen je v Rimi svoje slavno življenje sklenil; sv. Metodi je pa še dolgo let po slovenskih deželah učil, lepih cerkuv postavil, in veliko mašnikov žegnal, dokler je tudi on v boljše življenje za svojim bratom šel. — Zdaj nju hvalijo vsi slovenski na rodi zemlje, pa tudi vsi srečni Slovenci v nebesih, katerim sta v večno življenje pomagala. — *Posnemaj tudi ti, mladi Slovec, lep izgled svetih učenikov, poduči ravno tako svoje brate in sestre v dobrem, koljkor zamoreš, zakaj: „Kateri bojo podučeni, se bojo svetili, kakor svetloba neba; in kateri veliko drugih v pravici podučijo, bojo kakor zvezde na vse večne čase.“ Daniel. 12, 3.*

„Nikdar ni prepozno naučiti se, kar človeku vedeti potrebno je. Če je ravno imenitnejše, nauk dajati, ko jemati, vender vselej lepši, se učiti, kakor pa nič znati.“ Sv. Avguštin svetemu Jeronimu.

Keršanskega mladenčanebeško ogledalo.

Prelepo sveto je nebo, kako pa zemlja temna! Kako veselo je nebo, kako pa zemlja revna! — V nebesih Jezus sonce je, ki med svetniki sveti se v večni nebeški luči; in svetniki lepši so, kakor je sonce juterno, ki iz za gor prisije. Kdor hoče med nje priti, mora za njim hoditi, ne za pregrešnim svetom. Stanovitno so na zemlji nepokojen svet prebili, in zdaj tamkaj v svetem raji večer pokoj uživajo. — Bogastva in dobrot na le tem sveti niso pozeleli, le v radovoljnem vbožtvi so živeli; bogati dobrih del so šli v sveto nebo, kjer zdaj zavživajo, kar so na zemlji dobrega storili. Hodili so po zemlji svoje dni; ali le pri Bogu bile so njih želje, v nebesih njihovo veselje, katerega so iskali, zgubiti nar več bali. Njih serce je napolnjeno neskončnega veselja; nobeden njim ga več odvzel ne bo. —

Niso porajtali na pozemljsko lepoto; skerbeli so le svoji duši za dragoto, katire mol ne sne, katire tat ne vkrade; le krono so si sple-tali iz rožic svete čednosti, in zdaj njo tam-kaj nosijo! pa tudi za te prosijo, da bi njo med njimi nosil. — Tukaj so se postili, zdaj tamkaj se gostijo; tukaj so se solzili, zdaj tam se veselijo; na zemlji so se trudili, zdaj tam počivajo in pri Gospodi uživajo svoje večno plačilo; za Jezusom so hiteli, in so ga srečno došli.

V nebesih mladi fantje si roke tam po-dajajo, si veliko srečo vošijo, da so premagali posvetno zapeljvanje. Tam se z Jožefom egip-tovskim serčno radujejo, in njega lepo hva-lijjo, ki je pred grehom bežal, ter rajši nedol-žen bil zapert, kakor nedolžnost zgubil, ki njo je črez vse ljubil. Na njem čistost sveti se še lepši kakor sončice; in vsi njegove suk-nice se lepo veselijo. — Tam na veselih hrib-ih pravični zdaj stojijo; v neskončni večni luči prelepo se svetlijo. Vse rane njihove, ve-like bolečine, ki so jih tukaj voljno poterpeli, oh, kako so jih tam veseli! Nebeška čast iz njih bliši, in vsa sovražnikov oblast premaga-na pod njim leži. — In v desni roki vsak derži zeleno vejco palmovo: prijazno se smeji, ter nam veselo kaže, kak srečno je premagal.

Tam slepi čisto vidijo, tam gluhi tenko

slišijo, in kruljevih tam ni, kjer starost omladi, tam novo in mlado vse, staro minilo je. — Jokanje tam nehala, vesele pesmi se pojó; nesreče tam ne bo, ne smerti ne terpenja; in vsaka mila solza, ki se nedolžno vterne, se tamkaj preoberne v morje zveličanja. Veselja vir je večni Bog, on dober oče vsih otrok, ki njega ljubijo. — Oh morje preneskončno veselja večniga! Oko ga še ni vidilo, uho ga še ni slišalo, tud serce ne občutilo; — pripravljeno tud tebe čaka, o mladenč! Povej, ali ne želiš tudi ti v nebesa priti? ali v svojem serci ne goriš tak srečen tamkaj biti?

V nebesa pravo pot poznaš skoz to dolino solz; prijatelov tud zadosti imaš v nebesih in na zemlji. Poglej, kako te vabijo, veselo k sebi kličejo svetniki tam v nebesih, da bi bodil tud za njimi ti, kakor za Kristusom oni, po ostri stezi večniga življenja. Glej, roke ti podajajo, z molitvami podpirajo, ker te za ljubo imajo. Ali jih ne boš posnemal? — Mladenč, ne mudi se, tvoj dom v nebesih je; ne jiši ga na zemli, zapelivosti ne jemli, ki jo ponuja tebi svet, da bi se pogubil?

Fantič mlad, žlahen sin nebeške rodovine, o ne zaljubi se v pozemlske drobtine! Zemlja je preslaba spolniti želje tvoje, tam v nebesih najdeš le veselje svoje, koljkor kolj ga serce tvoje poželi; pod sončam srečen ni

v resnici prav nobeden. Če svojo srečo najti v posvetnem premoženji si želiš, za praznim vetrom tekaš, in po vetru prah kadiš. Narveči sreča na ti zemlji je le kratka senja — gola senca.

Naj le bogatini s svojim blagom se bahajo, ne bodi za bogastvo tebi žal! nar boljše tvoje je blago, ki ga je tebi Stvarnik dal: zdravo telo, pridne roke, glava dobra, žlahno serce, da boš časno srečen, večno izveličan. Naj si ravno borno tu živiš, dobrega pa veliko storiš, bogat v nebesa pojdeš.

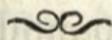
Naj se posvetneži z verlim poslopjem le štimajo, v katirem zdaj prebivajo, in draga oblačila kažejo, v katirih se svetlijo, tvoj dom neskončno lepši je, visoko tam nad soncam, kjer brez števila zvezdic sveti se. Niso ga človeške roke zidale! vsiga mogočen Bog ga je postavil, pravičnim vsim pripravil.

Naj se hvalijo otroci tega sveta svojega žlahnega stanu, svoje imenitne službe; zadovoljn bodi in lepo skerbi, da boš hlapec zvest in priden svojega Gospoda, ki v nebesih je. Nekdaj bo tud tebi čest in večna hvala, kedar se bo tvoja služba na tem sveti dokončala. Veselo svoje talente Gospodu večnemu ponešeš, ki jih tebi je izročil; pa tudi lepo pridavo, ki si njo pridobil, in porečeš: *Gospod! pet*

talentov si mi izročil, glej, pet drugih sem pridobil.“ Oh, kako veselo boš zaslišal Jezusa prijazen glas: „*Pridi, dobri in zvesti hlapec; ker si bil v malem zvest, črez veliko bodem te postavil, pojdi v veselje svojega Gospoda.*“ — In vsi izvoleni svetniki in angeli te bojo tam sprijeli, in s tebo večno hvalo peli neskončnemu Bogu.

Poglej, preljubi bratec moj, to je odločik tvoj: v nebesa srečno priti po poti čednosti, in tam se veseliti v neskončni večnosti: za to si stvarjen na te svet, le k temu si poklican. Ako na svetu vse zgubiš, da le nebeške steze ne vgrešiš: vse bo se tebi tamkaj stokrat povernilo, kar tukaj zapustiš. Če pa nebesa zamudiš, vse zgubiš.

Preljubi moj, ki si še mlad, in bi v nebesa prišel rad, prav lepo prosim te, poslušaj in vbogaj me, kaj ti na pot povem, da boš prav lahko in srečen hodil.

Sedem zlatih naukov za srečen pot mladenčem.

1. *Stori vse k večji česti božji, in dušam v izveličanje.* Romeno sonce vstaja in oznanuje božjo čast, po noči bela luna tudi Stvarnika česti, in milijonov zvezd gori, vse k večji božji časti. — Pod nebom drobne ptičice prelepo žvergolijo, po vodah male ribice veselo plavajo, po zemli živali letajo in se veselijo, vse k večji časti božji, — Tud vsaka travka zeleni, in vsaka rožica cveti le k večji časti božji. — Červiček se v prahu gible in kapelca na veji zible, tud k večji časti božji. — Nebesa oznanujejo nam božjo veličast, svetovi prerokujejo nja hvalo in oblast; tud' tebe, o mladénč, je k svoji časti stvaril, te storil krono vsih stvari, da se v tebi časti. Le božja čest je prvi tvoj opravek, njegova hvala tvoj nar večji davek. Če se to prvo prav zgodi, se drugo vse lahko stori, in duša izveliča.

Ko zjutraj zgodaj vstaneš, in se na pot podaš, se delat pripravljáš ali delati nehaš, le vse v imeni božjem. — Si lačen ali žejen, in piješ ali ješ, si truden ali shojen in počivat greš, vse k večji časti božji. — In kedar kaj terpiš, se milo posolziš, sovražen od ljudi, se ti hudo godi; naj bo v imeni božjem, vse k večji časti božji! — Bog tebi da, Bog vzeme, kakor njemu dopade, tako se vse zgodi; naj bode vselej hvaleno njegovo sveto ime. Tako se Bog česti, tako bo tvoji duši vse v večno zveličanje. — O stokrat srečen človek!

2. *Greha nar bolj varji se; on je tvoja nesreča na tem sveti nar večja.* Kakor hitro se ti hudo pregrešiš, angelsko oblačilo posvečijoče gnade božje in nedolžnosti zgubiš, ki si ga pri svetem kersti dobil; greh te iz prave steze izveličanja oberne, in te na široko cesto pogublenja tira, ti dušen mir podere, ti červa v serce zasadi, červa hude vesti. — Hudoben greh je tvoje duše smert, in strašen pekel teb' odpert, ker nisi v gnadi božji. Oh to je strah in groza!

Se hočeš smertnih grehov prav varvati, se moraš skerbno malih grehov tudi bati. Naj ptička le za majhen krempelc na zanki ovisi, ali se za eno samo pero limanc prime in vlovi, ne more več zleteti, že mora bitro

vmreti. Taka se grešniku godi, ki malih grehov ne porajta.

Se hočeš greha prav varvati, vedno Boga pred očmi imej, ki vse vidi in vse ve, in bo tebe oestro sodil. Tako je nedolžni Jožef egiptovski govoril: „*Kako bi mogel tako hudo bijo storiti, in zoper svojega Boga grešiti?*“ Božji strah je dober varh, začetek vse modrosti; kjer njega ni, tam se greši, in strašen pekel služi.

Se želiš pregrešniga življenja ovarvati, pokore ne odlagaj, kedar se pregrešiš; na pravo stezo si nazaj pomagaj, da nje na vselej ne zgubiš; le pokora zopet da, kar pregreha vzeme.

3. *Spovej se prav pogosto, in čisti skerbno svojo vest, da si boš vedno posvečujoče gnade in ljubezni božje zvest, brez katere dobrega storitine zamoreš, tudi ne izveličan biti.* „Spoved duše izveliča, pregrehe odžene, skušnjave premaga, pekel zapre, in nebesa odpre.“ ¹⁾ Kdor spoved le odlaga, tud greha ne premaga, brez božje gnade rad živi, brez božje gnade vmerje, in se pogubi. Vsak dan več ali manj grešiti, samo enkrat ali po dvakrat v leti pa le k spovedi hoditi, bo za duše slabo! Redke spovedi dobro vest slabijo,

¹⁾ Sv. Auguštin.

oslepijo grešnika, da več grehov ne spozna, katerih preveč ima. Kako žalostno je to! Mladenc! v večji nevarnosti pregrešni ko živiš, pogoje glej, ds se spoveš; če tudi enkrat vsakega mesenca k spovedi greš, ni preveč. Vsaka vredna spoved je ena stopinja bližej svetega raja.

Da se pa sveta spoved prav stori, je potreba dveh reči: *pervič dobrega spovednika* imeti. — Če ravno spovedniki vsi oblast imajo, za tebe vendar vsi le ne veljajo, kakor ne vsak zdravnik za bolnika. Pojši spovednika si, ki bojo tebi oče, in bojo po očetovo za te skerbeli. Moraš pa tudi ti njim dober *otrok* biti, jih lepo vbogati in za njih moliti. Tvoj spovednik naj bojo moder in zastopen *svetvavec*, ki te bojo vedli prav voditi; — *zdravitel* (pader) učen in stanoviten, ozdravit tvoje dušne rane; — *prijatelj* zvest in ljubezniv, katerim lahko vse zavupaš; — naj bojo *mož po volji božji*, razsvetlen od Boga; zato pa tudi prosi ga, naj ti jih najti da. Kdor preveč spovednikov in zdravnikov (arcetov) ima, je že blizo smerti nja duša in telo. Le enega pravega si izvoliti, in njim prav pokoren biti, to je dobro in prav. Da se spoved prav opravi, je potreba drugič *ob pravem časi njo storiti*. Kakor hitro so hudo pregrešiš, ne odlagaj spovedi od nedele do nedele, ne čakaj adventa

ali pa velike noči; in ako je mogoče, da se dones spoveš, na jutro ne odloži; lahko bi že prepozno bilo. Pa tudi večkrat v leti, tud' zavolj malih grehov ne smeš spovedi zamuditi, če ravno velikih grehov storil nisi. Kdor se poposto vmije, bo lepo čist in bel, in kdor se večkrat vredno spoveduje tudi malih grehov, bo mirno in čisto vest imel. Mirna in čista vest je sladkost življenja.

4. *Z gorečim sercom teči k sveti božji mizi, kolikorkrat pristopiti smeš k svetimu obhajilu.* Prijatela, ki se prav rada imata, se tudi rada snideta in pogovorita. Prijatelj tvoj nar boljši preljubi Jezus je; zato te k sebi vabi in lepo kliče te, rekoč: „*Pridi, ki si obložen, in dosti terpiš; jaz bodem te poživil, ¹⁾ da ves ne oslabiš. Le jaz sem vinska terta, in ti mladika si; brez svoje vinske terte mladika ne rodi, tud' dobrega brez mene storiti ne zamoreš ti. ²⁾ Kdor moje meso vživa, in pije mojo kri, le v njem jaz ostanem, in v meni on živi. ³⁾*

Prijatelj, ki pogosto memo prijatla gre, se njemu ne oglasi, in ne ogleda se, prijatelj bit' nehá. In kedar clo povablen k večerji priti

¹⁾ Mat. 11, 28.

²⁾ Joan. 15. 1. ²⁾ Joan. 6, 57.

³⁾ Sv. Tomaž Vilanovan.

noče, kako bi bilo mogoče, da bi prijatla bila ? Mladenč, ako prijatelj Jezusov bit' želiš, z veselim sercom skerbi, da v svetem obhajilu pogosto ponoviš ljubezen Jezusa. In kakor rosa juterna cvetlico omladi, še lepše omladi ljubezen Jezusovo presveto obhajilo. „Z letim nebeškim živežem se čednosti pomnožijo, in vse popolnejše stori, kar božja gnada v čistih dušah dela. Ti truplo z živežem pogosto oskerbiš, in svojo dušo pa, ki toljko truda in težav ima, še enkrat v mesenci ne poživiš! Ni čudo, da na poti onemagaš, ki sveto obhajilo rad odlagaš.³⁾ Brez ljubega Jezusa boš mladika suha, v ogenj veržena.

Če Jezusa prav ljubiš, boš obhajilnih dni vesel, se boš lepo pripravil, in ga pod svojo streho vzel ; tak došlo tvoji hiši bo izveličanje. — Ako si v smertnem grehi, o ne podstopi se ; če si pa čistega serca, obudi prave želje, stori duši veselje, naj vžije Jezusa svojega zveličarja, koljkorkrat tvoj spovednik tebi dovolijo. Pa tudi pri vsaki sveti maši v duhu obhajaj se s svojim Izveličarjem. — Tako boš srečno živel, pa živel ne boš sam: Jezus bo živel v tebi, in ti pa z Jezusom. Kdor z Jezusom živi, se vmreti ne boji, ker Jezus je vstajenje, le on večno življenje, katerega svojim da. — Oh srečen, kdor obhaja ljubezen Jezusa v presvetem zakramentu Te-

lesa rešniga pogosto in pa vredno! On pije iz studenca življenja večniga.

Kedar spodobno moliš, tak marnješ ¹⁾ z Bogom ti, kedar pa pridgo slišiš; Bog s tebo govori. Če nočeš ti poslušat, kar tebi on veli (veleva ali zapoveduje), tud' on ne bo poslušal, kar ga boš prosil ti. Kdor pridgo rad opuša, h keršanskim naukom tud' ne gre, bode Boga pozabil, in hitro zgubil se: on na nebeške vrata tud' enkrat terkal bo, ali vsim gluhim ušesom one zaperte so. Jezus njemu poreče: „*Jaz tebe ne poznam, k' se nisi dal učiti mojim namestnikom.*“ *Kdor mašnike posluša, posluša Jezusa, in kdor njih zaničuje, zaverže tudi nja, katiri njih pošilja.* ²⁾

5. Ne bodi praznih misel, da že zadosti veš; da nauka ne potrebuješ, še misliti ne smeš. Kdor sveto mašo sliši, in pridgo zamudi, zapovedi cerkvene dopolni še le pol; ako mu je mogoče tud pridgo slišat bilo. Čebelca (bučelca) mlado jutro po rožicah leti, da sebi in drugim dobi žlahne sterdi; tako tud' tvoja duša nauka potrebna je, nje živež je beseda, ki iz božjih ust gre. Beseda Jezusa ima večno življenje.

¹⁾ govoriš.

²⁾ Luk. 10, 16.

Le pridno v cerkev bodi, poslušaj prav zvesto, in kar v cerkvi zaslišiš, po tem živi lepo. Tak rasel boš v modrosti in v vsaki čednosti; tvoj nauk se bode svetil v neskončni večnosti. — Ta je prava učenost, ta nebeška visokost!

6. *Opravljaj svoje dela prav pridno vsaki čas, ne le ljudem na videz, ampak zavolj Boga.* Iz mladega se vadi zvest biti v vsih rečeh, zvestoba je poštovana pri Bogu in ljudeh; kdor le na pol stori, plačila vreden ni. Bolje da brez plačila si priden delavec, kakor bi bil brez dela mal prida paglavec. Za vsako dobro delo, ki ga drugim storiš, plačilo v svetem raji gotovo zadobiš. Za vsako: *Bog ti plačaj* (lonaj) si lahko prav vesel, ker svoje povračilo boš od Boga prijel. Le vse zavolj Boga!

Bučelce sterd nabirajo, pa ne samo za se, še mravlje so si dobre in si pomagajo; glej; bližnemu pomagat' ti lepo kažejo. Kako bi gerdo bilo, če bi se le zgodilo zavolj dobička vse, in iz ljubezni ne! Gerda dobičkarija sveto ljubezen vbija; iz pekla je doma.

Bogu le on prav služi, ki dobro rad stori, in za vse, svoje dela še hvale ne dobi. Boren živi na sveto, bogat v nebesa gre, njegove dobre dela so nja prijatelce na zemlji tu v nebesih. Zatorej rad pomagaj tud ti brater-

no; s kako mero boš meril, se tebi merilo bo. — Le vse zavolj Boga!

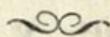
7. Povzdigni svoje serce iz zemlje do nebes, povzdigni tudi roke, in moli, da bo res: z jezikom in z duhom. V molitvi povzdiguje tvoj duh k Očetu se, v molitvi se pridruži med božje angele! nebeško moč zavživa, in milosti dobiva premagati skušnjave, prenesti vse težave, doseči sveti raj. Molitev je nebeški ključ.

Pokrižat' in moliti naj te ne bode sram; Bogu lepo služiti čast mora biti nam. Na druge ne porajtaj, ki radi barajo: „Pojdi! topel v nebesa?“ Bog daj, da bi res bilo; tako jim odgovori. Bolj je topel v nebesa, kakor pa merzel v pekel.

Ali ptica ne bo péla, ni vredna, da živi; ali sveča ne gorela, tud' dnarja vredna ni; in človek, ki molit nehá, Boga in sebe ne spozna. Le kdor zna prav moliti, ve tud' prav živeti.¹⁾ — Ko zjutraj zgođej vstaneš, hitro pokrižaj se; preden se zvečer vležeš, povzdigni spet roke, moli ko k mizi prideš, ali ko od mize greš; tud' ko zvoniti slišiš, odlagati ne smeš svoje dolžne molitve. — Pred delom in po delu pomoli vselej tako, da vse življenje tvoje

¹⁾ Sv. Auguštín.

sveta molitev bo. Tako boš srečno živel, tako boš srečno vmerl, tako si boš po smerti sveto nebo odperl. *Moli in delaj!* Vse k večji časti božji in duši v izveličanje.

Juterni izdihleji in molitvice kersanskega mladenča ¹⁾).

Kedar se zjutraj prebudiš, pokrižaj se in reci:

Bog, moj Bog! tebi se zbudim, in te lepo zahvalim, da še zdrav živim. Čast in hvala Bogu † Očetu, ki me je stvaril, Bogu † Sinu, ki me je odrešil, in Bogu svetimu † Duhu, ki me je posvetil, zdaj in vekomaj. Amen.

Ne poležavaj, ako si zdrav, in hitro vstani, rekoč:

Sveti Bog, sveti vsemogočni Bog, sveti vsemogočni večni Bog, vsmili se črez me!

Kedar se vmivaš, iz globočine svojega serca reci:

Omij me, o Gospod! z studencom svoje milosti, ovarji dušo mojo vsake nečistosti;

¹⁾ Vse te kratke molitve je dobro iz glave znati in jih vsaki den po priložnosti lepo opraviti.

naj da bom s čistim sercom tebe gledal od obličja do obličja. Amen.

Kedar se oblačiš, s ponižnim sercom reci :

Obleci me, o Bog! novega človeka z oblačilom nedolžnosti in svete čednosti ; naj se pošteno nosim, in v pravični ljubeznivosti dopadem Bogu in dobrim ljudem ; to te pohlevno prosim. Amen.

Priporoči se presveti Trojici in reci :

Bodi češena presveta Trojica, Bog Oče, Sin in sv. Duh, v treh peršonah en sam Bog. Sveti, sveti, sveti, si Gospod Bog Sabaot! Nebo in zemlja sta polna tvoje časti. Čast in hvala Bogu Očetu, in Sinu in svetimu Duhu. Kakor je bilo v začetku in zdaj in vselej in na vekomaj, Amen.

Priporoči se Mariji devici, rekoč :

O vsih devic devica, Marija moja mati! prosi Boga za me, da bom tvoj vreden sin, Jezusu zvesto služil in se s tebo v nebesih pri njem veselil. Amen.

Priporoči se angelu varhu, in reci :

Moj zvesti angel varh, nikar me dones ne zapusti! Varuj me hudega na duši in telesi, in vodi me po poti večniga zveličanja, Amen.

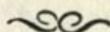
Priporoči se svojemu svetimu patronu, rekoč;

Izvolen moj patron, sv. I.! tvoji prošni se dones izročim; prosi Boga za me, da se ne pogubim, ampak da srečno pridem v večno zveličanje! Amen.

Zdaj moli apostolsko Vero, Oče naš in Češena si Marija; po tem stori dober namen, rekoč:

Moj Bog in moje vse! Ti si moj, in jaz sem tvoj. V vsih rečeh se tebi izročim; kar ti hočeš, to tud jaz želim. Tebe prosim, varji me, da z nobenim še tak malim grehom ne bom žalil te; in storim vse k tvoji časti in moji duši v izveličanje. Amen.

Po tem se poškropi, in pojdi veselo na svoje delo.

Molitvice na dan.

Pred delom.

Bog, moj večni gospodar, ti mi daš to delo; k tvoji časti začnem ga zvesto in veselo. Vse po tvoji sveti volji delati želim, in večniga plačila se po smerti veselim. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Po delu.

Moje delo je storjeno, tebi, Oče, izročeno; svoj svet žegen delu daj, men' pa enkrat sveti raj. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Pred jedjo se pokrižaj, moli: Oče naš, in po tem reci:

Blagoslovi (požegnaj), večni Oče, svoje darč in nas, da jih bomo zavživali v tvoji hvali vsaki čas. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Po jedi se pokrižaj, in reci:

Hvalen bodi dobri Bog dobrote svojih rok, ki smo jih zavžili. Ljubi Oče, prosim te, vse potrebno daj nam še, vselej se nas vsmili! Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Kedar uro slišiš, izdihni:

Bodi hvalen, večni Bog, vsako uro, vsaki čas! Zdaj in posledno uro, Oče, vsmili se črez nas! Amen.

Kedar na spoved ali obhajati grejo, klečé Jezusa pozdravi, rekoč:

Jezus, ti zdravje bolnikov, daj bolnemu svojo pomoč, naj mu bo srečno ozdraveti ali pa vmreti mogoč. Daj njemu vredno prijete tvoje presveto Telo; naj mu bolezen ne k smerti, ampak k zveličanju bo. Amen.

Kedar se merliču zvoni, reci :

Vsmili se Bog verne duše, ki je iz tega sveta šla! daj ji, da bo tam v nebesih svet'ga raja vživala! Oče naš i. t. d. Češena si Marija i. t. d. Bog ji večni pokoj daj, večna luč ji sveti naj! V miru naj počiva! Amen.

Kedar memo cerkve greš, v kateri presveto rešnje Telo prebiva, odkri se, pripogni desno koleno in reci :

Bodi češeno in hvaleno Jezusa rešnje Telo v presvetem zakramentu. Iz ljubezni med nami živiš, in nam milosti svoje deliš; oh naj te pogosto vredno zavžijemo, enkrat pa srečno k tebi pridemo v večno veselje! Amen.

Memo cerkve gredoč, v katerih presvetiga Telesa ni, se odkri, glavo nagni in reci :

Bodi češen večni Bog v svoji sveti hiši; prošnje vsih svojih otrok, Oče, tukaj vsliši; enkrat nam pa priti daj v večno hišo, v sveti raj! Amen.

Memo križa gredoč se odkri, glavo pripogni, rekoč :

Križani Jezus! tebe molim in počestim, ter skoz tvojo smert na križi izveličan bit želim. Amen.

Memo podobe device Marije gredoč se odkri, glavo nagni
in reci :

Počešena bodi kralica, božja mati in devica! O Marija, prosi za nas zdaj in posleden čas! Amen.

Memo podobe svetnika glavo odkri in nekoljko pripogni :
rekoč :

Bodi pozdravljen sveti I. (se ime svetnika reče) izvoljen božji svetnik! Bodi vselej nam pri Bogu naš mogočen priprošnik !

Memo podobe svetnice, nekoljko odkrito glavo prikloni,
in reci :

Počešena bodi sveta I. (se imenuje) izvoljena božja svetnica! Bodi nam vselej pri Bogu naša zvesta prošnica !

Memo britofa gredoč se odkri in reci :

O Gospod , vsim vernim mertvim večn mir in pokoj daj. Naj počivajo v pokoji, večna luč jim sveti naj. Daj tudi meni enkrat v zemlji srečno spati, in veselo spet enkrat od smerti vstati k novemu življenju! Amen.

Kedar se v čem pregrešiš (velikega greha vari se ko smerti) le hitro izdihni.

Oče, zopet sem žalil te ; oh, kako je meni žal ! Saj mi boš odpustil in gnado dal, da ne Življenja srečen pot.

bodem več pregrešil se. Bodi meni milostliv
vbogemu grešniku! Amen.

Večerne molitvice.

Kedar o sabotah večernice zvoni :

Teden je spet pri kraji, nedela se glasi; lepo
iz hiše božje večernice zvoni. — Oh, kedar
svoj delavnik na zemli skončal bom, pokličī
mene, Oče, v vesel nebeški dom! Amen.

Kedar sonce zahaja, pomisli in reci :

Sonce gre k božji gnadi, in zopet se
mrači; en dan sem bližej smerti, in bližej več-
nosti. Oče! lepo te prosim, daj mi svojo po-
moč, v gnadi božji živeti vsak dan in vsako
noč. Daj enkrat srečno vmreti, naj meni tam-
kaj sveti v nebesih večna luč! Amen.

Kedar zvoni zvečer, moli angelsko češenje, po tem se
spomni vernih duš v vicah in reci :

Bog vsim vernim dušam večen mir in po-
koj daj; večna luč jim sveti naj! Amen.

Kedar o četrtekih večer, ali o petkih ob (deveti) ednajsti uri zvoni, moli :

O Jezus! skoz tvoje smertne težave, ki si jih za me prestal, prosim te, da mi boš dal srečno in lahko umreti, in po smerti k tebi priti v sveti raj, se pri tebi veseliti vekomaj! Amen.

Kedar se pripravljaš spat, povzdigni roke, in iz serca reci:

Prav lepo te zahvalim, nebeški Oče, za vse dobrote tvoje, ki si jih meni dones dal. Odpusti mi, ponižno tebe prosim, grehe moje; saj je iz serca meni žal, da sem tebe žalil.

Pomisli in poprašaj svojo vest za petere reči :

- 1, Kaj sim dones mislil, poželed ali govoril, da bi ne bilo prav?
2. Kako sim dones molil, in mislil na Boga?
3. Kako sim dones delal, dopolnil dolžnosti svojega stanu?
4. Komu sim se zameril, ali kako škodo storil?
5. Ali sim se poboljšal ali pohujšal?

Ako se kaj hudega spomniti ne veš, zahvali Boga, ki te je greha varval, če si pa greh storil, prosi ga; naj

tebi odpusti, mu terdno obljubi, tega nikoli storiti več, ter pravo živo grevengo obudi rekoč :

O moj Bog, kako močno si ti mene ljubil, kako zlo pa tebe jaz razžalil! Grešil sim in nisim vreden več biti tvoj sin. Odpusti, ljubi Oče, meni grehe moje, ne odtegni meni ljubeznive roke svoje! Rajši hočem vmreti, kakor se tebi zameriti. O Bog, pomagaj mi, in bodi milostliv meni vbogemu grešniku! Amen.

O Marija Mati božja! bodi moja vsmilena mati in prosi za me, da pri Bogu vsmilenje najdem.

Moj zvesti angelj varh! prosi za mene in varji me, da se spet ne pregrešim.

Vsi svetniki in svetnice božje! prosite za me, da se prav spokorim, in srečno k vam v večno življenje pridem. Amen.

Zahvali Boga za vse dobrote in reci :

Moja duša, hvali Gospoda, in vse kar je v meni, hvali njegovo sveto ime. Hvali Gospoda moja duša in ne pozabi njegovih dobrot. Čast in hvala Bogu Očetu i. t. d.

Preden se v postelo podaš, poškropi se in pokrižaj, rekoč: Večern blagoslov ali žegen.

Blagoslovi (žegnaj) me nicoj Bog † Oče, ki me je stvaril, Bog † Sin, ki me je odrešil,

in Bog † sveti Duh, ki me je posvetil. Milost in pomoč presvete Trojice, ljubi mir Gospoda našega Jezusa Kristusa, moč njegovega britkega terpljenja in smerti naj nad menoj prebiva in me vsiga hudega varje na duši in telesi. O sveti Bog! sveti mogočni Bog! sveti vsigamogočni nevmerjoči Bog! vsmili se me, in obvarji me nagle smerti. — Tvoje vsigamogočno varstvo naj nad menoj bedi, tvoja vsigamogočna roka naj me brani, in odverne vse vidne in nevidne sovražnike, ki me zalezujejo. Tvoja luč naj mi sveti, da večne smerti ne vmerjem. — V tvoje roke, o Gospod, izročim svojo dušo. O Jezus! tebi živim, o Jezus! tebi vmerjem; o Jezus! tvoj sem živ in mertev. Amen.

Kedar se slačič, izdihni :

O Gospod! daj sleči starega človeka: pregrešno poželenje in hude navade; naj vse hudobno na vselej v meni zaspi, in se nikoli več ne zbudi, kar tebe žali. Amen.

Kedar si pretruden, in veliko moliti ne moreš, pred postelo poklekni, pokrižaj se in reci.

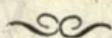
Moj Bog, lepo zahvalim te za vse dobrote tvoje, ki sim jih zavžil. Ponižno prosim

te, odpusti meni grehe vse, s katerimi sim te razžalil. Daj meni sladko spati, jutri spet zdravemu vstati, in iti veselo zopet na svoje delo, k tvoji časti, meni pa k zveličauju.

Oče naš i. t. d. Češena si tii. t. d. Verjem i. t. d.

Ne hodi po noči pod druge strehe, ne voglari, ne vesnj; nesreča ne počiva; ne jiši nje! V posteli spodobne leži, ne doprinašaj sam, ne s tovaršam, kar je reči strah. Bog vse vidi, Bog vse vé!

Kedar ne moreš spati, premišluj smert, sodbo, pekel, nebesa, in ne boš nikolj grešil. Sirah, 7, 40.

Mašne molitve.

Ne zogni se cerkve, kedar memo greš, ne zamudi svete maše, kedar vtegneš, izveličanski studenec je za tvojo dušo in telo, ako nje prav slišiš.

V cerkvo stopivši pokropi se rekoč:

Z nebeško roso svoje milosti prokopi me, o Bog! in vsih mojih grehov me omij, naj tebi s čistim sercom služim.

Pred sveto mašo moli:

Oče nebeški! jaz tvoj nevredni sin pridem v tvojo sveto hišo tebi dolžno čast in hvalo dat. Ves ponižen te zahvalim za vse milosti in dobrote tvoje, ki jih meni in vsim ljudem deliš. Prosim te, odpusti mi vse grehe moje. in podeli, kar na duši in telesi potrebujemo.

Da boš vsišal mojo prošnjo, se pri sveti maši sklenem z Jezusom, preljubim tvojim Sinom, ter se tebi, Oče, z njim darujem. Oh ne zaverzi me, svojega otroka; — vsmili se vsih svojih vernih, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Ako vtegneš, premišluj pred sveto mašo posebno dve reči:

1. Jezusa na gori Kalvarji, kako iz ljubezni za nas terpi in na križi vmira.

2. Jezusa na altariju v presvetem rešnem Telesi, kako je pri posledni večerji sveto mašo postavil, in kako iz ljubezni pri nas prebiva.

Pristop.

Mašnik začno moliti.

V imeni Boga † Očeta, in Si † na in svetiga † Duha pristopim k božjemu altariju ter

z svojim namestnikom, o Bog, sveto mašo služiti želim. Oh daj mi živo vero, terdno upanje in gorečo ljubezen to sveto daritev zvesto opraviti. Naj bo tebi v čast in zahvalo, meni in vsim vernim v odpušanje grehov, izprositi živim tvojo milost in pomoč, mertvim večni mir in pokoj. Očisti moje serce, naj bo tvoj altar, vzemi vse, kar imam, tebi v dopadljiv dar. Vsmili se nas, Oče nebeški, kateri si nas odrešil; vsmili se nas sveti Duh, ki si nas posvetil. Skaži nam svoje vsmilenje, o Bog, da bomo tebe hvalili, Amen.

Slava (čast in hvala) Bogu.

Češen, hvalen, molen bodi, o neskončni večni Bog od vsih stvari v nebesih in na zemli. — Molimo te, častimo te z vsimi angeli in ljudmi za tvoje velike slave del, ki si vse časti in hvale vreden. Oh daj mi tukaj tebi zvesto služiti, in po smerti z vsimi izvolenimi tebe v nebesih hvaliti, trojno edini Bog Oče, Sin in sveti Duh! kateremu bodi hvala in čast vekomaj. Amen.

Molituv.

Vsigamogočni Bog, ki vse živiš, podeli nam za dušo in telo, kar potrebujemo. Daj

nam skerbne učenike, pravično gosposko, pridne podložne, pošteno družino, živeža in oblačila, sreče in ljubega zdravja, kar je tebi k časti, nam pa k izveličanju. — Pomagaj nam skušnjave srečno premagati, storjene grehe serčno objokati, in po smerti priti v večno zveličanje. — Vsi svetniki in svetnice božje, prosite za nas, skoz Jezusa Kristusa, Gospoda našega.

Berilo.

O Bog, ki si nas stvaril, naj bi tebe prav spoznali, tebi služili, časno srečni in v nebesih večno izveličani bili, naj nam sveti luč tvojega nauka, ki nam ga po svojih učenikih dajaš. Razsvetli našo pamet, da tvoje besede prav razumim; poravnaj našo voljo, da jih zvesto dopolnimo. O daj nam željno serce tvoje besede zvesto poslušati in jih lepo ohraniti, ki nam večno življenje dajo. Amen.

Evangelj.

U imeni Boga † Očeta in Si † na in svetiga † Duha veselo vstanem poslušat svetiga evangelja glas, besede Jezusove. Oh preljubeznivi Jezus, moj nebeški učenik, pomagaj mi po tvojem svetem nauku živeti in vmre-

ti, po tem s tebo veseliti se v nebesih.
Amen.

Vera

Verjem v Boga Očeta, vsigamogočnega stvarnika nebes i. t. d.

Vse kar je Bog razodel, Kristus učil in nam sveta mati katolška cerkva vervati veli, terdo verjem in za večno resnico spoznam. O Bog, poterdi me v tej sveti pravi veri, povzdigni moje upanje, oživi v mojem serci gorečo ljubezn, naj tvojo sveto vero vselej z besedo prav spoznam in v djanji pokažem. Po njej bočem živeti in vmreti. Amen.

Darovanje.

Dobrotlivi Bog ! vzemi majhen dar kruha in vina, ktirega tebi po mašnikovih rokah darujemo, da se bo premenilo v telo in kerv Jezusa tvojega Sina naše zveličanje. — Verh tega darú tebi tudi izročimo svoje serce, misli in želje, naj tebi dopadejo ; vse svoje premoženje, kar imamo, naj tebi k časti bo. — Oglej se na nas, nebeški Oče, da bomotvoje sveto ljudstvo, daj nam pomoči, storiti kar zapoveš, opustiti, kar prepoveš. Tebi darujemo vse svoje djanje in nehanje, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Kedar si mašnik roke vmivajo.

Očisti, Bog, nam serce naše vsih madežev hudih navad, posveti ga, da bo tvoj altar, naj bojo naše molitve tebi dopadle, in naše prošnje vlišane, ki k tebi vstajajo. Serce ponižano in spokorjeno ne boš zaverigel, o Gospod.

Kedar predglasje molijo ali pojo.

Iz globočine svoje nevrednosti se vzdignemo v svete nebesa, in hočemo z angeli in svetniki tebi neskončni večni Bog spodobno čast in hvalo dajati. — Svet, svet, čez vso svetsi ti, o Bog, Oče, Sin in sveti Duh, v treh peršonah en sam Bog. Naj te hvalijo vse stvari v nebesih in na zemli in tudi pod zemljo: saj si vse časti in hvale vreden. Sveto bočemo pa tudi živeti, da bomo zamogli srečno vmreti, in po smerti v družbi tvojih izvolenih tebe vekomaj častiti in hvaliti. Amen.

Spomin za žive pred povzdigvanjem.

Oče nebeški, združi nas svoje otroke v pravi keršanski ljubezni po Jezusu Kristusu, svoje in Sinu, da bomo vsi ena srečna hiša pod tvojim namestnikom, vidnim poglavarjem

svoje svete cerkve. — Daj milost in pomoč rimskemu papežu, našemu škofu in naši duhovski gosposki. Poterdi v dobrem našega Cesarja in stori močno vso deželno gosposko, naj nas varje v tvoji sveti službi. — Vsmili se naših dobrotnikov, posebno starišev in gospodarjev, prijatelov, znancov in sosedov, tovaršev in tovaršic, bratov in sester. — Ohrani vse verne kristjane v svoji milosti, in daj nevernikom spoznati prave izveličanske vere luč, naj bojo tebe prav spoznali in spodobno hvalili. — Daj grešnikom duha prave pokore; naj zapustijo svojo hudo djanje in le tebi služijo. Zapri nam peklenke vrata, odpri nam svete nebesa, po katerih želimo.

O Marija, ljuba mati, vsi svetniki in svetnice božje, ki se pri Očetu veselite, tudi vi za nas prosite, naj za vami pridemo in se z vami veselimo. Amen.

Povzdigovanje.

Povzdigni se duša moja in čuda poglej, ki se na altarji godi! Kruh se premeni v Jezusa rešno Telo, ki je bilo za nas križano, vino v njegovo rešno kerv, ktiro je za nas prelil.

Oh, bodi pozdravleno Jezusa rešno Telo, od Marije rojeno, na križi za me vmorjeno,

V ponižnosti te molim in počastim. O Jezus, vsmili se, vsiga zlega reši me, skoz svoje terpenje in smert na križi.

Bodi pozdravljena presveta rešna kerv Jezusova, za me in za vse ljudi prelita. Tebe molim in prosim, vmij dušo mojo in ne daj, da bi za mene zgubljena bila. O Jezus, v tebe verjem, da si ne altarji zdaj pričejoč; v tebe zaupam, da me ne boš zaverigel; o Jezus, tebe ljubim črez vse stvari, ker si tudi mene toljko ljubil, da si za me vmerl. Ponižno prosim te, odpusti meni moje grehe in vsmili se vernih duš v vicah.

Spomin za mertve po povzdigovanju.

Preljubi Jezus! koljko si za nas prestal, da bi nam večno življenje dal. Tvoja predraga kerv je tekla za žive in mertve, ako le v tebe verjejo, v tvojo neskončno zasluženje zaupajo, in tebe ljubijo, ki si nas toljko ljubil. — Vsmili se vbogih vernih duš, ki v vicah terpijo in goreče želijo priti pred obličje božje. Spomni se mojih rajnih znancov in dobrotnikov, prijatlov in sovražnikov, naj odpušanje skoraj zadobijo, in se pri tebi veselijo, kamor priti tudi jaz želim. — Oh Jezus, daj, da tvoje britke smerti ne pozabim, tebe ne zapustim in

se s tvojimi zvestimi služavniki v nebesih veselim. Amen.

Oče naš, ki si v nebesih i. i. d.

O Bog, ti si naš dobri oče, daj da bomo tudi mi tvoji dobri otroci, Tvojo sveto voljo dopolnovati naj bo naše veselje; naj se nam zgodi, kakor ti hočeš, to so naše želje. Daj nam vsakdanjega kruha za dušo in telo, po smerti pa sveto nebo, naj bomo srečni otroci pri ljubem Očetu. Amen.

Sveto obhajanje.

Jezus, jagne božje, ki grehe sveta odjemleš, vsmili se me, odvzemi meni grehe vse, in daj mi ljubi mir vesti, katerega mi svet ne more dati. — Moji duši se ponujaš, vabiš njo k svoji božji mizi, v mojem serci prebivati želiš.

O Gospod, jaz nisem vreden, da pod mojo streho greš; reci le samo besedo, in ozdravljena bo duša moja. — Pa vendar sem tebe toliko potreben, da mi brez tebe živetini. Oh ljubi Jezus pridi, reci moji duši: Ti si moja, in jaz sim Izveličar tvoj. Jezus, v tebe verjem, Jezus, v tebe zaupam, Jezus, tebe ljubim in srečno tebe poželim saj v duhu zdaj prijeti.

Oh presladki Jezus, ti moje veselje, ostani vekomaj pri meni, naj bodem tudi jaz pri tebi. Zahvalim te, da si za nas vmerl, in nebesa nam odperl; zahvalim pa tudi, da se v presvetem rešnem Telesi nam zauživati daš, in iz ljubezni pri nas prebivaš. Ne daj, da bi se kdaj tebe ločili, z grehom tebe žalili in toljke ljubezni nevredne storili. Živi in mertvi hočemo tvoji biti. Amen.

Molitva po obhajili.

Vsliši, gospod Bog, molitve svoje svete cerkve in daj nam po zasluženji Jezusa Kristusa vsmilenje in pomoč. Poterdi naše dobre misli, in nam pomagaj, da jih zvesto dopolnimo. Ohrani nam živo vero in terdno upanje, daj nam čisto serce, tebe goreče ljubiti, veliko dobrega storiti za večno zveličanje, po tem kratkem življenji pa zadobiti krono nebeškega veselja. Po Jezusu Kristusu, tvojem Sinu in gospodu našem, ki s tebo Oče nebeški v edinstnosti svetega Duha vekomaj živi in kraljuje. Amen.

Kedar mašnik križ storijo.

Blagoslovi (žegnaj) nas vsigamogočni Bog O † če, Sin † in sveti † Duh, in tvoj sveti blagoslov (žegen) vselej pri nas ostani. Amen.

Dokončanje.

O Bog, kako sem srečen in vesel, da sem pri sveti maši bil deležen zasluženja Jezusovega. Ko je meni pomanjkalo prave pobožnosti (andohti), moj Jezus naj doda. V imeni Jezusovem tebi večni Oče, to sveto službo božjo izročim, in želim, naj bo vse življenje moje tebi posvečeno. Angel božji vodi me po vsih mojih potih, dokler srečno dojdem v večno izveličanje. Amen.

Kedar se s presvetim rešnim Telesom blagoslovi.

Čast in hvala tebi, Jezus, kralj večne časti! Na desnici svojega Očeta tam v nebesih zdaj sediš, iz ljubezni do nas revnih pa živiš v presvetem rešnem Telesi v podobi kruha skrit. Tukaj vslišiš naše prošnje in nas blagosloviš (žegnaš). Kori angelov tebe častijo, trume nebeških vojsk pred tebo klečijo; oh, naj tebe hvalimo in molimo v sveti ponižnosti tudi mi!

Blagoslovi (požegnaj) vsmileni Jezus, nas in našo domačijo, pa tudi vesolen svet. Naj nas varje tvoja roka vsakega sovražnika. Ohrani našo dušo in telo, naše življenje in pmoženje, naj tebi posvečeno bo.

O Jezus, vsigamogočni vojvoda, ki si premagal pekel, pregreho in smert, pomagaj tudi nam srečno premagati, in zadobiti krono

kjer ti živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha od vekomaj do vekomaj. Amen.

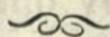
Pred pridigo ali keršanskim naukom.

O Jezus, preljubi učenik, ki si nam pot, resnica in življenje, skoz svoje namestnike nam govoriš, ter nas učiš pravično živeti, srečno vmreti in zadoseči večno zveličanje. Odpri moje ušesa, da bom željno poslušal in zvesto ohranil besede večnega življenja. Sveti Duh pripravi serce moje, de bo seme božjega nauka na dobro zemljo padlo, in obrodilo obilno dobrega sadu; po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Poslušaj božje nauke rád, in pridige nikolj ne opusti, vsaka pridiga je duhovska roža nebeškega kraljestva. Zapomni si, kar slišiš, in tudi drugim rad povej; beseda božja je živež naše duše.

Po pridigi ali keršanskem nauki moli:

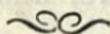
Hvalen bodi Jezus Kristns za vse tvoje svete nauke. Naj bojo vselej moje veselje, moje zaupanje in moje želje. Daj mi, o Bog, te svete nauke zvesto ohraniti, skerbno dopolniti, in kakor si obljubil, se nekdam pri tebi veseliti. Amen.

Opravilo svete spovedi.

Vsaki grešnik je bolen na svoji duši. Zakrament svete pokore je nebeški studenc dušnega zdravja. Mladenč! skerbno hodi k sveti spovedi, ona je zdravila tvoji duši. V veči nevarnosti si, hujšo skušnjava ko imaš, po gosteje k spovedi teči. Dobro je vsaki mesenc, saj vsake kvatre k spovedi iti, si pa toliko nesrečen, smerten greh storiti — oh, še tisti den se izpovej, ali saj prvo nedelo spovedi ne zamudi. V smertnem grehi živeti je strah.

Imej skerbnega spovednika, in kakor očeta se jih derži. Opravljaj zvesto pet reči, ki k spovedi grejo; one so ogledalo (mušter), kako se zakrament svete pokore opravlja. Kakor tvoje spovedi — dobro ali slabo, bo tudi tvoje življenje.

Molitva za pripravo.

Oče nebeški! k tebi se bom vbogi grešnik obernal, svojih grehov obtožil, tebe za odpu-

šanje prosil. Nisim vreden tvoj sin biti, ker sim tebe toliko žalil ; vzemi me saj poslednega služavnika v svojo milost in ljubezn nazaj. Objokanega in ponižnega serca, Oče, ne boš zaverigel.

Vsmileni Jezus, moj dober Pastir, glej, jaz tvoja nehvaležna ovčica se k tebi povernem, zopet med tvojo srečno čredo priti želim. Zadeni me na rame svoje milosti, nesi me po poti prave pokore med svoje zveste ovčice nazaj. Pošli mi pa tudi svetega Duha, naj me razsveti in uči pravo pokoro storiti.

Sveti Duh, božja luč, razsveti mojo pamet, naj vse svoje grehe in slabosti prav spoznam ; omečaj moje serce, da jih objokam ; poterdi mojo voljo, da se vredno poboljšam in prav spokorim.

Marija, moja ljuba mati, ti pribežaljše grešnikov, izprosi mi milost in pomoč resnične pokore. Moj angelj varh, ki si priča mojih grehov, bodi zdaj na poti pokore moj tovarš, naj to sveto delo prav opravim. Vsi izvoleni božji svetniki in svetnice, prosite za me, da sad prave pokore prinesem in večno življenje zadobim. Amen.

I. Izpraševanje vesti.

1. Pokličí svetega Duha v pomoč, naj te razsveti. — 2. Poprašaj se po deset božjih —

pet cerkvenih zapovedih, čez katere si z mislijo, z besedo ali z djanjem grešil; — posebno dolžnosti svojega stanu, ali si jih dopolnil? — dobre dela opustil? — 3 Izberi smertne grehe po številu in okoljstava. 4. Prašaj, kateri hudi navadi si nar bolj vdan — kateri greh je tebi nar nevarnejši? 5. Ali si popokoro posledne spovedi dopolnil? — nauke obranil? si se poboljšal ali pohujšal? — Misli, kje si bil? s kom imel opraviti? Kako se ti je godilo? — Bolj poredko kakor k spovedi hodiš, dalej svojo vest izprašuj.

II. Grevenga ali serčna žalost.

Kaj sim storil, vbogi grešen človek! Svojega ljubega Očeta žalil, nepokorn sim bil vsegamogočnemu Bogu, svojemu nar večemu dobrotniku nehvaležen. Oh kako reven sim vbogi červič zemlje v svojih grehah! — —

Moj Bog in moj gospod! iz celega serca je meni žal, da sim tebe žalil, ki si nar večji lepota vse ljubezni vredna dobrota. Oh, da bi se ne bilo nikoli zgodilo. Moji grehi mene pečejo, ne toliko za to, ker sim nebesa zgubil in pekel zaslužil, ampak ker tebe čez vse ljubim. — Oh odpusti mi vse moje grehe, po svoji neskončni milosti jih omij. — Terdno sklenem s tvojo pomočjo svoje življenje poboljšati, za storjene pregrehe pravo pokoro

storiti, in tebe z nobenim greham več razžaliti.

Oh Bog! saj vidiš moje žalostno serce, moje naprejevzetje poznaš. Daj meni solze prave pokore in pomagaj mi, da z Petram svoje grehe živo objokam, z Marijo Magdaleno odpušanje svojih grehov dosežem in z pokorjenim razbojnikom per tebi vsmiljenje najdem. Za to te prosim, Oče nebeški. skoz neskončno zasluženje Jezusa Kristusa, tvojega preljubega Sina in gospoda našega. Amen.

III. Terdno naprejevzetje.

Obljubi se greha -- pa tudi grešnih priložnost varvati; skušnjave srečno premagati — storjeno škodo popraviti — ako si koga razžalil, za zamero prositi — pohujšanje poravnati, kar je mogoče, pred spovedjo. Ako poprej mogoče ni, mora terdno naprejevzetje porok biti, da se bo hitro zgodilo. Ako pravega poroka nimaš, odpušanja ne zadobiš. Moli torej:

Moj Bog, bodi mi vbogemu grešniku usmiljen in odpusti mi vse moje grehe. Terdno sklenem vsak greh sovražiti, zvesto obljubim se vsake grešne priložnosti varvati, oestro pokoro delati in vsako storjeno krivico, kolikor premorem, poverniti.

Bodi, o Gospod v mojem serci in odpri moje usta, da se vsih grehov čisto obtožim, nobenega ne pozabim, ne zatajim, in odpušanje zadobim. O Jezus, Sin Davidov, vsmili se mene! Ako le hočeš, mene očistiš. Amen.

IV. Čista Spoved.

Ponižno pred spovednika poklekni, ki so mesti Boga, ter reci :

Prosim, duhovni oče, za sv. žegen se svojih grehov čisto spovedat, —

Se spovem Bogu vsegamogočnemu, Mariji devici, vsim svetnikom in njim namestnik božji, vsih svojih grehov, kar sim jih storil od svoje posledne spovedi, ki je bila — (povej kdaj?) Sosebno se obtožim;

Razodeni, kako si posledno spoved opravil — prav ali slabo? — pokoro dopolnil? Obtoži se grehov po versti, kakor si vest izprašal? Ne izgovarjaj sam sebe, ne dolži drugih peršon, ne pravi po imeni, s kom si grešil, ampak le po stani. Ne delaj preveliko besed; le kratko, zastopno, pa tudi spodobno pověj. Ne zataji, ne zakrivaj; Bogu vtajiti ne moreš. Ako te še serce boli, ali vest strah dela, le vse odkrij. Spoved skleni :

Leti in vsi moji grehi so mi iz serca žal, ker sim Boga razžalil. Terdno sklenem z božjo pomočjo svoje življenje poboljšati, pra-

vo pokoro storiti, Boga nikoli več razžaliti. Prosim za potreben nauk, za pokoro in odvezo, če sem nje vreden.

Poslušaj nauke, ki jih ravno tebi dajajo, in večkrat po tem pomisli, kar so ti povedali. Odgovori lepo, kar te poprašajo. Ne sili za odvezo, ako spoznajo, da nje vreden nisi. Zapomni pokore, ki ti njo naložijo. Ne brani se ojstre pokore; ako nje dopolniti ne moreš, poprosi, naj ti jo preložijo. Kedar odvezo nad tebo molijo, obudi grevingo in terdno naprejevzetje. Pokrižaj se in odstopi.

Moli po spovedi, kedar odvezo dobiš.

Neskončno vsmilen Bog, preljubeznivi Oče nebeški, ti si meni moje grehe odpustil! Moj nar dobrotlivši oče si, jaz sim zopet tvoj sin. Izbrisal si meni grehe moje, pa tudi zaslužene večne štrafe. Dal si mi zopet lepo oblačilo posvečujoče gnade božje, pa tudi ljubi mir moje vesti. Ponižno se ti zahvalim za neskončno zasluženje Kristusa Jezusa, tvojega Sina, ki je za moje grehe tvoji pravici poplačal. — Zahvalim tebe, vsmileni Jezus, za čudno oblast, ki si njo svojim namestnikom dal, mene mojih grehov odvezati. — Zahvalim tebe, Bog sveti Duh, za razsvetlenje in pomoč, da sim se mogel čisto spovedati. Oh, vi angeljibožji, ki se zdaj, kakor zaupam, nad

meno veselite, pomagajte meni hvaliti neskončno vsmilenga Boga za toliko dobroto.

Obljubim pa tudi, v prihodno Bogu do poslednega izdihleja zvesto služiti, se vsakega greha terduo varvati, vseskušnjave serčno premagati, pregrešne priložnosti vse opustiti, vsako škodo, vsako pohujšanje, kolikor zamorem, popraviti, in vse svoje žive dni se pokoriti, da bom vreden po poti pokore med izvolene priti. Amen.

Ako odveze ne zadobiš, ponižaj se in moli :

Oh prevbogi nespokorjen grešnik, kako strašno sim grešil, da me namestnik božji niso vrednega spoznali grehov odvezati! — Oh! še sim zgubljen sin deleč od svojega nebeškega Očeta; — Jezus, moj pastir, ker sim ga nehvaležno zapustil, za me ne mara, dokler se v resnici ne poboljšam. Nisim še vreden k njegovi sveti mizi perstopiti in zavžiti njegovo presveto Telo. — Oh, ponižno spoznam, da sim vse to zaslužil, in namestnik božji, ki imajo en ključ spokorjene grehov odvezati, imajo tudi drugi ključ spokorjene grehov odvezati, imajo tudi drugi ključ nespokorjenim grehe zaderžati, — kar so tudi meni po pravici storili, da svoj žalosten grešen stan spoznam, se prav spokorim in vredno poboljšam.

Oh, kaj bom storil, vbogi srotej! V tvojo sveto voljo se podam in obljubim vse na tenko dopolniti, kar so meni spovednik naložili. Oče, tepi me! saj me dober oče tepeš. Le samo to te lepo prosim, daj mi, da se prav spokorim, iz celega serca k tebi povernem, svoje gerde pregrehe zapustim, sadú prave pokore prinesem, da se v prihodno odveze vreden storim in postanem zopet prijatelj božji. — O Jezus, sin Davidov! ki si prišel iskat, kar je zgubljena, vsmili se mene! — Marija mati mila, da si moja vsmilena mati, skaži se! — Vsi ljubi angeli, svetniki in svetnice božje, prosite za me! — Jaz pa bom jokal in v božjo milost klical, dokler zopet pri Bogu vsmilenje najdem. Amen.

V. Naložena pokora.

Opravi, kar ti naložijo, poprej ko moreš in kakor ti je naročeno. Ne pozabi, kar imaš več dni opraviti. Ako si zasramván, ogovarjan, bolen — reči: zaslužil sim; naj bo v odpušanje mojih grehov. Ne sramuj se poboljšanja, naj rečejo ljudje, kar hočejo. — Si pokore dopolnil, skleni:

Vzemi, dobrotljivi Oče nebeški, le to majhino delo moje pokore za moje storjene pregrehe. Kar meni pomankuje, naj moj ljubi Jezus svojega neskončnega za s luženja tvoji

pravici doda; saj le po njem odpušanje grehov zaupam in zadobiti želim. V zadostenje za svoje grehe tebi priporočim vse svoje križe in težave, ter jih sklenem s terplenjam Jezusovim, z žalostjo Marije, božje matere, in vsih ljubih svetnikov. Želim se vsih odpustkov deležen storiti, ki jih sveta mati katolška cerkva spokorjenim deli. V nove hočem Bogu živeti, svoje dolžnosti zvesto dopolniti, poterpežliv in volen biti, se veseliti križa Kristusovega, ki je znamenje odrešenja in izveličanja mojega. Sovražil bom greh, ljubil sveto čednost, zaničeval zapeliv svet, in iskal svete nebesa, dokler jih po poti pokore srečno najdem. Amen.

Sveto obhajilo.

Ljubezni Jezusove živ spomin je zakrament presvetega rešnega Telesa, pa tudi živi studenc, pomoči in milosti, ki njo po Jezusi dobimo. Mladenč, hočeš Jezusov biti, moraš prav pogosto, in vredno k njegovi božji mizi priti. To Jezus želi. — Za vredno pripravilo so ti potrebne štir reči: **1** čisto serce, brez vsakega smertnega greha, — brez nagnenja v male grehe; **2**. posebno andohtlivo serce, da lepo moliš in Jezusa poželiš; **3**. da se čedno oblečeš po svojem stani, kar premoreš; **4**. da si teš, ako si zdrav. Premisli veliko

srečo k mizi nebeškega kralja povablen biti, razveseli in ponižaj se, rekoč:

Molitev pred svetim obhajilom.

Preljubi Jezus, izveličar moj, ti mene k svoji mizi vabiš. Veselo grem, če ravno vem, da grešnik nisim vreden; saj sim tebe toliko potreben. Zavupam, da si mi skoz svoje neskončno vsmilenje in zasluženje v zakramenti svete pokore svatovsko oblačilo posvečujoče gnade zopet dal; oh daj mi še tudi živo vero, terdno zaupanje, gorečo ljubezen, pravo ponižnost in poželenje; olepšaj moje serce z vsimi svetimi čednostmi, naj bo vredno tvoje prebivališa. — Preljubi Izveličar moj, ne mudi se in pridi. Moja duša tebe poželi; — le ti si njeno poželenje. Oh, stori me vrednega, naj mi to presveto obhajilo ne bo k obsojenju, ampak k večnemu življenju. Amen.

Vera.

O moj Jezus, terdno verjem, da si v presvetem rešnem Telesi pričujoč, kakor pravi živi Bog in človek, in bom zdaj tebe prijel z dušo in z telesom, s kervjo in z mesam, kakor se tebe pri zadni večerji tvoji učenci prijeli, kedar si vzel kruh v svoje presvete roke, ga posvetil, razlomil in jim dal zavžiti rekoč: „Prejmite in jejte vsi, zakaj to je moje

telo, ki bo za vas dano. — Vse terdno verjem, kar me skoz svojo sveto cerkvo učiš. O moj Jezus, poterdi me v tej sveti veri. V njej bočem živeti in vmreti, pa tudi prijeti tvoje presveto Telo.

Upanje,

Terdno zaupam, moj vsmileni Jezus, da me zaverigel ne boš, ki me toliko ljubeznivo k sebi vabiš, ampak me vrednega storil tvoje svete mize. — Zaupam, dami boš dal po tem kratkem življenji priti v večno veselje. Vse terdno zaupam, kar si ti obljubil; ki si večna resnica in neskočna dobrotota. O moj dobrotlivi Jezus, poterdi moje zaupanje.

Ljubezn.

Iz celega serca tebe ljubim, o moj Jezus, ti moja neskončna ljubezn, ki si mene toliko ljubil, da si na križi za me vmerl, sveto rešno Telo postavil, iz ljubezni do mene v nar svecjšim zakramenti živiš in k meni prebivat prideš. Iz ljubezni do tebe obljubim tudi bližnega ljubiti, svojim sovražnikom iz serca odpušiti, vse voljno terpeti, in v djanji pokazati, da tebe ljubim čez vse. O moj Jezus, daj mi v pravi živi ljubezni živeti in vmreti, po smerti pa tebe v nebeškem kralestvi vekomaj ljubiti. Amen.

Poželenje.

Pridi, preljubeznivi Jezus, veselje mojega serca, in razveseli me! Pridi jagne božje, in oživi me! Pridi ženiu moje duše, in na večno z njo skleni se. Moja duša po tebi zdihuje, o Jezus, in se tebe veseli; le s tebo živeti vekomaj želi. — Oh, vsmilen Izveličar, ki si pri posledni večerji svojim učencom noge vmil in jih očistil, očisti tudi mene, da bom tebe vredno zavžil. Rajši hočem vmreti, kakor po nevrednim tebe prijeti.

Očitna spoved.

Kedar k obhajilu pozvoni, čedno k božji mizi poklekni in moli konfiteor ali očitno spoved, rekoč:

Spovem se Bogu vsemogočnemu, Mariji vselej Devici, svetemu Mihaelu arhangelu, svetemu Joanezu kerstniku, svetemu apostelnu Petru in Pavlu, vsim svetnikom in njim, duhovni Oče, da sim veliko grešil z mislijo, z besedo in z djanjam: moj greh, moj greh, moj preveliki greh! — Za to prosim sveto Marijo vselej devico, svetega Mihaela arhangela, svetega Joaneza kerstnika, sveta apostela Petra in Pavla, vse svetnike, in njih, duhovni oče, molite za me pri Gospodu našem Bogu.

Kedar mašnik odvezo molijo :

Usmili se me, vsegamogočni Bog, odpusti mi moje grehe in pripeljaj me v večno življenje. Amen.

Milost, odvezo in odpušanje mojih grehov mi daj vsegamogočni in vsmilen Bog! Amen.

Pred svetim rešnim Telesom trikrat na persi terkni rekoč:

O Gospod! nisem vreden, da pod mojo streho greš; ampak reci le besedo in ozdravljena bo moja duša. — — Telo Gospoda, našega Jezusa Kristusa, ohrani dušo mojo v večno življenje. Amen.

Zdaj povzdigni serce in glavo, spodobno usta odpri, položi jezik na spodno ustnico, prejmi presveto Telo s sveto častjo, ter lepo povžij. — Pripogni glavo, poklekni na svoj kraj, moli in hvali Jezusa rekoč :

Po svetem obhajili,

Hvalen bodi Jezus Kristus v mojem serci, oh preljubeznivi prijatelj moj! — Jaz te molim in častim, oh nebeški kralj, moj Gospod in moj Bog! — Hvali duša moja svojega ženina; najdla si, katerega ljubiš, oh ljubi in zvesto derži se ga, do njega vekomaj ne zgubiš. — Moje serce je zdaj Jezusov altar,

moje telo je tempel božji. — Oh, jaz presrečen človek! kako se bom zahvalil za toliko srečo? — kako vrednega storil toliko milosti? —

Jaz v tebe verjem, o Jezus, ti večna resnica! — jaz v tebe zaupam, o neskončna dobrota! jaz tebe ljubim, o Jezus, ti neizrečena ljubezn. Ljubil si me na svetem križi, kjer si za me svoje življenje dal; — ljubil si me na svojem svetem altarlji, kjer si me s svojim presvetim Telesom poživil; — ljubiš me v mojim serci, ter hočeš pri meni ostati. — Oh ostani, oživljaj in ohrani me zdaj in vekomaj. Ves sim tvoj! Amen.

Priporočenje.

Preljubi Jezus moj, vsliši moje ponižne prošnje, ki jih dones, te vesel in srečen dan, tebi povedati imam. Glej, kako vbogo je še moje serce, kako slabo in merzlo. — Ohoživi ga z ognjem svoje ljubezni, daj mi svojo poterpežljivost in pohlevnost, svojo pokoršino in ponižnost, naj bo podobno tvojemu božjemu sercu. — Že je močno moje pregrešno nagnenje, hude še bojo moje skušnjave; oh, pomagaj mi, da jih srečno premagam in nikdar več tebe ne žalim! Daj mi dolžnosti mojega stanu zvesto dopolniti, križe in težave voljno poterpeti, vsako pregrešno in nevarno po-

svetno veselje zaničevati ; in le tebi samemu pridno služiti.

Duša Kristusova posveti me ! — Telo Kristusovo zveličaj me ! — Kerv Kristusova operi me ! — Voda iz desne strani Kristusove operi me ! — Terplenje Kristusovo poterdi me ! — O dobrotlivi Jezus vsliši me ! — V svoje svete rane zakrij me ! — Se tebe ločiti ne pusti me ! — Peklenskega sovražnika ovari me ! — Ob uri moje smerti pokliči me, da bom s vsimi svetniki hvalil te, hvalil zdaj in vekomaj. Amen.

Prosim pa tudi, preljubeznivi Jezus ! za svoje ljube stariše, brate in sestre, prijatle in znance ; posebno pa za J. J, daj jim vse dobro za dušo in telo, naj bomo tebi tukaj lepo služili, nekdam se pa vsi skupej pri tebi v nebesih veselili. — Spomni se tudi mojih rajnih J. J. ki so že na božji pravici. Vzemi jih pred svoje obličje, naj tebe hvalijo in za me prosijo, dokler tudi jaz srečno za njimi pridem in tebe od obličja do obličja vživam, kakor sim zdaj tebe v podobi kruha srečno zavžil.

Oh Marija, kraljica nebes in zemlje ; vi angeli božji, vsi izvoleni svetniki in svetnice ! pomagajte meni hvaliti Jezusa, Gospoda mojega in vašega čestiti, njemu zvesto služiti, nekdam pa njega med vami vživati. — Vse stvari v nebesih in na zemlji naj hvalijo toliko

vsmilenega, toliko dobrotljivega Boga. Oh Jezus, tebi živim; — o Jezus, tebi vmerjem; — oh Jezus, tvoj sim živ in mertev. Amen.

Pomudi se, ako vtegneš, v hiši božji; preišluj, beri kaj svetega, ponovi kerstno obljubo, i. t. d. Cel den naj bo tebi svet den, da Boga hvališ in se posebno lepo zaderžiš.

Skerbno hodi od mladih nog prav pogosto k svetemu obhajilu, kakor ti tvoj spovednik pripustijo. Poštenim Kristjanom so potrebne k službi božji tri reči: 1. Vsak den zjutrej in zvečer moliti; 2. vsako nedelo in praznik k službi božji hoditi; 3. vsakega mesenca ali saj vsake kvatre, če ne pogoje, vredno k božji mizi pristopiti. Jezus je prava vinska terta, mi njegove mladike. Brez njega ne zamoremo nič.

Ponovljenje kerstne obljube.

Srečen človek, stvarjen od Boga Očeta po božji podobi, odréšen po Jezusu Kristusu, in posvečen otrok božji skoz svetega Duha sim. Kar nekdej per svetim kersti po svojih botrih obljubil, zdaj z hvaležnim sercam ponovim, ter se veselim, da sim v sveti katolški, edino izveličanski cerkvi rojen in izrejen.

Odpovem se hudiču in vsemu njegove-mu djanju, kakor tudi vsim zapelivcam, nja najemnikom. — Odpovem se napuhu, vsim napčnim šegam, hudobnim navadam, vsim pregreham in zapelivim svetom.

Življenja srečen pot.

Verjem v Boga Očeta, vsegamogočnega Stvarnika nebes in zemle; — verjem v Jezusa Kristusa edino rojenega Sina božjega, ki je rojen bil in je terpel; — verjem v svetega Duha, sveto keršansko katolško cerkvo, gmajno svetnikov, odpušanje grehov, vstajanje života in večno življenje.

Po nauki svete keršanske katolške cerkve hočem, kakor pokoren sin svoje matere, do smerti živeti, svete zakramente vredno prijemati, in skoz te vrata nebeške v večno izveličanje priti, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem, skoz prošnjo Marije device, vsih božjih angelov, svetnikov in svetnic; posebno mojega angela varha in mojega patrona svetega J, . . Amen.

Priporočnje Jezusu.

Preljubeznivi Jezus, za eno dobroto se tebi priporočim. Ne poželim posvetne časti, ne časnega blaga, ne zapelivih dobrot; le čisto, nedolžno, ljubezni polno serce do tebe mi ohraniti daj! Jezus, moj zvesti tovarš, varji me kogar drugega v greh zapeljati, da ne bom v djanji, ne v besedi dušen vbijavec, ampak zvest varh svete nedolžnosti.

Podaj mi v hudi skušnjavi svojo roko, da v greh ne padem; pomni me vedno, naj

ne pozabim, da me vidi tvoje vsega vidjoče oko, ako me ravno tema zakriva. Sveta groza me naj objide, kedar se v grešni nevarnosti najdem; naj hitro izbežim, da ne zgubim za kratko hudobno veselje življenja večnega.

O Jezus, moj vsmileni Izveličar! daj mi vselej modre misli in poštene želje, da med zapelive tovarše hodil ne bom. Ti mene vodi, ti me podpiraj, da srečno k tebi v nebesa pridem, kjer boš meni krono večnega izveličanja dal. Amen.

Mariji devici.

Premila mati, Marija devica, nebes in zemle kralica, mati čiste ljubezni, veselje in zaupanje moje, spomni se, da še nikolj ni slišati bilo, da bi kdo zapušen bil, ki je pod tvojo pomoč pribežal, in se priporočil tvoji priprošnji. V tim zaupanji k tebi pribežim, devic Devica, in pred tebo, preljuba mati, vbogi grešnik izdihujem. Mati Jezusa, mojega zveličarja, ne zaverzi moje prošnje, ampak vsliši in u vsih nevarnostih me zakrij pod svet plajš svoje mogočne prošnje. O dobrotljiva, o milostliva, o ljubezniva devica Marija, moja gospa, moja srednica, moja pomočnica! prosi za me sveta božja porodnica, da bom vreden obljud Jezusovih. Amen.

Angelu varhu.

Sveti angel varh, meni prijatelj in tovarš od Boga dan, da bi me spremljal in vižal po nevarnem poti časnega življenja, in me pripeljal iz te ptuje dežele v Očetov dom večnega izveličanja; lepo te počestim, in se ponižno tvojemu varstvu izročim. — Pomagaj mi, da v dobrim ne oslabim; vari me, da v nevarnosti ne grešim, in me terdno podpiraj, da vse vidne in nevidne sovražnike svoje srečno premagam. — Skerbno me vodi po voski stezi svete čednosti k mojimu ljubemu Očetu, kjer zdaj pred njim stojiš, njegovo božje obličje gledaš, moje molitve in dobre dela njemu izročuješ in za mene prosiš. Pomagaj mi, da bom s tebo in z vsemi izvolenimi tudi jaz neskočnemu Bogu večno čast in hvalo pel. Amen.

Svojemu svetemu patronu.

Izvolen božji svetnik, sveti J. moj posebni patron, zvest prijatelj in mogočen moj besednik v nebesih, ki si že srečno dosegel, kar še jaz v nevarnosti jišem, in že vživljaš, kar jaz doseči želim, naj te prav lepo pozdravim in se tvoji prošnji priporočim.

V naročji Očeta nebeškega se zdaj veseliš, pred tronam milosti božje stojiš, se na mene svojega imenca v to revno dolino ozi-

raš, ter me k sebi želiš. — Izprosi mi vsmiljenje in pomoč, da ne bom samo imel tvoje sveto ime, ampak tudi posnemal tvoje svete čednosti, enkrat se pa s tebo veselil v nebeškem kraljestvi, čestil in hvalil z vsemi svetniki in svetnicami Boga Očeta, Sina in svetega Duha, katerim bodi čast in hvala vekomaj. Amen.

Molitev za žive stariše.

O Bog, ki mi zapoveduješ spoštovati stariše in jih ljubiti, ter mi dolgo in srečno življenje na zemli za to obetaš; lepo te prosim, vsmili se mojega ljubega očeta — moje ljube matere. Poverni jim na duši in telesi vse, kar meni dobrega storijo. Pa tudi meni pomagaj jih lepo vbogati, jim veliko veselja v dobrem narediti, nekdam pa z njimi v nebeško kraljestvo k tebi priti in se veseliti vekomaj. Amen.

Za mertve stariše.

Večni Bog, ki si meni ljubega očeta — ljubeznivo mater vzel, in jih k sebi poklical, bodi zdaj ti moj vsmilen oče, in vsmili se mojega rajnega očeta — rajne matere moje! Odpusti jim grehe, ki so jih lahko zavolj mene storili. Naj jim svéti večna luč tam v kraljestvi izvolenih, naj počivajo v miri! — Daj pa tudi

meni pravično živeti, srečno vmreti in za njimi v večno veselje k tebi priti, kjer nas nobena smert ločila ne bo. Amen.

Za brate, sestre in žlahto.

Ljubi Oče nebeški, ki nas svoje otroke vse ljubiš in želiš, naj bi se tudi mi med sebo ljubili in lepo imeli, daj mojim bratom in sestram, kakor vsej moji žlahti lepo zastopnost in pravo ljubezen, da se bomo hudega varvali, eden drugemu v dobro pomagali, in tebi zvesto služili. Varji nas prepira in sovraštva, da se tebi ne zamerimo, ki si Bog ljubega miru in sprave. Vižaj naše misli in želje, naj bomo ene pravične volje, kakor smo ene kervi — tvoji dobri otroci, ti pa naš vsmileni Oče. Amen.

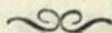
Za vse žive.

Vsegamogočni, neskončno vsmilen Bog, oče miru in ljubezni, ki želiš, da bi vsi ljudje, tvoji otroci, kakor bratje in sestre v lepim miru in keršanski ljubezni živeli; daj nam svojega svetega Duha, naj nas napolni z svojimi darmi, — Prosim te za svoje dobrotnike in dobrotnice, tovarše in tovaršice, prijatele in prijatelce, znance in znanke, sovražnike in sovražnice, posebno za svoje domače. Daj nam vsim pravično pa-

met, da bomo pošteno živeli, tebi zvesto služili, vsega potrebnega imeli za dušo in telo; enkrat pa k tebi, Očetu svojemu, v večno izveličanje srečno došli; po Jezusu Kristusu, Gospodu našem, Amen.

Za vse verne mertve.

O Bog vsega vsmilenja, stvarnik in odrešenik vsih vernih, ki nam odpušanje deliš in naše izveličanje ljubiš, ponižno te prosim, dodeli mojim rajnim bratom in sestram, dobrotnikom in dobrotnicam, tovaršam in tovaršicam, znancam in znankam, ki so se pred meno tega sveta ločili, po prošnji Marije devíce in vsih ljubih svetnikov svoje vsmilenje. Odpusti jim vse grehe, in daj jim v veselo družino svojih izvolenih priti, da kar so veselej želeli, srečno dosežejo — tebe od obličja do obličja gledati, te vživljati, tebe vekomaj častiti in hvaliti, Za vse to te prosim po Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, Gospodu našim, ki s tebo živi in kraljuje v edinosti svetega Duha Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

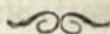
Krlev pot svetega Križa.

Mladi popotnik ! hočeš srečno po sveti hoditi, sene smeš pota svetega križa zogniti. — Pogosto pomišluj pot terpenja, po katirem je vsmileni Jezus pred tebo hodil; poglej kaj je terpel, poslušaj, kaj te per vsakim štacjonu, uči; obljubi za njim hoditi, skleni svoj križ nositi in prosi Jezusa, naj ti pomaga, da ne obnemoreš. Vsak štacjon bo tebi ena stopinja bližej nebes. — Sveta mati kat. cerkva ti za to premišlovanje odpustke daruje, da se Jezusovega terpenja in zasluženja deležen storiš. Jezus, tvoj nebeški kralj, pred tebo hodi, njegove svete stopinje premišlovaje, hodi tudi ti za njim. Tako bo križev pot tebi krlev pot proti nebesom. Prej ko začneš, njemu svoje premišlovanje daruj:

Darovanje.

☉ neskončno vsmileni Bog! v ponižnosti svojega serca darujem tebi to premišlovanje terpenja Jezusa, tvojega ljubega Sina, k tvoji veči časti, v odpušanje grehov, za povišanje tvoje svete cerkve in za verne duše v vicah; ter vsih odpustkov deležen biti želim, ki jih sveta cerkva temu svetemu opraviu deli. Oh

Gospod! govori ti v tim svetem preišlovanji,
in tvoj služavnik bo poslušal, Amen.

I. Štacion.

Jezus k smerti obsojen.

V. Molim tebe, Kriste, in te hvalim :

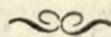
R. Ker si skoz svoj sv. križ svet odrešil.

Jezus mladenču : Mladenč, prijatelj moj! vidiš mene pred krivičnim sodnikom stati? — slišiš nedolžnega po krivici tožvati? — Čuješ nadraženo ljudstvo, ki me je pred petimi dnevi po kralovo čestilo, nevsmileno vpiti: „Križaj ga, križaj ga!“ Hočeš biti moj sovražnik tudi ti? — —

Mladenč Jezusu : Oh preljubi moj Jezus, izvolen ženin moje duše, moj Gospod in narveči dobrotnik, kako bi mogoče bilo, tebe sovražiti? — Vém, da sim pogosto slabo govoril, druge krivo sodil in pohujšal — sim grešil; in vsaki grešnik je tvoj sovražnik. Pa odpusti mi moje zmote — Naj dela svét kar hoče; ne bom več za njim potegnil. Tvoj hočem biti, da me boš tudi

ti nekdam na sodbi za svojega spoznal.
Amen.

Oče naš. — Češena Marija. — Vsmili se me, o Gospod, vsmili se mene!

II. Štacion.

Jezus križ zadene.

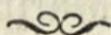
Molim tebe, o Kriste i. t. d.

Jezus mladenču: Vidiš težek križ, popotnik mlad, ki so ga meni sovražniki navalili? — Voljno ga objemem in nesem, ne za sebe, ampak za te in za ves svet. S križam bom tebi zopet nebesa odperl. — Hočeš moj učenec biti; — za meno priti, zadeni svoj križ vsak den in hodi za meno. Le pot težav in križev je ravna pot v svete nebesa. — Ali me boš na tim poti zapustil?

Mladenč Jezusu: Kakor resnično Bog živi, tebe ne zapustim, moj preljubi tovarš in božji prijatelj! — Kamo bi se srotej podal? Le ti imaš besede življenja večnega. Voljno hočem križ objeti, ki mi ga še boš poslal, bo di si vboštvo ali bolezn, žalost serca ali za-

sramvanje svetá, vse bom voljno poterpel. Pomagaj mi pa tudi, izveličar moj, naj srečno po tvojih stopinjah k tebi pridem, do kjer si ti, moj Gosspod, bom tudi jaz, hlapec tvoj. Amen.

Oče naš. Češena Marija. Vsmili se. —

III. Štacijon.

Jezus prvič pod križam pade.

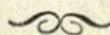
Molim tebe, o Kriste i. t. d.

Jezus mladenču : Poglej, prijatelj moj, kako težek je križ, ki ga je meni moj Oče za tebe, in cel svet naložil ! Pod njim omaguje moje telo, — moja volja ne. Zopet hočem vstati, dokončati, kar mi je Oče nebeški naročil. — Kaj pa ti toliko tožuješ, da je tvoj stan pretežek ? — tvoja služba prehuda ? — plačilo preslabo ? — Jeli ne boš, kakor jaz Očetu nebeškemu do konca zvest ? —

Mladenč Jezusu : Oh premili Jezus ! sram me je, da sim se tolikokrat za malih reči del švaral, svoj stan toževal, čez svojo službo govoril. — Oh kako majhen je križ v mo-

jim stani proti tvojemu križu! — kako lahko moje delo k tvojemu opravi! — Nikoli več ne bom v svojim stani nezadovoljna; in če tudi oslabim, saj mi boš zopet vstati pomagal. Poterpežljivost nar hujši križe lahke stori; in vse lahko prestopi, kdor se s teboj, moj Jezus sklene. Amen.

Oče naš. Češena Marija. Vsmili se. i. t. d.

IV. Štacijon.

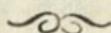
Jezus sreča svojo mater.

Molim tebe, o Kriste, i. t. d.

Jezus mladenču: Prijatelj! poglej mojo žalostno mater, kako vjokana za meno gre, ker mene k smerti peljajo. Poprašaj, kaj je storila, ona blažena med ženami, da je tolike žalosti včakala? — Bila je čista devica, zvesta dekla svojega Gospoda. Oče nebeški njo ljubi, in kogar ljubi brez šibe ne pusti, ampak z žalostjo in terplenjem ga objiše. — Zakaj pa ti tako naglo tožuješ, kedar ti vse po volji ni — obupati hočeš, če se ti vse po sreči ne godi. — Kaj nočeš ljubej božji biti? — —

Mladenč Jezusu : Oh kdo sim jaz, vbogi grešnik — in kdo pa vidva, preljubi Jezus in Marija! — Nedolžna toljko terpita, jaz pa dolžen nočem terpeti! Oh, ves poterpežlivi Jezus! uči me ljubiti šibo Očeta nebeškega. Marija, mati žalosti, izprosi mi gnado z tebo radovoljno žalovati; — naj de bom na tim sveti vajnega terpljenja — pa tudi v nebeškem kraljestvi vajnega veselja tovarš. Amen.

Oče naš. Češena Marija. Vsmili se. i. t. d.

V. Štacjon.

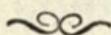
Simon pomaga Kristusu križ nositi.

Molim tebe, o Kriste i. t. d.

Jezus mladenču : Pomagal sim revnim bolnikom in jih ozdravljaj, mertvim dal zopet življenje; zdaj sim sam pomoči potreben, in ni človeka meni v pomoč. Moji sovražniki morajo Simona prisiliti, da mi križ nositi pomore. Tako nehvaležen svét dobrote povračuje! — Ali se boš tudi dal ti siliti za meno križ nositi?

Mladenč Jezusu: Oj preljubi Jezus, navali mi križ, služavniku svojemu po svoji sveti volji; — dokler bom mogel, ga bom za tebo serčno nosil; saj mi boš moj trud lepo poplačal, — Pa kje je tvoj križ? — Nevedni ljudje so — jih podučiti: grešniki — jih posvariti — nedolžno nedolženi so — se za njih poštenje poskusiti: to se veli tvoj križ nositi. Oh ljubi Jezus, daj mi vse to ne prisileno, ampak z veseljem storiti. Amen.

Oče naš. Češena Marija. Vsmili se.

VI. Stacjon.

Veronika Jezusu pert podá.

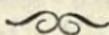
Molim tebe, o Kriste i. t. d.

Jezus mladenču: Čigava je ta podoba, ki jo na perti Veronike gledaš? Poznaš podobo svojega prijatela, odrešenka in zveličarja? — Ali véš, kdo me je toljko razranil — s kervjo oblil s ternjam kronal?

Mladenč Jezusu: Oh poznam tvojo podobo, moj božji učenik in nar večí dobrotnik!

Vém, kdo je tebe toliko revnega storil. — Za naših hudobij del si bil ranjen, zavolj naših grehov tepen, naše bolečine si ti prestal. — Gledam v tvoji sveti podobisvojo poterpežljivost, ponižnost in krotkost. Slišim tvoj prijazen glas; „Vuči se od mene, kako sim pohleven in ponižnega serca.“ — Oh tvojo podobo hočem globoko v svoje serce vtisniti, na tvoje svete nauke in lepe izgled vedno misliti, pa tudi po tajistih živeti; naj bojo ljudje spoznali, da sim tvoj učenc, in hvalili Očeta, ki je v nebesih. Amen.

Oče naš. Češena Marija. Vsmili se i. t. d.

VII. Štácjon.

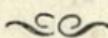
Jezus drugič pod križam pade.

Molim tebe, o Kriste i. t. d.

Jezus mladenču: Vidiš preljubi moj, kako težek je mojega terplenja križ! Pregrehe vsega svéta na njem slonijo — tudi tvoji grehi na njem ležijo, ter me toliko ne vsmileno v zemljo vlečejo. Ali se tebi ne vsmilim? — Mi ne boš svoje roke podal — mi ne vstati pomagal? — —

Mladenč Jezusu: Moj Izveličar! na moje roke in noge — vzemi vse moje ude in moči! — Ali kako in kje bi tebi pomagal? — Spomnim se, kaj ti želiš. V moji soseski je zapuščen bolnik; — nima, ki bi ga preložil; — pri sosedi so zapušeni otroci ostali, nimajo starišev, ki bi jih izredili; — v naši vesi je zapušena vdova, nima moža, ki bi ji pomagal — njo potolažil. — V naši fari je zgubljen mladenč — zapeljana dekelca, nimata prijatela, da bi nju na prav pot povernil. „Kar bote takim storili, moj Jezus veliš, to bote meni storili.“ — Z veseljem jim hočem roke podati, namesti tebe jim pomagati; in ti boš meni povernil, kakor bi se bilo tebi zgodilo, Amen.

Oče naš. Češena Marija. Vsmili se, i. t. d.

VIII. Štacija.

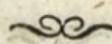
Jezus tolaži Jeruzalemke.

Jezus mladenču: Mladenč! kar sim rekel Jeruzalemskim ženam, tudi tebi rečem: Ne jokaj se nad meno, jokaj se nad sebo in nad svojimi grehi. Jaz, ves nedolžen toliko

terpim; kako se bo godilo nespokorjenemu grešniku? Ako se to na zelenem lesu godi, kaj bo s suhim? — Hočeš biti tudi ti suh les, ki sadu ne prinese?

Mladenč Jezusu: Moj izveličar! naj se jokam, pa le za to, ker te vidim toliko za mene terpeti. Naj se jokam, ker se bojim, da bi me, suho mladiko zaverigel, ki tako malo dobrega storim. — Oh kaj bo, ako se za dobro posušim in po smerti v pekli gorim! — ne ne zaverzi me, vsmileni Jezus! Ti si moja vinska terta, naj bom tvoja žlahna mladika. Oživi me v posvečujoči gnadi božji, naj za dobro omladim, in za nebeško kraljestvo veliko dobrega storim. Amen,

Oče naš. Češena Marija. Vsmili se. i. t. d.

IX. Štácjon.

Jezus prvič pod križem pade.

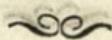
Molim tebe, o Kriste i. t. d.

Jezus mladenču: Trikrat sim padel na oljski gori na svoj obraz, prosil Očeta, naj mi Življenja srečen pot.

kelh terpenja odvzeme; — volja Očetova je, da ga pijem, in za tebe terpim. — Tretjokrat, glej, pod težkim križem ležim; teža grehov me hoče posiliti. — In ti z meno vsmilenja nimaš? — Tvoje hude navade so vervi, s katerimi me vlečejo; — tvoje razujzdano življenje je moje suvanje. Kako dolgo še, prijatelj moj, kako dolgo? —

Mladenč Jezusu: Ne več, preljubi moj Jezus, ne več! Kdo bi zamogel tebe žaliti, ako te gleda, kako reven za nas na zemli ležiš. — Raztergati hočem svoje nevarno znanje, zapustiti svoje slabe tovaršije, se odvaditi svojih pregrešnih navad. Ako me ravno svét zaverže, saj me boš ti med svoje vzel. Amen.

b. Oče naš. Češena Marija. Vsmili se i. t. d.

X. Štacion.

Jezusa slečejo.

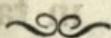
Molim tebe, o Kriste i. t. d.

Jezus mladenču: Mladenč, posvetnega veselja toliko željen! pokusi z meno grenke

pije, ki mi njo svét posledno uro ponuja !
 — Tudi tebi bo nekaj za toliko grenkejši
 pijo djal, za kolikor sladkejši je tebi zdaj
 pregrešno veselje. Tvojo požrešnost moram
 plačevati, in za tvojo ničemerno gizdost na
 svojem životi toliko terpim. — Ti prevzetno
 hodiš, se nespodobno nosiš, zamečuješ po-
 šteno šego svojega stanu ; mene pa sla-
 čijo, da grem brez vsega oblačila za tebe
 vmirat. — Oh spomni se, da si prišel gol
 na svet, gol pojdeš zopet iz svéta. Bodi
 pameten in ponižen !

Mladenč Jezusu : O moj Jezus, ti ves
 reven in zasramvan — jaz pa prevzeten in
 požrešen ! — Oh ne bom se vpijanil, ne
 zahajal med zapeljive ljudi. Po svojem stani
 se hočem ponižno nositi, ne več posnemati
 ptujih šeg. O moj Jezus, uči me treznosti,
 naj po meri s hvaležnim sercam zavživam
 tvoje dari. — Uči me lepe ponižnosti, naj
 se po svojem stani modro oblačim, ker vem,
 da si prevzetnim sovražnik, in le ponižnim
 svojo gnado daš. Amen.

Oče naš. Češena Marija. Vsmili se i. t. d.

XI. Štacion.

Jezusa na križ pribijajo.

Molim tebe, o Kriste i. t. d.

Jezus mladenču: Kaj so vam moje roke storile, da jih razpenjate? — Kaj moje noge, da jih nevsmileno na križ pribijate? — Povéjte, kaj sem vam žalega storil? — In tudi ti, moj prijatelj molčiš — v moje križanje dovoliš — tudi celo pomagaš! — Naj bi meni moj sovražnik tako storil, ne potožil bi se; pa ti moj domač prijatelj, ki si pri meni toliko dobrega užival — zdaj mene tako nevsmileno križati daš!

Mladenč Jezusu: Kako bi jaz kaj takega storil? — Preljubi moj Jezus, povéj, kdo tebe zdaj križa? — Oh, spomnim se: „Grešniki so po mojem životi kovali; tako ti skozi svojega preroka govoriš. — Kedar k grehu molčim, v tvoje križanje dovolim; — se k grehu smejim, tebe v novo križati pomagam. — Oh podpihovavci vi, obrekovavci lažnivi, ne ojstrite več žreblov s svojim hudobnim jezikom. — Vi goljufi in tatje, ne napravljajte strašnega kladva s svojo krivico! — Vi požrešniki, pijanci in prešestniki, ne pribijajte Jezusa, svojega odrešenika, na grozoviten

križ svojega nesramnega poželenja. — Bra-
niti hočem, moj Jezus, kolikor premorem, da
ne bojo moji ljudje s kakim smertnim grehom
vnovič tebe križali. Oh križani Jezus, daj mi
raj vmreti, kakor z smertnim grehom več tebe
križati. Amen.

Oče naš. Češena Marija. Vsmili se, i. t. d.

XII. Štacion.

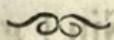
Jezus vmerje na križi.

Molim tebe, o Kriste i. t. d.

Jezus mladenču : Mladi popotnik, poglej na
mene, kako na križi med nehom in zemljo za
te visim! Poslušaj mojih poslednih sedem
besed, ki jih iz križa tebi naročim. — Oče,
odpusti jim, ki tudi ne vejo kaj storijo? — Spo-
korjenemu razbojniku : „Resnično ti povem,
še dones boš z meno v svetem raji.“ Ali ne
želiš ti v svoji posledni uri ravno te vesele
besede zaslišati? „Sin! glej tvoja mati!“ Ne
boš imel ti Marijo za svojo ljubo mater? —
„Mene žeja!“ — po izveličanju tvoje duše
— tudi vsega sveta. — „Moj Bog! moj Bog,
zakaj si me zapustil?“ — Hudoben svet misli

tako, ker me Oče toliko terpeti pusti. — „Dokončano je!“ — moje terpenje pri kraji, moje opravilo dopolnjeno. — „Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo!“

Mladenč Jezusu: Jezus! ti glavo nagneš — na strašnem križi za mene vmerješ, do posledne kaple izteče tvoja sveta rešna kerv. — Oh, kako grozoviten je vender greh, ki je tebe vmoril! — Koliko moja duša vredna, da ti, sam božji Sin, svoje življenje za njo daš! — Jaz pa neumen grešnik drago odkupleno dušo za kratko pregrešno veselje peklenškemu sovražniku sopet predam! — Oh kako bo moji duši, kedar se bo trupla ločila? — Okleniti se hočem, o Jezus, tvojega svetega križa; naj omije tvoja rešna kerv vse moje grehe in slabosti. Sv. križ naj mi bo znamenje strahu pred grozovitnim grehom, — lepo znamenje tvoje ljubezni v življenji, pa tudi v smerti posledno zaupanje. Oh daj tudi meni srečno dokončati, in svojo dušo v Očetove roke izročiti. Amen.

XIII. Stacjon.

Jezusa telo v naročji Marije.

Molim tebe, o Kriste, i. t. d.

Marija mladenču : Moj sin ! Poglej Jezusa, nedolžno jagne, kako mertev v mojem naročji leži. — Greh je mojega preljubega Sina vmoril, greh meni materno serce prebodel z mečem prevelike žalosti ! Oh popotnik, ki memo hodiš po svojih pregrešnih potih, pridi in poglej, ali je žalost tolika, kakor je moja žalost?

Mladenč Mariji : Premila mati mojega Odrešenika, dopolnile so se tebi besede, ki jih je stari Simeon v tempelni tebi povedal. Tvoje serce je žalosti meč prebodel. Bila si pokorna dekla svojega Gospoda pod strašnim križam svojega Sina, po njegovi besedi se je tebi zgodilo ; za to si pa tudi zdaj kraljica nebes in zemle. Tvoja čudna žalost se je tebi v neizrečeno veselje premenila. Oh Marija, moja dobrotliva mati, izprosi mi gnado, naj na tem sveti s tebo žalujem, objokujem svoje grehe, in tudi grehe vsega svetá ; naj se meni sedajna žalost v večno veselje premeni. Amen.

Oče naš. Češena Marija. Vsmili se. i. t. d.

XIV. Stacjon.

Jezus v grob položen.

Molim tebe, o Kriste i. t. d.

V Jožefovem verti pripravljen grob stoji. Noben še v tem grobi počival ni; kdo bo vendar v njem spal, kdo pokoj v novem pokopi užival? — Oh dobri moj Pastir — Jezus bo najdel v grobi svoj mir, ki ga na tem hudobnim sveti ni najdel. — Jožef iz Arimateje njemu da posledno postelo smertnega spanja. Jezus je mirno v grobi spal, da se ne bom jaz groba bal; — on je moje vstajanje in življenje. K tvojemu grobu, o Jezus, poklekнем, za srečno zadno uro te prosim, za sladek pokoj v pokopu se tebi priporočim.

Oh preljubi Jezus, ki si po toljkem terplenji v hladnem pokopu mirno počival — počival bom v njem skoraj tudi jaz; naj bi le srečno!

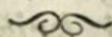
Prosim te, skoz tvojih svetih pet kervavih ran, stoj mi na strani, kedar se bo moja duša trupla ločila. Vzemi njo milostlivo v svoje kralestvo, da bo pri tebi živela, dokler moje trudno truplo v črni zemli počiva. In

kedar prideš z znamenjem svetega križa mrtve k sodbi budit — oh, daj tudi meni med izvoljne na desnico priti, naj bo meni tvoje britko terplenje v večno življenje. Amen,

Oče naš. Češena Marija. Vsmili se. i. t. d

Dakončanje.

Obhodil sim stopinje tvojega terpenja in smerti, vsmileni Jezus; pregledal sim, koliko si za me prestal. — Oh, kaj bom pa jaz tebi dal za tvojo toliko ljubezen? Moj ljubi brat si ti postal — in vse tvoje je tudi moje. Tvoj ljubi nebeški Oče je tudi moj oče, tvoja mati Marija je tudi moja Mati — tvoje nebeško kraljestvo je tudi moje kraljestvo, ako ga sam ne zapravim; in tvoje presveto Telo je hrana moje duše. — Oh preljubi Jezus, ves si moj, naj bom ves tudi jaz tvoj! — Ti si hotel za mene terpeti in vmreti, jaz pa hočem vekomaj tebi živeti. — Oh neskončno vsmilen Bog, daj, da terplenje in smert Jezusovo vedno pred očmi imani, po njegovem svetem izgledi poterpežljivo živim in pridem skoz Jezusovo neskončno zasluženje v večno življenje. Amen.

Dober svét.

hlapcom in služavnikom.

Kaj tožuješ, ljubi brate, da je služba težka. Le poslušaj, kako storiš, da bo tebi lahka, ako hočeš moder biti.

Ne pozabi, da služimo enega Gospodarja, ki v nebesih gospoduje in vsakemu plačuje, naj bo hlapec ali gospod, kakor si zasluži. Pred Bogom razločka ni, naj kdo za krajevo palico ali pa za otko derži, da le zvesto stori dela svojega stanu. Saj je prišel tudi Jezus služiti ne pa služeni biti; torej bodi svoje službe tudi ti vesel, ker je tebe Izveličar za tovarša vzel. Ako voljno z Jezusom vse težave svoje službe poterpiš, se tudi lahko v svetem raji enkrat veseliš večnega plačila. „*Nebeško kraljestvo silo terpi* :“ tako Jezus govori, in le s terplenjem si ga boš osvojil. Za sveto nebo tebi naj vse lahko bo!

Pri vsih svojih težkih delih naj bo Jezus tvoj tovarš; le na nja poglej! On svoj križ pred tebo nosi; nosi ga tudi ti za njim, in posluhni, kaj on govori: „*Kdor hoče za meno priti, naj svoj križ zadene vsaki dan, in za meno hodi.*“ Le po poti križa te k ne-

besom vodi Izveličar tvoj; in govori: „*Sladek je moj jarm, lahka moja butara.*“

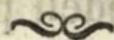
Kedar dobre ljudi najdeš, bodi jih vesel, služi svojemu gospodarju kakor bi tvoj bil; vbogaj svojo gospodinjo, kakor dober sin svojo ljubo mater. Dober hlapec, kamor pride, dobre stariše dobi, in se lahko svoje službe veseli; on je hiši žegen božji (ali blagoslov), hiša pa njegova srečna domačija. — Skerben bodi, škode varji celo svojo hišo; ako hiša pogori, boš pogorel tudi ti. Kakor sebe, tako vse domače brani vse nesreče, da boš hlapec zvest.

Ne hodi rad od hiše, kjer tebi dobro je; kdor prepogosto službe jiše, malo le obrajša se. Goste službe so vselej redke sukne; se trikrat preseliti, je enkrat pogoreti. — Ne jiši take službe, kjer bi premastno jedel in predebelo pil; huda je razvada. Kdor se prehitro obredi, tudi hitro strada. Razvajena družina in pa bolna živina; vsakter se nje boji. Ne kjer predobro živijo, ampak kjer se pošteno zaderžijo, tam dobra služba je.

Bodi dobrega serca in dobre vesti, dobra pohlevna duša, prijatelj vsih ljudi, kar je po pravici. „Skerbi za poštenje svoje domačije, ne raznašaj po drugih domačih ljudi, in ne pravi, kar drugim vedeti potreba ni. Hlapec,

ki rad svojo hišo opravlja, veči škodo dela, kakor bi iz hrama streho tergal. Kar se doma zgodi, naj doma ostane, ako te viši zapoved komu razodeti kaj ne sili; in ker od hiše greš, nesi kar je tvojega, ali poštenje vsaki hiši pusti. Kdor jemlje dobro ime, je veliko hujsi tat, kakor on, ki dnarje krađe; dnarji se povernejo, ali poštenje težko.

Ne bodi besedliv, varuj se hude jeze. Kdor prerad za zlo vzeme, lahko slovo dobi; kdor pa rad poterpi, ima zmiram lepo vreme, in kamor se poda, ga vse rado ima, ker je dobra duša. Nikdar ne pozabi služiti Bogu, on je tvoj prvi gospodar; ne stori za noben denar, karkolj on prepové. Ne zamudi po keršansko k božji službi rad hoditi, ne sramuj se tud moliti, kakor se spodobi. *Kdor se mene pred ljudmi sramuje, in me ne spozna, nja tudi spoznal jaz ne bom pred svojim Očetom*, — Kristus govori. Pa moliti še zadosti ni, ampak je potreba tud tako živeti, da boš Bogu dopadljiv, in te po smerti vzel v svoje veličastvo. Oh ne rekaj, da ne vtegneš v službi Bogu služiti; kdor ne služi prav Bogu, dober hlapec tudi ne bo svojemu gospodarju. — Srečen tisti, ki prav služi Bogu in ljudem; naj kraljuje ali služi, stori dobro vsem. Stokrat boljši priden hlapec, kakor slab gospod.

Nekaj za rokodelce ali antverharje.

Vsako pridno rokodelo, kterega kdor zna, svojo tovaršico srečo ima, ki človeka oskerbi časno in večno, ako si sam svoje sreče ne vmori. Ali rokodelov sreča ima perstov pet, in potreba je za vse skerbet, da kterega ne zgubi.

Pavec sreče je *zvestoba*. Zvesto delaj vsako reč, naj bo mala alj velika, naj te više ali tika, kdor njo tebi v delo da. Delo hvali delavca. Boljši je pa eno delo dobro znati, kakor vsakega nekoliko popakdrati (fretati); devet rokodelcov je deset stradavcov. Kdor delo rad skazi, po malem vdinjavce zgubi. Kazji mojster (šušmar, fretar) svoji lastni sreči pavec odbije, *Kazinc* (kazavic) sreče je ljuba *zadovoljnost*. Malo za dobro vzemi, dokler kaj več ne pride; kdor malega ne česti, velikega vreden ni. Boljši je malo plačilo, kakor pa brez zaslužila glad prodajati; boljši terdo služiti, kakor vbogajime prositi. — Boljši malo po pravici, ko veliko po krivici; kdor ljudem prerajta, ali pa vsega ne odrajta, kar jim gre, sam ob svojo srečo spravi se, in ji kazinc odseka. *Sredinc* sreče ali veliki perst je marliiva *pridnost*. Kdor dela

pridno rad, le on je stanovitne sreče brat; lenuha glad mori, in potepuha se vsak boji: le pridnost je sreče poglavitua korenina. — Le vedno (spol) priden bodi, naj te vidi kdo ali ne, saj Bog tvoja priča je, in bo tebi plačal. — Le zmiraj priden bodi, naj drugi delajo ali ne, po njih ne ravnaj se; kdor prerad počiva, v koprivah obleži, — Le priden bodi neprenehama; če ravno mahoma ne obogatiš, po malem vonder si pomagaš. Tudi mravlje po malem nosijo, pa vonder velik kup nanosijo; le pridno rad komaraj, in Bog ti bo pomagal. Kdor vedno priden ni, svoji sreči dno izbije.

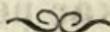
Zlatenik ali sreče zlaten perst je ljuba poštenost. Vselej pošten bodi in lepo se zaderži, kedar v ptuje hiše prideš ali po šterah greš. Pošten rokodel, ki se greha boji, in domače modro posvari, ki se nespodobno zadržijo ali pa gerdo govorijo, je prijatel božji; kamor pride, gre dober duh za njim. Razpušen (razvujzdan) rokodel, ki je gerdih besedi, se gerdežam smeji, in ljudi pohujšati pomaga, on je sovražnik božji, ki pregrešen smrad po drugih bišah vlačí; hudi duh povsodi za njim hodi. — Pošten bodi, vere ne zataji, in Bogu služiti se nikdar ne sramuj. Boljši je nespametnim ljudem zamerzeti, kakor pa Boga ne v časti imeti, ki je Oče tvoj. — Pošten bodi, in

hišam poštenja ne odjemli, ako ravno vse po tvoji volji ni. Rokodel, ki rad ljudi raznaša, je nar hujši hišni tat; potreba se je takega bat, kakor ognja v streho. — Pošten bodi, in v novih šegah se nikar ne blodi, ki po zdravi pameti kar niso. Per vsaki novi šegi prav presodi, ali je novo ali pa staro bolj po pameti. Ne brani se novine, ne zaničuj starine; stori kar je prav, ljubi, kar je poštenega. Kdor poštenje zapusti, svoji sreči zlati perst odterga.

Mezinc sreče je modra *prihranljivost*. Misli v svojih mladih letih, da boš postaral, skerbi, da boš za bolezen kake krajcarje prišparal (prihranil). Huda je za rokodela, ako delati ne more, in nima krajcarja, kedar ga kervavo potrebuje. — Bodi dober gospodar v svojih mladih letih, da boš star imel, kaj živeti. Rokodel je sam svoj tat, ki zapravlja rad; nja sreča mezinca nima, ne teka premoženje.

Srečen rokodel, ako njegova sreča ima vsih perstov pet; vjima mu ne more vzeti, kar mu je sreča z celo roko dala. Ako pa le enega persta nima, je že pri sreči vjima (ne-vurje); kar zasluži, nima teka. Vsaki tak je sromak, ki si perste sam odseka. — Hočeš na sveti veselo živeti, *v mladih letih ne razvadi se; človek, ki malo potrebuje, pa veliko posede,*

le on srečen živi. — V gnadi božji živeti, in v gnadi božji vmreti, to prva sreča je, brez te je drugo vse ledena gaz.

Popotnica mladenčem,

ki na dežele grejo, ali pa v soldašno stopijo.

1. **Mladenč, Boga se boj, in njemu zvesto služi doma kakor na ptujem. Če ravno greš iz svojega kraja, in zapustiš svoje ljudi, te Bog ne zapusti, in je povsod pri tebi. Ako je Bog s tebo, kdo bode zoper tebe!**

2. *Bodi pokorn svojim poglavarjem v vsih rečeh, ki niso zoper voljo božjo; poglavarji bojo na sodbi stali, kako so zapovedvali; podložnik bo odgovor dal, kakor je vboagal. Kjer ni pokoršine, je smert.*

3. *Svojim pajdašam se pohujšati ne daj; ne zapusti naukov svojega očeta, ne pozabi prošenj svoje matere, in skerbno varji se lažnivih prerokov. Ne prepiraj se od svetih reči, kedar prida vidit ni; kaj bi svetinje pe-*

sam metal, ali pa svinjam žlahne jagode. Le samo eno jih pobaraj: ali bojo posledno uro tudi tako govorili? ali kaj takega storili, kaj?

4. *Smerti se ne boj, ako se Boga bojiš, in serčen bodi; tudi kugle, ki na boji švigajo, božja roka viža; ne bo te zadela, ako božja volja ni. Kedar te Bog vzeti hoče, te na postelji ravno tak lahko najde, kakor v vojski. V božjih rokah smo; kdor Boga prav ljubi, se smerti bal ne bo.*

5. *Bodi silen in močen v vojski nad sovražniki; ubogim, ki orožja nimajo, sile nikar ne delaj. Keršanski vojšak sovražnika le na moriši pozna, doma sta si brata. Rajši revnemu pomaga, kakor bi mu vzel; le v nebesih bo plačilo on prijel. Kerv, katero preлива, se s posvetnim blagom ne poplača.*

6. *Kedar po svéti hodiš, dobrega učiti se nikdar ne zamudi. Dobra reč, katero znaš, je boljši kakor dnar. Dnar ti bo sovražnik vzel, kar pa prida veš, to ti bo gotovo plačal. Česar se v ptujih krajih izučiš, bo nar boljši tvoj zaslužek, ki ga boš domú prinesel.*

7. *Ne pozabi svoje dežele, ne ljudi, za katere se vojskuješ; ne pozabi tudi nebes, in za nje skerbi. Tudi vojšak ima Boga, ne samo cesarja. Če ne moreš Bogu služiti očitno in na glas, pa lepo na tihem. Cesarju služi naj telo, duša pa Bogu tako, da bo eno prav stor-*
Življenja srečen pot.

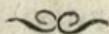
jeno, drugo pa ne zamujeno; kdor eno zamudi, tudi drugo ne stori, kakor se spodobi.

8. *Ne daj Bog! da bi iz vojske ali iz žolda uhajal*, tega še v misel ne smeš vzeti; bila bi taka misel hudičeva skušnjava. Uhajovci ali desenterji so puntarji dežele in pervi sovražniki Boga in ljudi. Po goščah in po temah se potikajo, in poglavarju večnih tem (peklenskemu sovražniku) pridejo v oblast. Starši, ki sina skrivajo, ki iz žolda uide, njemu gavge zidajo, za pekel ga redijo. Uhajavci so radi tobakarji, iz tobakarjev tolovaji in vbijavci, ki po kervavi cesti v pekel tekajo. O Bog mladenča varji kaj takega storiti; ovarji stariše, takega sina pod svojo streho vzeti! Kjer je desenter, je strah in nesreča.

9. Kedar se izslužiš in prideš spet v svoj kraj, *ne uči svojih ljudi gerdih, nevarnih reči, ki si jih po svetu vidil, ali pri soldatih slišal*, katerih še ne vejo, po imeni ne poznajo. Žoldnirji razpušeni in pa urlavbarji so pogosto ravbarji in dušni tolovaji svoje domačije. Bog nas varji takih brambovcov! — Blagor pa žoldnirju, kateri se Boga boji, sveto čednost ljubi, in greh čerti, zakaj nesrečni greh je dežele pervi in nar huji sovražnik.

Srečen in mlad vojšak je dežele čast, angelov veselje, sveta nja oblast. Za pravico

se vojskuje, in krivico pa strahuje; tam v nebesih je doma, kdor svoje življenje da za pravico in resnico matrne dežele.

Mladenčev trojna domovina.

Vsaki pošten človek trojno domovino ima, katero toliko ljubi, da življenje za njo da, ako je potreba. To je storil Jezus izveličar naš. Tudi ti svojo *trojno domovino* imaš; potreba je da jo spoznaš in globoko v svoje serca vtisneš.

Perva tvoja domovina je ljuba *materna dežela*, preveseli kraj, kjer je tvoja zibika stala, kjer si dete prve rožce tergal, in mladenč metule pervokrat lovil. Tudi ptičica svoje gnezdo pozna, kako bi človek rojstni kraj pozabil! Sleherni zelen homec (hribec) nas pomni veselih mladih dni, vsaki studenec (vrelec) nam pripoveduje od srečnih rajnih časov pretekle mladosti! travniki zeleni in ledinice pisane nam že kažejo, kako veselo je svoje dni naše življenje bilo. Kdo bi svoji ljubi domovini za vse to hvale ne vedel? kdo

s hvaležnim sercom za svojo domovino ljubeznivo ne poskerbel ?

Pomagaj svojemu kraju, v katerem si doma, kakorkoli zamoreš, da bo lepši in lepši prebivaljše prave sreče in zadovoljnosti. Ne sramuj se svojega ljudstva, ki je tvojega naroda, in svojega jezika ne pozabi, kterege so tebe tvoja ljuba mati navučili. Beseda materna je živo znamenje ljubezni matere; kdor to znamenje zataji, matere vreden ni. — Brani svojo materno deželo očitnih sovražnikov, ki z orožjem pridejo, hiše in mesta palit (žgat); varji pa tudi svoje ljudi skrivnih zapelivcov, ki po deželi prebivavce podpihujejo, na tihem ljudstvo puntajo zoper poglavarje, kralje in cesarje, in strašnega razboja ogenj v streho nosijo. Taki presatavci, stare pravde sleparski oznanovavci, so dežele nar nevarnejši sovražniki; svobodnost oznanujejo, na tihem pa za ubogo ljudstvo strašno železje kujejo, da se Bogu vsmili! Bog nam daja kralje in cesarje, nam pošilja poglavarje in nam gosposko stavi dobro in hudobno. Dobra je ljudem plačilo, huda je pa šiba; obodvojne potrebujemo, če ravno vsi zdihujemo, da bi nam dober Bog dobro gosposko dal. Tudi Jezus, božji Sin, je krivičnemu sodniku bil pokoren, pokoren do smerti križa; skoz to je svét odrešil. Izgled nam je zapustil, da ga

posnemamo. — V ognju hiša pogori, v punti (praski) pa dežela. Bog nas vsega tega varji; varjimo pa tudi mi, če deželo ljubimo, svojo domovino.

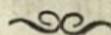
Druga tvoja domovina je *domača cerkev*, v kateri si bil kerščen. V tvoji domači cerkvi *kersten kamen* stoji, pri katerem si prvo in nar veči srečo prijel, božji otrok biti. Kersten kamen pomni te, kaj so tvoji botri za tebe obljubili: da zvesto Bogu služiš, sveto čednost ljubiš, in greh sovražiš. Tamkaj vidiš *pridižnico* (leco ali kancel), kjer si perve nauke slišal večnega življenja, da jih ne pozabiš! Tam je *spovednica*, tvoja opomnica, da si se poboljšati obljubil in vredno spokoriti; da ne zamudiš obljube dopolniti! V cerkvi je *altar*, sveta miza božja, kjer si tolikokrat pri sveti maši bil, sveto rešnje Telo zavžil, in očitno spoznal, kako te Jezus ljubi. Cerkev je hiša božja in vrata nebeške. Tvoja žlahta tam počiva, zemlja stariše pokriva; more biti boš tudi ti pri njej počival.

Ljubi domačo cerkev, svojo duhovsko domovino, poskerbi kolikor moreš, da snažna in čedna bo hiša Gospodova, v kateri si kakor kristjan doma. — Pa tudi svete keršanske cerkve ne pozabi, katere cerkev zidana le vidno znaminje je. Ona je zberaljše pravih

vernih kristjanov; njeni srečen sin si ti, ona tvoja ljuba mati, ki za te skerbi. Skerbi, da boš njene nauke rad poslušal, se za njeno sveto čast poskušal; dopolnil, kar ona zapové, se varval, kar ona prepové. Varji se krivih prerokov, ki cerkev zaničujejo; ne verjemi goljufnim učnikom, ki nove nauke oznanjujejo in svete cerkve ne spoznajo. Kdor svete katolške cerkve za svojo mater nima, nima tudi Boga svojega Očeta, in ne vé, kje je doma,

Tvoja tretja domovina so *svete nebesa*, hiša Očetova, kjer smo vsi doma. Tam je Bog, tvoj ljubi Oče, ki te k sebi hoče; tamkaj Jezus tvoj Gospod tebi prostor dela; tamkaj sveti Duh, ki te je posvetil, krono večnega življenja že pripravljeno derži, in jo tebi dati želi. Tam je Marija tvoja mati, ki za tebe prosi — tam so božji angeli, zvesti vsi prijatelji; tamkaj so izvoleni tvoji ljubi bratje. Roke ti podajajo, in te k sebi vabijo: „Ljubi brate pridi! Pridi k nam v sveto nebo, pridi k nam damo!“

Za nebesa le skerbeti, za nebesa vse terpeti, za nebesa le živeti, za nebesa tudi vmreti, naj bo tvoja prva in posledna skerb.

Keršanskega mladenča perve in posledne želje.

1. Kaj jišem na tim sveti,
 Popotnik kaj želim?
 Kamo se ogledujem?
 Kam priti hrepenim?
 Oh moje serčne želje
 Nebeško so veselje!
 Vesolen svét premajhen je,
 Napolnit mi serce;
 Le eno. poželim:

2. Lepo Bogu služiti,
 To me nar več skerbi;
 Enkrat v nebesa priti,
 To mene veseli.
 Brez tega bi na sveti
 Ne vedel kaj začeti;
 V nebesih je moj pravi dom,
 Kjer večno srečen bom.
 Le samo to želim.

3. Zemlja dežela ptuja,
 Skoz njo moj pot hiti,
 Kratka je moja hoja,
 Za me ostaje ni.

Čast in posvetne zmote,
 Blago in dobrote,
 Ki jih ponuja meni svét,
 Ne morem s sebo vzet,
 In jih ne poželim.

4. V terpenji porodila,
 Me moja mati so,
 In v joku skor zakrila
 Me črna zemlja bo.
 Moje celo življenje
 Je vedno le terpenje;
 Ali kdor vse voljno poterpi,
 Nebesa zadobi;
 To tudi jaz želim.

5. Sem reven ali premožen,
 To mene ne skerbi;
 Le dobrega storiti,
 To mene veseli.
 Čednost in dobre dela,
 Mi smert ne bode vzela;
 Le stanovitno to blago
 Ostalo meni bo;
 Le tega si želim.

6. Dokler je božja volja,
 Na sveti rad živim,
 In ko bo božja volja,
 Rad zemljo zapustim.

Le eno poželnjem,
 Po enem le zdihujem;
 In to ljubezen tvoja je,
 Moj Bog, in moje vse!
 Katero poželim.

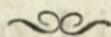
7. Da mene, Oče, ljubiš,
 Mi prav'jo vse stvari;
 Kako naj tebe ljubim,
 Me Jezus moj uči.
 Tebe črez vse ljubiti,
 Od tebe ljublen biti,
 Naj bodem živ in mertev tvoj,
 In ti, o Bog, pa moj:
 Le to črez vse želim.

8. Kdo bode mene ločil
 Ljubezni Jezusa?
 Ki tolko mene ljubi,
 Da se za mene da.
 Ne meč in ne terplenje,
 Ne smert in ne življeuje ;
 Premagal vse skušnjave bom,
 Dosegel večen dom,
 Kater'ga poželim.

9. Ohranit' sveto vero,
 Življenja pravo luč,
 In upanje ovarvat,
 Ki je v nebesa ključ,

V ljubezni prav živeti,
 V ljubezni božji vmreti,
 Skočati srečno, o Gospod,
 Življenja kratek pot :
 To nar več poželim.

10. Moj Bog, na serce moje,
 Na moje vse moči.
 Na Jezus mojo dušo:
 Ki tvoja bit želi.
 Vse moje si veselje;
 Napolni moje želje,
 Ljubezen svojo meni daj,
 Po smerti sveti raj!
 Le samo to želim.

Lepa veselica nedolžnega mladenčca.

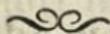
1. Poslušajte mene vsi ljudje,
 Poslušajte žene in možje,
 Bom prelepo pesem vam zapel.
 Ker sem fantič mlad in vesel.
2. Oh, kako bi jaz vesel ne bil,
 Kaj Boga ne hvalil in častil,

Dokler sim nedolžen in mlad?
Bodi Bog zahvalen tavžentkrat.

3. Lepo jasno jutro se mladi,
Lepo zlata zarja se smeji,
Lepši vender sem še fantič mlad,
Sam nebeški Oče me 'ma rad.
4. Lepo sije sonce juterno,
Nam polepša zemljo in nebo,
Lepši mlado lice se svetli,
V zarji ljube svete čistosti,
5. Oh prelepi žlahen rožencvet
Nam polepša s cvetjem spet;
Lepši je mladenča serčice,
Ki v ljubezni božji sveti se.
6. Oh prelepa roža rožmarin,
Žlahnej je mladenč, Marijni sin;
Kdor 'ma čisto dušo in telo,
Mu Marija ljuba mati bo.
7. Lepo žvergolijo ptičice;
Plavajo po vodi ribice;
Njih nebeški Oče vse živi,
Za mladenča pa še bolj skerbi.
8. Naj bo beli dan ali temna noč,
Naj se loti me sovražna moč,

Jezus moj tovarš, moj ljubi brat,
Hoče me pred hudim ovarvat.

9. Bež'te zapeljani fantje vi,
Modrijani in posvetneži;
Ne porajtam jaz vaš prazen smeh,
Ne za vaše djanje, ki je greh.
10. Naj me zaničuje grešen svét,
Vse to hočem voljno poterpet;
Ženin cerkve Jezusove bom,
Sveti raj po smerti bo moj dom.
11. Oh, preljubi Jezus, prosim te,
Greha kdaj storiti, varji me,
Enkrat pa po smerti meni daj
Hlapcu svojemu priti v sveti raj!
12. Srečen sem nedolžen fantič mlad,
K ohceti nebeški vablen svat!
Tu bom lepo žvižgal ino pel,
Tam v nebesih vekomaj vesel.

Mladenčov tovaršija.

1. Mladenč, se boš na pot podal,
Koga si boš tovarša zbral ?

„Jezusa kušnil in objel
Njega bom za tovarša vzela.“

2. Jezus je vsmilenga serca,
Karkoli ga prosim, vse mi da ;
Dal meni bo tud srečen pot
In spremljal mene on povsod.

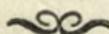
3. Posvetni dobrovolci vi,
Na vašo družbo mi merzi ;
Vsa vaša sreča je le prah,
Veselja konec večer strah.

4. Le majhen veterc pohlidi,
Pomete prah, in spremeni
Tud vašo dobrovoljo v jok,
Bahanje vaše v večer stok.

5. Je bil med vami lep junak ¹⁾
Visoke glave fantič jak; ²⁾
Poglejte pa, kje zdaj leži?
Še mesta skoraj vidit ni.

¹⁾ Korenjak. — ²⁾ Terden.

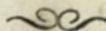
6. Sem poznal tudi drugega
Mladenča razvujzdanega;
Je živel kakor divja zvir,
Prišla je smert, storila mir.
7. Od enega vam še povém,
Od nar bolj modrega med vsem!
Tovarše je gerdo učil,
Na zadnje pa ob pamet bil.
8. Boga in pekla se ni bal,
Keršanskim naukom se smejal;
Poslednič je nesrečno vmerl,
In pekel njega je požerl.
9. Kdor take za tovarše 'ma,
Jim dušo in telo proda,
Po široki cesti v pekel gre;
Mladenču takemu gorjé!
10. V nebesa le en pot pelja,
Le vozek pot zveličanja;
Kdor poželi v nebesa prit',
Mora za Kristusom hodit.
11. Moj ljubi Jezus, prosim te,
Po pravem poti vodi me;
Da, kjer si ti, Zveličar moj,
Bom tudi jaz služavnik tvoj!

K o n e c.

„*Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bojo prešle;*“ govori Kristus pri svetem Matevži 24, 25.

Naj reče svét kar hoče. „*Resnica Gospodova ostane vekomaj.*“ Psalm 116, 2.

K a z a l o

naukov, izgledov in molitvic.

	Stran
Nagovor	
Mladenčev trojno premoženje	1
I. Zdravo telo	2
II. Dobra glava	7
III. Pošteno serce	11
Mladenčev nar lepši oblačilo	17
Sedem strupnih kač, ki so mladenčem posebno nevarne	25
Štiri spotike, mladenčem posebno škodlive	40
Devet strašnih prepadov, mladenčem nar bolj nevarnih	56
Mladenčev nar hujši bolezen	99
Dvanajst tovaršov in tovaršic, mladenčem posebnih prijatlov in prijatele	95
Dva in petdeset božjih svetnikov, mladenčev po- sebnih prijatlov in nebeških tovaršev	121
1. Sv. Alojzi, izgled svete nedolžnosti	121
2. Sv. Ambrož, pošten mladenč, imeniten mož	126

	Stran
3. Sv. Andrej, ljublenec izveličanskega križa .	124
4. Sv. Anton pušavnik, bogaboječ mladenč in svet mož	134
5. Sv. Avguštín, izgled pravega poboljšanja .	139
6. Sv. Bazili in sv. Gregor, poštena tovarša in zvesta prijatela	145
7. Sv. Benedikt, imeniten učitel svetega življenja	149
8. Sv. Bernard, serčen premagavec hudobije .	151
9. Sv. Blaž, pobožen črednik	155
10. Sv. Boštjan, zvest služavnik božji	157
11. Sv. Dominik, vbogim vsmilen prijatel	162
12. Sv. Feliks, srečen kmetiški hlapec	164
13. Sv. Filip Nereji, pokoren sin ljubih starišev .	166
14. Sv. Florijan, serčen vojšak za božje kraljestvo	168
15. Sv. Francišk Ksaverjan, izgled, kaj dobri znanci pomagajo	171
16. Sv. Francišk Zalezjan, izgled pohlevnega mladenča	175
17. Sv. Francišk Serafinski, mlad prijatel vbogih	178
18. Sv. Gregor, ves ponižen služavnik božji	182
19. Sv. Ignaci, izgled kaj branje svetih bukuv premore	185
20. Sv. Izidor, pobožen kmetiški delavec	188
21. Sv. Jakob, izgled Bogu zvesto služiti	192
22. Sv. Janez evangelist, nedolžen mladenč, poseben prijatel Jezusov	195
23. Sv. Janez Krizostom, greha goreči sovražnik .	198
24. Sv. Janez Nepomuški, zvesti cerkveni služavnik	202
25. Sv. Jefrem, strahvan mladenč, mož po volji božji	206
26. Sv. Jernej, izgled prave prijaznosti	211
27. Sv. Jeronim, serčen premagovavec skušnjav	213
28. Sv. Jožef, pridni delavec	218
29. Sv. Juri, imeniten keršanski vojšak	221

Parisa 40 50 60 70

EVROPA

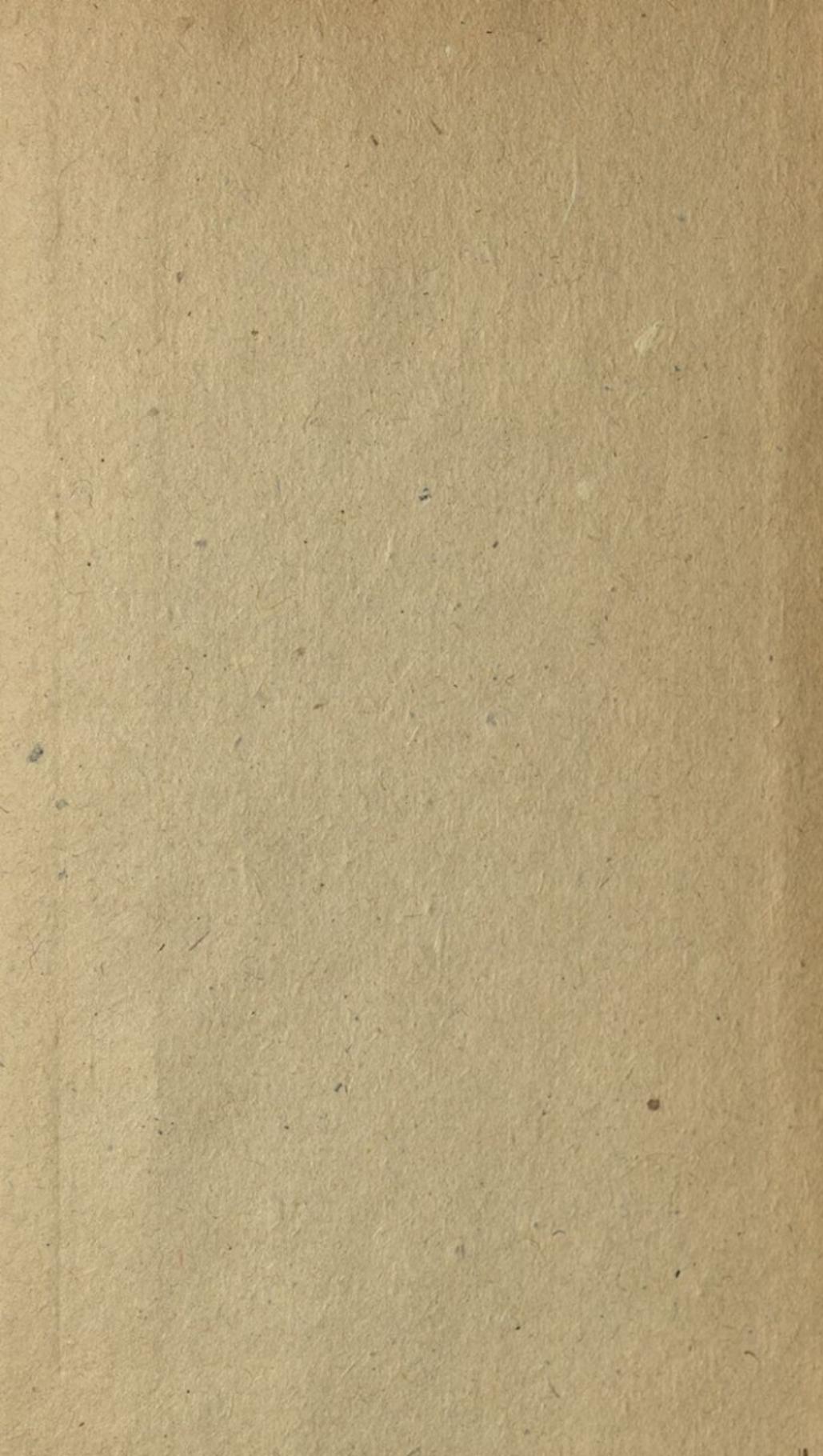
AMERIKA

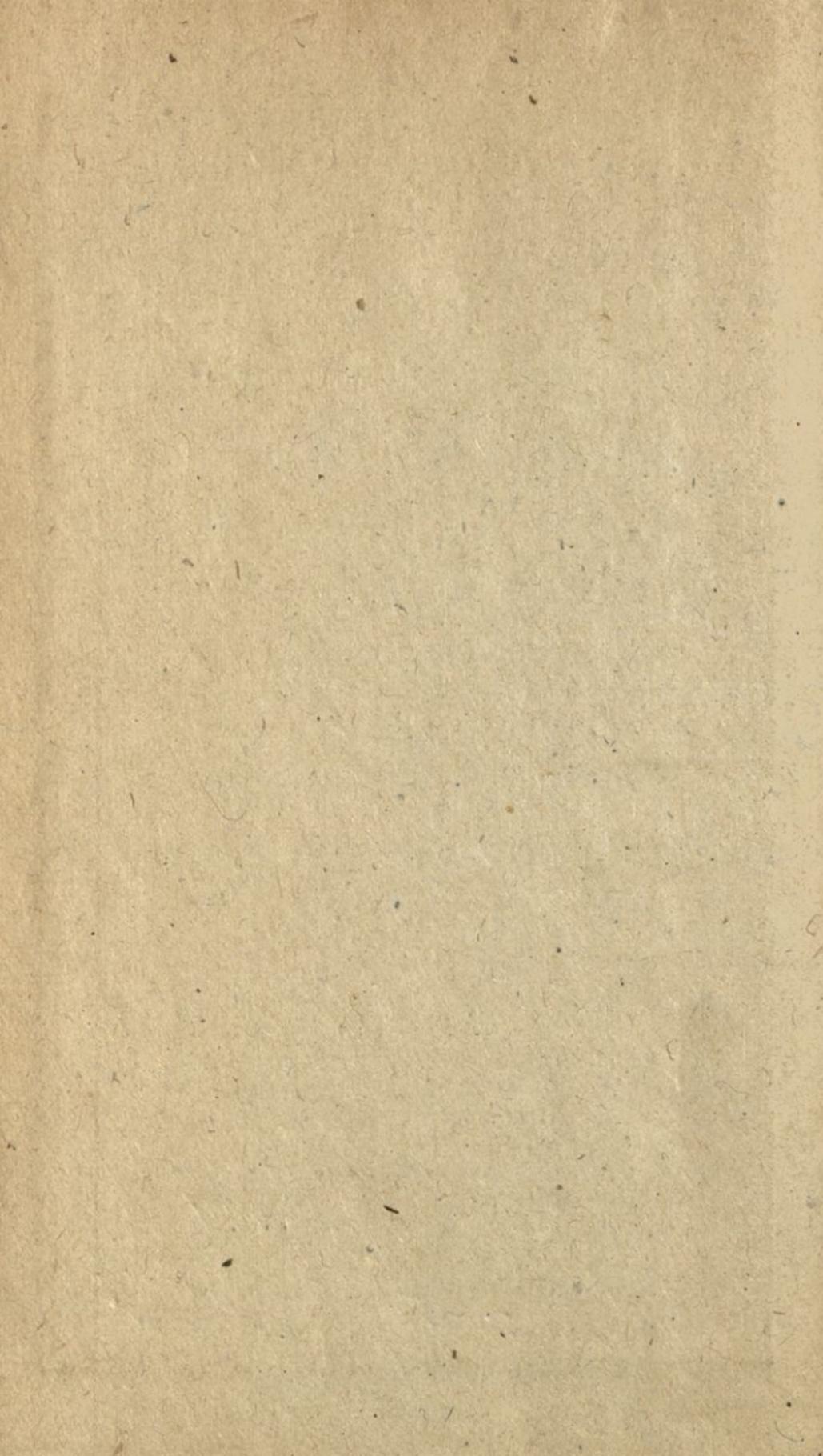
Mera 200 geografskih milj.

Po meri 1:500,000

Po meri 1:500,000

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000320604

